

SKÖVDE KOMMUN

2019

ÅRSREDOVISNING

SKÖVDE KOMMUN ÅRSREDOVISNING 2019

Nya Hertig Johans torg invigdes

De senaste två åren har Hertig Johans torg byggts om. Målet har varit att skapa en mer inbjudande och lockande plats att stanna upp och mötas på: med andra ord ett öppet och flexibelt torg för alla. Torgets omfattande planerings- och byggprocess har både påverkat och engagerat många Skövdebor.

Den 30 augusti stod Skövdes nya vardagsrum klart för invigning. Under invigningen fick besökarna njuta av bland annat tal, sång, musik och festfika. Skövdebornas framtidshälsningar lästes också upp, och förslöts sedan i en tidskapsel som grävdes ner på torget. Ett spännande inslag till framtidens Skövdebor!

Skövde kommun
Postadress 541 83 SKÖVDE
Telefon 0500-49 80 00
Webbplats skovde.se

Bäst i Sverige på att låna grönt

Det blir allt mer populärt med så kallad grön finansiering. Sedan tre år tillbaka är det ytterligare ett sätt för kommuner att finansiera projekt. Skövde kommun har kommit längst i Sverige med gröna lån – vi har nästan enbart grön finansiering. Förutom att lånen gynnar miljön är de också något billigare än vanliga lån. Det är en bonus i sammanhanget. Många av kommunens medarbetare tycker också att hållbarhetsfrågor är viktiga och motiveras av att kommunen prioriterar dessa. En bidragande anledning till att Skövde nu är bäst på att låna grönt är också kommunkoncernens stora intresse för miljö och att vara med och uppfylla FN:s hållbarhetsmål.

Kontaktcenter i toppskiktet

Sveriges sjunde bästa kontaktcenter finns i Skövde kommun! Det visar den kvalitetsmätning (KKIK) som Sveriges Kommuner och Regioner genomför varje år. Resultatet innebär en fantastisk förändring – året innan hamnade Skövdes kontaktcenter på 28:e plats i samma mätning. Undersökningen mäter helhetsintrycket och tar bland annat hänsyn till svarstider, hälsningsfraser, expeditionstid, bemötande, tillgänglighet, upplärning/svar på frågor samt svarens kvalitet.

Kontaktcenter jobbar mycket med att utveckla sitt kundbemötande. Medarbetarna är mer personliga mot sina kunder och kan oftare hjälpa dem i första kontakten. Kontaktcenter arbetar också med coaching, där en coachutbildad medarbetare hjälper kollegorna att utveckla sin kommunikation med kunder i samtal och mejl. En annan anledning till den fina placeringen är att gruppen har satt gemensamma och tydliga mål.

Några händelser från Skövde 2019

150

digitala tjänster, cirka, finns på skovde.se

13

mil gång- och cykelvägar rymms i Skövde kommun

9

pappor per vecka, i genomsnitt, kommer med sin familj till Skövde kommuns Stads- hus för att göra faderskapsbekräftelse

37

kilometer mountainbikespår i tekniskt tuff terräng slingrar sig på Billingen

4 000

barn och pedagoger deltog i skräpplockarveckan den 23–26 april

Populära dialogkvällar i tätorterna

Hela Skövde ska utvecklas hållbart – både stad, tätort och landsbygd. Tätorterna i Skövde kommun utgör en väsentlig del av kommunens karaktär. Här finns unika värden som ska bevaras. Samtidigt har flera områden stor potential när det gäller utveckling och tillväxt. Dessa kan vara med och bidra till hela kommunens utveckling.

Under 2019 har Skövde kommun satt igång ett arbete med att utveckla Skövdes tätorter. Bland annat har vi bjudit in till dialogkvällar i respektive tätort. Kvällarna har varit mycket populära och givande. Tillsammans med deltagarna har vi kunnat identifiera flera utvecklingsområden att arbeta vidare med tillsammans.

Dalvägens förskola invigd

Kom som du är så är vi nyfikna tillsammans! Det är ledordet för Skövdes nyaste förskola. Dalvägens förskola, som den heter, invigdes den 1 oktober med öppet hus för alla Skövdebor.

Förskolan är byggd i två våningar och har sju så kallade hemvister, där fokus ligger på möten, rörelse och samarbete. Här finns också en stor och inspirerande utemiljö med närhet till naturreservat och skog. Dalvägens förskola välkomnar mångfald och kultur, och sätter språk och kommunikation i fokus. Här strävar man efter att allas språk ska höras och synas – det som kallas det interkulturella förhållningssättet. Förskolan erbjuder även finskspråkig verksamhet för barn med svensk-finsk bakgrund.

Så gick det **under året**

Skövde kommun redovisar ett positivt resultat på 150,5 miljoner kronor för 2019. Det motsvarar 4,9 procent av skatter och bidrag. Nämnderna (exklusive taxefinansierade verksamheter) redovisar ett positivt resultat på totalt 15 miljoner kronor jämfört med budget. Även de taxefinansierade verksamheterna redovisar ett överskott, på 1,4 miljoner kronor. För att långsiktigt klara den planerade investeringsnivån krävs ett resultat på minst 3 procent. Under året har Skövde kommun nettoinvesterat för 570,7 miljoner kronor.

Hur fördelades dina **skattepengar**?

Den största delen av en kommuns verksamheter finansieras av skatteintäkter som baseras på invånarnas inkomster. 2019 hade nämnderna i Skövde kommun en total budget på cirka 3 miljarder kronor. Av varje hundralapp fördelades pengar så här:

42 kr till barn och utbildning

31 kr till äldre- och handikappomsorg

7 kr till stöd för barn, ungdomar och vuxna i socialt svåra situationer

20 kr till övrig verksamhet som vuxenutbildning, kultur, fritid, underhåll av gator, vägar och grönområden och kollektivtrafik

Snabbfakta

	2019	2018	2017
Folkmängd	56 366	55 729	54 975
Kommunal skattesats	20,86	20,86	20,86
Årets resultat (mnkr)			
Kommunen	150,5	16,4	49,9
Kommunkoncern*	217,5	160,6	157,2
Nettoinvesteringar (mnkr)			
Kommunen	570,7	707,2	759,3
Kommunkoncern*	979,9	1 034,5	1 140,2
Verksamhetens intäkter (mnkr)			
Kommunen	1 033,7	916,0	983,8
Kommunkoncern*	1 796,0	1 731,7	1 685,0
Balansomslutning (mnkr)			
Kommunen	8 656,8	7 937,0	7 465,7
Kommunkoncern	9 997,3	9 226,9	8 645,4
Soliditet (%)			
Kommunen	37	39	41
Kommunkoncern	40	42	43

* Kommunkoncernen redovisar Skövde kommun inklusive bolag och kommunalförbund

Innehåll

Bilagor

- Personalredovisning
- Miljöredovisning
- Nämndernas verksamhetsberättelser
- Verksamhetsberättelse Överförmyndare i samverkan 2019
- Strategiskt folkhälsoråd verksamhetsberättelse 2019
- Kommunfullmäktiges och nämndernas måluppfyllelse 2019
- Pågående investeringar vid årsskiftet 2019-12-31 att överföra till 2020

Bilagor återfinns i Skövde kommuns diarium. Kontakta kommunstyrelsen@skovde.se för att ta del av dessa.

Layout & Produktion: The Compadres

Foto: Mikael Ljungström, Jesper Anhede, Skövde kommun, Thomas Harrysson, Tobias Andersson och Mostphotos.

Tryck: Redo Tryck AB

1	Inledning	
	Alliansen för Skövde har ordet	11
	Ledande politiker och tjänstemän.....	12
	Omvärld.....	14

2	Förvaltningsberättelse	
	Översikt över verksamhetens utveckling.....	18
	Den kommunala koncernen.....	20
	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	23
	Händelser av väsentlig betydelse	26
	Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	27
	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	29
	Balanskrav sresultat	43
	Väsentliga personalförhållanden	44
	Förväntad utveckling.....	49

3	Räkenskaper	
	Resultaträkning.....	52
	Balansräkning	53
	Kassaflödesanalys.....	54

4	Analys av kommunkoncernens ekonomi	
	Kommunkoncernen	56
	Kommunen	59

5	Driftredovisning	
	Driftredovisning.....	68

6	Investeringsredovisning	
	Exploatering och investering.....	72
	Investeringsredovisning.....	74

7	Nämnder	
	Kommunstyrelsen	84
	Barn- och utbildningsnämnden	88
	Vård- och omsorgsnämnden.....	92
	Socialnämnden	97
	Kultur- och fritidsnämnden.....	99
	Servicenämnden.....	102
	Bygglövsnämnden.....	107
	Kommunfullmäktige	109
	Överförmyndare	109
	Valnämnd.....	109
	Revision	109
	Arvodesnämnd	109

8	Skövde kommunkoncern	
	Årets verksamhet i kommunala bolag och förbund	112
	Övriga hel- och delägda aktiebolag	123
	Kommunalförbund som ingår i den totala kommunkoncernredovisningen	125

9	Tilläggsupplysningar och särredovisning	
	Noter.....	134
	SKÖVDE VA - en särredovisning.....	145
	Redovisningsprinciper.....	150
	Revisionsberättelse	160

1

Inledning

Alliansen för Skövde har ordet.....	11
Ledande politiker och tjänstemän	12
Omvärld	14

1.1 Alliansen för Skövde har ordet

Vi har avslutat det första året i mandatperioden med en osäker tid framför oss. En tid fylld av utmaningar och behov av att tänka nytt samtidigt som vi ska leverera en välfärd med bra kvalitet.

Det läge vi befinner oss i ställer krav på långsiktig planering inom alla våra verksamheter för att skapa fortsatt utveckling för Skövde, även i en tid som medför ökade utmaningar på många sätt. Det är ekonomiskt tuffa år framför oss. Det vi har byggt upp de senaste tio åren kommer att vara en bra plattform för att ha kraft för nästa steg i Skövdes utveckling.

Sverige har en åldrande befolkning samtidigt som många barn föds. Det innebär en förändrad demografi som kommer att påverka hur vi löser vårt kommunala uppdrag. Vi har förutsett det här och har tidigare mandatperioder vidtagit åtgärder för att kunna stå väl rustade inför framtiden. Vi har satsat på att skapa en kommun som attraherar människor och som gör att de söker sig hit och väljer att leva, bo och verka här. Men, det är inte tillräckligt. Nu måste vi hålla i och hålla ut. Det kräver kreativitet, mod och uthållighet från oss alla.

Att Skövde fortsätter att växa är avgörande, speciellt i tuffare tider, eftersom vi behöver fler skattebetalare som finansierar framtidens välfärd. Vi ska aktivt fortsätta utveckla våra verksamheter så att fler kan ta del av välfärden och samtidigt säkra en bra kvalitet.

Vi arbetar för att säkra framtida arbetstillfällen och stärka Skövdes attraktivitet. Vi skapar förutsättningar för branscher som dataspelsutveckling och IT, tillverkningsindustrin och besöksnäringen att utvecklas. Visionen och omställningen av Mariesjö kommer att vara en stor del i det arbetet framåt. I den

nya stadsdelen vill vi se Högskolan och Science Park Skövde växa och frodas tillsammans med fler bostäder, kontor, service och handel.

Satsningen på besöksnäringen fortsätter genom arbetet att utveckla såväl Billingen till en destination som lockar besökare från resten av Sverige som upprustningen av vår stadskärna. Den ska bli än mer tillgänglig och välkomnande, bland annat genom nya Hertig Johans torg och Kulturhustorget.

Under året har vi haft fokus på besöksnäringen, stadskärnan, Science Park, Högskolan i Skövde, bostäder, infrastruktur och kommunens ytterområden. Alla dessa är faktorer som skapar förutsättningar för Skövde att växa och stärka förmågan att klara det framtida välfärdsuppdraget.

Men, en stabil ekonomi är avgörande för att Skövde ska utvecklas positivt och då är det starka ekonomiska resultatet för 2019 en värdefull plattform för mandatperioden.

Ett stort tack till all personal som under året gjort ett mycket fint jobb och i allra högsta grad bidragit till Skövdes goda ekonomiska resultat, den positiva befolkningsutvecklingen men framför allt att kommuninvånarna i stort är nöjda med den service och välfärd Skövde kommun vi erbjuder.

Allians för Skövde

Katarina Jonsson

Katarina Jonsson (M)

Ulrica Johansson

Ulrica Johansson (C)

Marianne Gustafsson

Marianne Gustafsson (KD)

Ulla-Britt Hagström

Ulla-Britt Hagström (L)

1.2 Ledande politiker och tjänstemän

Kommunfullmäktige 2019–2022

Mandatfördelningen under mandatperioden är 29 platser till den styrande majoriteten (M, C, L och KD), 24 mandat till S, V och MP samt 8 mandat till SD.

Parti	Mandat
Socialdemokraterna	19
Moderaterna	15
Sverigedemokraterna	8
Centerpartiet	6
Liberalerna	4
Kristdemokraterna	4
Vänsterpartiet	3
Miljöpartiet	2

Ordförande:
Conny Brännberg (KD)

Förste vice ordförande:
Jacqueline Tjällman (L)

Andre vice ordförande:
Monica Green (S)

Kommunstyrelsens ledamöter

Kommunstyrelsen utses av kommunfullmäktige. Styrelsen ska följa och ha uppsikt över nämndens och bolagens beslut och arbete. Det är kommunstyrelsens ordförande som leder kommunstyrelsen.

Ordförande: Katarina Jonsson (M)

Förste vice ordförande: Ulrika Johansson (C)

Andre vice ordförande: Johan Ask (S)

Ledamöter:

Theres Sahlström (M), Magnus Hammar (M), Claes Beckman (M), Ulla-Britt Hagström (L), Marianne Gustafson (KD), Maria Hjærtqvist (S), Robert Ciabatti (S), Malin Wadman (S), Anita Löfgren (S), Dag Fredriksson (V), Jonas Eriksson (SD) och Jerzy Kucier (SD)

Ersättare:

Bernt Mårtensson (M), Gun Sandelius (M), Klas Hedenberg (C), Gunvor Kvick (C), Christer Winbäck (L), Jan Sandelius (KD), Bjarne Medin (S), Anders Grönvall (S), Kayda Lazar (S), Janette Leinonen (MP) och David Sandberg (SD)

Kommunalråd

Katarina Jonsson (M)

Katarina har varit kommunstyrelsens ordförande sedan valet 2010. Hon har det övergripande ansvaret för kommunens ekonomi, samhällsbyggnad och näringslivsfrågor.

Ulrika Johansson (C)

Ulrika är kommunstyrelsens förste vice ordförande. Hon har bland annat ansvar för kommunens personalpolitik och är ordförande för Skövde Stadshus AB samt för Räddningstjänsten Östra Skaraborg.

Johan Ask (S)

Johan har varit kommunalråd sedan den 1 januari 2019. Han är andre vice ordförande i kommunstyrelsen och förste vice ordförande i Skövde Stadshus AB.

Kommundirektör

Tomas Fellbrandt

Tomas ansvarar för kommunens övergripande arbete med planering och ledning, och samordnar kommunens verksamheter. Han är också vd för Skövde Stadshus AB och chef över alla sektorchefer samt koncernstaben.

Nämnder och sektorer

Nämnd och ordförande

Kommunstyrelsen, Katarina Jonsson (M)

Kultur- och fritidsnämnden, Petter Fahlström (L)

Socialnämnden, Anna Bergman (M)

Servicenämnden, Torbjörn Bergman (M)

Barn- och utbildningsnämnden, Anna Ljungberg (M)

Vård- och omsorgsnämnden, Therese Sahlström (M)

Byggnadsnämnden, Anders G Johansson (M)

Arvodesnämnden, Marie Guhrén (M)

Valnämnden, Martin Odenö (M)

Revisionen, Lars-Erik Lindh (S)

Sektor och sektorschef

Sektor styrning och verksamhetsstöd, Ulf Karlsson
Sektor medborgare och samhällsutveckling, Johan Rahmberg
Sektor samhällsbyggnad, Caroline Hagström

Sektor medborgare och samhällsutveckling, Johan Rahmberg

Sektor socialtjänst, Lena Friberg

Sektor service, Rickard Karlsson

Sektor barn- och utbildning, Katarina Lindberg

Sektor vård- och omsorg, Per Granath

Sektor samhällsbyggnad, Caroline Hagström

1.3 Omvärld

Precis som andra kommuner är Skövde kommun beroende av omvärlden. Det som händer omkring oss påverkar både förväntningar, behov och möjligheter i vår kommunala verksamhet.

Efter rapportperiodens slut har krisen på grund av det nya coronaviruset tagit fart. De ekonomiska konsekvenserna till följd av det nya coronaviruset är högst osäkra. Mycket talar för att produktion och sysselsättning i Sverige kommer drabbas hårt åtminstone tillfälligt. Detta kommer få effekter på kommunernas ekonomi.

Internationell ekonomi

De geopolitiska och finansiella riskerna har under 2019 gett ett osäkert globalt läge. Det gäller inte minst handelskonflikten mellan USA och Kina samt Storbritanniens utträde ur EU. Risken finns att dessa faktorer fortsätter att påverka den globala konjunkturen negativt under 2020. Enligt en prognos från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) väntas BNP-tillväxten i världen sjunka till 2,9 procent för 2019. För 2018 var motsvarande nivå 3,6 procent. Inbromsningen är väntad och enligt SKR väntas fortsatt långsam tillväxt under perioden 2020–2021. Dessa prognoser kommer dock att justeras ned ytterligare till

följd av coronapandemin. Det är svårt att bedöma hur mycket och hur länge världsekonomin kommer att påverkas.

Svensk ekonomi

Den svenska konjunkturen är i stor utsträckning beroende av utvecklingen i omvärlden. Under 2019 har den ekonomiska konjunkturen i Sverige tydligt mattats av. Enligt SKR:s prognoser är en mildare lågkonjunktur att vänta under 2020. Den svenska BNP-tillväxten beräknas landa på 1,2 procent för 2019, vilket i så fall skulle vara 1,1 procentenheter lägre jämfört med 2018. Enligt SKR är vikande investeringar och omslag i lagerinvesteringar de främsta orsakerna till den förväntade nedgången. Dämpningen av BNP-tillväxten i Sverige spås fortsätta även under 2020. Efterfrågan på arbetskraft avtar, vilket gör att sysselsättningsgraden för 2019 sjunker. Nedgången påverkar både privat och offentlig sektor och innebär en brytpunkt. De senaste tio åren har antalet sysselsatta inom kommuner och regioner nämligen stadigt höjts. Nu har istället arbetslösheten ökat, från 6,3 procent 2018 till 6,8 procent 2019.

Demografi och befolkningsutveckling

Sveriges folkmängd ökade med 97 404 personer under 2019. Vid årets slut var vi 10 327 589 invånare. Det motsvarar en ökning på 0,95 procent jämfört med 2018 års slut. Ökningen beror dels på att antalet födda är högre än antalet döda, dels på att invand-

ringen varit större än utvandringen. Under 2018 ökade Sveriges befolkning med 109 943 personer. Att ökningen varit mindre under 2019 förklaras främst av minskad invandring.

Det är ett känt faktum att antalet gamla och unga i Sverige ökar snabbare än antalet invånare i yrkesför ålder. Det innebär ett stort behov av att bygga ut den kommunala välfärdsverksamheten. Detta kommer att höja kommunsektorns kostnadstryck de närmaste tio åren. Situationen kommer att medföra såväl finansiella som kompetensmässiga begränsningar.

Kommunsektorn

Sveriges kommuner* redovisar preliminärt för 2019 ett samlat överskott på 18,9 miljarder kronor. Det är 4,6 miljarder mer än 2018. Kommunernas verksamhetsresultat landar på 7,3 miljarder kronor, vilket är 0,5 miljarder bättre än 2018. Nettokostnaderna i kommunernas verksamheter har dock ökat. Det som drar upp resultatet är istället höjda skatteintäkter samt generella bidrag från stat och utjämningsystem. 40,6 procent av de kommuner som inkommit med uppgifter redovisar ett negativt verksamhetsresultat för 2019. Det kan jämföras med 2018, när endast 36,9 procent av kommunerna redovisade negativa verksamhetsresultat.

Efter flera år av god tillväxt när det gäller skatteunderlaget försvagas nu utvecklingen rejält, enligt SKR:s prognos. Kommunsektorn går in i en ekonomiskt tuff period eftersom de

demografiska behoven ökar snabbare än sysselsättningen. Det demografiska trycket förväntas enligt SKR ligga kvar på en relativt hög nivå de närmaste åren. Under 2000-talet har kommunernas kostnadstryck utifrån befolkningsförändringar varit runt 0,5 procent per år. Men mellan 2013 och 2018 växte trycket kraftigt, till 1,4 procent. Mellan 2019 och 2023 väntas trycket öka ännu snabbare, med cirka 1,1 procent per år. Den snabbaste ökningstakten väntas inom gymnasieskolan och äldreomsorgen. Samtidigt spår man minskat flyktmottagande. Totalt väntas en kostnadsökning på 5,5 procent till och med 2023. När behoven ökar inom kommunens verksamhetsområden krävs också investeringar. Nya äldreboenden, skolor och förskolor behövs – och de som redan finns är i behov av underhåll.

För att hantera demografins utmaningar och den vikande konjunkturen blir det allt viktigare att hitta nya arbetsätt. Samsyn och samverkan mellan stat och kommunsektor, ökad användning av ny teknik samt ett längre arbetsliv är tre delar som kommer att vara viktiga för att långsiktigt hantera välfärdens utmaningar.

**Siffrorna hämtas från SCB och avser kommuner som inkommit med uppgifter. Enligt uppgift saknades fyra kommuner vid publiceringstillfället (Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Bengtsfors). (SKR Ekonomirapporten 2019; Statistiska centralbyrån)*

2

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling	18
Den kommunala koncernen.....	20
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	23
Händelser av väsentlig betydelse	26
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	27
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	29
Balanskravsresultat	43
Väsentliga personalförhållanden	44
Förväntad utveckling	49

2.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Nedan presenteras en femårsöversikt över nyckeltal som vi har bedömt som viktiga. Dessa ska ge en översikt över kommunkoncernens och kommunens verksamhetsutveckling över tid. Vi kommenterar enbart väsentliga förändringar samt trender som vi bedömer vara intressanta.

Trenden är att verksamhetens intäkter och kostnader stiger. Det är en väntad utveckling i en växande kommun.

Resultatet har stärkts jämfört med föregående år. Det beror framför allt på ett betydligt bättre resultat i kommunen. De större bolagen, däremot, har haft ett något sämre år på grund av engångskostnader och väderförhållanden.

Investeringsstakten är fortsatt hög och den är högt budgeterad även för kommande år. Detta påverkar exempelvis soliditeten och de långfristiga skulderna.

Kommunens befolkningstillväxt är god. Antalet invånare har ökat varje år mellan 2015 och 2019, vilket är en mycket positiv trend.

Resultatet har stärkts jämfört med föregående år, framför allt tack vare ökade skatteintäkter.

När det gäller soliditeten är trenden dock negativ. Det förklaras av att vi har infört koncernbank och att investeringsstakten har varit hög. Investeringsstakten syns i tabellen under Nettoinvesteringar.

Att vi har infört koncernbank innebär att kommunen lånar upp mer kapital, i vårt fall från Kommuninvest. Kommunen lånar i sin tur ut dessa pengar till koncernbolagen. Arbets sättet medför att både skulderna och fordringarna ökar för kommunen.

Kommunen inklusive bolag och förbund (mnkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Verksamhetens intäkter	1 796,0	1 731,7	1 685,0	1 661,8	1 514,1
Verksamhetens kostnader	-4 176,3	-4 084,2	-3 873,3	-3 696,3	-3 466,1
Årets resultat	217,5	160,6	157,2	250,0	151,5
Soliditet (procent)	40,3	41,8	42,7	46,9	47,3
Soliditet inkl. pensionsförpliktelser (procent)	31,3	31,7	31,6	33,3	31,7
Nettoinvesteringar	979,9	1 034,5	1 140,2	879,0	948,0
Självfinansieringsgrad (procent)	64,4	51,3	42,1	60,8	47,7
Långfristig skuld	4 253,6	3 653,0	3 370,8	2 492,1	2 283,0

Kommunen	2019	2018	2017	2016	2015
Antal invånare	56 366	55 729	54 975	54 133	53 555
Kommunal skattesats	20,86	20,86	20,86	20,86	20,86
Verksamhetens intäkter	1 033,7	1 001,2	983,8	957,4	824,3
Verksamhetens kostnader	-3 716,9	-3 683,5	-3 475,7	-3 261,6	-3 058,3
Årets resultat	150,5	16,4	49,9	151,9	77,9
Soliditet (procent)	37,2	38,7	40,9	58,2	58,5
Soliditet inkl. pensionsförpliktelser (procent)	26,8	27,0	28,1	38,3	36,3
Nettoinvesteringar	570,7	707,2	759,3	443,2	460,9
Självfinansieringsgrad (procent)	67,9	31,6	40,9	85,9	58,6
Långfristig skuld	4 147,3	3 549,0	3 186,1	888,0	828,4

2.2 Den kommunala koncernen

I Skövdes kommunkoncern ingår kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder, bolag, kommunalförbund och stiftelser. Skövde kommun är den del av organisationen som innefattar kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnderna.

Kommunens bolagskoncern består av ett moderbolag, Skövde Stadshus AB, som till 100 procent ägs av kommunen. Moderbolaget äger i sin tur sju bolag. Fem av dessa är helägda:

- AB Skövdebostäder
- Balthazar Science Center AB
- Kreativa Hus Skövde AB
- Next Skövde Destinationsutveckling AB
- Skövde Energi AB

De övriga två är delägda. Dessa är Skövde Flygplats AB, som ägs till 96 procent av moderbolaget, och Science Park Skövde AB, där moderbolaget äger 49 procent.

Det helägda Kreativa Hus Skövde AB äger i sin tur två bolag: Mariesjö Kreativa Hus AB och Västfast i Skaraborg AB.

Skövde Energi AB, å sin sida, äger Skövde Energi Elnät AB.

Utöver dessa finns ytterligare två bolag. Det är Eonen Fastigheter i Skövde AB, som ägs av moderbolaget, samt Skövde Bilingen AB, som ägs direkt av kommunen. Dessa två är vilande

och bedriver därmed ingen verksamhet.

Skövde kommun är också medlem i fem kommunalförbund:

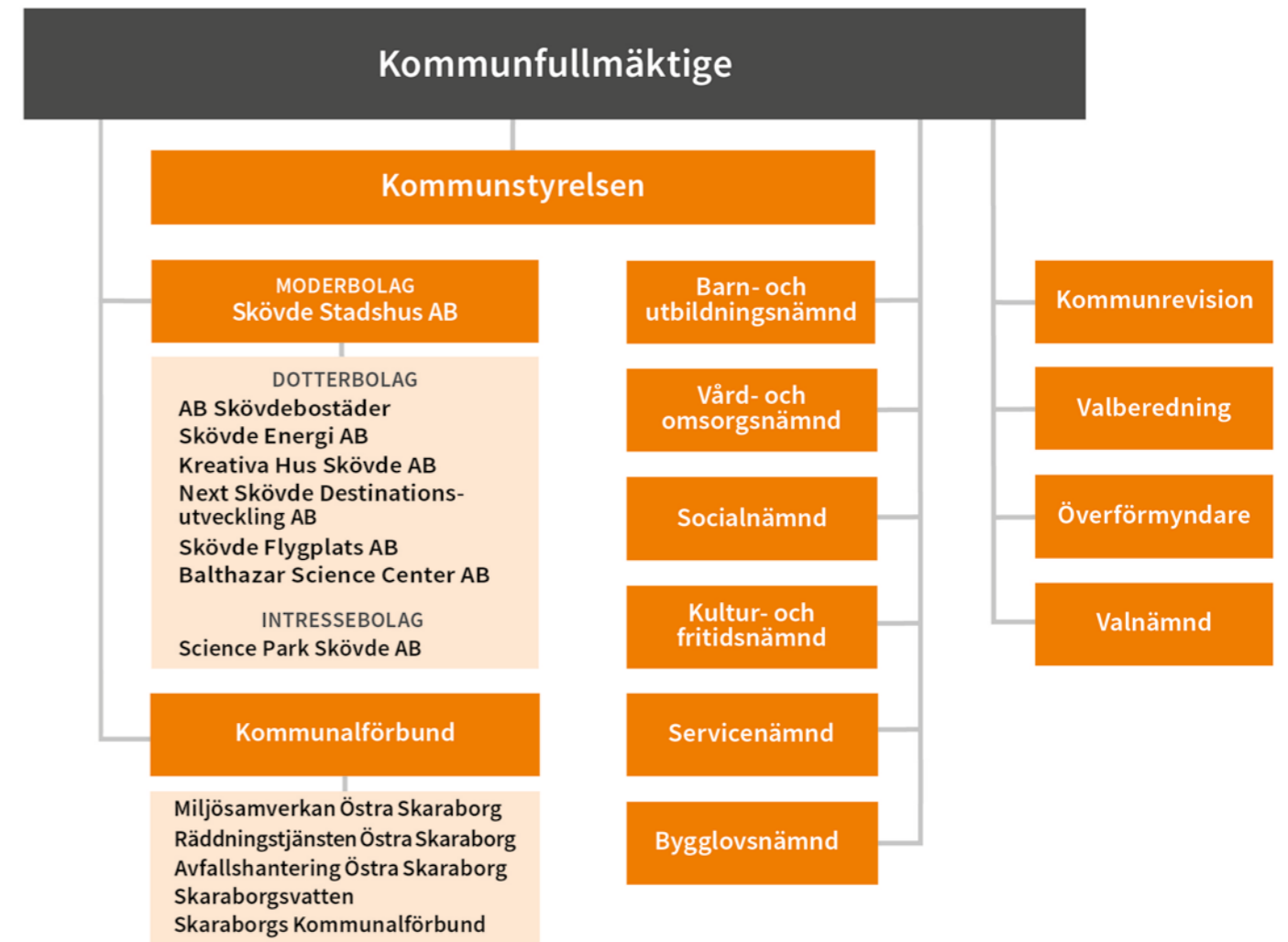
- Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS)
- Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS)
- Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS)
- Skaraborgsvatten
- Skaraborgs kommunalförbund

Skövde kommun har ett betydande inflytande över dessa förbund. De ingår därför i Skövde kommuns koncernräkenskaper.

Skövde kommun utser också styrelsemedlemmar i följande stiftelser:

- Skövde kommuns samförvaltade stiftelser
- Stiftelsen Skaraborgs läns sjukhem
- Von Haugwitz-Cedermarska stiftelse
- Gertrud och Theodor Egnells stiftelse
- Stiftelsen Binnebergs tingshus

Verksamheten i dessa stiftelser bedöms vara begränsad i förhållande till kommunens totala verksamhet. Därför är de inte inkluderade i Skövde kommuns koncernräkenskaper.

I bolagens avsnitt på sida 112 visas en mer detaljerad bild över strukturen för bolagen, förbunden och stiftelserna.

Privata utförare

Barn och utbildning

I Skövde kommuns geografiska område finns flera privata utförare som bedriver förskola, grundskola och gymnasieskola. Inom förskolans verksamhet står privata utförare för 14 procent av den totala verksamheten. I grundskolan är andelen 13 procent och i gymnasieskolan 25 procent.

Privat utförare	Verksamhet
Raoul Wallenbergsskolorna AB	Förskola och grundskola
Skövde Montessori ekonomisk förening	Förskola och grundskola
Volvo Personvagnar AB	Gymnasieskola
I Ur och Skur Ute Skaraborg	Förskola
NTI-gymnasiet Sverige AB	Gymnasieskola
Plusgymnasiet AB (Drottning Blankas gymnasieskola)	Gymnasieskola
Lichron Teknik AB	Gymnasieskola
Praktiska Sverige AB	Gymnasieskola
Förskolan Kungshuset ekonomisk förening	Förskola
Kameleonten Förskola AB	Förskola
Trollbergets daghem	Förskola
Förskolan Tryggis personalkooperativ	Förskola
Solstrålen Frälsningsarmén	Förskola
Bäckagårdens förskola	Förskola
Molekylen ekonomisk förening personalkooperativ	Förskola
I Ur och Skur Tuvan Stöpen	Förskola

Vård och omsorg

Stiftelsen Skaraborgs läns sjukhem utför socialtjänstlagens insats Särskilt boende, enligt avtal med Skövde kommun. Stiftelsens verksamhet bedrivs i egna lokaler med totalt 36 lägenheter, och står därmed för ungefär 10 procent av lägenheterna i särskilt boende i Skövde kommun.

Finnservice i Skövde AB utför hemtjänstinsatser enligt socialtjänstlagen, enligt avtal med kommunen. Verksamheten bedrivs i egna lokaler (servicehus) med 24 lägenheter, där hyresgästerna ofta har omfattande hemtjänstinsatser. Cirka 8 procent av den totala hemtjänstvolymen i kommunen utförs av Finnservice. Den största privata utföraren av hemtjänst enligt lag om valfrihet (LOV) är Systrarna Odhs hemtjänst AB. Företaget utför 15 procent av Skövdes totala hemtjänstvolym.

2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Finansiell riskhantering och känslighetsanalys

Ny finanspolicy

I februari 2019 antog Skövde kommun en ny finanspolicy för Skövdes kommunkoncern. I och med det samordnades kommunkoncernens finansverksamhet i kommunens koncernbank.

De två viktigaste förändringarna med den nya policyn rör AB Skövdebostäder och Next Skövde Destinationsutveckling AB.

AB Skövdebostäder har nämligen avslutat sin egen räntederivatportfölj. Därmed hanteras bolagets ränterisk numera inom koncernbanken. Transaktionen har inneburit en väsentlig engångskostnad för AB Skövdebostäder eftersom räntesäkringarna avslutades till en högre ränta än rådande marknadsränta. De närmaste åren kommer bolaget dock att få lägre räntekostnader som kompenserar för engångskostnaden. På sikt blir förändringen därför kostnadsneutral.

När det gäller Next Skövde Destinationsutveckling AB gäller förändringen att de har avvecklat sina finansiella placeringar.

Koncernbankens skuldportfölj

Koncernens totala låneskuld hos kreditinstitut uppgår till 3 975 miljoner kronor. För 3 875 miljoner kronor av dessa skulder är Skövde kommun motpart. Av detta belopp lånar koncernbanken sedan ut 1 998 miljoner till bolag, förbund och stiftelser i kommunkoncernen. Resten av pengarna, 1 877 miljoner kronor, gäller lån för att finansiera kommunens egna investeringar (1 620 miljoner kronor för 2018). Koncernens totala skuld har ökat med 575 miljoner kronor under 2019 (422 miljoner under 2018).

Av kommunkoncernens skulder hanteras 3 875 miljoner alltså i en koncerngemensam skuldportfölj. Skövde Energi El-nät AB har ett lån mot fast ränta på 100 miljoner kronor. Detta ligger utanför den koncerngemensamma skuldportföljen. Under 2020 behöver detta lån dock refinansieras. I samband med det kommer även detta lån att inkluderas i den gemensamma portföljen.

Ränterisk

Med ränterisk menas risken att räntekostnaderna blir högre på grund av ändrade räntenivåer. Detta kan man hantera genom att binda räntan. Risken minskar då eftersom kostnaden blir

stabil och förutsägbar. Bunden ränta kan medföra högre eller lägre kostnader jämfört med rörlig – vilket det blir beror på hur finansmarknaden utvecklas. Fast ränta kan vi få på två sätt: Antingen genom att avsluta lån med fast ränta eller genom att teckna räntederivat i kombination med lån med rörlig ränta. I det sistnämnda fallet byter kommunen den rörliga räntan mot en fast ränta i en så kallad ränteswap.

Alla lån i den koncerngemensamma skuldportföljen på 3 875 miljoner kronor har rörlig ränta. 2 100 miljoner kronor av dessa är räntesäkrade med räntederivat. I finanspolicyn är målet för skuldportföljens genomsnittliga räntebindning 2 till 5 år. Vid årets slut var den genomsnittliga räntebindningen 2,7 år. För tillfället påverkar räntederivatet räntekostnaderna negativt. Samtidigt skyddar de mot eventuella ränteuppgångar i framtiden. De genomsnittliga räntekostnaderna under 2019 var 0,43 procent (0,21 procent under 2018). Utan räntesäkringar skulle kostnaderna ha varit 0,17 procent (-0,14 procent 2018). Räntesäkringarna har höjt kommunkoncernens räntekostnader med 8,3 miljoner kronor.

Marknadsvärdet på de befintliga räntesäkringarna är minus 4,6 miljoner kronor. Detta värde ger en ögonblicksbild av den kostnad eller intäkt som skulle uppstå om derivatkontrakten skulle stängas. Just nu är marknadsvärdet negativt eftersom den fasta avtalade räntan är något högre än marknadsräntan. Kostnaden är jämförbar med den ränteskillnadsersättning som måste betalas till banken när ett bundet lån löses in i förtid. Mer uppgifter om kommunen koncernens räntederivat finns under not 23a.

Från och med i år är redovisningen av räntederivatens marknadsvärde densamma på både kommun- och koncernnivå. Det beror på att samtliga skulder nu förvaltas i en gemensam skuldportfölj. De negativa marknadsvärdena på koncernnivå har minskat. Det är tack vare att AB Skövdebostäder har stängt sina derivat i förtid och betalat av undervärden i dessa derivat.

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk kan man mena två saker: Antingen risken att vid någon tidpunkt inte ha medel att betala med, eller risken att tillgången till medel innebär en mycket högre finansieringskostnad än tidigare.

För att säkerställa en kostnadseffektiv och flexibel hantering av kommunkoncernens betalningsförmåga samlas alla bankkonton, både kommunalförbundens och de majoritetsägda

bolagens, i ett koncernkontosystem. I och med den nya finanspolicyn anslöt sig även AB Skövdebostäder till koncernkontosystemet under året. De stiftelser som är knutna till kommunen är däremot inte anslutna. Detta beror på juridiska begränsningar. Koncernkontot har en checkräkningskredit på 200 miljoner kronor. Krediten används för att säkerställa kommunkoncernens betalningsförmåga i oförutsedda situationer.

För att begränsa risken för höjda finansieringskostnader är kapitalbindningstiderna på koncernbankens lån utspridda över tid. Enligt finanspolicyn måste den genomsnittliga kapitalbindningen ligga mellan 2 och 5 år. Policyn slår också fast att högst 60 procent av kapitalbindningen får förfalla inom 12 månader. Vid bokslutet var den genomsnittliga kapitalbindningen 2,14 år, och 30 procent av kapitalbindningsförfallet låg inom 12 månader. Kraven i policyn är därmed uppfyllda. Ytterliga uppgifter om kommunkoncernens skuldportfölj återfinns i not 23.

Under året har finansieringskostnaderna för kommunkoncernens lån utvecklats positivt, från i genomsnitt 0,25 procent förra året till 0,20 procent för 2019.

Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar

Sedan tidigare har Skövde kommun två portföljer med långsiktiga placeringar. Under de fyra första månaderna 2019 tillkom en portfölj. Kommunen har nu alltså tre portföljer: Egnells gåva, Adamsson gåva och Wallers arv.

Samtliga portföljer består av pengar som Skövde kommun fått i gåva eller arv, och som kommunen har valt att förvalta långsiktigt för att skapa bestående värde för kultur- och museiverksamheter i kommunen. En placeringspolicy reglerar hur dessa pengar ska placeras. Pengarna förvaltas inom de risktoleranser som policyn medger.

Börserna hade ett rekordår 2019. Det har gett mycket goda resultat i alla tre placeringsportföljer. Både Egnells gåva och Adamssons gåva hade ett resultat på omkring 16 procent och Wallers arv hade ett resultat på omkring 25 procent. Sammanlagt uppgick portföljernas marknadsvärde till 37,5 miljoner kronor. De finansiella placeringarnas utdelningar och värdestegringar blev 7,1 miljoner kronor, vilket till fullo påverkar kommunens ekonomiska resultat.

Elpriserisk

Kommunens elförbrukning skapar väsentliga kostnader. Eftersom priserna på den nordiska kraftmarknaden kan ändras snabbt och kraftigt är elinköp också förknippat med stora prisrisker. Skövde kommun har valt att köpa in el direkt på elbörsen Nord Pool, samt säkra prisrisker på börsen Nasdaq Commodities. Skövde kommun använder en mäklare för att agera på elmarknaden. Mäklaren agerar utifrån en handelsstrategi och ett riskmandat som kommunen fastställer med stöd av sina elhandelsriktlinjer.

Skövde kommun köper med sin elhandelsrutin också in el åt Räddningstjänsten Östra Skaraborg, Avfallshantering Östra Skaraborg och Kommunalförbundet Skaraborgsvatten. Samlat står dessa organisationer för 52 507 megawattimmars elförbrukning.

Elhandelsstrategins utfall utvärderas varje år för att följa upp resultat och effektivitet. Varje höst presenteras analysen för servicenämnden, som är ansvarig nämnd för elhandel.

Under 2019 blev kostnaden för elinköp 19,2 miljoner kronor (exklusive skatt, nät- och övriga avgifter) Under året pris-säkrades 80 procent av förbrukningen. Elpriset i portföljen blev därmed 13 procent billigare än om vi hade köpt all el till rörligt marknadpris.

För åren 2020 till 2023 har vi vid bokslutstillfället prissäkrat en volym på 49,9 megawattimmar. Nivån är lägre än förra året. I samråd med kommunens elmäklare minskade kommunen nämligen sin prissäkringsgrad under hösten 2019. Det har gett positiva resultat under början av 2020, när elpriset har minskat kraftigt. Detta kommer att märkas i bokslutet för 2020. De kvarvarande prissäkringarna hade vid bokslutet 2019 ett positivt marknadsvärde på 4,3 miljoner kronor. Det betyder att vi har säkrat vårt elpris på en nivå under det gällande marknadspriset.

Valutarisk

El som köps in från Nord Pool Spot avräknas i euro. Att köpa el är därmed förknippat med valutarisker. Under året har växelkursen för den svenska kronan försvagats mot euron. Valutarisken vid inköp i euro har inte hanterats aktivt under året. Försvagningen av kronan har därför ökat kostnaderna för vår elhandel. Ett visst överskott av euro har däremot sålts av under året, vilket har gett vissa valutavinster. Under början av 2020 planerar vi att införa ett aktivare hanteringsätt för valutarisker.

Borgensåtaganden

Kommunfullmäktige har möjlighet att bevilja borgen för andra organisationer som tecknar lån.

De senaste åren har kommunens totala borgensåtaganden minskat. Den främsta anledningen är att kommunalborgen inom den kommunala koncernen har ersatts med direkta lån mellan kommunen och dessa organisationer. Förändringen gäller även de stiftelser som är knutna till kommunen. Åtagandena väntas fortsätta minska i takt med att de borgenslån som finns behöver refinansieras. Det betyder billigare finansiering för koncernen, samtidigt som risken för kommunen blir likvärdig med ett borgensåtagande.

Utanför den kommunala koncernen beviljas kommunalborgen mycket restriktivt. Alla nya sådana borgensåtaganden är tids- och beloppsbegränsade. Borgensåtagandena mot idrotts- och fiberföreningar har under året sjunkit i takt med att föreningarna har amorterat på sina lån. Ett undantag är Skövde Tennisförening, som under året beviljades utökad borgen. Detta lån gäller renovering av föreningens tennishall.

Förutom de ovan nämnda borgensåtagandena ingick Skövde kommun i oktober 2012 en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser.

En detaljerad sammanställning av borgensåtaganden finns i not 27.

Risken med att ge borgensåtaganden är att kommunen måste infria sina åtaganden. Vid bokslutet 2019 bedöms risken dock vara mycket liten.

Känslighetsanalys

- 1 procents sämre eller bättre skatteunderlag i riket ger Skövde kommun cirka 30 miljoner kronor i lägre eller högre skatteintäkter.
- 1 procents löneökning innebär cirka 25 miljoner kronor i höjda personalkostnader.
- 100 invånare mer eller mindre påverkar skatteintäkterna med i snitt 5 miljoner kronor.
- Varje 10 öre ändring i skattesats ger cirka 12,9 miljoner kronor i ökade eller minskade skatteintäkter.
- En investering på 100 miljoner kronor medför årliga kostnader på i snitt 10 miljoner kronor.
- Skövde får cirka 0,5 procent av en generell statlig satsning på primärkommunerna.

Pensionsförpliktelser

Kommunens aktuella policy är att återlåna pensionsmedel till verksamheten. Detta gäller både ansvarsförbindelsen och avsättningen för förmånsbaserade ålderspensioner. Bestämmelsen regleras i kommunens pensionspolicy. Vid några tillfällen under tidigare år har Skövde kommun försäkrat en viss del av sin ansvarsförbindelse.

De kommunala bolagen i Skövdes kommunkoncern försäkrar sina uppbyggda pensionsrättigheter löpande och har ingen uppbyggd pensionsskuld.

De kommunalförbund som Skövde kommun är medlem i har olika strategier. Räddningstjänsten Östra Skaraborg har en placeringsportfölj för pensionsmedel. Skaraborgs Kommunalförbund tryggar en del av sina pensionsåtaganden i en pensionsstiftelse och övriga delar redovisas som en ansvarsförbindelse eller en avsättning för pensioner. De andra kommunalförbunden försäkrar sina uppbyggda pensionsrättigheter löpande.

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär i praktiken att större delen tas upp som en ansvarsförbindelse utanför resultat- och skuldredovisningen. Denna del är dock lika viktig ur risksynpunkt, eftersom ansvarsförbindelsen kommer att generera framtida utbetalningar. Skövde kommun har inte tryggt dessa pensionsförpliktelser i placeringsfond, försäkring eller stiftelser, utan anser sig kunna täcka framtida utbetalningar med eget kapital. Enligt balansräkningen är den totala pensionsskulden 1 131,3 miljoner kronor. Det egna kapitalet är totalt 3 219,5 miljoner kronor.

Det totala pensionsåtagandet har minskat de senaste åren. Det beror bland annat på att kommunen gjort en partiell inlösen av pensionsförpliktelser äldre än 1998, för att på så vis minska de framtida pensionskostnaderna. I år har dock ingen inlösen gjorts.

Värdet av de tidigare köpta pensionsförsäkringarna var vid bokslutstillfället 182,6 miljoner kronor. Med detta kapital har vi för tillfället tryggt 140,4 miljoner kronor i pensionsförpliktelser. Dessa skuld- och tillgångsbelopp ligger inte med i kommunens balansräkning eftersom ansvaret för dessa pensionsförpliktelser har tagits över av försäkringsbolaget.

2.4 Händelser av väsentlig betydelse

Skövde hade en befolkningstillväxt på 637 personer vilket leder till fortsatta behov av investeringar. Under året har 392 bostäder färdigställts, varav 308 i flerbostadshus och 84 i småhus. Ett antal avslutade projekt inom exploateringsverksamheten har genererat en resultatpåverkan om 34 miljoner kronor.

Kommunens anläggningstillgångar har vuxit med 364 miljoner kronor. Højningen beror framförallt på investeringar i fastigheter, Skövde kommun genomförde flera stora investeringar 2019 till exempel:

- Äldrecenter Ekedal som innebär en utbyggnad med 80 nya platser och har en total budget om 185 miljoner kronor. 93 miljoner kronor hittills har förbrukats och är årets största investeringsutgift.
- Dalvägens förskola med 180 platser som invigdes under 2019 med en investeringsutgift om 30 miljoner kronor.
- Utveckling av Billingen som är Skövde kommuns största investeringsprojekt någonsin med en total budget på 257 mil-

joner kronor. 102 miljoner kronor har på grund av förseningar ombudgeterats till 2020.

- Anpassning Stadskvarn som är VA-verksamhetens största projekt med en totalbudget på 200 miljoner kronor. Projektet är försenat och endast 4 miljoner kronor har förbrukats av årets budget på 40 miljoner kronor.

En större händelse som påverkade kommunens driftsbudget var en återgång till 2018 års prislista för interkommunala elever, efter beslut av Gymnasium Skaraborg, vilket har försämrat resultatet med närmare 6 miljoner kronor.

Större händelser som påverkat kommunkoncernens resultat är att AB Skövdebostäder i förtid löst in ränteswappar till en engångskostnad på 28 miljoner kronor. Denna inlösen kommer innebära lägre räntekostnader för bolaget kommande år. Kreativa Hus Skövde AB invigde den nya kontorsbyggnaden Pergolan samt gjorde en nedskrivning av Makerspace på närmare 4 miljoner kronor.

2.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I alla verksamheter behöver man sätta upp mål och skapa gemensamma bilder för hur verksamheten ska utvecklas. Det gäller även i en kommun. Kommunallagen slår dessutom fast att kommunfullmäktige ska besluta om mål för verksamheten.

I Skövde kommun finns flera typer av styrdokument som beslutas på olika nivåer. Det dokumenten har gemensamt är just att de ska styra. De ger gemensamma målbilder, definierar förhållningssätt eller reglerar hur något ska utföras. De två viktigaste styrdokumenterna är *Vision Skövde 2025*, som ligger till grund för alla övriga styrdokument som berör samhällets utveckling, och *Strategisk plan med budget*.

Ekonomi- och verksamhetsstyrning

I juni varje år beslutar kommunfullmäktige om *Strategisk plan med budget*. I detta dokument sammanförs politiska visioner och mål med kommunens ekonomi. Dokumentet innehåller en plan för både verksamhet och ekonomi under budgetåret. Planen är treårig men revideras varje år och fungerar som underlag för verksamheternas styrning.

Dessutom görs en omvärldsanalys. Här tittar man bland annat på befolkningsprognos, politiska styrdokument inklusive visionen samt föregående års ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat. Analysen ligger till grund för förslag på förändringar. Dessa förändringar kan bland annat gälla verksamhetens uppdrag, mål och strategier, åtgärder och resursfördelning, finansiering samt skattenivå. Ekonomiska ramar (kommunbidrag) fördelas per nämnd och ger därmed nämnderna de ekonomiska förutsättningarna för kommande år.

Utgiftsramar för investeringar fastställs för skatte- och taxefinansierade verksamheter. Det kan exempelvis handla om lokalinvesteringar, infrastrukturinvesteringar, inventarieinköp och fastighetsförvärv.

Skövde kommuns styrmodell för mål- och resultatstyrning följer en tydlig styrkedja. När det gäller den långsiktiga styrningen beslutar kommunfullmäktige om en vision för hela kommunkoncernen. Visionen ligger till grund för all övergripande och strategisk planering inom den kommunala

ansvarsområdet. De strategiska mål som beslutas i *Strategisk plan med budget* struktureras i form av ett styrkort. Målen utgår från *Vision Skövde 2025* och kompletteras med strategier som kännetecknar mandatperiodens politik. I styrkortet framgår också de nyckeltal som ska ligga till grund när måloppfyllelsen bedöms.

Uppföljning

För att nå god ekonomisk hushållning krävs att man ändamålsenligt följer upp och analyserar verksamhet och ekonomi. Detta görs enligt kommunens övergripande uppföljningsmodell. Den första uppföljningen gäller ekonomin, görs per den 30 april och gäller januari till april. Den andra uppföljningen, som gäller både ekonomi, verksamhetens måloppfyllelse och en personalredovisning, görs per den 31 augusti. Även den tredje uppföljningen gäller alla tre områdena – den görs per den 31 december.

Bolagsstyrning

Bolagsstyrningen i Skövde kommun följer Sveriges Kommuner och Regioners (SKR:s) principer för styrning av kommunägda bolag. Dessa principer utgår från Svensk kod för bolagsstyrning. Kommunen styr ytterst bolagen genom bolagsordning, ägardirektiv och policyer som efter beslut i kommunfullmäktige antas av respektive bolag på bolagsstämma eller, för vissa policyer, på styrelsesammanträde.

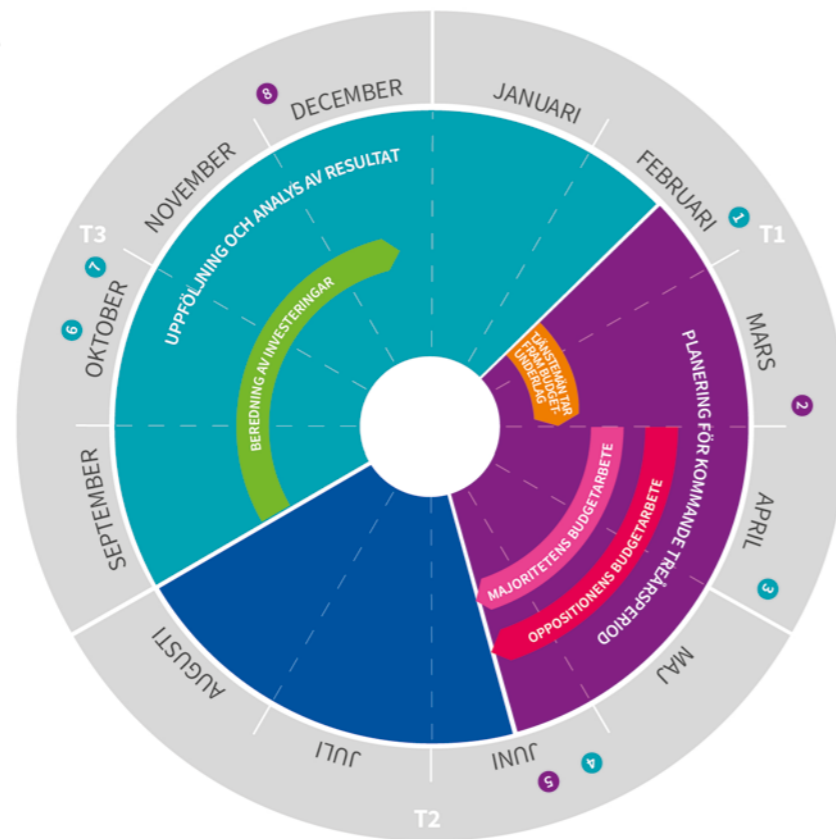
Varje bolag har antagit ett ägardirektiv, där bland annat målen för bolagens verksamhet framgår. Ägardirektiven revideras en gång varje mandatperiod. Moderbolaget Skövde Stadshus AB har i uppdrag att utöva styrning och tillsyn i bolagskoncernen. Det gör bolaget bland annat genom att ha årliga ägar- och uppföljningsdialoger med samtliga bolag. Vid ägardialogerna behandlas bolagens verksamheter med fokus på ägardirektivet, och vid uppföljningsdialogerna följs bolagens ekonomiska resultat upp.

Skövde Stadshus AB har också i uppdrag att bereda bolagens ägardirektiv och ta fram koncerngemensamma handledningar för att exempelvis rapportera till sammanställd redovisning. Dessutom anordnar bolaget vd-träffar, koncernutvecklingsdagar och bolagsdagar. Skövde Stadshus AB tar också ställning till huruvida beslut i bolagen är av principiell beskaffenhet och un-

Skövde kommuns årshjul

- 1 Nämnderna beslutar om verksamhetsberättelse (T3) för föregående år.
- 2 Tjänstemän presenterar underlag för politikens budgetarbete.
- 3 Skövde kommuns årsredovisning (T3) presenteras för KF.
- 4 Nämndernas dialog med KSAU (T1).
- 5 Kommunfullmäktige beslutar om Strategisk plan med budget.
- 6 Nämndernas dialog med KSAU (T2).
- 7 Skövde kommuns delårsrapport (T2) presenteras för KF.
- 8 Nämnderna beslutar om verksamhetsplan för kommande år.

derställer besluten kommunfullmäktige i förekommande fall. Enligt ägardirektiven ska bolagen löpande hålla Skövde Stadshus AB välinformerat om bolagens respektive verksamheter. Bolagen lämnar därför styrelseprotokoll, protokoll från bolagsstämma, delårsrapporter, årsredovisning och andra handlingar av intresse till Skövde Stadshus AB. Moderbolaget vidarebefordrar dessa handlingar till kommunstyrelsen.

Varje bolag upprättar varje år en bolagsstyrningsrapport. Syftet är att beskriva för kommunen hur bolagen bedrivit sin verksamhet och uppfyllt sina mål. Bolagsstyrningsrapporten utgör en del av underlaget inför kommunstyrelsens årliga beslut om bolagens verksamhet varit förenlig med det fastställda

kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Varje bolag tar fram sin egen budget. Bolagen lämnar sin budgeterade resultat- och balansräkning samt investeringsplan med investeringsbehov till Skövde Stadshus AB. Detta ska ske senast i december året före aktuellt budgetår.

För ytterligare information om Skövde kommuns styrmodell, organisation och styrdokument se:

https://skovde.se/globalassets/kommunochpolitik/dokument-och-bilder-politik_ekonomi/sa_styrs_skovde-version-2019-1_webb.pdf

2.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

Kommuner omfattas enligt kommunallagen av kravet på god ekonomisk hushållning. Det betyder att kommunen ska ha god ekonomisk hushållning både i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin i ett både längre och kortare perspektiv. Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det en överkonsumtion som kommande generationer får betala för. Kommunens övergripande ekonomiska mål utgår därför från följande princip: Varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar, och inte belasta kommande generationer med kostnader eller åtaganden.

Mål

Kommunfullmäktiges mål är kopplade till god ekonomisk hushållning och strukturerade i form av ett styrkort. De omfattar mål kopplade till både verksamhet och ekonomi. Det innebär att det ekonomiska resultatet ska motsvara minst tre procent av skatteintäkter och statsbidrag över mandatperioden. Nivån innebär att det egna kapitalet värdesäkras. Samtidigt ska den kommunala verksamheten bedrivas på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt för att nå de mål som kommunfullmäktige beslutat om.

Sammanfattande bedömning

Skövde kommuns resultat på 150,5 miljoner motsvarar 4,9 procent av skatter och bidrag. Ställt i relation med budgeten och planen för den resterande mandatperioden innebär detta ett ekonomiskt resultat på 3,1 procent av skatteintäkter och statsbidrag. När det gäller verksamhetens mål visar 2019 års resultat på en i stort sett positiv utveckling. Målen bedöms som delvis uppfyllda eller uppfyllda. Ett av målen har inte kunnat utvärderas vid detta uppföljningstillfälle.

För att hålla en god ekonomisk hushållning är det också viktigt att verksamheterna följer sin budget. Totalt sett visar budgetföljksamheten hos nämnderna på en positiv utveckling. Under 2019 gick nämnderna med totalt 17,6 miljoner kronor i överskott. Motsvarande resultat för 2018 var 28 miljoner kronor i underskott.

Utifrån detta är den sammantagna bedömningen att kommunen lever upp till kravet om god ekonomisk hushållning för 2019.

Det finns inga koncernövergripande mått när det gäller god ekonomisk hushållning. Bedömningen kan därför enbart göras utifrån respektive bolag, inte utifrån någon samlad koncernanalys. Bedömningen är att bolagen har följt ägardirektiven utifrån resultatet från vd-dialoger och andra uppföljningar. Kommunkoncernens bolag har i stort sett haft tillfredsställande resultat jämfört med sina budgetar.

Kommunens två största bolag är AB Skövdebostäder och Skövde Energi AB. De visar följande resultat för 2019:

AB Skövdebostädernas resultat är 88 miljoner kronor efter finansiella poster. Det är 23 miljoner lägre än det budgeterade resultatet på 111 miljoner kronor. Skillnaden beror framför allt på engångskostnader som förtidsinlösen av swappar (derivatinstrument). Denna inlösen innebar en engångskostnad på 28 miljoner kronor, men kommer i gengäld att sänka bolagets räntenivåer framöver.

Skövde Energi AB har gjort ett bättre resultat än budgeterat. Årets resultat efter finansiella poster är 14 miljoner kronor, alltså 7 miljoner mer än det budgeterade på 7 miljoner kronor. Marginalen för elproduktionen har under året varit gynnsam, vilket lett till ökade intäkter.

Ekonomisk ställning

Någon budget för den kommunala koncernen har inte upprättats. Därmed lämnas endast upplysningar om total budgetavvikelse för kommunen.

Skövde kommun redovisar ett positivt resultat för 2019 på 150,5 miljoner kronor, vilket är 113,5 miljoner kronor högre än budgeterat. Nämndernas resultat är positivt; totalt 15 miljoner kronor över budget. De taxefinansierade verksamheterna redovisar ett överskott på 1,4 miljoner kronor. Finansförvaltningens resultat är 96,1 miljoner kronor högre än budgeterat.

Resultatet beror på förändringar både på intäcks- och kost-

nadssidan. Kommunen har ett överskott i exploateringsverksamheten på närmare 28 miljoner kronor, det är 8 miljoner kronor mer än budgeterat. Skatter och bidrag redovisar ett överskott mot budget på 3,3 miljoner kronor. Resultatet stärks också rejält av att kapital- och personalomkostnadspåläggningen har blivit högre än väntat, samt av att kapitalkostnader för generella investeringar inte har förbrukats. Även de finansiella intäkterna är högre än budgeterat.

Skövde kommuns nettoinvesteringar uppgår under 2019 till 570,7 miljoner kronor, alltså 470 miljoner lägre än budgeten på 1 040 miljoner kronor. Skillnaden mellan budgeten och kommunens nettoinvesteringar beror framför allt på att projekt har försenats, men till viss del också på att budgeterade projekt inte har påbörjats eller avslutats. Stora investeringar har bland annat gjorts på Ekedals äldrecentrum, Dalvägens förskola, Kavelbro idrottshall, en gruppbostad på Lärarvägen, Kulturhusetorget, Billingen samt Hertig Johans torg.

Kommunkoncernens skulder har ökat med 575 miljoner kronor under året. Räknat som skuld per invånare är nivån högre än snittet i både riket och jämförbara kommuner. Samtidigt har Skövde kommun också ett eget kapital och totala tillgångar som överstiger snittet i riket och jämförbara kommuner. Detta återspeglas i en stark soliditet på kommunkoncernnivå: 31,3 procent. I kombination med kommunens starka resultat bedöms Skövde kommunkoncerns ställning därför vara fortsatt stark.

Uppföljning av kommunfullmäktiges styrkort och Vision Skövde 2025

Så fungerar vårt styrkort

Kommunfullmäktiges mål har strukturerats i form av ett styrkort. Ett styrkort är en matris som tydliggör sambandet mellan vad en verksamhet vill uppnå, hur målet ska infrias och hur resultatet mäts. Målen i kommunfullmäktiges styrkort är långsiktiga och strategiskt viktiga för Skövdes utveckling. De syftar till att styra mot Vision Skövde 2025.

Styrkortet är indelat i fyra perspektiv. Perspektiven har valts utifrån utvecklingsarbetets syfte. Det första perspektivet utgör kärnverksamheten i det kommunala åtagandet, de övriga är stödjande.

Inom **Kund & samhälle** finns fem mål som rör dem vi är till för: Skövdeborna. De handlar om att leverera välfärd till våra kunder och att skapa ett hållbart samhälle, alltså själva kärnan i vår verksamhet. Målen hänger ihop med de indikatorer som ska mäta om vi når Vision 2025. Bedömningen av måluppfyllelsen i denna redovisning görs vid utgången av mandatperioden 2019–2022: Är vi på rätt väg för att nå visionen?

Kvalitet & effektivitet i våra processer handlar om hur vi kvalitetssäkrar och effektiviserar våra processer/tjänster. Det kan exempelvis handla om utvecklingen av vår it-säkerhet, om våra rutiner för dokumentation eller om samordningen av transporter. Dessa förbättringar syns inte alltid för kunden, men de höjer kvaliteten och effektiviteten i det vi levererar.

Medarbetare & chefer berör hur Skövde kommun ska utvecklas som arbetsgivare. Det handlar om hur vår personalresurs ska utvecklas för att vi ska leva upp till de förväntningar som finns på kommunal service och välfärd. Den här delen behandlar också hur kommunen som arbetsgivare ska attrahera nödvändig kompetens.

Perspektivet **Ekonomi** tar upp hur Skövde kommun ska leva upp till kommunallagens krav på *god ekonomisk hushållning*. Begreppet innebär att vi ska planera vår ekonomi och verksamhet långsiktigt, så att finansieringen av välfärden inte skjuts över på kommande generationer.

Färgsymboler för både mål och resultatmätningar

- Grönt indikerar att målet eller målvärdet är nått. I tabeller betyder grönt att målvärdet uppnåtts med 100 procent eller mer.
- Gult indikerar ett relativt gott resultat – att vi är på väg att nå målet men fortfarande har en bit kvar. I tabeller betyder gult att målvärdet uppnåtts med minst 81 procent.
- Rött visar att målet inte är uppfyllt eller att resultatmätningen har ett svagt resultat relaterat till den ambitionsnivå som finns. I tabeller betyder rött att målvärdet uppnåtts med mindre än 80 procent.
- Positiv trendpil: indikerat att utfallet var bättre 2019 än 2018.
- Oförändrad trendpil: indikerat att utfallet var bättre 2019 än 2018.
- Negativ trendpil: indikerat att utfallet var bättre 2019 än 2018.

Läsanvisning tabeller: I samtliga tabeller redovisas alltid det senaste kända värdet i kolumnen för 2019, oberoende av eftersläpning i statistik eller ej. Det ska framgå i texten vilket år statistiken avser.

Sammanfattande bedömning av måluppfyllelsen

Följande mål bedöms vara uppfyllda vid mandatperiodens slut:

KF:s strategiska mål

- Skövde är 60 000 invånare år 2025
- Skövde har en andel högskoleutbildade som ökat snabbare än genomsnittet för riket under perioden 2011-2025
- Kommunens resultat ska över mandatperioden vara minst 3 procent av skatter och bidrag

Följande mål bedöms vara delvis uppfyllda vid mandatperiodens slut:

KF:s strategiska mål

- ◆ Skövde har invånare som är nöjda med sina liv och den samhällsservice som erbjuds
- ◆ Skövde har ett varumärke som är välkänt i hela Sverige
- ◆ Skövde använder så gott som uteslutande förnybar energi år 2025
- ◆ Skövde kommun är en flexibel, kundorienterad och effektiv organisation

Uppföljning av kommunfullmäktiges styrkort

Samhällsutveckling

Skövde har invånare som är nöjda med sina liv och den samhällsservice som erbjuds

Bedömd måluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

○ JA ◆ DELVIS □ NEJ

Bedömning

Indikatorerna som ligger till grund för målbedömningen visar ett varierande resultat. Måttet som gäller sysselsättningen för den arbetsföra befolkningen har utvecklats positivt sedan 2014, och vi når målvärdet för 2019. Medborgarundersökningen Nöjd medborgarindex, däremot, visar på en försämring jämfört med tidigare år. Här når vi inte målet för 2019. Mätningen indikerar också att vissa områden bör prioriteras för att åstadkomma förbättringar som skapar nöjdhet hos kommunens invånare.

Under året har verksamheterna genomfört en rad aktiviteter för att främja detta mål. Bland annat har vi fortsatt att utveckla Billingens fritidsområde, Lillegården/Billingehov, Kulturhus-torget, Arena Skövde och Bibliotek Mellansjö. Arbetet med att planera och bygga nya gruppbostäder samt ett äldreboende löper på. Dessutom har medborgardialoger hållits i Skövdes tätorter. Dessa väntas också stödja det övergripande målet.

Det är svårt att bedöma måluppfyllelsen eftersom endast ett år har gått av den aktuella mandatperioden. Två av tre mätetal visar goda resultat. Klart är dock att det krävs fortsatt och fokuserat arbete för att få nöjda medborgare eftersom vi i dagsläget inte når ända fram. I dagsläget bedömer vi att målet delvis kommer att nås.

Redovisning av resultatmätningar

■ ■ LUPP – Lokal uppföljning av ungdomspolitiken
Ingen mätning har gjorts för 2019.

◆ ↓ SCB medborgarundersökning: Nöjd medborgar-index

Måttet visar vad medborgarna i Skövde kommun tycker om kommunens verksamheter. Vid 2019 års mätning fick Skövde ett index på 53. Det är sämre än förra mättilfället (60) och dessutom det lägsta resultatet sedan 2011, då mätningen

började följas. Resultaten klassificeras enligt indelningarna Inte godkänt (40), Nöjd (55) och Mycket nöjd (75). Skövde får alltså resultatet Inte godkänt i årets undersökning. I rapporten görs en jämförelse med genomsnittet för kommuner med samma befolkningsstorlek samt för alla deltagande kommuner. Snittet för kommuner med minst 50 000 invånare var 58 i årets mätning. Snittvärdet för alla kommuner uppgick till 53. Mätvärdena för våra tre jämförelsekommuner* uppgår i årets mätning till 63, 64 och 62. Skövde har därför inte nått målvärdet ett resultat i nivå med större städer. Medborgarundersökningen visar att det främst är inom miljöarbete, äldreomsorg, gator och vägar samt grundskola som det finns förbättringspotential. Dock bör man väga in i bedömningen att mätningen är en attitydundersökning. För en rättvis bedömning bör den därför utvärderas tillsammans med annan data. Måttet bör också följas ur ett längre tidsperspektiv, både med tanke på att många parametrar ligger till grund för helhetsutfallet och på att flera av dessa kräver långsiktigt arbete för att förbättra.

*Kalmar, Karlstad och Varberg

	2019	2018	2017	2016
Utfall	53	-	30	-
Målvärde	Ett resultat i nivå med större städer (fler än 50 000 invånare)			

● ↑ Sysselsättning arbetsför befolkning, 16–64 år

Mätningen gäller 2018 på grund av eftersläpning i statistiken.

Under 2018 var sysselsättningsgraden hos den arbetföra befolkningen 78,14 procent. För att nå målet om en gynnsammare utveckling än riket behövde sysselsättningen öka med mer än 0,22 procentenheter. Ökningen i Skövde var 0,48 procentenheter och målet uppfylldes därmed.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	-	78,14%	77,66%	76,90%
Målvärde	En gynnsammare utveckling än riket			

● ↓ Sysselsättning 16–24 år

Mätningen gäller 2018 på grund av eftersläpning i statistiken.

Under 2018 var sysselsättningsgraden bland 16- till 24-åringar i Skövde 53,37 procent. Detta motsvarar en marginell minskning med 0,01 procentenheter mot föregående år. I riket

minskade sysselsättningsgraden med 1,59 procentenheter under samma period. Skövde har alltså haft en gynnsammare utveckling än riket. Målet bedöms därmed uppnått.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	-	53,37%	53,38%	51,37%
Målvärde	En gynnsammare utveckling än riket			

Skövde är 60 000 invånare år 2025

Bedömd måloppfyllelse vid mandatperiodens slut:

Bedömning

Vid årsskiftet hade Skövde kommun 56 366 invånare, enligt statistik från Statistiska centralbyrån. Detta motsvarar en ökning med 637 invånare eller 1,14 procent sedan föregående år. Den senaste befolkningsprognosen visar att vi kommer att nå målet om 60 000 invånare till 2025, förutsatt att bostadsbygandet följer kommunens plan. Under 2019 har 392 bostäder färdigställts. Befolkningsprognosen visar att Skövde till 2025 väntas ha 60 591 invånare.

För att Skövde ska kunna växa och nå befolkningsmålet till 2025 är även andra parametrar viktiga att mäta, såsom arbetstillfällena och ett gynnsamt företagsklimat. Dessa parametrar visar på en negativ utveckling jämfört med föregående år.

Målvärdena för 2019 nås därför inte. Under året har verksamheterna dock genomfört flera aktiviteter som väntas bidra till ökad måloppfyllelse på sikt. Sådana exempel är ESF-projektet STEG samt vuxenutbildningar inom bristyrken och för arbetsmarknadens behov. En handlingsplan för bättre näringslivsklimat har tagits fram. Ett etableringsprogram har också formats; detta ska tydliggöra viktiga delar för att främja Skövdes attraktionskraft och därmed öka etableringarna av nya företag.

Baserat på den senaste befolkningsprognosen av antalet invånare 2025 kommer målet att uppfyllas.

Redovisning av resultatmätningar

◆↓ Antal nya bostäder

Under 2019 byggdes 392 nya bostäder i Skövde kommun. Det är 83 färre än 2018. Av de nybyggda bostäderna ligger 308 stycken i flerbostadshus och 84 är småhus. Målvärdet på 400 bostäder per år har alltså inte uppfyllts.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	392	475	427	213
Målvärde	1000 nya bostäder under mandatperioden			

◆↓ Svenskt Näringslivs ranking

Ett gott företagsklimat är viktigt för Skövdes fortsatta tillväxt. Sedan 2001 rankar Svenskt Näringsliv företagsklimatet i Sveriges 290 kommuner. Syftet är att visa var i Sverige det är mest gynnsamt att starta och driva företag. 2019 års ranking baseras till två tredjedelar på enkätsvar. I den sista tredjedelen väger Svenskt Näringsliv även in statistiska faktorer från SCB och UC. I 2019 års totalranking tappade Skövde fyra placeringar, från plats 57 till 61. Vi har därför inte nått målvärdet om årliga förbättringar i strävan mot topp 30.

Det sammanfattande omdömet av kommunens företagsklimat ur företagets perspektiv visar på en marginell försämring jämfört med förra mätningen. Dock ligger Skövde kommun något högre än snittet bland Sveriges kommuner. Inga anmärkningsvärda förändringar noteras i övriga enkätsvar. På 5 av 15 delfrågor är resultatet marginellt sämre än tidigare, på 4 frågor är resultatet marginellt bättre och 6 fall är betyget oförändrat. Resultatet i årets mätning baseras på en svarsfrekvens på 51 procent, jämfört med föregående års 48 procent.

Våra jämförelsekommuner placerar sig på följande platser i rankingen: Växjö 56, Kalmar 140, Karlstad 101, Varberg 95 och Östersund 115.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	61	57	115	67
Målvärde	Sträva mot topp 30. Årlig förbättring.			

◆↓ Antal arbetstillfällen i Skövde

Antalet arbetsställen i kommunen var fler under 2019 än under 2018. 2019 fanns 5 647 arbetsställen, jämfört med 5 564 stycken under 2018. Antalet anställda var dock färre 2019. Att påverka antalet arbetstillfällen kräver en långsiktig strategi. Kommunen behöver skapa förutsättningar för företag att växa. Det handlar bland annat om att locka nya invånare, bygga bostäder, vara lyhörda för företagets behov, fortsätta att utveckla Science Park Skövde samt stärka samverkan med högskolan.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	32 600	32 650	31 409	31 333
Målvärde	Årlig ökning			

◆↑ Antal invånare

Under 2019 fick Skövde kommun 637 fler invånare. Det motsvarar en ökning på 1,14 procent. Utifrån planen att möjliggöra för 400 nya bostäder per år kommer kommunen att nå sitt mål om 60 000 invånare till 2025.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	56 366	55 729	54 975	54 133
Målvärde	60 000 invånare år 2025			

Skövde har ett varumärke som är välkänt i hela Sverige

Bedömd måloppfyllelse vid mandatperiodens slut:

Bedömning

Målet om Skövdes varumärke kan utvärderas utifrån både ett nationellt och lokalt perspektiv. Dock har ingen nationell varumärkesmätning kunnat genomföras under 2019. Den lokala delen utvärderas genom Statistiska centralbyråns medborgarundersökning, särskilt den del som rör medborgarnas syn på kommunen som en plats att bo och leva på. Måttet visar en sämre utveckling jämfört med tidigare år och vi når inte målvärdet för 2019.

En annan indikator kopplad till målet gäller antal sysselsatta inom Science Park Skövde. Här har utvecklingen varit mycket positiv och målvärdet nås med god marginal.

För att främja Skövdes varumärke har flera insatser fortlöpt och vissa påbörjats under året. Exempel på sådana insatser är destinationsutvecklingen av Billingens fritidsområde, Arenan och Kulturhuset. På kommunikationssidan arbetar man med en ny hemsida, och en ny grupp har skapats för att utveckla arbetet med verktyg/modeller, strategier samt medverkan på mässor och evenemang.

Utifrån årets resultat av mätningarna gör vi bedömningen att målet delvis kommer att uppfyllas. I bedömningen ska man också beakta att det nationella perspektivet inte har kunnat utvärderas.

Redovisning av resultatmätningar

◆↓ Lokal stolthet (SCB:s medborgarundersökning Nöjd region-index)

Måttet fokuserar på vad medborgarna i Skövde kommun tycker om kommunen som en plats att bo och leva på. Vid 2019 års mätning fick Skövde ett index på 60, vilket är sämre än förra mättillfället (65).

Resultaten klassificeras enligt indelningarna Inte godkänt (40), Nöjd (55) och Mycket nöjd (75). Skövde når alltså resultatet Nöjd i årets undersökning. I rapporten görs också en jämförelse med genomsnittet bland kommuner med samma befolkningsstorlek samt bland alla deltagande kommuner. Snittet för kommunerna med minst 50 000 invånare var 62 i årets mätning. Snittvärdet för alla kommuner var 59. Mätvärdet för våra tre jämförelsekommuner* var i årets mätning 68, 70 respektive 68. Vi har därför inte nått målvärdet ett resultat i nivå med större städer. Det ska dock vägas in i bedömningen att mätningen bottenar i en attitydundersökning. För att bedömningen ska bli rättvis bör den därför utvärderas tillsammans med annan data. Måttet bör också följas ur ett längre tidsperspektiv, både med tanke på att många parametrar ligger till grund för helhetsutfallet och på att flera av resultatet kräver långsiktigt arbete för att förbättra.

*Kalmar, Karlstad och Varberg

	2019	2018	2017	2016
Utfall	60	-	65	-
Målvärde	Ett resultat i nivå med större städer (fler än 50 000 invånare)			

■ Nationell kännedom

Resultat för 2019 saknas eftersom ingen ny varumärkesmätning har genomförts.

●↑ Antal sysselsatta inom Science Park Skövde

Mätvärdet har ökat med nästan 16 procent sedan 2016. Utvecklingen beror dels på att nya företag har etablerat sig men också på att befintliga företag har vuxit. I 2019 års värde har inte forskare från Högskolan i Skövde räknats in (252 personer). Att samverka med Science Park Skövde är viktigt både för kommunen och för utvecklingen i regionen. Det är positivt att parken utvecklas och att de anställda och framför allt inkubatorföretagen där blir fler.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	757	653	653	653
Målvärde	Årlig ökning.			

Turistomsättning (TEM)

Det finns ingen statistik att redovisa för 2019 eftersom mätningen inte görs för tillfället.

Skövde har en andel högskoleutbildade som ökat snabbare än genomsnittet för riket under perioden 2011–2025

Bedömd måloppfyllelse vid mandatperiodens slut:

JA
 DELVIS
 NEJ

Bedömning

Under 2019 ökade andelen högskoleutbildade snabbare i Skövde än i riket, enligt statistik från Statistiska centralbyrån. Även under perioden 2011 till 2019 har Skövdes ökningstakt varit högre än rikets, vilket visar att utvecklingen är i linje med kommunens mål.

För att nå det övergripande målet är andra mätvärden också viktiga, exempelvis grund- och gymnasieskolans resultat. Här visar två av fem mått att målvärdena nåtts, medan de övriga tre visar på marginella avvikelser. Överlag bedöms resultaten som goda. De flesta mått visar bättre resultat än föregående år. I ett fall är förbättringen från 2018 särskilt tydlig. Det gäller måttet Andel folkbokförda gymnasieelever som studerar på program med inriktning mot naturvetenskap, teknik och matematik, där vi fått en ökning med 15,4 procentenheter.

Verksamheterna har genomfört flera insatser under året. Exempelvis har Skövde anslutit sig till Move to Gothenburg, ett initiativ från Västra Götalandsregionen som syftar till att locka internationell spetskompetens till Västra Götaland. En näringslivsutvecklare med fokus på talangattraktion har också anställts och samarbetet med Högskolan i Skövde har stärkts, exempelvis genom plattformen Sweden Game Arena.

Baserat på periodens resultat, den historiskt positiva utvecklingen och de övriga indikatorernas utfall är bedömningen att vi sannolikt kommer att nå målet.

Redovisning av resultatmätningar

Andel av befolkningen med akademisk examen

I Skövde har 25,8 procent av invånarna mellan 25 och 64 år en eftergymnasial utbildning som motsvarar minst tre års studier (inkluderar även forskarutbildning), enligt 2018 års siffror från Statistiska centralbyrån. Siffror för 2019 publiceras senare under 2020. I siffrorna inkluderas även officersutbildning.

Andelen har ökat med 0,6 procentenheter jämfört med föregående år. Samma ökning i absoluta termer, det vill säga 0,6 procentenheter, ses även för riket. Den relativa ökningen var 2,3 procent för Skövde och för riket 2,2 procent. Under 2018 har Skövde därmed uppfyllt målet om en högre relativ ökning än riket.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	-	25,78	25,20	24,80
Målvärde	Högre relativ ökning än genomsnittet för riket.			

Andel gymnasieelever med behörighet till högskola

Detta mått är oförändrat sedan föregående år. Målvärdet om årliga förbättringar har därmed inte nåtts. Resultatet inkluderar alla elever som är folkbokförda i Skövde kommun, vilket betyder att eleverna kan gå i skola hos enskild huvudman eller i annan kommun. Detta bör beaktas när man bedömer utfallet. Den genomsnittliga andelen i riket var 73,4 procent under 2019.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	67,80%	67,80%	61,00%	63,80%
Målvärde	Årlig förbättring.			

Andel folkbokförda gymnasieelever som studerar på program med inriktning mot naturvetenskap, teknik och matematik

Detta mått har ökat med 15,5 procentenheter sedan föregående år. Här har vi alltså nått målvärdet om årliga förbättringar. Resultatet inkluderar alla elever som är folkbokförda i Skövde kommun, vilket betyder att eleverna kan gå i skola hos enskild huvudman eller i annan kommun. Detta bör beaktas när man bedömer utfallet.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	30,00%	14,50%	13,30%	21,00%
Målvärde	Årlig förbättring.			

Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till ett nationellt program

Detta mått har ökat med 4,4 procentenheter sedan föregående år. Målvärdet om årliga förbättringar har alltså nåtts. Genomsnittet för rikets samtliga huvudmän är 84,3 procent för samma period.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	86,60%	82,20%	83,30%	82,60%
Målvärde	Årlig förbättring.			

Resultat nationella prov årskurs 3 (delprov läsa faktatext)

Andelen elever i årskurs 3 som fått minst E i betyg på delprovet Läsa faktatext har ökat med 6,4 procentenheter sedan föregående år. Målvärdet om årliga förbättringar har alltså nåtts. Genomsnittet i riket är 94,6 procent för samma period.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	96,50%	90,10%	94,30%	94,40%
Målvärde	Årlig förbättring.			

Antal UF-företag (Ung företagsamhet)

UF-företagen var lika många under läsåret 2018/2019 som under läsåret innan. Målet om årlig ökning har alltså inte nåtts.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	47	47	36	30
Målvärde	Årlig ökning.			

Skövde använder så gott som uteslutande förnybar energi år 2025

Bedömd måloppfyllelse vid mandatperiodens slut:

JA
 DELVIS
 NEJ

Bedömning

De resultatindikatorer som har kunnat utvärderas visar totalt sett ett bra resultat. I tre fall är målvärdena uppfyllda och i ett fall är avvikelser marginella. Två mätningar har dock inte kunnat utvärderas alls, eftersom det inte fanns något resultat när målbedömningen gjordes. Samtliga mätningar som rapporterats in visar också en positiv förändring jämfört med föregående år.

Skövde kommun arbetar systematiskt med att minska energianvändningen och växthusgasutsläppen inom sitt område. Kommunen har dock inte full rådighet i frågan utan är beroende av andra samhällsaktörer, exempelvis näringsliv, organisationer med flera. Vi arbetar vidare med att bygga upp kunskaper inom klimatområdet och införa en klimatanpassningsplan. Ett annat exempel på insatser som bidragit till de positiva resultaten är förenklade arbetsätt vid inköp av svenska livsmedel. Kommunen växlar löpande över till eldrivna fordon och HVO-bränsle används i stor utsträckning som bränsle till dieselfordon. I slutet av 2019 drevs 87 procent av kommunens bilar (3,5 ton) med förnybara drivmedel.

Sammanfattningsvis är bedömningen att målet delvis kommer att uppfyllas. Bakgrunden är att vissa målvärden inte nåtts under perioden och att vi inte kunnat utvärdera alla mått. Redovisning av resultatmätningar

Andel förnybar energi i Skövde samhälle

Statistiken är från SCB och gäller 2017. Andelen förnybar energi fortsätter att öka och har nu nått den högsta nivån sedan uppföljningen startade 2009. Sedan föregående mätperiod har andelen ökat med 2 procentenheter. Målvärdet om årliga förbättringar har alltså nåtts.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	-	-	46%	44%
Målvärde	Årlig förbättring.			

◆ Andel förnybar energi i Skövde kommun som organisation

68 procent av all den energi som kommunorganisationen använde förra året var förnybar.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	68%	67%	65%	65%
Målvärde	Årlig förbättring.			

● Andel svenskt livsmedel i måltidsverksamheterna (varav andel svenskt kött)

I Skövde stadstrafik gjordes cirka 2,67 miljoner resor under 2019.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	2 675 435	2 650 000	2 434 182	2 447 037
Målvärde	Årlig förbättring.			

■ Energianvändning i kommunens lokaler

	2019	2018	2017	2016
Utfall	-	182	188	-
Målvärde	Årlig förbättring.			

■ Energianvändning i kommunens bostäder

	2019	2018	2017	2016
Utfall	-	116	118	-
Målvärde	Årlig förbättring.			

● Andel svenskt livsmedel i måltidsverksamheterna (varav andel svenskt kött)

Andelen svenska livsmedel i måltidsverksamheterna var 72,2 procent under 2019. Det motsvarar en ökning med 2,6 procentenheter sedan föregående period och målvärdet om 70 procent har alltså nåtts Resultatet bottnar i ett medvetet arbete för att höja andelen svenska livsmedel. Medarbetarna i våra kök har blivit mer medvetna om vikten av att välja svenska livsmedel. Man har också infört mätningar på ris, majs och importost för att se om just dessa inköp minskar. Samtidigt mäts inköp av svenska matkorn och potatis, som vi gärna ser en ökning av. Mätningarna visar en tydlig tendens i önskvärd riktning. Utbildningar kring bland annat matkorn genomfördes under sportlovet. I inköpssystemet Raindance har ej önskvärda produkter plockats bort.

Andelen svenska animalier i måltidsverksamheterna ligger kvar på en oförändrad nivå – 95,4 procent. I begreppet svenska animalier ingår kött, kyckling, ost, övriga mejeriprodukter och ägg. Det redovisas inte längre någon statistik för enbart kött.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	72,20%	69,60%	66,20%	65,60%
Målvärde	70 procent, därefter årlig ökning.			

Välfärdstjänster

Skövde kommun är en flexibel, kundorienterad och effektiv organisation

Bedömd målluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

○ JA ◆ DELVIS □ NEJ

Bedömning

För 2019 visar undersökningen Kommunens kvalitet i korthet (KKIK) på ett något bättre resultat jämfört med föregående år. Knappt hälften av nyckeltalen placerar Skövde bland de 25 procent bästa kommunerna. 53 procent av måtten är bättre än under 2018, i 6 procent är resultatet oförändrat och i 41 procent ser vi en försämring. Detta tyder på att analys- och förbättringsarbetet behöver intensifieras ytterligare.

Utvecklingen av nettokostnaderna för barnomsorg, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg samt individ- och familjeomsorg utvecklades totalt sett positivt mellan 2017 och 2018. Alla verksamheter utom grundskolan har lägre nettokostnad än den beräknade standardkostnaden. Med andra ord har vi i stort sett nått målvärdet.

Däremot har resultatet i medborgarundersökningen Nöjd inflytande-index försämrats. Här når vi alltså inte målvärdet för 2019. Den del av KKIK som mäter andelen besvarade ärenden hos Kontaktcenter visar dock positiva resultat: 98 procent för e-post och 90 procent för telefonärenden. Eftersom måttet har omdefinierats sedan målvärdet sattes är det dock svårt att jämföra med tidigare resultat.

Sammantaget visar indikatorerna ett varierat resultat för 2019. Nettokostnadsjämförelsen visar på en effektiv verksamhet, men det finns förbättringspotential kring både kvalitet och medborgarnas upplevda inflytande. Den samlade bedömningen blir därför att det övergripande målet delvis kommer att uppfyllas.

Redovisning av resultatmätningar

● Andel ärenden som löses i Kontaktcenter vid en första kontakt

Resultatmättet mäts i förhållande till Kontaktcenters samtliga ärenden och uppdrag mot sektorerna. Centret har en bredd av ärenden – i vissa fall löser Kontaktcenter hela ärendet för kunden och i andra fall agerar centret växel. I de sistnämnda fallen anses ärendet löst när vi har kopplat samtalet till en "specialist". Dessa samtal kategoriseras i vårt system som "kopplade". Vår

strävan är att ha färre kopplade samtal och fler och kvalificerade uppdrag för Kontaktcenter. Tack vare kategoriseringen kan vi följa den utvecklingen. Utvecklingen drivs mot de olika sektorerna.

Resultatmätningen har definierats om till 2019 för att vara jämförbar med andra kommuner. Därför har också målvärdet justerats för att passa den nya definitionen.

Enligt KKIK för 2019 besvarar Kontaktcenter 90 procent av alla telefonärenden direkt. Motsvarande siffra för e-post är 98 procent. Samtalens kvalitet mäts enligt följande definition: Svaren ska vara tydliga och relevanta och inte leda till att man som kund känner sig osäker efter samtalet. Här får 96 procent av samtalen den högsta bedömningen, det vill säga God. Undersökningens frågeställning är dock inte helt representativ för den verkliga ärendefloran. Centrets upplärningsgrad mäts även i kommunens egen kundundersökning. Där fokuserar målvärdet på kundens upplevelse. Detta målvärde ligger på 71 procent och kan anses vara mer relevant än KKIK. Målvärdet på 60 procent anses uppfyllt.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	98	90	-	-
Målvärde	Målvärde 60 procent, därefter årliga förbättringar.			

◆ Kommunens kvalitet i korthet (KKIK)

Skövde och 260 andra kommuner har under 2019 deltagit i Sveriges Kommuner och Regioners undersökning av Kommunens kvalitet i korthet (KKIK). Undersökningen jämför kommunens kvalitet och effektivitet med andra kommuner och består av ett 40-tal nyckeltal inom tre områden:

- Barn och unga
- Stöd och omsorg
- Samhälle och miljö

Resultaten visar att Skövde kommun i flera fall placerar sig bland de 25 procent bästa kommunerna, men också att det finns förbättringspotential. Socialtjänsten och skolan finns bland dem som visar goda resultat. Kommunens servicenivå samt väntetiden vid bygglovsärenden har också förbättrats. Däremot finns förbättringspotential inom exempelvis vård och omsorg.

◆ SCB:s medborgarundersökning Nöjd inflytande-index

Måttet visar vad medborgarna i Skövde kommun tycker om kommunens verksamheter. Vid 2019 års mätning fick Skövde ett index på 37, vilket är sämre än förra mättillfället (44). Resultaten delas in i betygen Inte godkänt (40), Nöjd (55) och Mycket nöjd (75). I årets undersökning får Skövde alltså Inte godkänt. I

rapporten görs också en jämförelse med genomsnittet för kommuner med samma befolkningsstorlek samt för alla deltagande kommuner. Snittet för kommunerna med minst 50 000 invånare var 40 i årets mätning. Snittvärdet för alla kommuner var 39.

Mätvärdena för våra tre jämförelsekommuner* var i årets mätning 49, 41 och 45. Vi har därför inte nått målvärdet ett resultat i nivå med större städer. Det ska dock vägas in i bedömningen att mätningen bottenar i en attitydundersökning. För att bedömningen ska bli rättvis bör den därför utvärderas tillsammans med annan data. Måttet bör också följas ur ett längre tidsperspektiv, både med tanke på att många parametrar ligger till grund för helhetsutfallet och på att flera av resultaten kräver långsiktigt arbete för att förbättra.

*Kalmar, Karlstad och Varberg

	2019	2018	2017	2016
Utfall	37	-	44	-
Målvärde	Ett resultat i nivå med större städer (fler än 50 000 invånare)			

Standardkostnadsavvikelse

Resultatet gäller 2018 på grund av eftersläpning i statistiken. 2019 års siffror publiceras senare under 2020.

Totalt har nettokostnadsavvikelse sänkts jämfört med 2017. Enligt statistiken är grundskolans nettokostnad för 2018 högre än standardkostnaden. Så var det inte under 2017. Övriga verksamheter har en lägre enskild nettokostnad än den beräknade standardkostnaden. Se vidare kommentarer för nyckeltal per verksamhetsområde nedan.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	Se nedan tabell.			
Målvärde	Utfall lägre än strukturellt beräknat värde.			
Nettokostnadsavvikelse (procent)			2017	2018
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola			-0,9	-4,1
Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9			-0,4	0,3
Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola			-10,2	-9,6
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg			0,8	-2,1
Nettokostnadsavvikelse LSS			-4,4	-5,0
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg			-20,9	-25,6

KKIK 2019

Bättre resultat i delar av skolans verksamhet

Flera områden inom skolan visar goda resultat. Det gäller exempelvis andelen elever som är behöriga till gymnasiet och andelen gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom fyra år. I svenska för grundskolans årskurs tre har resultatet förbättrats jämfört med föregående år.

Bättre servicenivå

En förbättring som skett under året handlar om service och bemötande. Här har vi förbättrat oss ytterligare från ett redan gott resultat.

Kortare väntetid för bygglov

Väntetiden för bygglov har blivit kortare. Det långsiktiga digitaliserings- och förbättringsarbetet som vi har gjort kring bygglovsprocessen har gett positivt resultat.

Personalkontinuiteten i hemtjänsten kan bli bättre

Inom vård och omsorg visar undersökningen att det finns utrymme för förbättring när det gäller hemtjänstens personalkontinuitet, alltså hur många olika anställda som besöker en vårdtagare under en 14-dagarsperiod. Sett till helheten är kommunens äldre dock nöjda med äldreboenden och hemtjänst.

Medarbetare/arbetsgivare

Skövde kommun är ett starkt arbetsgivarvarumärke (employer branding)

Bedömd måluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

—

Bedömning

För 2019 finns inga resultat att redovisa när det gäller indikatorerna medarbetarenkät eller extern uppföljning av Skövde kommun som arbetsgivare. Medarbetarenkäten kommer under 2020 att ersättas av mätningen Hållbart medarbetarengagemang (HME). Det går därför inte att göra någon faktabaserad bedömning av måluppfyllelsen vid detta uppföljningstillfälle. När det gäller verksamheternas arbete har flera projekt startats inom ramen för Handlingsplan 22. Dessa handlar bland annat om att minska personalomsättningen och sjukfrånvaron, samt

att fortsätta utveckla ledarskapet i kommunen. Verksamheternas nyckeltal visar dock oförändrade resultat när det gäller sjukfrånvaron samt en marginellt minskad extern personalomsättning.

Samtidigt har man tagit fram ett nytt samverkansavtal med fackliga parter, infört en ny arbetsmiljöpolicy, tagit fram en ny pensionspolicy och startat ett pilotprojekt för en ny lönepolicy. De insatser som görs med tanke på kommunens övergripande mål kommer att kunna utvärderas först när beslut har tagits om en ny mätning och nya målvärden.

Redovisning av resultatmätningar

Medarbetarenkät

Genomförs inte 2019. Under 2020 kommer mätning-en Hållbart medarbetarengagemang (HME) att ersätta medarbetarenkäten.

Extern uppföljning av Skövde kommun som arbetsgivare

Ingen mätning genomfördes under 2019.

Ekonomi

Kommunens resultat ska över mandatperioden vara minst 3 procent av skatter och bidrag

Bedömd måluppfyllelse vid mandatperiodens slut:

● JA ◊ DELVIS □ NEJ

Bedömning

För att värdesäkra vårt kapital, klara att växa och dessutom kunna självfinansiera våra investeringar krävs ett resultat på minst 3 procent av skatter och bidrag.

Skövde kommuns finansiella ställning har analyserats av flera externa parter. Exempel på sådana analyser är den långsiktiga finansiella analysen, KFI-rapporten samt Kommuninvests kommunkoncernanalys. Samtliga pekar på att vi kommer att behöva ett årligt resultat på minst 3 procent av skatter och bidrag för att begränsa låneskuldens utveckling och klara av kommunens framtida utmaningar.

Skövde kommuns resultat för 2019 är ett överskott på 150,5 miljoner kronor. Det motsvarar 4,9 procent av skatter och bidrag. 2019 var mandatperiodens första år och det starka resultatet ger oss goda möjligheter att klara det finansiella målet för mandatperioden. Resultatet för 2019, det budgeterade resultatet för 2020 och planen för 2021 och 2022 ger tillsammans ett resultat på 3,1 procent av skatter och bidrag. Vi bedömer därför att målet kommer att uppfyllas.

Redovisning av resultatmätningar

▲ Årets resultat (kommunkoncern/kommun)

Kommunen visar ett positivt resultat på 150,5 miljoner kronor för 2019. Resultatet motsvarar 4,9 procent av skatter och bidrag.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	4,9	0,6	1,8	5,7
Målvärde	Minst 3 procent över mandatperioden			

◆ Soliditet inklusive pensionsskuld (kommunkoncern/kommun)

Kommunens soliditet exklusive pensionsskulden uppgår till 37,2 procent* för 2019. Det är 1,5 procentenheter lägre än föregående år. Försämringen beror främst på fortsatt höga investeringsnivåer inom kommunen samt på en ökad utlåning till bolag inom

kommunkoncernen. Båda dessa finansieras med extern upplåning. Att soliditeten ligger relativt högt trots höga investeringsnivåer under flera år förklaras av goda resultat genom åren.

För att få ett mer relevant mått på soliditeten måste hänsyn tas till det pensionsåtagande som redovisas utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Om detta åtagande, som vid årsskiftet uppgick till 900 miljoner kronor, läggs in i balansräkningen har kommunen fortfarande en positiv soliditet på 26,8 procent*.

	2019	2018	2017	2016
Utfall	26,8	27	28,1	38,3
Målvärde	Minst 30 procent.			

● Skattesats

Oförändrad skattesats

*Måtten har inte granskats av revisionen

	2019	2018	2017	2016
Utfall	20,86	20,86	20,86	20,86
Målvärde	Oförändrad.			

2.7 Balanskravsresultat

Balanskravet innebär att kommunens intäkter måste vara högre än kostnaderna. Om resultatet i bokslutet är negativt och det egna kapitalet därmed minskar, är kommunen skyldig att inom tre år återställa det egna kapitalet. Kommunen har de senaste åren haft ett positivt resultat och klarat balanskravet.

(mnkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Årets resultat enligt resultaträkningen	150,5	16,4	49,9	151,9	77,9
Minus reavinst	-3,3	-7,5	-0,9	-1,7	-2,0
+ justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
+ justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
+/- orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-4,1	0,0	0,0	0,0	0,0
+/- återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	142,1	8,9	49,0	150,2	75,9
-reserveringar av medel till resultatutjämningsreserv	-111,6	0,0	-21,0	-123,2	-50,7
+användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat	30,5	8,9	28,0	27,0	25,2

I ovanstående avstämning av balanskravet har resultatet reducerats med de realisationsvinster, orealiserade vinster och förluster på värdepapper som uppstått under året. Däremot ingår intäkter från exploateringsverksamheten och olika former av engångsposter. Balanskravsresultatet för 2019 är positivt och inget negativt resultat finns att reglera.

2.7.1 Resultatutjämningsreserv

Från och med den 1 januari 2013 är det enligt kommunallagen möjligt att i vissa fall reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR) under eget kapital. Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Förutsättningen är att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt.

För att göra en reservation till RUR ska resultatet överstiga 1 procent av skatter och generella statsbidrag. Nivån gäller för de

kommuner som, liksom Skövde, har positiv soliditet inklusive hela pensionsskulden. Med *årets resultat* menas det lägsta av årets resultat och årets resultat efter balanskravsjusteringen.

Akkumulerat till och med 2018 har kommunen reserverat 409,4 miljoner kronor till resultatutjämningsreserven. 2019 reserveras ytterligare 111,6 miljoner kronor till RUR.

mnkr	2019	2018	2017	2016	2015
Resultat	150,5	16,4	49,9	151,9	77,9
Minus reavinster	-3,3	-7,5	-0,9	-1,7	-2,0
+/- orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-4,1	0,0	0,0	0,0	0,0
+/- återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	142,1	8,9	49,0	150,2	75,9
Skatteintäkter och statsbidrag	3 051,7	2 898,1	2 805,4	2 696,6	2 515,3
1 procent av skatteintäkter och statsbidrag	30,5	29,0	28,0	27,0	25,2
Skillnad i årets resultat efter balanskravsjusteringar och 1 procent av skatteintäkter och statsbidrag	111,6	-19,1	21,0	123,2	50,7
Reservering till RUR	111,6	0,0	21,0	123,2	50,7
Akkumulerat RUR	521,0	409,4	409,4	388,4	265,2

2.8 Väsentliga personalförhållanden

Analys runt personalutveckling

Antalet tillsvidareanställda i kommunen har ökat med cirka 40 personer sedan 2018. Av de tillsvidareanställda i kommunen är andelen män fortfarande 23 procent. Samtidigt har antalet visstidsanställda med månadslön minskat med nästan 100 personer. Det är framför allt sektorerna vård och omsorg, barn och utbildning samt service som har fått fler årsarbeten*.

Inom vård och omsorg beror ökningen på att verksamheten har vuxit med nya gruppboende samt Äldrecentrum Ekedal. En annan anledning är att sektorn under hösten har tagit bort delade turer på flera äldreboenden. Det är framför allt undersköterskornas årsarbeten som har blivit fler, men även vårdbiträdenas. Samtidigt har de personliga assistenterna blivit

färre. Det beror framför allt på Försäkringskassans hårdare bedömning av rätten till assistansersättning.

Inom sektor barn och utbildning beror ökningen framför allt på att en ny förskola öppnats samt på att några av de befintliga förskolorna öppnat fler avdelningar på grund av ökat söktryck. Framför allt är det bland barnskötare, elevassistenter, modersmåls lärare och gymnasielärare som årsarbetena har blivit fler. Däremot har årsarbetena blivit färre bland lärare i grundskolans tidigare år (F-6), lärare på fritidshem och lärare i praktiska ämnen. Det beror framför allt på att det inte varit möjligt att rekrytera dessa grupper.

*Ett årsarbete är 1700 timmar utfört arbete på ett år.

Inom sektor service beror ökningen på nytillkomna uppdrag till följd av nybyggnation samt drift och underhåll. Framför allt är det i gruppen lokalvårdare som antalet årsarbeten har vuxit. Totalt är antalet årsarbeten dock sex stycken färre än föregående år. Med tanke på den demografiska utvecklingen med nya förskolor och nya äldreboenden borde antalet tvärtom ha ökat, men så har det alltså inte blivit. Detta beror bland annat på neddragningar i integrationsverksamheten och att serviceassistenter har blivit färre. En annan anledning är att nästan alla sektorer har dragit ned på antalet visstidsanställda, både med månadslön och timlön. Visstidsanställda med timlön minskar främst inom sektor vård och omsorg. Även overtiden och fyllnadstiden minskar i kommunen. Detta är troligen ett resultat av den anställningsrestriktion som infördes under sommaren.

77 procent av kommunens medarbetare är heltidsanställda. De som arbetar deltid finns framför allt i kvinnodominerade yrken hos sektor vård och omsorg samt service. I sektor vård och omsorg pågår Projekt arbetstid, som syftar till att hitta arbets sätt som både möjliggör en heltidsorganisation och effektiviserar verksamheternas bemanning.

Löneskillnaden i medellön mellan män och kvinnor är 1 300 kronor. En lönekartläggning görs varje år. Kartläggningen ligger till grund för prioriteringar inom löneöversynen, för att komma tillrätta med löneskillnader mellan män och kvinnor och mellan kvinno- och mansdominerade grupper.

Läs mer om detta i personalredovisningens kapitel *Personal- och löneutveckling*.

Kompetensförsörjning

Kommunen står fortfarande inför stora utmaningar när det gäller kompetensförsörjning. Anledningen är de demografiska förändringarna i samhället, där vi har för få i arbetsför ålder. Samtliga sektorer har stort behov av attrahera, rekrytera och behålla medarbetare inom bristyrkesgrupper. Läget ställer högre krav på hur vi organiserar vårt arbete för att nå bästa möjliga effekt. Det blir allt tydligare att vi måste ha rätt medarbetare med rätt kompetens på rätt plats och i rätt tid för att förbättra vår verksamhet och utveckla kommunens tjänster.

För att säkerställa kompetensförsörjningen har ett antal aktiviteter genomförts under året. Bland annat har samtliga sektorer upprättat strategiska kompetensförsörjningsplaner med planerade och prioriterade åtgärder. En ny pensionspolicy för ett långt och flexibelt arbetsliv har också tagits fram och ett nytt ledarutvecklingsprogram har upphandlats.

Läs mer om detta i personalredovisningens kapitel *Kompetensförsörjning*.

Analys kring personalomsättning

De kommande fyra åren går cirka 450 av Skövde kommuns medarbetare i pension – alltså cirka 10 procent av kommunens alla tillsvidareanställda. Ett 100-tal av de blivande pensionärerna är medarbetare med undersköterskeutbildning/skötartutbildning och cirka 150 är lärare, förskollärare eller lärare i fritidshem. Andra grupper med stora pensionsavgångar är chefer (35 personer), handläggare/administratörer (24), vårdbiträden (17), socialsekreterare/integrationshandläggare (15) och barnskötare (15).

Den externa personalomsättningen har minskat med 1,7 procentenheter jämfört med samma period förra året och ligger nu på 10,3 procent. Den externa personalomsättningen är högre bland män än bland kvinnor.

Att den externa personalomsättningen har minskat beror främst på förra årets uppsägningar på grund av arbetsbrist inom socialtjänstens integrationsverksamhet. Hos sektor styrning och verksamhetsstöd har både Kontaktcenter och löneenhet-en sänkt sin personalomsättning markant. Båda enheterna har arbetat mycket med arbetsplatskultur, och på löneenheten har arbetsmiljön blivit mer stabil i takt med att systemen börjat fungera bättre. Även inom sektor barn och utbildning har personalomsättningen minskat. Minskningen gäller främst elevassistenter, lärare i praktiska ämnen samt förskollärare. Hos sektor vård och omsorg har personalomsättningen bland undersköterskor minskat med 2,5 procentenheter till 10 procent. Detta är en stor del av anledningen till sektorns totala sänkning.

Högst personalomsättning har sektor service och sektor medborgare och samhällsutveckling – runt 11,5 procent under 2019. Inom sektor service syns omsättningen främst i mansdominerade grupper (27 procent bland elektriker/anläggningsarbetare samt 16,5 procent för andra grupper). En del av ökningen beror på pensionsavgångar, men den botten också i en utökad verksamhet inom kommunen med nyrekryteringar som följd. Inom sektor medborgare och samhällsutveckling beror cirka 40 procent av omsättningen på pensionsavgångar. En grupp som sticker ut i denna sektor är SFI-lärarna, där personalomsättningen är cirka 16 procent.

Av de cirka 468 medarbetare som lämnade kommunen under 2019 gick cirka 105 i pension. Om man räknar bort dessa är den externa personalomsättningen cirka 8 procent.

Jämfört med riket i övrigt (2018) ligger Skövdes externa personalomsättning på samma nivå som genomsnittet: 11 procent. Det speglar också 2019 års jämförelse med Skaraborg, där Skövde hamnar i mitten av jämförelsen.

Vid halvårsskiftet 2019 konstaterade kommunen att den interna rörligheten hade ökat. Under resten av året minskade den dock igen, och totalt landade den interna rörligheten på en minskning med 0,2 procentenheter för 2019. Detta innebar att målet om ökad intern rörlighet inte nåddes under 2019.

Avslutningssamtalen som genomfördes under 2019 visade att den vanligaste orsaken till att medarbetare avslutar sin tjänst, förutom pension, är att de vill prova andra arbetsuppgifter eller arbetsgivare. Skövde kommun kan alltså vinna mycket på att bättre fånga upp medarbetare som vill göra något nytt eller ta nästa steg i karriärutvecklingen. Statistiken visar också att vi skulle kunna behålla fler medarbetare om vi utvecklade våra interna karriärvägar. Andra orsaker till att medarbetare väljer att avsluta sina tjänster är att löneutvecklingen inte upplevs tillfredsställande eller att arbetet inte uppfyller medarbetarens förväntningar. Av de medarbetare som slutade under året hade drygt 50 procent arbetat mer än fem år i kommunen.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete anses vara mycket centralt för att förebygga ohälsa och främja hälsa hos medarbetarna. Detta arbete är därför en viktig grundsten för ett långsiktigt och hållbart arbetsliv. Mot den bakgrunden är det angeläget att fortsätta arbeta aktivt inom detta område. I checklistan för den årliga uppföljningen av SAMLI* kan vi se att 95 procent av de chefer som svarat anser att det systematiska arbetsmiljöarbetet ingår som en naturlig del i den dagliga verksamheten och att medarbetarna medverkar i detta arbete.

För att säkerställa det systematiska arbetsmiljöarbetet har bland annat en ny arbetsmiljö- och hälsopolicy tagits fram under året. Arbetsmiljöutbildningen för chefer och skyddsombud har fortsatt och ett nytt samverkansavtal har tagits fram.

Läs mer om detta i personalredovisningens kapitel *Systematiskt arbetsmiljöarbete*.

*SAMLI är verksamheternas stödssystem för systematiskt arbetsmiljö- och likabehandlingsarbete i Stratsys.

Analys kring sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för 2019 hamnade på 6,6 procent, alltså samma nivå som för 2018. Gruppen kvinnor ligger kvar på samma nivå som förra året (7,4 procent). Bland männen, däremot, har sjukfrånvaron ökat med 0,1 procentenheter till 4,2 procent. Ökningen syns i samtliga sektorer förutom hos barn och utbildning samt socialtjänst, där männens sjukfrånvaro har minskat. Högst sjukfrånvaro har gruppen män inom sektor vård och omsorg. Generellt ser vi också en högre sjukfrånvaro bland medarbetare utan utbildning och bland medarbetare med visstidsanställning.

De två stora sektorerna vård och omsorg (8,1 procent, en ökning med 0,2 procentenheter) samt barn och utbildning (6,5

procent, en minskning med 0,2 procentenheter) har fortsatt högst sjukfrånvaro.

Insatser som projektet Hållbart arbetsliv och Handlingsplan 22 görs för att förtydliga processen vid sjukfrånvaro.

Följande större befattningsgrupper har hög sjukfrånvaro: undersköterskor: 9,7 procent (+0,1 procentenheter) skötare: 9,3 procent (+2,8 procentenheter), stödassistenter: 8,8 procent (+0,5 procentenheter), förskollärare: 8,1 procent (-0,2 procentenheter), barnskötare: 8,5 procent (-1,5 procentenheter), elevassistenter: 7,8 procent (+/-0 procentenheter), vårdbiträden: 7,5 procent (+1,1 procentenheter) och måltidsbiträden/kockar: 7 procent (-1,2 procentenheter). Alla dessa grupper är kvinno-dominerade. Många av yrkena är dessutom kontaktyrken, där högre sjukfrånvaro är vanligt.

Alla dessa grupper är kvinnodominerade. Många av yrkena är dessutom kontaktyrken, där det är vanligt med högre sjukfrånvaro.

Andelen långtidssjukfrånvaro (över 60 dagar) av den totala sjukfrånvaron ligger på 40,9 procent, alltså samma nivå som förra året. 2017 sänktes andelen med nästan 10 procentenheter. En förklaring till 2017 års minskning är att kommunen då gjorde en genomgång av långa sjukfall tillsammans med Försäkringskassan. Målet med genomgången var att korta sjukfrånvaroperioderna och få medarbetare tillbaka i arbete. Jämfört med Sveriges andra kommuner (2018) ligger Skövde ungefär på genomsnittet för långtidssjukfrånvaro. Samma gäller i jämförelse med kommuner i Skaraborg 2019.

Korttidssjukfrånvaro har ofta naturliga orsaker som influensaperioder, förkylningar och andra smittsamma sjukdomar. Den kan dock också kopplas till stress. Vid långtidssjukskrivningar är stress och psykisk ohälsa vanliga orsaker. Kommunen arbetar aktivt med att erbjuda medarbetare förebyggande rehabilitering när det behövs. Under 2019 har kommunen i samarbete med Försäkringskassan drivit projektet Hållbart arbetsliv. Projektet har resulterat i 20 workshoppar på 13 arbetsplatser med totalt cirka 450 medarbetare. Både chefer och medarbetare har deltagit.

Följande är exempel på hur man har arbetat med rehabilitering och sjukfrånvaro: Stöd från företagshälsovård, förebyggande rehabilitering (exempelvis samtalsstöd eller besök hos sjukgymnast/kiropraktor), upprättande av prioriteringsordning för att minska arbetsbelastningen samt täta avstämningar med chef.

Vissa av dessa åtgärder har även använts i rehabiliteringen för medarbetare som kommit tillbaka till ordinarie arbete efter en längre sjukskrivning. Man har också arbetat med det systematiska arbetsmiljöarbetet samt rutinen för upprepade korttidsfrånvaro, sjukanmälan och bedömning av rätten till sjuklön.

Personalstruktur	2019	2018	2017
Antal årsarbeten	4 519	4 525	4 539
varav kvinnor	3 298	3 301	3 307
varav män	1 221	1 224	1 232
Antal tillsvidareanställda	4 517	4 458	4 427
varav kvinnor	3 472	3 427	3 403
varav män	1 045	1 031	1 024
Antal visstidsanställda	561	659	594
varav kvinnor	391	476	421
varav män	170	183	173
Totalt antal månadsavlönade	5 039	5 082	5 036
Andel tillsvidareanställda (procent)	89	77	88
kvinnor (procent)	91	88	89
män (procent)	87	85	86
Antal årsarbeten utförda av timvikarier	370	374	394
varav kvinnor	257	263	263
varav män	113	111	131

Arbetsmiljö	2019	2018	2017
Total sjukfrånvaro (procent)	6,6	6,6	6,3
Kvinnor	7,4	7,4	7,1
< 29 år	5,8	5,4	3,9
30-49 år	6,2	4,5	6,0
> 50 år	6,1	11,2	8,7
Män	4,2	4,1	4,0
< 29 år	6,8	5,7	7,8
30-49 år	2,8	3,1	3,0
> 50 år	4,8	3,9	3,5
Andel långtidssjukfrånvaro (=>60 dgr) (procent)	40,9	40,8	50,5
Kvinnor	43,4	43,4	53,0
Män	29,0	27,1	36,5
Antal arbetsskador	821	622	742
Antal tillbud	809	637	487

Definitioner personalmätt

Årsarbete	Antal arbetade timmar under året dividerat med schablonen 1 700 timmar
Månadsavlönade	Tillsvidareanställda och visstidsanställda (exempelvis vikariat och allmän visstidsanställning) med månadslön
Tillsvidareanställda	Medarbetare med så kallad fast anställning
Sjukfrånvaro	Den totala sjukfrånvaron i timmar omräknad till procent. Avser samtliga anställda, det vill säga både månads- och timavlönade.
Långtidssjukfrånvaro	All sjukfrånvaro efter dag 60 i sjukperioden

Tre projekt inom arbetsgivarområdet för att minska personalkostnaderna – inom ramen för Handlingsplan 22

Projekt säkerställ rätt bemanning

I projektet Säkerställ rätt bemanning har personalkostnaderna varit i fokus. Målet är att minska personalkostnaderna borträknat de kostnader som bottnar i demografiska förändringar. Projektet har identifierat ett antal grundorsaker till felaktig bemanning. Det rör sig exempelvis om otydliga uppdrag, ineffektiv bemanning, kompetensbrist, ineffektiv organisation och felrekrytering. Utifrån dessa har projektets fokus legat på att tydliggöra uppdrag och rekrytera rätt.

I projektet valde man att använda metoden AKR (Använd kompetensen rätt) som både Stockholm och Örebro använt tidigare. Syftet är att kartlägga huvudbefattningens arbetsuppgifter men också se vad andra kompetenser kan göra och vad som inte ska göras alls. I kommunen har personalkostnaderna och antalet årsarbeten ökat mest i administrativa yrken. En pilot ska därför genomföras på sektor styrning och verksamhetsstöd under våren.

Mål: Minska personalkostnaderna borträknat demografiska förändringar, samt använda kompetensen rätt.

Resultat: Totalt sett har antalet årsarbeten minskat under året, trots demografikutvecklingen. Framför allt har anställningsrestriktionen påverkat antalet visstidsanställda samt användningen av timavlönade och övertid/fyllnadstid.

Projekt minska personalomsättningen

I projektet Minska personalomsättningen har man undersökt grundorsaker till varför medarbetare väljer att avsluta sina tjänster i kommunen. Verksamheter med hög personalomsättning har identifierats och enhetsspecifika orsaker som

ledarskap, bristande kompetensutveckling, bristande utvecklingsmöjligheter och komplexa uppdrag har kunnat urskiljas. I flera fall har anledningarna också åtgärdats.

Under våren startas ett nytt projekt för kommunens rektorer. Projektet får en ny gruppsammansättning som bland annat inkluderar fackliga parter. Gruppen ska arbeta vidare med åtgärder kopplade till rotorsaken komplext uppdrag. En kommunövergripande projektgrupp ska ta vid när det gäller arbetet med introduktionsprocessen och åtgärder kopplat till denna. Enligt forskning är bristande introduktion en vanlig orsak till hög personalomsättning.

Mål: Minska den externa personalomsättningen till 10 procent.

Resultat: Personalomsättningen minskade med 1,6 procentenheter under året och hamnade på 10,3 procent.

Projekt minska sjukfrånvaron

Projektet Minska sjukfrånvaron har prioriterat att arbeta med två grundorsaker till sjukfrånvaro. Dessa är kultur och kompetens. Projektgruppen håller på att testa lösningar i liten skala. En pilot genomförs på tre avdelningar i kommunen, med fokus på tidiga insatser kopplade till korttidsfrånvaro. En rutin och en samtalsmall har tagits fram som stöd för chefer. Dessa innehåller bland annat anvisningar om när cheferna ska ta kontakt med medarbetare som sjukanmält sig, vilka frågor de bör ställa och hur man eventuellt kan erbjuda anpassade arbetsuppgifter så att medarbetare snabbare kan komma tillbaka i arbete. Parallellt med detta går projektgruppen igenom rehabiliteringsprocessen. Syftet är att hitta slöserier och synliggöra avvikelser i det dagliga arbetet kring sjukfrånvaron.

Mål: Minska sjukfrånvaron med 1 procentenhet, till 5,5 procent.

Resultat: Sjukfrånvaron ligger kvar på samma nivå som förra året (6,6 procent).

2.9 Förväntad utveckling

Med tanke på det starka resultatet för 2019 och koncernens goda soliditet har Skövde kommunkoncern ett gott utgångsläge inför 2020. Kommunens verksamhetsresultat för 2019 var det 22:a bästa av Sveriges 290 kommuner. Det budgeterade resultatet för kommunen 2020 är i nivå med målet på 3 procent av skatter och bidrag.

Investeringsbudgeten ligger på 489 miljoner kronor, alltså något över snittet de senaste tio åren men lägre än de senaste tre åren. De kommande årens investeringar kommer att leda till en ökad låneskuld men räntekostnaderna väntas vara fortsatt låga.

Två nämnder, barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden, gick med större underskott 2019 och har ett fortsatt utmanande arbete med att komma i balans. Kommunens framtida planeringsförutsättningar är mycket osäkra när det gäller generella och riktade statsbidrag.

Med tanke på energimarknadens omställning ställs Skövde Energi inför stora risk- och osäkerhetsfaktorer framöver. I början av 2020 har Sverige dessutom drabbats av onormalt

vinterväder, vilket påverkat energimarknaden i stor grad. Detta kommer troligtvis att försämra bolagets förutsättningar att nå sitt budgeterade resultat för 2020.

Den allra största orosfaktorn är vilka effekter den pågående coronapandemin kommer att få för världsekonomin och konjunkturen. En lågkonjunktur kommer troligtvis att påverka antalet byggnationer och det prognostiserade invånarantalet – och i förlängningen även de kommunala skatteintäkterna. Det är osäkert hur mycket kommunerna kan kompenseras för minskade skatteintäkter i form av konjunkturstöd eller nya statsbidrag.

Skövde kommun har för 2020 höjt skatten med 75 öre. Samtidigt har Handlingsplan 22 införts, med målet att långsiktigt stärka kommunens förutsättningar att klara välfärdsuppdraget och det ökade tryck som demografikutvecklingen innebär. Handlingsplanens effekter sänker nettokostnaderna med drygt 20 miljoner kronor för 2020. För att nå resultatmålet kommande år krävs förändrade arbetsätt som både höjer intäkterna och sänker kostnaderna. En viktig strategi är att fortsätta fokusera på kommunens kvalitetsarbete med koppling till ny teknik, samt på ledarskapsutveckling.

3

Räkenskaper

Resultaträkning.....	52
Balansräkning	53
Kassaflödesanalys.....	54

3.1 Resultaträkning

	Not	Kommunen		Kommunkoncernen		
		Utfall 2019	Budget 2019	Utfall 2018	Budget 2018	
Verksamhetens intäkter	1	1 033,7		1 001,2	1 796,0	1 731,7
Jämförelsestörande poster		0,0		0,0	0,0	0,0
Verksamhetens kostnader	2,3	-3 716,9		-3 683,5	-2 795,7	-4 084,2
Avskrivningar	4	-236,8		-207,0	-185,0	-369,9
Verksamhetens nettokostnader		-2 919,9		-2 889,3	-2 850,0	-2 722,4
Skatteintäkter	5	2 621,0		2 526,6	2 521,1	2 526,6
Generella statsbidrag och utjämning	6	430,7		371,5	337,4	371,5
Verksamhetens resultat		131,7		8,9	8,5	175,7
Finansiella intäkter	7	39,5		16,0	10,3	12,4
Finansiella kostnader	8	-20,7		-8,5	-5,9	-27,6
Jämförelsestörande poster	2	0,0		0,0	0,0	0,0
Resultat efter finansiella poster		150,5		16,4	12,9	160,5
Extraordinära poster		0,0		0,0	0,0	0,0
Årets resultat	9	150,5		16,4	12,9	160,5

* Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av not 29

3.2 Balansräkning

(mnkr)	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
TILLGÅNGAR		2019	2018	2019	2018
Immateriella anläggningstillgångar					
Dataprogram, rättigheter m.m.	10	3,9	3,5	5,2	5,1
Summa immateriella anläggningstillgångar		3,9	3,5	5,2	5,1
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	4 658,4	4 150,6	7 563,1	6 625,4
Maskiner och inventarier	12	167,1	163,3	999,6	1 024,8
Pågående arbeten	13	306,1	453,4	495,0	767,7
Summa materiella anläggningstillgångar		5 131,6	4 767,3	9 057,7	8 417,9
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier, andelar och bostadsrätter	14	1 091,1	1 091,1	61,0	66,7
Långfristiga fordringar	15	0,5	0,7	1,1	1,0
Uppskjuten skattefordran	15	0,0	0,0	5,2	3,2
Summa finansiella anläggningstillgångar		1 091,7	1 091,8	67,3	70,9
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		6 227,1	5 862,6	9 130,2	8 493,9
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	16	3,6	4,1	29,9	35,3
Fordringar	17	2 193,4	1 860,2	592,2	453,9
Kortfristiga placeringar	18	41,8	33,2	51,6	42,4
Kassa och bank	19	191,0	176,8	193,4	201,4
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		2 429,7	2 074,3	867,1	733,0
SUMMA TILLGÅNGAR		8 656,8	7 937,0	9 997,3	9 226,9
SKULDER OCH EGET KAPITAL					
Eget kapital	20				
Årets resultat		150,5	16,4	217,6	160,5
Resultatutjämningsreserv		521,0	409,4	521,0	409,4
Övrigt eget kapital		2 548,0	2 643,2	3 292,6	3 280,9
SUMMA EGET KAPITAL		3 219,5	3 069,0	4 031,2	3 850,8
Minoritetsintressen		0,0	0,0	0,5	0,5
Avsättningar					
Pensionsskuld	21	230,8	220,6	246,0	236,4
Övriga avsättningar	22	243,7	248,8	395,1	378,3
SUMMA AVSÄTTNINGAR		474,5	469,4	641,1	614,7
Skulder					
Långfristiga skulder	23	4 147,3	3 549,0	4 253,6	3 653,0
Kortfristiga skulder	24	815,5	849,6	1 070,9	1 107,9
SUMMA SKULDER		4 962,8	4 398,6	5 324,5	4 760,9
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		8 656,8	7 937,0	9 997,3	9 226,9
Inom linjen					
Ställda panter	25	0,0	0,0	0,0	22,5
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	26	900,5	929,7	900,5	931,8
Övriga ansvarsförbindelser	27	126,5	151,5	26,5	52,4
Leasing	28				

3.3 Kassaflödesanalys

(mnr)	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2019	2018	2019	2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		150,5	16,4	217,5	160,5
Justering för av- och nedskrivningar		236,8	207,0	413,1	369,9
Justering för pensionsavsättningar	21	10,2	41,2	9,6	42,5
Justering för övriga avsättningar	22	6,4	10,0	10,6	19,1
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	30	-47,3	-15,1	-73,0	-10,4
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		356,6	259,4	577,8	581,7
Ökning/minskning förråd och varulager	16	0,6	-0,2	5,4	2,3
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	17	-341,7	-13,2	-138,3	29,4
Ökning/minskning kortfristiga skulder	24	-10,7	30,3	-13,6	65,8
Medel från den löpande verksamheten		4,7	276,3	431,3	679,2
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	10	-0,7	0,0	-0,9	-0,6
Investering i materiella anläggningstillgångar	31	-601,1	-765,4	-1 010,1	-1 092,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	32	3,4	8,0	4,4	12,7
Likvidnetto exploateringsverksamhet		9,5	33,3	9,5	33,3
Investering i finansiella anläggningstillgångar	33	-0,1	-4,4	-36,6	-7,3
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0,0	4,4	5,2	6,5
Ökning/minskning kortfristig placering	18	0,0	0,0	-9,2	0,9
Medel från investeringsverksamheten		-589,0	-724,1	-1 037,7	-1 046,6
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Ökning/minskning långfristiga lån	23	598,3	362,9	600,6	282,2
Ökning/minskning långfristiga fordringar	15	0,2	4,6	-2,1	3,4
Medel från finansieringsverksamheten		598,5	367,6	598,5	285,6
ÅRETS KASSAFLÖDE					
Likvida medel vid årets början		176,8	257,0	201,4	283,2
Likvida medel vid årets slut		191,0	176,8	193,4	201,4

4

Analys av kommun- koncernens ekonomi

Kommunkoncernen..... 56

Kommunen 59

4.1 Kommunkoncernen

För att leva upp till kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning och kommunfullmäktiges ekonomiska mål för mandatperioden (2019–2022) ska kommunens resultat motsvara minst 3 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Något liknande mål har inte fastställts på koncernnivå. Istället sätts de ekonomiska målen i budgeten för respektive organisation.

ÅRETS RESULTAT kommunkoncernen (mnkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Årets resultat	217,5	160,6	157,2	250,0	151,5
Procent av skatter och bidrag	7,1	5,5	5,6	9,3	6,0

Kommunkoncernens resultat uppgår till 217,5 miljoner kronor (160,5 miljoner kronor för 2018). Kommunens bidrag till resultatet är betydligt högre i år: 150,5 miljoner kronor jämfört med 16,4 miljoner kronor under 2018.

De bolag som i stort har bidragit till koncernresultatet är Skövde Energi AB, med ett resultat efter finansiella poster på 13,7 miljoner kronor, AB Skövdebostäder med ett resultat efter finansiella poster på 87,8 miljoner kronor och Skövde Energi Elnät AB med ett resultat efter finansiella poster på 11,4 miljo-

ner kronor. Dessa bolags resultat har dock minskat med totalt 38 miljoner kronor jämfört med föregående år. Minskningen bottnar i sämre väderförhållanden för våra energibolag och på en engångspost i AB Skövdebostäder som beror på ändrad hantering av ränterisker.

En annan positiv påverkan på koncernresultatet är resultatet hos Kommunalförbundet Skaraborgsvatten. Av deras resultat på 10,7 miljoner kronor tillfaller 53 procent Skövde kommunkoncern.

Verksamhetsresultat

Verksamhetens nettokostnader

Nettokostnaderna på koncernnivå ökade med 71 miljoner kronor (föregående år 186,5 miljoner kronor). Även kommunens nettokostnader ökar, vilket framför allt beror på fler individer i kommunens verksamheter, förändrad demografin och höjda personalkostnader.

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter har ökat med 64,3 miljoner kronor, det vill säga 3,7 procent. Det kan jämföras med kommunens ökning, som var 3,2 procent. Koncernverksamheternas ökning beror framför allt på höjda hyror och arrenden (30,1 miljoner) samt på exploateringsintäkter (27,2 miljoner). Av de höjda hyrorerna och arrendena kommer 16,6 miljoner kronor från AB Skövdebostäder och 7 miljoner från Skövde kommun. De stärkta exploateringsintäkterna kommer från kommunen.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader har ökat med 92,1 miljoner kronor, det vill säga 2,3 procent. Det kan jämföras med kommunens ökning, som var 1 procent. Ökningen beror framför allt på höjda personalkostnader (60 miljoner). Personalkostnaderna har ökat med 2,2 procent, att jämföra med kommunens ökning på 1,7 procent.

Koncernens avskrivningar är 413,1 miljoner kronor (369,9 miljoner kronor 2018). Det är 43,2 miljoner mer än förra året. Att årets avskrivningar blivit högre beror på att nettoinvesteringarna ökat de senaste tre åren jämfört med tidigare år.

Finansnetto

Finansnettot (finansiella intäkter minus finansiella kostnader) på koncernnivå är sämre än 2018 och har ett negativt netto på 40,8 miljoner kronor (föregående år negativt netto på 15,2 miljoner kronor). Ökningen med 25,6 miljoner kronor i koncernen beror på förtida inlösen av ränteswappar i AB Skövdebostäder, som gav en engångskostnad på 28,3 miljoner kronor. Finansnettot i koncernen påverkas också positivt av en värdeökning när det gäller placeringar.

Tillgångar

De totala tillgångarna i kommunkoncernen uppgår 2019 till 9 997,3 miljoner kronor. Om man jämför 2018 års nivåer med andra kommuners har kommunkoncernen större tillgångar

per invånare (165 614 kronor) än både snittet i riket (148 157 kronor) och snittet bland jämförbara kommuner (150 993 kronor). Se även en analys kring detta i avsnittet *Skulder*.

Anläggningstillgångar

Koncernens totala anläggningstillgångar uppgår vid årsskiftet till 9 130,2 miljoner kronor. Det är 636,3 miljoner kronor mer än under 2018 – en ökning med 7,5 procent. Ökningen bottnar framför allt i kommunens och AB Skövdebostäders ökade anläggningstillgångar. Dessa har höjts med 570,7 miljoner respektive 285 miljoner kronor, framför allt till följd av investeringar i fastigheter.

Omsättningstillgångar

Kommunkoncernens omsättningstillgångar uppgår till 867,1 miljoner kronor. Dessa tillgångar har ökat med 134,1 miljoner kronor sedan 2018, vilket motsvarar 18,3 procent. Förändringen bottnar framför allt i att de övriga fordringarna höjts med 138,3 miljoner kronor. Kommunen har 75 miljoner kronor i fordringar på stiftelsen Von Haugwitz-Cedermarkska samt på Stiftelsen Skaraborgs läns sjukhem, som inte fanns föregående år.

Skulder

Kommunkoncernens totala skulder exklusive eget kapital uppgår för 2019 till 5 324,5 miljoner kronor. Kommunkoncernen har vid jämförelse av 2018 års nivåer därmed större skulder per invånare (85 439 kronor) än snittet i riket (79 201 kronor) men lägre än snittet bland jämförbara kommuner (88 464 kronor). Kommunkoncernen har dock även större tillgångar i samma jämförelse. Läs mer om detta i avsnittet *Tillgångar*.

SOLIDITET (procent)	2019	2018	2017	2016	2015
Soliditet exklusive hela pensionsåtagandet kommunkoncernen	40,3	41,8	42,7	46,9	47,3
Soliditet inklusive hela pensionsåtagandet kommunkoncernen	31,3	31,7	31,6	33,3	31,7
Soliditet inklusive hela pensionsåtagandet kommunkoncernen, snitt jämförbara kommuner	Ej publicerat	29,0	27,8	26,1	22,2
Soliditet inklusive hela pensionsåtagandet kommunkoncernen, snitt riket	Ej publicerat	27,5	27,2	25,6	33,8

Kommunkoncernens eget kapital ökar med 180,4 miljoner kronor och uppgår till 4 031,2 miljoner kronor. Detta utgör 40,3 procent av den totala balansslutningen. Om man även räknar in de skulder som finns utanför balansslutningen, det vill säga ansvarsförbindelsen, står det egna kapitalet för 31,3 procent. Jämfört med tidigare år är det något sämre. Försämringen beror på fortsatt höga investeringsnivåer som har lånefinansierats till 35,6 procent. För att det egna kapitalet ska stärkas krävs högre resultatnivåer eller lägre investeringsnivåer.

Kommunkoncernens soliditet inklusive pensionsåtagandet är vid jämförelse med 2018 års nivåer högre jämfört med riket (27,5 procent) och jämförbara kommuner (29,0 procent). Med andra ord är soliditeten på koncernnivå fortsatt stark trots höga investeringsnivåer.

Avsättningar

De totala avsättningarna i kommunkoncernen uppgår till 641,1 miljoner kronor och har därmed ökat med 26,4 miljoner. Ökningen beror på avsättningar för pension samt på uppskjuten skatt.

Övriga skulder

Kommunkoncernens totala skulder uppgår till 5 324,5 miljoner kronor. Det innebär en ökning med 563,6 miljoner. Förändringen beror främst på utökade lån från kreditinstitut på 575 miljoner kronor, ökade investeringsbidrag och anslutningsavgifter samt minskade kortfristiga skulder.

FINANSIELLA SKULDER	2019	2018	2017	2016	2015
Skuld kommunkoncern (kronor per invånare)	94 472	85 439	79 943	64 311	62 775
Skuld kommunkoncern rikssnitt (kronor per invånare)	Ej publicerat	79 201	74 350	71 090	69 215
Skuld kommunkoncern jämförbara kommuner (kronor per invånare)	Ej publicerat	88 464	86 139	83 779	87 712

Kommunkoncernens skuldnivåer ligger högre än snittet för riket men lägre än jämförbara kommuner vid jämförelse med 2018 års nivåer. Detta hänger ihop med en högre investeringstakt i vår kommun än i de jämförda kommungrupperna de senaste åren. De totala tillgångarna i kommunkoncernen växer snabbare än skuldnivåerna; detta är tack vare att en stor del av investeringarna har varit självfinansierade. Kommunkoncernens totala tillgångar per invånare uppgår under 2018 till 165,60 kronor. Det kan jämföras med rikets 148,20 kronor och jämförbara kommuners 151 kronor. Under 2019 har detta värde höjts till 177,40 kronor i kommunkoncernen.

Av kommunkoncernens skulder hanteras 3 875 miljoner i en koncerngemensam skuldportfölj. De resterande 100 miljonerna är ett lån som Skövde Energi Elnät AB har mot fast ränta och som alltså ligger utanför den koncerngemensamma skuld-

portföljen. Under 2020 kommer detta lån att refinansieras. I samband med det kommer även detta lån att inkluderas i den gemensamma portföljen.

Årets kassaflöde

Koncernens kassaflöde har varit negativt under året med 8 miljoner kronor. Det negativa kassaflödet är en effekt av finansieringsverksamhetens höga investeringstakt. Investeringarna är större än upplåningen och det positiva kassaflödet från den löpande verksamheten. Investeringarna i koncernen har självfinansierats till 64,4 procent. Resten av investeringarna har finansierats genom lån.

4.2 Kommunen

För att leva upp till kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning och kommunfullmäktiges ekonomiska mål för mandatperioden (2019–2022), ska resultatet motsvara minst 3 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

ÅRETS RESULTAT (mnkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Årets resultat	150,5	16,4	49,9	151,9	77,9
Procent av skatter och bidrag	4,9	0,6	1,8	5,6	3,1
Reavinst och jämförelsestörande poster	-3,3	-7,5	81,0*	64,3**	41,8
Resultat efter reavinst och jämförelsestörande poster	147,2	8,9	130,9	216,2	119,7

*Posten utgörs av reavinst och jämförelsestörande poster som gäller partiell inlösen av pensioner före 1998 (24,9 miljoner kronor), förtidsinlösen av ränteswappar (18,7 miljoner) samt en nedskrivning av aktier i Skövde Billingen AB (38,9 miljoner kronor).

**Posten utgörs av reavinst och jämförelsestörande poster som gäller partiell inlösen av pensioner före 1998 (24,8 miljoner kronor) samt förtidsinlösen av ränteswappar (17,2 miljoner).

Årets resultat för kommunen är positivt (150,5 miljoner kronor) och dessutom högt jämfört med de senaste fem åren. Det egna kapitalet ökar därmed med motsvarande belopp. Resultatet motsvarar 4,9 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag samt utjämnning. Tillsammans med de prognostiserade resultaten för 2020 till 2022 beräknas periodens genomsnittliga resultat motsvara 3,1 procent av skatter och statsbidrag. Om prognoserna håller innebär det att kommunen kommer att ha uppfyllt det finansiella målet för god ekonomisk hushållning när mandatperioden är slut.

Resultatet i årsredovisningen kan dock i hög grad påverkas av jämförelsestörande poster och reavinster. Det blir mer rättvisande om man justerar för sådana poster. I 2019 års resultat finns inga jämförelsestörande poster av väsentligt belopp. Resultatet efter reavinster och jämförelsestörande poster är 147,2 miljoner kronor (se tabellen ovan).

Sett till de senaste fem åren har kommunens resultat stärkts av större tillfälliga intäkter, men under både 2018 och 2019 har dessa intäkter varit lägre. Tidigare år har sådana förstärkningar varit bland annat flyktingbidrag, den så kallade välfärdsmiljarden, byggbonus samt återbetalning av kollektivavtalade sjukförsäkringar (AFA). Det har också funnits tillfälliga poster som har försämrat resultatet, exempelvis inlösen av pensioner, inlösen av ränteswappar och nedskrivning av aktier. Under 2019 och 2018 har inga större sådana poster funnits.

Årets resultat kan hänföras till ett budgeterat överskott på 37 miljoner kronor, nämndernas överskott på 17,6 miljoner, resultat från avslutade exploateringsprojekt på 34,1 miljoner samt överskott i finansiella poster på 31,1 miljoner.

Verksamhetsresultat

Verksamhetens nettokostnader

I år ökar nettokostnaderna med 30,6 miljoner kronor till 2 919,9 miljoner kronor. Det är 60,8 miljoner kronor mindre än budgeterat. Under 2018 växte nettokostnaderna med 193,9 miljoner kronor, och de senaste fem åren har ökningen varit i snitt 124,6 miljoner per år. Det beror främst på att kommunen har fler individer i sina verksamheter, att demografin har förändrats och att personalkostnaderna har vuxit.

Skatteintäkterna ökar i år med 153,5 miljoner kronor till totalt 3 051,7 miljoner. Det är 21,7 miljoner mer än budgeterat. Under 2018 ökade skatteintäkterna med 92,7 miljoner kronor. Skatteintäkterna har ökat med i snitt 125,7 miljoner kronor under de senaste fem åren, främst på grund av ökade driftsbidrag från staten.

När nettokostnaderna över tid ökar snabbare än skatteintäkterna urholkas kommunens ekonomi. Utvecklingen av nettokostnaderna behöver därför anpassas till skatteintäkterna.

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter har ökat med 32,5 miljoner kronor, det vill säga 3,2 procent (föregående år 1,8 procent). Ökningen beror på att kommunens verksamhet växer, vilket ger generellt höjda försäljningsintäkter från till exempel taxor, avgifter och hyror. Jämfört med föregående år har även exploateringsintäkterna ökat med 27,2 miljoner kronor. Exploateringsintäkterna varierar mellan åren beroende på hur kommunens plan för att avsluta exploateringsområden ser ut.

Intäkterna för den skattefinansierade verksamheten motsvarar 90,5 procent av de totala verksamhetsintäkterna. De kommer framför allt från statsbidrag, äldreomsorgs- och barnomsorgsavgifter samt interkommunala ersättningar. Den taxefinansierade verksamhetens intäkter motsvarar 9,5 procent av de totala verksamhetsintäkterna och gäller avgifter för VA och fiber.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader har ökat med 33,4 miljoner kronor, det vill säga 1 procent (6 procent för 2018). Personalkostnaderna inklusive pensioner står för 69,2 procent av kommunens verksamhetskostnader (68,6 procent för 2018). Personalkostnaderna har stigit med 42 miljoner kronor jämfört med föregående år, vilket innebär en ökning med 1,7 procent (föregående år 5,0 procent). Skillnaden beror på årets löneökning på 2,7 procent, eller cirka 63 miljoner räknat i kronor. Att den totala kostnadsökningen från lönerevisionen inte påverkar fullt ut beror på att kommunen haft något färre anställda och på att pensionskostnaderna sjunkit – de sistnämnda med 21,4 miljoner kronor eller 10,2 procent.

Kommunens avskrivningar är 236,8 miljoner kronor (207 miljoner kronor 2018). Det är 29,8 miljoner mer än förra året och 51,8 miljoner mindre än budget. Att årets avskrivningar ökar beror på att nettoinvesteringarna varit höga de senaste tre åren jämfört med tidigare år.

UTVECKLING AV SKATTEINTÄKTER OCH NETTOKOSTNADER (mnkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Ökning/minskning av skatteintäkter och statsbidrag	153,5	92,7	108,8	181,4	92,3
Förändring (procent)	5,3	3,3	4,0	7,2	3,8
Nettokostnadsökning/-minskning	30,6	193,9	181,4	89,7	127,2
Med hänsyn till större jämförelsestörande poster	30,6	218,7	157,5	84,8	57,1
Förändring (procent)	1,1	7,2	7,2	3,7	5,5
Med hänsyn till större jämförelsestörande poster (procent)	1,1	8,2	6,1	3,6	2,5

Skatteintäkterna och de generella statsbidragen har fortsatt att öka, i år med 153,5 miljoner kronor jämfört med 2018. En förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar snabbare än intäkterna från skatter och statsbidrag. Tabellen ovan visar att nettokostnaderna i år inte har ökat snabbare än intäkterna från skatter och bidrag. Nettokostnadsökningen är 1,1 procent, vilket kan jämföras med

ökningen av skatteintäkter och statsbidrag på 5,3 procent. Sett över en femårsperiod har nettokostnaderna dock ökat snabbare än skatter och bidrag med hänsyn till jämförelsestörande poster. Relationen mellan skatteintäkternas/statsbidragens respektive nettokostnadernas ökning måste vara stark om kommunen ska kunna möta framtidens demografiska förändringar och investeringsbehov.

NETTOKOSTNADSANDEL - OLIKA KOSTNADERS ANDEL AV SKATTEINTÄKTER OCH UTJÄMNING (procent)	2019	2018	2017	2016	2015
Verksamheten	87,9	92,6	88,8	85,4	88,8
Avskrivningar	7,8	7,1	6,4	6,0	5,9
Nettokostnad före finansnetto och jämförelsestörande poster	95,7	99,7	95,2	91,5	94,7
Finansnetto	-0,6	-0,3	0,1	0,4	0,4
Jämförelsestörande poster	0,0	0,0	2,9	2,4	1,7
Nettokostnad totalt	95,1	99,4	98,2	94,4	96,9
Årets resultat	4,9	0,6	1,8	5,6	3,1
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

En grundläggande faktor för god ekonomi är balans mellan löpande intäkter och kostnader. Ett sätt att belysa detta är att analysera hur stor andel av skatteintäkter och bidrag som de löpande verksamhetskostnaderna tar i anspråk.

Tabellen ovan har kopplingar till föregående tabeller. Den andel av skatteintäkterna som inte tas i anspråk av driftkostnader, alltså 4,9 procent, är årets resultat. Sett över en femårsperiod är motsvarande siffra i genomsnitt 3,2 procent.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansnettot (alltså finansiella intäkter minus finansiella kostnader) har de senaste två åren visat ett positivt resultat. Jämfört med förra året är ökningen 11,3 miljoner kronor, vilket ger ett positivt netto på 18,8 miljoner. Budgeterat netto var minus 12,3 miljoner kronor. Skillnaden mellan utfall och budget beror framför allt på en värdeöverföring från AB Skövdebostäder på 15 miljoner kronor, återbäring från Kommuninvest, värdeökning av placeringar, ökade ränteintäkter samt marknadsmässigt räntepåslag på lån i koncernbanken.

De finansiella intäkterna uppgår till 39,5 miljoner kronor (föregående år 16,0 miljoner kronor) vilket är 35,5 miljoner kronor mer än budgeterat. Utfallet består till största delen av;

- ränteintäkter på 6,8 miljoner kronor från koncernbolagen,
- utdelning från Kommuninvest 6,8 miljoner kronor (föregående år 5,4 miljoner kronor),
- marknadsmässigt räntepåslag på lån i koncernbanken 5 miljoner kronor (föregående år 3,8 miljoner kronor),
- värdeökning av placeringar 7,1 miljoner kronor samt värdeöverföring från AB Skövdebostäder 15 miljoner kronor.

Efter att budgeten för år 2019 hade fastställts beslutade kommunen att införa koncernbank. Detta påverkar utfallet av de finansiella intäkterna eftersom utlåningen till bolagen höjer kommunens ränteintäkter samt ger ökade intäkter i form av marknadsmässigt räntepåslag. När lånevolymerna ökade i och med koncernbankens start, ökade även den återbäring som kommunen får från Kommuninvest. Utlåningen till koncernen uppgick vid årsskiftet 2019/2020 till 1 998 miljoner kronor. Den hade då ökat med 306 miljoner kronor jämfört med årsskiftet 2018/2019, främst på grund av höjda lån i koncernbanken till AB Skövdebostäder (178 miljoner kronor), Kreativa Hus AB samt Von Haugwitz Cedermarkska stiftelsen.

De finansiella kostnaderna uppgår till 20,7 miljoner kronor (föregående år 8,5 miljoner kronor). Nivån är 4,4 miljoner högre än budget, vilket framför allt beror på räntekostnader för lån (14,4 miljoner) och räntekostnader för pensioner (5,4 miljoner). Under 2019 har kommunens låneportfölj vuxit med 575 miljoner och rymmer nu 3 875 miljoner kronor. Av kommunens skuld lånas 1 998 miljoner vidare till kommunkoncernen. Kommunens del av skulden har vuxit med 268,7 miljoner kronor. Det beror på att kommunens investeringsnivåer varit högre än resultat och avskrivningar.

Räntekostnaderna på lånen uppgår till 14,4 miljoner kronor, vilket är 12,1 miljoner mer än förra året. Höjningen förkla-

ras av ökade lånevolymer. Marknadsräntorna har dock varit fortsatt låga. De ökade med 0,5 procent under året, till följd av att Riksbanken höjde reporäntan i två steg. Snitträntan i koncernbanken var vid årets slut 0,43 procent (0,26 procent under 2018). Snitträntan har inte ökat i samma takt som marknadsräntan. Orsaken är effekten av kommunens tidigare räntesäkringar samt att nya lån och refinansiering av lån tecknas mot en längre räntemarginalskostnad än tidigare. Även räntekostnaderna för pensionsavsättningen har ökat med 1,2 miljoner kronor, vilket beror på ökningen av avsättningar till pensioner (föregående års ökning var 1,0 miljoner kronor).

Tillgångar

Anläggningstillgångar

Kommunens anläggningstillgångar har vuxit med 364,5 miljoner kronor. Höjningen avser till stor del investeringar i materiella anläggningstillgångar – främst fastigheter. De immateriella och finansiella anläggningstillgångarna har endast rört sig marginellt.

SJÄLVFINANSIERINGSGRAD AV INVESTERINGAR (procent)	2019	2018	2017	2016	2015
Självfinansieringsgrad av investeringar*	67,9	31,6	40,9	85,9	58,6

* (Avser materiella tillgångar med hänsyn till jämförelsestörande poster). Årets resultat minus jämförelsestörande poster plus årets avskrivningar genom årets nettoinvesteringar. Från år 2016 ingår kommunens pågående investeringar från exploatering i årets nettoinvesteringar.

Självfinansieringsgraden visar hur stor andel av investeringarna som finansieras med egna medel. Ett mått på 100 procent innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar och alltså inte behöver låna.

De senaste fem åren har den genomsnittliga självfinansieringsgraden varit 57 procent. För 2019 är den 67,9 procent – alltså något högre än snittet. Detta beror på att årets resultat är högre än snittresultatet de senaste fem åren och att investeringsnivån ligger lägre än de senaste två åren. Detta bidrar till finansieringen av tillgångarna med egna medel.

För att minska lånefinansieringsgraden behöver en större andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen gå till årets investeringar. Resultatnivån behöver med andra ord vara högre.

Omsättningstillgångar

Kommunens omsättningstillgångar har ökat med 355,4 miljoner kronor. Det beror framför allt på att fordringarna på koncernbolagen ökat med 267,3 miljoner kronor. Detta är i sin tur hänfört till ökade lån i koncernbanken. I ökningen ingår också höjda likvida medel på 14,2 miljoner kronor.

Likvida medel (mnkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Likvida medel	191,0	176,8	257,0	163,2	332,9
varav koncernbolags andel av toppkonto*	89,9	114,4	176,6	146,7	183,3
Skövde kommuns andel av likvida medel	101,1	62,4	80,4	16,6	149,7
Checkkredit	200	200	200	200	200

* Utgående saldo på toppkontot i koncernen redovisas från och med 2014:1231 i kassa/bank och koncernbolagens andel av toppkonto redovisas som kortfristig skuld. Justering av 2013 års jämförelsesiffror har gjorts.

Likvida medel är ett mått på den kortsiktiga handlingsberedskapen. Medlen behövs för att garantera att verksamheterna kan fungera, men en för hög likviditet ger onödiga kostnader. Överskotts- och underskottslikviditet balanseras mellan de kommunala bolagen och kommunalförbunden som är anslutna till koncernkontosystemet. Samtliga bolag i kommunkoncernen ingår nu fullt ut i koncernkontot. Av kommunens likviditetsposition kommer 89,9 miljoner från ett positivt saldo hos kommunala bolag och kommunalförbund som ingår i koncernkontosystemet. Checkkrediterna på 200 miljoner kronor har inte använts.

SOLIDITET (procent)	2019	2018	2017	2016	2015
Soliditet exklusive hela pensionsåtagandet	37,2	38,7	40,9	58,2	58,5
Soliditet inklusive hela pensionsåtagandet	26,8	27,0	28,1	38,3	36,3
Soliditet inklusive hela pensionsåtagandet, snitt jämförbara kommuner	Ej publicerat	24,2	23,4	23,7	21,5
Soliditet inklusive hela pensionsåtagandet, snitt riket	Ej publicerat	26,0	25,6	24,2	21,8

Eget kapital

Kommunens egna kapital har ökat med årets resultat på 150,5 miljoner kronor. Det uppgår därmed till 3 219,5 miljoner kronor, alltså 37,2 procent av den totala balansomslutningen. Om man även räknar med de skulder som finns utanför balansomslutningen, det vill säga ansvarsförbindelsen, blir procentsatsen 26,8 procent. Vid årets start reserverade kommunen 409,4 miljoner kronor av det egna kapitalet till en resultatutjämningsreserv. Tack vare årets resultat kan man reservera ytterligare 111,6 miljoner kronor.

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansieras av egna medel. Soliditeten exklusive ansvarsförbindelsen av pensionsåtagandet uppgår till 37,2 procent, vilket är 1,5 procentenheter mindre än föregående år. Soliditeten exklusive ansvarsförbindelsen av pensionsåtagandet har minskat de senaste fem åren. Det beror främst på att investeringsnivån varit hög samt att koncernbanken har införts. Årets förändring beror också på fortsatt höga investeringsnivåer. Med tanke på att kommunen har infört koncernbank blir det mer relevant att följa soliditetsmättet på koncernnivå (se ovanstående avsnitt). Eftersom kommunens balansomslutning ökar både på skuldsidan och på fordringssidan påverkas detta mått negativt. Efter att koncernbanken införts ligger koncernens soliditetsmått därför närmare kommunens soliditetsmått – kommunen bär med andra ord en större del av koncernens finansiella ställning.

För att få en mer rättvis bild av kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme ska soliditeten mätas inklusive hela pensionsåtagandet. Det är den del som klassificeras som ansvarsförbindelse och inte påverkar resultaträkningen. Soliditeten inklusive hela pensionsskulden hamnar för 2019 på 26,8 procent, alltså en liten minskning med 0,2 procentenheter jämfört med föregående år. Att minskningen av soliditeten är

mindre inklusive pensionsskulden än exklusive denna skuld beror på att ansvarsförbindelsen minskat med 29,2 miljoner och uppgår vid årsskiftet till 900,5 miljoner kronor.

Kommunens soliditet ligger något högre än genomsnittet för riket och jämförbara kommuner. Se även analysen av koncernsoliditeten.

Med tanke på att de budgeterade investeringsnivåerna för 2020 och 2021 ligger högt jämfört med de senaste fem årens nivåer och att de budgeterade resultaten för 2020 och 2021 bedöms bli låga, kommer soliditeten dock att försvagas ytterligare under 2020 och 2021.

Avsättningar

De totala avsättningarna i kommunen uppgår till 474,5 miljoner kronor, vilket är en ökning med 5,1 miljoner kronor. Den höjda nivån hänför sig till en ökning av avsättning till pensioner. Övriga avsättningar uppgår till 243,7 miljoner kronor (föregående år 248,8 miljoner kronor). De består av medfinansiering i infrastruktur 132,7 miljoner kronor, deponi 81,3 miljoner kronor och övriga avsättningar 29,7 miljoner kronor.

Pensionsförpliktelse (mnkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Avsättning till pensioner (inkl. löneskatt)	230,8	220,6	179,4	167,4	156,1
Pensionsförpliktelser äldre än 1998 (inkl. löneskatt)	900,5	929,7	955,0	1 027,9	1 081
Total pensionsförpliktelse	1 131,2	1 150,3	1 134,4	1 195,3	1 238
Total pensionsförpliktelse (kronor per invånare)	20 299,1	20 640,8	20 634,1	22 080,8	23 109,6
Finansiella placeringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Återlånade medel	1 131,2	1 150,3	1 134,4	1 195,3	1 238
Total pensionsförpliktelse (kronor per invånare), snitt jämförbara kommuner	Ej publicerat	22 442	23 086	23 998	25 125
Total pensionsförpliktelse (kronor per invånare), snitt riket	Ej publicerat	22 411	22 843	23 544	24 716

Avsättningen till pensioner har ökat de senaste åren medan ansvarsförbindelsen har minskat. Den utvecklingen kommer att fortsätta. Sedan 1998 redovisas pensionskostnaderna i takt med att de anställda "arbetar ihop" till pension. Tidigare redovisades pensionskostnaden först när den anställda gick i pension (ansvarsförbindelse). Om medarbetarens lön är lägre än 7,5 prisbasbelopp betalas pensionskostnaden in löpande. Om lönen överstiger 7,5 prisbasbelopp och medarbetaren är född före 1986 görs istället en avsättning för pensionskostnaden

som regleras i ett senare skede. Det är det sistnämnda som får avsättningen att öka.

Skövde kommun har inga finansiella placeringar som hänger ihop med pensionsskulden, dessa återlånas istället i verksamheten. Vi använder alltså motsvarande peng i verksamheten istället för att reservera en tillgång som ska möta pensionsskulden. Skövde kommuns pensionsskuld per invånare är lägre än genomsnittet i riket och jämförbara kommuner vid jämförelse med 2018 års nivåer.

Skulder

Totala skulder

Kommunens totala skulder uppgår till 4 962,8 miljoner kronor – en ökning med 564,2 miljoner kronor. Förändringen avser främst höjda lån från kreditinstitut med 575 miljoner kronor, ökade investeringsbidrag och anslutningsavgifter med 24 miljoner kronor samt minskade kortfristiga skulder med 34,1 miljoner kronor.

FINANSIELLA SKULDER	2019	2018	2017	2016	2015
Lån i bank, kort- och långfristiga (mnkr)	3 875	3 300	3 000	800	800
Skuld (lång och kort) kommun (kronor per invånare)	88 046	78 929	72 529	32 370	30 619

Koncernens totala låneskulder i kreditinstitut uppgår till 3 975 miljoner kronor. För 3 875 miljoner av dessa är Skövde kommun motpart. Den skulden redovisas som kommunens låneskuld till kreditinstitut. Av detta belopp lånas 1 998 miljoner kronor vidare till bolag, förbund och stiftelser i kommunkoncernen. Resterande 1 877 miljoner kronor avser lån för att finansiera kommunens egna investeringar (1 608 miljoner kronor 2018). De totala skulderna i koncernen har ökat med 575 miljoner kronor under 2019 (422 miljoner kronor under 2018).

Räknat per invånare uppgår de lång- och kortfristiga skulderna för 2019 till 88 046 kronor (78 929 kronor per invånare per den 31 december 2018). Den långsiktiga trenden är att skulden per invånare stiger eftersom investeringsnivåerna överstiger det som kommunen kan självfinansiera. Från och med 2017 redovisas i stort hela koncernens skulder i kommunen skulder, detta är ett resultat av den införda koncernbanken. Skulden per

kommuninvånare skiljer sig mycket åt mellan olika kommuner. De kommuner som har koncernbank har en högre skuld än kommuner som saknar koncern-bank. Därför är det mer jämförbart att analysera skuldnivåerna på kommunkoncernnivå.

Även om kommunens skulder har ökat har också tillgångarna vuxit eftersom delar av tillgångarna har självfinansierats. De senaste åren har självfinansieringsgraden i snitt varit 57 procent.

Årets kassaflöde

Kassaflödet är positivt med 14,1 miljoner kronor under 2019. Föregående år var kassaflödet negativt med 80,2 miljoner kronor, detta enligt strategin att minska likviditetspositionen för att begränsa låneskulden. De totala likvida medlen var vid årets slut 191 miljoner kronor. Under 2019 har 32,1 procent av kommunens investeringar finansierats genom lån.

5

Driftredovisning

Driftredovisning 68

5 Driftredovisning

Nämndernas resultat

(mnkr)	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse budgetutfall	Korrigerig demografi	Avvikelse budgetutfall
Kommunstyrelsen	455,7	430,9	24,8		24,8
Barn- och utbildningsnämnd	1 207,9	1 231,9	-24,0	-1,1	-25,1
Vård- och omsorgsnämnd	931,1	918,7	12,4		12,4
Socialnämnd	198,0	204,0	-5,9		-5,9
Kultur- och fritidsnämnd	160,8	157,1	3,7		3,7
Servicenämnd	7,2	2,3	4,9		4,9
Bygglövsnämnd	0,5	0,4	0,0		0,1
Kommunfullmäktige	4,2	4,3	0,0		-0,1
Revision	1,6	1,6	0,0		0,0
Valberedning	0,0	0,0	0,0		0,0
Överförmyndare	5,9	5,7	0,2		0,2
Valnämnd	1,3	1,2	0,1		0,1
Summa skattefinansierad verksamhet	2 974,2	2 958,0	16,1	-1,1	15,0
Teknisk nämnd affärsverksamhet	0,0	-1,4	1,4		1,4
Verksamhetens nettokostnader exkl finans	2 974,2	2 956,6	17,6	-1,1	16,5
Finansverksamhet	-178,5	-273,5	95,0	1,1	96,1
Verksamhetens nettokostnader	2 795,7	2 683,1	112,6	0,0	112,6

Resultaträkning

(mnkr)	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse budgetutfall
Verksamhetens nettokostnader	-2 795,7	-2 683,1	112,6
Avskrivningar	-185,0	-236,8	-51,8
Skatteintäkter	2 621,7	2 621,0	-0,7
Generella bidrag	408,3	430,7	22,3
Finansiella intäkter	4,0	39,5	35,5
Finansiella kostnader	-16,3	-20,7	-4,4
Årets resultat	37,0	150,5	113,6

Kommunen redovisar ett resultat på 150,5 miljoner kronor, vilket innebär ett budgetöverskott på 113,6 miljoner kronor. Nämndernas samlade resultat är ett överskott mot budget på 16,5 miljoner kronor.

En grundläggande förutsättning för god ekonomisk hushållning är att kommunens nämnder bedriver sin verksamhet inom budgetramarna. Nämnderna (exklusive de taxefinansierade verksamheterna) redovisar ett positivt resultat på totalt 15 miljoner kronor över budget. De taxefinansierade verksamheterna redovisar ett överskott på 1,4 miljoner kronor. Finansförvaltningens resultat är 96,1 miljoner kronor högre än budgeterat.

I tabellen visas driftredovisningen per nämnd i förhållande till budgeten. Driftredovisningen visar nettoavvikelser, det vill säga intäkter i förhållande till kostnader. Jämfört med föregående år har kostnaderna för de skattefinansierade verksamheterna ökat med cirka 85 miljoner kronor. Det beror framför allt på ökade personalkostnader, demografiska förändringar och att nyinvesteringar och politiska satsningar höjt driftkostnaderna. Att inte kostnaderna ökat mer beror på den anställnings- och inköpsrestriktivitet som infördes i samband med prognosen vid tertial 1.

De största negativa avvikelserna ligger hos barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden. Underskottet inom barn och utbildning avser främst grundskolans och gymnasiet enheter. De har haft högre kostnader än budgeterat samtidigt som bidragen varit högre till enskilda huvudmän inom grundskolan och gymnasiet. Lägre intäkter för interkommunala ersättningar på gymnasiet påverkar också resultatet negativt. Hos socialnämnden är det främst kostnaderna för placeringar som drar ned resultatet.

De största överskotten finns hos kommunstyrelsen och hos vård- och omsorgsnämnden. De beror bland annat på lägre volymer inom hemtjänsten och en medveten återhållsamhet inom kommunstyrelsens verksamheter, samt på inköps- och anställningsrestriktioner som under hösten sänkte kostnaderna för personal och utvecklingsmedel.

Sektorerna barn och utbildning samt socialtjänst har haft underskott de senaste åren. Det är oroande eftersom det betyder

att de inte är i balans och alltså kommer att få svårt att klara ett nollresultat de kommande åren om inget görs.

För en detaljerad redovisning per nämnd, se avsnittet *Nämnder*.

Finansförvaltningens resultat för 2019 är ett överskott på cirka 96,1 miljoner kronor jämfört med budgeten. Resultatet beror på förändringar både i intäkter och kostnader. Kommunen har ett överskott på exploateringsnettot med närmare 28 miljoner, vilket är 8 miljoner kronor mer än budgeterat. Resultatet stärks också rejält av att kapital- och personalomkostnadspåslagen blivit högre. De budgeterade kapitalkostnaderna för generella investeringar har inte förbrukats, vilket också påverkar. Den dämpade befolkningsprognosen har lett till ett överskott i demografipengen.

Även de finansiella intäkterna är högre än budgeterat. Det beror på återbäring från Kommuninvest, värdeökning av placeringar, ökade ränteintäkter och ett marknadsmässigt räntepåslag på koncernbankens lån. Dessutom har 15 miljoner kronor värdeöverförts från AB Skövdebostäder. De generella bidragen är 22,4 miljoner större än budgeterat, vilket framför allt beror på de 18,4 miljoner som blev Skövdes andel av välfärdsmiljarderna.

6

Investeringsredovisning

Exploatering och investering 72

Investeringsredovisning74

6.1 Exploatering och investering

Mark och exploatering

Mark och exploatering

Mark- och exploateringsverksamheten arbetar för att säkra kommunens långsiktiga markförsörjning och exploatera bostads- och verksamhetsområden genom att köpa, bearbeta och ställa iordning råmark för bostads- och verksamhetsändmål. I de fall avsikten är att sälja en färdigställd exploateringsfastighet klassificeras och värderas denna som omsättningstillgång. De gator, parkmarker och belysning som finns inom exploateringsområdet och som kommer att finnas kvar i kommunens ägo redovisas som anläggningstillgångar och ingår i kommunens investeringsredovisning. Anläggningstillgångar finansieras i huvudsak av inkomster från försäljning av exploaterade bostads- och verksamhetstomter.

Exploateringsverksamhet*

(mnkr)	Utfall 2019	Utfall 2018
Inbetalningar	59,1	49,7
Utbetalningar	62,3	60,8
Nettoexploatering	-3,2	-11,1

EFFEKTER I BALANSRÄKNING

Anläggningstillgångar		
Investeringar	50,3	40,3
Pågående arbeten	3,6	37,0
Omsättningstillgångar		
Kassaförändring	9,5	33,3
Exploateringsfastigheter	-92,9	-116,2
Effekter i resultaträkning	34,1	8,4

*Tabellen redovisar exploateringsverksamhet exklusive VA.

Aktivering och ibruktagande av anläggningstillgångar inom exploatering

Inom de pågående exploateringsprojekten har kommunen under året aktiverat anläggningstillgångar till ett värde av 16,9 miljoner kronor. Samtidigt har anläggningstillgångar för 50,3 miljoner kronor tagits i bruk. När tillgångarna tas i bruk flyttas värdet från kontot för pågående nyanläggning till kontot för gata, park och gatubelysning. De anläggningstillgångar som avses är gator, gatubelysning och parkmark som färdigställts och som även i fortsättningen ska ägas av kommunen.

Bostäder

Under året har 392 bostäder färdigställts i Bissgården (Skultorp), Björkebacken (Stöpen), Ekedal Södra, Frostaliden, Grubbagården, Hasslum, Klippdalen, Trädgårdsstaden (etapp 1 och 2), Vallen samt Äppelbyn (Knistad). Av dessa bostäder ligger 308 i flerbostadshus medan 84 är småhus. Grubbagården, Vallen och Äppelbyn är privata projekt som byggs på mark som inte ägs av Skövde kommun. Av dessa är Grubbagården och Vallen i stort sett helt klara. Även Ekedal Södra, Hasslum, Klippdalen och Trädgårdsstaden etapp 1 är i stort sett klara och dessa genomförs på mark ägd av Skövde kommun. Andra projekt där bostadsproduktion har startat är Kurorten, Soldaten och Vallgatan i Timmersdala – samtliga på kommunal mark. Utbyggnad av infrastruktur har genomförts i Trädgårdsstaden etapp 3, så

Projektredovisning

(mnkr) Område/Projekt	Inkomst	Utgift	Netto
Karl Magnussons Väg	0,0	0,3	-0,3
Ekedal Södra	0,0	-1,3	1,3
Rönne	0,0	-0,4	0,4
Stensborg, Skultorp	0,0	-0,3	0,3
Björkebacken Etapp 2	1,6	-0,7	2,2
Hasslum Etapp 3	0,5	0,2	0,3
Ställverk – Flytt	0,0	1,1	-1,1
Soldaten	6,1	3,0	3,1
Kurorten	2,6	0,1	2,5
Ekoxen	0,0	0,2	-0,2
Diana	0,0	0,2	-0,2
Björkebacken 3-4	0,0	5,0	-5,0
Tegelbruket, Mariesjö	0,0	3,6	-3,6
Vallgatan, Timmersdala	0,4	0,0	0,3
Vadden	0,0	0,4	-0,4
Aftonpromenaden, Vårsås	0,0	0,1	-0,1

att bostadsbyggnation ska kunna inledas under 2020. Via tomtkän har småhusomter sålts i Bissgården.

Verksamheter

Försäljningen av verksamhetstomter pågår i första etappen av Norra Ryd. För de två tillkommande etapperna, som ska ansluta till trafikplatsen, tas en ny detaljplan fram. I Stallsiken finns begränsade volymer kvar längs Nohlagavägen/Kultomtgatan. I Hasslum är alla tomter sålda förutom den del som har avsatts för en framtida brandstation. Här pågår arbetet med att färdigställa tomten. På Aspelund och Timboholm pågår de sista etableringarna efter genomförda försäljningar. Flygplatsen och Risatorp vid Varolavägen är nya verksamhetsprojekt där man har förberett för infrastruktur-turutbyggnad.

Avslutade projekt

Under 2019 har följande projekt avslutats: Aspö, Hasslum Västra, Karlsro, Kummiltorp, Mode, Rönne, Stensborg (Skultorp) och Trädgårdsstaden etapp 1. Det sammanlagda projektresultatet har landat på -5,2 miljoner kronor, med en resultatpåverkan om 34,1 miljoner kronor. Projektresultatet inkluderar kostnader för kommunens egna anläggningar inom projektet, alltså gata, gatubelysning och parkmark.

Område/Projekt	Inkomst	Utgift	Netto
Vattenfall Ledning – Flytt	0,0	0,2	-0,2
Norra Ryd	13,0	-21,4	34,4
Karlsro	0,0	-0,3	0,3
Mode	0,0	-3,8	3,8
Stallsiken Södra	0,0	1,0	-1,0
Norra Ryd Etapp 2	0,0	0,7	-0,7
Hälsans Park	0,0	0,4	-0,4
Norra Ryd Etapp 3	0,0	0,8	-0,8
Skövde Flygplats	2,9	0,5	2,3
Horsås Trädgårdsstad Etapp 2	10,9	1,1	9,7
Horsås Trädgårdsstad Etapp 3	1,1	-0,8	1,9
Frostaliden	0,0	-0,5	0,5
Bissgården Etapp 3	7,6	0,1	7,5
Hentorp Södra	0,0	9,1	-9,1
Mossagården	0,0	0,4	-0,4
Timboholm 2	10,3	0,2	10,0
Motorblocket	0,0	0,4	-0,4
Stallsiken	2,2	0,0	2,2
Hasslum Väster Kylaren	0,0	12,2	-12,2
SUMMA	59,1	12,0	47,1

6.2 Investeringsredovisning

Skövde kommuns investeringsutgifter, inklusive finansiell leasing, uppgick under 2019 till 601,8 miljoner kronor. Efter avdrag för investeringsinkomster, som består av anslutningsavgifter och investeringsbidrag, blev kommunens nettoinvesteringar 570,7 miljoner kronor. Med en total investeringsbudget på 1 040,5 miljoner kronor blir avvikelsen 469,8 miljoner kronor. Den förhållandevis stora skillnaden mellan budget och nettoinvesteringar beror framför allt på att projekt försenats, men också till viss del på att budgeterade projekt inte har påbörjats eller avslutats.

Skövde kommun har en fortsatt hög investeringsnivå, även om den är lägre nu än under investeringstopparna 2017–2018. Ett nyckeltal som kan användas när kommuner ska jämföras är investeringsutgifternas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag. Genomsnittet för våra jämförelsekommuner har de senaste fem åren varit ungefär 15 procent, och i riket ligger genomsnittet på 14 procent. För Skövde kommun är motsvarande nyckeltal 19 procent för 2019. Det indikerar en förhållandevis hög investeringsnivå.

Nettoinvesteringar i kommunen, andel (%) av skatt och generella statsbidrag

	2014	2015	2016	2017	2018	Genomsnitt de fem senaste åren
Kalmar	10	11	13	12	19	13
Karlstad	18	13	14	14	19	16
Varberg	15	18	21	23	26	21
Växjö	21	9	5	6	6	9
Östersund	47	8	8	17	10	18
Riket		12	12	15	16	14
Skövde	20	19	18	30	25	22

Skövde kommun har en vision om att vara 60 000 invånare till 2025. För att nå målet behöver man bland annat skapa attraktiva miljöer att bo och verka i och det leder till investeringsbehov. Skövde är fortfarande i en expansiv fas, med 84 småhus samt 308 bostäder i flerbostadshus uppförda under året och en befolkningstillväxt på 637 personer. Tillväxttakten påverkar kommunens verksamheter, som behöver större lokaler när

efterfrågan ökar på exempelvis platser i förskolan, grupp-/servicebostad och äldreboende. Den starka tillväxten förutsätter också att infrastrukturens kapacitet byggs ut, vilket i sin tur genererar investeringsbehov. Skövde kommuns tillväxt och förhållandevis höga investeringstakt innebär att en allt större del av driftkostnaderna kommer att gälla avskrivningar och finansiella kostnader.

INVESTERINGSREDOVISNING (MNKR)	UTGIFTER SEDAN PROJEKTENS START				VARAV ÅRETS INVESTERINGAR		
	Total projektbudget	Tilläggsbudget	Ack. utfall	Bedömd projektutgift	Budget	Utfall	Avvikelse
INVENTARIER					79,8	26,8	53,0
FASTIGHETSFÖRVARV	Löpande				40	7,1	32,9
INFRASTRUKTUR	364,9		221,9	378,8	177,2	114,0	63,8
Tillväxt exploatering	154,5		107,9	152,6	32,3	19,8	12,5
- varav Nohlagavägen Österut till väg 200 etapp 4	33		25,8	33	20,3	20,1	0,2
Attraktivitet	80,8		53,3	90,8	46,7	28,2	18,5
- varav Stads kärneutveckling	30		37,1	37,1	4,9	12,0	-7,1
Hållbara trafikslag	38,6		30,1	53,1	23,7	21,8	1,9
Trafiksäkerhet och framkomlighet	91		30,6	82,3	53,3	7,7	45,6
- varav Nohaga Gustav Adolfs gata trafikplats	18		18,1	18,1			
Övrigt	Löpande				21,8	19,5	2,2
- varav Reinvesteringar gata	Löpande		17,5	0,0	18,1	17,5	0,6
Investeringar inom exploatering	0,0		0,0	0,0	0,0	16,9	-16,9

INVESTERINGSREDOVISNING (MNKR)	UTGIFTER SEDAN PROJEKTENS START			VARAV ÅRETS INVESTERINGAR			
	Total projektbudget	Tilläggsbudget	Ack. utfall	Bedömd projektutgift	Budget	Utfall	Avvikelse
LOKALER	1 629,4		1 053,8	1 492,6	608,3	345,8	262,5
Barn och utbildning	691,5		441,4	615,7	114,1	48,9	65,2
- varav Dalvägens förskola	58,0		57,8	58	30,5	30,4	0,2
- varav Mellomkvärns förskola	50,0		14,6	49,5	21,0	14,6	6,4
Vård och omsorg	291,5		175,6	261,3	143,5	116,0	27,4
- varav Gruppboendestad Lärarvägen	22,0		19,9	21,4	18,9	19,0	-0,1
- varav Äldrecenter Ekedal	185,0		113,9	169,9	100,4	93,3	7,1
Kultur och fritid	444,4		261,5	438,2	192,6	72,7	119,9
- varav Utveckling av Billingen	257,0		94,9	257,0	131,1	29,0	102,1
- varav Kulturhuset	25,0		18,4	25,0	24,7	18,1	6,6
- varav Kavelbro idrottshall	51,0		47,8	51,0	25,1	21,9	3,2
Övrigt	202,0		175,3	177,5	158,2	108,2	50,0
- varav Parkeringshus Mode	185,0		175,2	177,5	17,4	7,5	10,0
- varav Reinvesteringar	Löpande				61,2	61,7	-0,5
- varav Upprustning kök	Löpande				34,3	18,2	16,1
TAXEFINANSIERAD VERKSAMHET	0	200	4,6	200,0	135,2	96,4	51,2
- varav VA grundinvestering	Löpande				76,9	67,6	9,3
- varav Anpassning Stadskvarn		200	4,6	200	40,0	4,6	35,5
- varav Investering inom exploatering						12,5	
- varav Fibernät	Löpande				15,7	8,9	6,9
ÖVRIGA INVESTERINGSRELATERADE POSTER						11,8	11,8
- varav Finansiell leasing						11,8	11,8
Summa investeringsutgifter	1 994,3	200	1 280,3	2 071,4	1040,5	601,8	475,2
INVESTERINGSINKOMSTER						-31,1	-31,1
- varav Investeringsbidrag						-9,6	-9,6
- varav Anslutningsavgifter						-21,5	-21,5
Summa nettoinvesteringar					1040,5	570,7	469,8

Fastighetsförvärv

Efterfrågan på mark för bostäder och verksamheter är fortsatt hög. Att ha ett brett och omfattande kommunalt markinnehav är en väsentlig förutsättning för att skapa handlingsutrymme för fortsatt samhällsutveckling i en växande stad. I det boendestrategiska programmet har kommunfullmäktige gett riktlinjen att öka markreserven.

Under 2019 köpte kommunen en bostadsfastighet i Igels-torp som ska användas som gruppboende. Kommunen köpte också en bostadsfastighet längs Inga Karls väg, för framtida

utbyggnad av Hasselbacken. Dessutom har man löst in gatu-, park- och naturmark i Skulptorp samt skogsmark på Billingen och gjort några mindre inköp i detaljplanlagda projekt. Budgeten för fastighetsförvärv var 40 miljoner kronor för 2019, men endast 7,1 miljoner av dessa användes. Fastighetsförvärv kräver planering och förhandling med motparter. Det är därför svårt att förutspå när förvärv kommer att genomföras och när kostnaden för dessa förvärv uppstår. Detta är förklaringen till den stora positiva avvikelsen för 2019.

Infrastruktur

Skövde växer och förtätas. Vi blir fler som bor, arbetar och hälsar på i staden. För att bygga ett modernt samhälle och skapa förutsättningar för tillväxt måste kommunen upprätthålla och bygga ut infrastrukturen. Det krävs investeringar som gör att nya bostäder och verksamheter kan etableras – men också investeringar för bibehållen trafiksäkerhet och framkomlighet. Under planperioden 2019–2021 har 282 miljoner kronor avsatts för investeringar i infrastruktur. För 2019 var motsvarande budget 177,2 miljoner kronor inklusive ombudgeteringar*. Utfallet för 2019 blev 91,4 miljoner kronor.

De större investeringar som funnits med i budgeten under 2019 är ombyggnationerna av Hertig Johans torg, Rådhusgatan, Hjälvägen–Mörkekorset–Resecentrum, Stationsgatan samt Nollhagavägen. Under 2019 var genomförandegraden 50,2 procent. Den relativt låga graden beror delvis på tidsförskjutning av projekt där man fortfarande är i planeringsfasen och inväntar svar från åtgärdsvalsstudier, men också på resursbrist. Resursbristen gäller både entreprenörer och våra tjänstemän, eftersom projekt kan behöva samordnas med både planläggningsarbete och andra aktörer för att minimera trafikpåverkan.

It-investeringar

När det gäller investeringar i it har vi under 2019 fokuserat på sekundär lagring och utökning av trådlösa nätverk. Sekundär lagring är en form av katastroflagring där vi sparar kopior av all data som används i kommunen. Om exempelvis en brand- eller vattenskada skulle drabba våra aktiva servrar kan vi komma åt den kopierade datan på den sekundära lagringen. Komponenter för utökning av trådlösa nätverk har också installerats. Det har skett både ute hos enheter och genom att uppgradera vår centrala utrustning för att kunna hantera den ökade efterfrågan på trådlöst nätverk.

Tillväxt och exploatering

Under 2019 har Nollhagavägen förlängts till väg 200 för att ta hand om trafiken i Trädgårdsstaden. Kopplingen kommer även att avlasta andra närliggande vägar eftersom den kompletterar det nord-sydliga stråket. Under året har kommunen inlett diskussioner med Trafikverket för att på bästa sätt samordna deras kommande arbeten runt Skövde. Kommunen har också varit med och tagit fram en ny vägplan för Stallsiks-rondellen. Denna byggnation är planerad till 2021.

Attraktivitet

De stora projekten som gäller attraktivitet har varit ombyggnationen av Hertig Johans torg, Rådhusgatan samt Hertig Johans gata utmed Kulturhuset. Huvudsyftet har varit att höja stadskär-

nas attraktivitet eftersom en attraktiv stadskärna är centralt för en kommuns utveckling. Målet med ombyggnationen av torget var att skapa en attraktiv plats och möjliggöra för aktiviteter och verksamheter. Torget invigdes under Matfestivalen med körer, paradorkester samt tal från våra kommunalråd. Matfestivalen visade också hur torget och Hertig Johans gata kan användas vid större evenemang. Vi har anlagt en ramp för rullstolsburna i Boulogner och investerat i lekplatser, bland annat i Stöpen. Investeringar för att ersätta döda och sjuka almar har gjorts på olika platser.

Hållbara trafikslag

För att förbättra tillgängligheten vid våra busshållplatser bygger vi varje år om några av hållplatserna. Under 2019 byggde vi bland annat om hållplatserna vid Henriksbergsgatan, Ulveket och Volvohuset. Dessutom byggdes en ny hållplats vid Ekedal, vilket ska göra det enklare att resa kollektivt till områdets äldrecentrum. För att stärka möjligheterna att cykla i kommunen har gång- och cykelvägar byggts utmed Horsåsvägen, Havstena-vägen och Skaraborgsgatan. I Ulvåker har Trafikverket arbetat med en vägplan för att kunna bygga en gång- och cykelväg mellan Åbrovallen och samhället. Kommunen medfinansierar projektet. Dessutom har arbetet med att installera signalprioritet för kollektivtrafiken fortsatt i kommunens signalkorsningar under året. Alla signaler har nu prioritet för kollektivtrafiken.

Trafiksäkerhet och framkomlighet

Ombyggnadsprojektet vid Vipan har inte startat. Processen med att få åtgärderna på statlig väg godkända har tagit tid men förhoppningen är nu att projektet kan sätta igång under våren 2020. Längs Hjälvägen har ett arbete startat för att förbättra framkomligheten. Det byggs nya signaler vid Henriksbergsgatan/Hjälvägen och den befintliga signalen vid Bangårdsgatan/Hjälvägen byts ut. Dessa signaler kopplas också samman så att det blir lättare att styra trafiken vid tidpunkter med hög tillströmning. De gör också att man kan se trafikflöden i realtid.

Heneporten, som kommunen har medfinansierat, öppnades återigen för trafik efter att en ny port tryckts på plats under sommaren. Den nya porten gör det lättare och säkrare för samtliga trafikslag att passera. Projekteringen har också startat för de nya cirkulationsplatserna vid Norra och Södra Metallvägen.

Kommunens och Trafikverkets projekt på väg 26 samordnas, både i tid och utformning, för att åtgärderna ska få rätt effekt. Dessa arbeten är planerade att genomföras under 2020 och 2021. Några övriga insatser, exempelvis hastighetsdämpande åtgärder och omskytning på väg 49, har också genomförts. Dessutom har man börjat införa boendeparkering.

Lokalinvesteringar

Budgeten för lokalinvesteringar inklusive reinvesteringar var för 2019 totalt 608,3 miljoner kronor. Det faktiska utfallet för 2019 blev 345,3 miljoner kronor inklusive reinvesteringar. Totalt ombudgerades 207,7 miljoner kronor till 2020. Motsvarande siffra för 2019 var 140,8 miljoner kronor.

Skillnaden mellan budget och utfall beror framför allt på förseningar i projekten, men också till viss del på att budgeterade projekt inte startats eller avslutats. Den största avvikelserna gäller projektet Utveckling av Billingen, som ombudgeras 102 miljoner kronor till 2020. Ett annat projekt med stor avvikelse är upprustningen av kök, som blivit försenat och till viss del pausat i väntan på kommande köksutredning. Detta innebär att 15 miljoner kronor inte förbrukats under året. I projekten Kulturhustorget, Gruppobstad Skattegården och Mellomkvarns förskola blev projektstarterna försenade, vilket har lett till att 34 miljoner kronor inte har förbrukats.

Parkeringshus Mode genererade lägre kostnader än budgeterat och 10 miljoner ombudgerades därför till 2020. En del av detta överskott kommer att användas till slutregleringen under 2020.

Barn och utbildning

Under 2019 har Dalvägens förskola invigts och Ekebackens förskola har byggts om för att möta behovet av fler förskoleplatser. Under året har man även börjat bygga Mellomkvarns förskola, som ska stå färdig i januari 2021. Mellomkvarn ska ersätta den tillfälliga förskolan på Trädgårdsstadens skola samt möta behovet av fler förskoleplatser under kommande planperiod. De förskoleplatser som blir tomma vid flytten ska omvandlas till grundskoleplatser.

Projekten Cross- och enduroverksamhet samt Ombyggnation av Lundensskolan har ej påbörjats och är borttagna ur plan. Budgeten för dessa två projekt var 47,5 miljoner kronor.

Vård och omsorg

Det finns ett stort behov av platser på äldreboende. För att möta efterfrågan byggs Äldrecenter Ekedal ut med 80 platser, med en total budget på 185 miljoner kronor. Byggnationen har pågått för fullt under året och projektet är årets största investeringsutgift. 93,3 miljoner kronor har förbrukats. Nybyggnationen kommer att tas i bruk i två etapper, där den första sker i april 2020 och den andra under sommaren 2020.

Behovet av nya bostäder med särskild service är också stort, och för att möta behovet pågår flera projekt. Byggnationen av en gruppobstad på Lärarvägen i Skultorp har pågått under året och i februari 2020 invigdes den. Två andra byggnationer har också satts igång, Skattegårdens gruppobstad samt gruppobstaden Tingshusbacken.

Kultur och fritid

För att Skövde kommun ska behålla sin tillväxttakt och vara en attraktiv kommun att verka och bo i krävs arbete på flera fronter. För att främja utvecklingen har flera beslut tagits om olika projekt. Projektet Kavelbro idrottshall, exempelvis, startades för att möta efterfrågan på idrottsarenor. I augusti 2019 invigdes hallen. Byggnationen av Kulturhustorget har pågått under året och beräknas bli klar under sommaren 2020.

Byggnationen i projektet Actionpark har ännu inte startat. Budgeten på 8,5 miljoner kronor flyttas därför med till 2020.

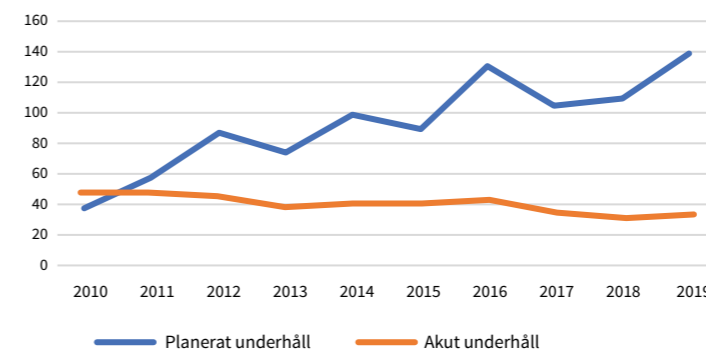
Utveckling av Billingen

Utvecklingen av Billingen har en total budget på 257 miljoner kronor. Det gör det till ett av Skövde kommuns största investeringsprojekt genom tiderna. Ambitionen är att området ska bli ett av södra och västra Sveriges mest besökta besöksmål såväl sommar som vinter. Projektet är uppdelat i fem delprojekt. Ett av dem var Billingebadet, som färdigställdes och invigdes redan under 2018. Den första etappen av delprojektet Konstsnöspår och mountainbikespår är också klar och det invigdes i december 2018, under våren 2020 startar byggnationen av etapp två. De båda delprojekten Infrastruktur Billingen och Vasalopps-/Billingecentret pågår, och båda två väntas stå klara i december 2020. När det gäller det sista delprojektet, Billingebacken, inväntar man fortfarande politiskt beslut. Det delprojektet har därför inte startat.

Övriga lokalinvesteringar

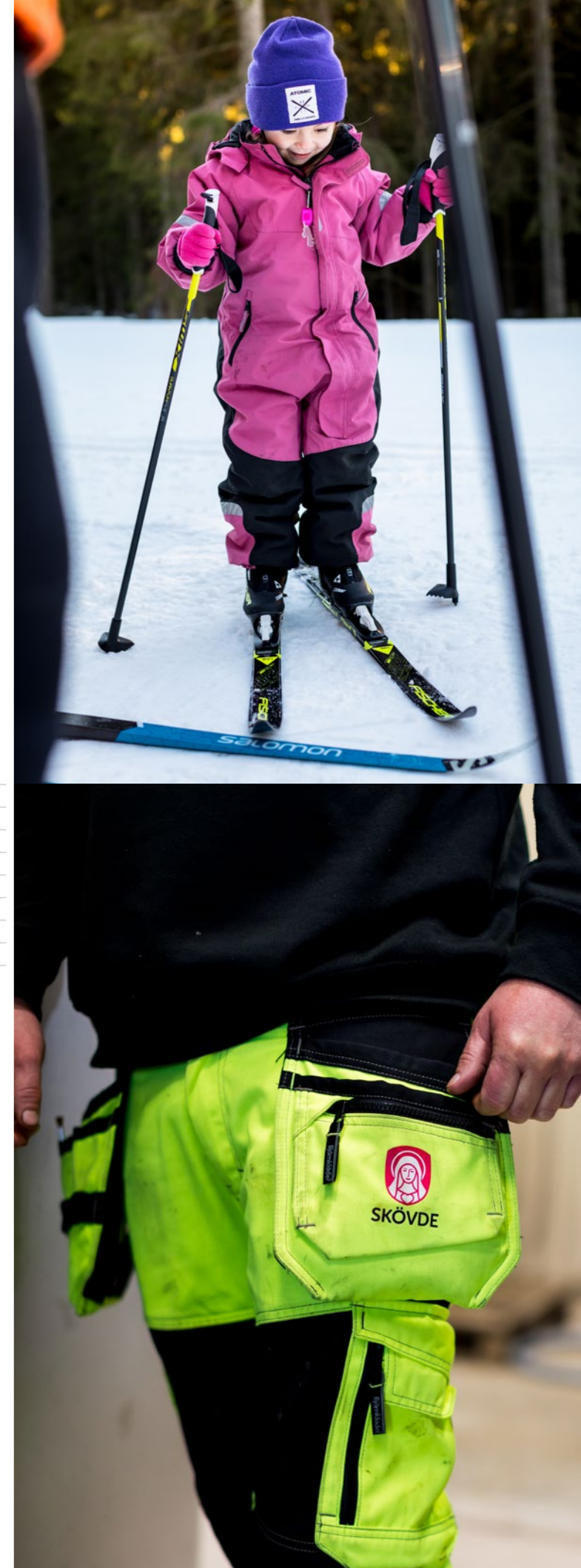
Reinvesteringar/fastighetsunderhåll

Inför 2015 flyttades det planerade underhållet, de så kallade reinvesteringarna, från driftbudgeten till investeringsbudgeten. Det gjordes i samband med att kommunen övergick till komponentredovisning. Därför är reinvesteringarna numera anslag och beslutas av kommunfullmäktige.

2019 års budget för reinvesteringar var på 61,2 miljoner kronor. De verkliga kostnaderna blev 61,7 miljoner, vilket innebär att ett underskott på 0,5 miljoner kronor flyttas med till 2020. De kommande reinvesteringarna är stora på de verksamhetslokaler som byggdes under 1960- och 1970-talet. En av dessa lokaler är Käpplundaskolan. Här krävs också sanering av PCB, som är skadligt för både människor och miljö. Under året har 5 miljoner kronor förbrukats för detta ändamål, och den totala kostnaden väntas bli 51 miljoner kronor.

Det planerade fastighetsunderhållet för 2019 låg på 138 kronor per kvadratmeter. I takt med att det planerade fastighetsunderhållet ökar, sjunker kommunens kostnader för akut underhåll. Det är positivt, eftersom akuta insatser ofta blir dyra och i vissa fall även kortsiktiga.

Taxefinansierad verksamhet

Investeringar i vatten, avlopp och fiber är taxefinansierade. I budgeten för 2019 fanns 135,2 miljoner kronor avsatta för sådana investeringar, varav 15,7 miljoner för fiberinvesteringar. Under året har fiberverksamhetens investeringsvolym avtagit jämfört med tidigare år. Det beror på att en stor del av fibersättningen i yttertätorterna redan är klar. Kommande år ligger budgeten därför på en lägre nivå. Under 2019 förbrukades totalt 8,9 miljoner kronor. 2 miljoner kronor ombudgeterades till 2020.

Vatten- och avloppsverksamhetens (VA) investeringar domineras av flera stora projekt. Två av dem är dragningen av nya vatten- och avloppsledningar till Böja och den nya stora dricksvattenledningen Östra vattenmatningen, som byggs för att få en rundmatning i Skövde tätort. Det största projektet, Anpassning Stadskvarn, har dragits med förseningar. Av 2019 års projektbudget på 40 miljoner har endast 4,5 miljoner förbrukats. Projektet har en total budget på 200 miljoner och fortsätter kommande år.

Totalt har verksamheten investerat för 87,6 miljoner kronor exklusive investeringsinkomster och budgeten uppgick till 119,4 miljoner kronor. Att kostnaderna blivit lägre än budgeterat beror framför allt på förseningar i projektet Anpassning Stadskvarn.

Exploateringsinvesteringarna i vatten och avlopp uppgick till 12,5 miljoner kronor.

Inventarier

Inventariebudgeten för 2019 uppgick till 79,8 miljoner kronor men den faktiska kostnaden blev 26,8 miljoner kronor. Det finns flera förklaringar till avvikelsen på 53 miljoner kronor. En av dem är att lokalprojekt har försenats, vilket också innebär att behovet av inventarier flyttats fram. Andra förklaringar är att kommunen infört inköpsrestriktioner och att man gjort en anpassning mellan drift- och investeringsredovisningen under året.

Om man även räknar med de tillgångar som omfattas av finansiell leasing stiger den faktiska kostnaden med ytterligare 11,8 miljoner kronor.

*Ombudgetering av investeringsmedel innebär att man för över ej förbrukade medel från föregående budgetår till innevarande budgetår.

Inventarier (mnkr)	Budget	Utfall	Avvikelse
Kommunstyrelsen	11,4	5,5	5,9
Kommunstyrelsen - ofördelade investeringsmedel	5,0	0,0	5,0
Barn- och utbildningsnämnden	32,0	10,8	21,2
Vård- och omsorgsnämnden	13,3	1,9	11,3
Socialnämnden	1,5	0,5	1,0
Kultur- och fritidsnämnden	5,9	5,7	0,2
Servicenämnden	10,7	2,3	8,4
Summa	79,8	26,8	53,0

7

Nämnder

Kommunstyrelsen	84
Barn- och utbildningsnämnden	88
Vård- och omsorgsnämnden.....	92
Socialnämnden	97
Kultur- och fritidsnämnden	99
Serviceämnden	102
Bygglövsnämnden.....	107
Kommunfullmäktige	109
Överförmyndare.....	109
Valnämnd.....	109
Revision	109
Arvodesnämnd.....	109

7.1 Kommunstyrelsen

Vad gör kommunstyrelsen?

Kommunstyrelsen har två olika roller. Den ena är att fungera som kommunens styrelse. I den rollen är styrelsen enligt kommunallagen ytterst ansvarig för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter, samt ha uppsikt över nämnders, kommunala bolags och kommunalförbundens verksamheter. I samma roll ingår också att styra, leda och samordna kommunens verksamheter och bolag. Kommunstyrelsen har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

I den andra rollen fungerar kommunstyrelsen som nämnd, med uppgifter som den tilldelats från kommunfullmäktige. Här är kommunstyrelsen bland annat anställningsmyndighet för den samlade förvaltningen och alltså ansvarig för arbetsgivarfrågor. Annat som ingår här är exempelvis frågor som rör samhällsbyggnad, näringsliv och arbetsmarknad, vuxenutbildning, medborgarkommunikation, folkhälsa, it, redovisning, inköp och upphandling.

För en utförlig beskrivning av kommunstyrelsens ansvarsområde, se kommunstyrelsens reglemente i Skövde kommuns författningssamling.

Ekonomi och verksamhet

Kommunstyrelsens resultat för 2019 är ett överskott på 24,8 miljoner kronor. Överskottet beror framför allt på en medveten återhållsamhet i kommunstyrelsens verksamheter, samt att kommunen varit restriktiv med inköp och anställningar. Sammantaget har detta lett till lägre kostnader för bland annat personal och utvecklingsmedel.

Några verksamheter redovisar dock ett underskott. Det har flera orsaker. Bland annat har de statliga bidragen sjunkit eftersom färre SFI-elever kommit in via etableringsuppdraget och färre personer har deltagit i arbetsmarknadsåtgärder. Samtidigt har kommunen fortfarande högre kostnader än budgeterat för skolskjuts, HR-systemet samt för facklig tid.

Utfallet för 2019 års investeringar är 120 miljoner kronor. Det är 114 miljoner kronor lägre jämfört med budgeterade 234 miljoner kronor. Skillnaden beror framför allt på fastighetsköp samt på att investeringar i infrastruktur skjutits på framtiden.

Nämndens verksamhetsmål

- ◆ Skövdeborna upplever ett gott bemötande, god tillgänglighet och delaktighet i kommunens verksamhet
- Möjliggöra för minst 400 nya bostäder per år
- ◆ Ledande i Skaraborg på att matcha utbud och efterfrågan mot arbetsmarknadens behov
- ◆ Skövde ska ha ett gynnsamt företagsklimat och vara attraktivt för etableringar och expansion
- Arbetsmarknadsregionen utvecklas och stärks
- ◆ Samhällsplaneringen ska bidra till minskad energianvändning och minskade utsläpp av växthusgaser
- ◆ Skövde kommun är en flexibel, kundorienterad och effektiv organisation
- ◆ Skövde kommun är en attraktiv arbetsgivare
- Kommunens resultat ska över mandatperioden vara minst 3 procent av skatter och bidrag

● Uppfyllt/kommer uppfyllas

◆ Delvis uppfyllt/kommer delvis uppfyllas

■ Ej uppfyllt/kommer ej uppfyllas

Arbetsmarknad

Arbetsmarknadsenheterna redovisar ett underskott på cirka 1,6 miljoner kronor för 2019. Underskottet beror på sänkta medel från Arbetsförmedlingen – exempelvis borttaget stimulansbidrag och ej utbetald semesterersättning för avslutade beredskapsanställningar.

Det så kallade STEG-projektet, har kommit igång med utbildningsinsatser inom vård och omsorg samt skola. Projektet avslutas i början av 2020. Piloterna (främst inom bygg, industri och fastighet) som är en del av Skövde modellen har gett goda resultat även under 2019. Hittills har 28 personer avslutat sin utbildningsanställning. Tre månader efter avslutad anställning hade 85,7 procent av deltagarna antingen fått jobb eller studerade. STEG-projektet och piloterna avser satsningar för att öka anställningsbarheten för de personer som står längst ifrån arbetsmarknaden.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen redovisar ett underskott för 2019 på cirka 2,5 miljoner kronor. Underskottet kan hänföras till Svenska för invandrare (SFI) och Samhällsorientering för vissa nyanställda (SO). Verksamheten har nämligen fått färre elever som kommer via så kallad etablering, det vill säga den statsbidragsfinansierade SFI-/SO-verksamheten. Samtidigt ökar den kommunalt finansierade anhöriginvandringen. Detta leder till lägre statliga intäkter för kommunen. Vid 2019 års slut hade SFI cirka 380 elever (20 procent via etablering och 80 procent via anhöriginvandring).

Samhällsbyggnad

Samhällsbyggnad redovisar ett överskott på 3,4 miljoner kronor. Inom sektorn finns interna avvikelser som har hanterats under 2019. Totalt visar intäkterna ett överskott på 2,3 miljoner kronor, men planberedskapen för bostäder är något sämre jämfört med 2018.

Ett exempel på större bygglov som sektorn hanterat under 2019 är Volvos investering i ett nytt gjuteri. Program för Arenan, Mariessjö och Södra Ryd är också under arbete. Dessutom arbetar sektorn med en utvecklingsplan för Skövde kommun. Planen fungerar som ett samlat dokument för kommunens utveckling och förstudie till kommunens översiktsplan.

På flera av sektorns enheter är det aktuellt med föräldraledigheter, pensionsavgångar och vakanser. Det ger ett överskott på 3,9 miljoner kronor för personalkostnader. Personalsituationen är ansträngd på flera enheter och många av sektorns kompetenser är svårrekryterade. En genomlysning har gjorts för att överföra vissa arbetsuppgifter till administrativt stöd eller robotisering, och på det viset frigöra resurser.

Verksamheten för kollektivtrafik visar sammantaget ett underskott på 3,8 miljoner kronor. Inom kollektivtrafik återfinns verksamheten för skolskjuts vilken redovisar ett underskott på 5,5 miljoner kronor, vilket beror på det skolskjutsavtal som började gälla 2017/2018. Det ska tilläggas att skolskjutsplaneringen styrs av parametrar utanför verksamhetens kontroll, vilket gör det svårt att planera. Parkeringshuset Mode visar också ett underskott, som beror på låg beläggning under första halvåret. Under hösten har trenden dock varit positiv. Marknadsföring, vägvisning och att parkeringstaxor införts på Norrmalm väntas också påverka beläggningen positivt.

Stöd och styrning

I stöd och styrning ingår kostnader och intäkter för koncernstabben, för sektor styrning och verksamhetsstöd samt för delar av sektor medborgare och samhällsutveckling.

Stöd och styrning har 2019 ett överskott på 19,6 miljoner kronor. Överskottet beror till stor del på en medveten återhållsamhet, som i sin tur är en följd av kommunens restriktiva hållning vid inköp och anställningar. Det är framför allt posterna utvecklingsmedel och personalkostnader som visar

Resultat (mkr)

Verksamhet	Intäkt 2019	Kostnad 2019	Netto 2019	Budget 2019	Budget-avvikelse	Netto 2018	Netto 2017
Arbetsmarknad	35,1	-58,1	-23,0	-21,3	-1,7	-16,6	-19,2
Vuxenutbildning	55,2	-98,2	-43,0	-40,4	-2,5	-43,6	-38,0
Samhällsbyggnad	44,3	-188,7	-144,4	-147,8	3,4	-135,9	-121,0
Stöd och styrning*	110,8	-236,8	-126,0	-145,6	19,6	-137,6	-125,6
Politik	0,0	-14,7	-14,7	-18,2	3,5	-15,8	-12,0
Bidrag och transfereringar	0,0	-79,9	-79,9	-82,4	2,5	-78,4	-77,3
Summa	245,4	-676,4	-431,0	-455,7	24,8	-427,9	-393,1

* Inom raden stöd och styrning i tabellen återfinns koncernstabben, sektor styrning och verksamhetsstöd, samt delar av sektor medborgare och samhällsutveckling.

överskott – totalt på 12 miljoner kronor. Där ingår effekter av att man senarelagt investeringsprojektet Billingen. En annan faktor som bidrar till överskottet är högre intäkter för bland annat försäljning av tjänster (6 miljoner kronor). Däremot redovisar stöd och styrning underskott när det gäller kostnader för HR-systemet samt för facklig tid.

På flera områden arbetar man för att höja kvaliteten på kommunens service och tjänster. Riktlinjer för medborgardialog och medborgarengagemang ska leda till att invånarna känner sig mer delaktiga samt upplever att de kan påverka kommunens tjänster. Ett nytt arbetssätt är dialogkvällar med invånare i yttertätorterna. Under året har sådana kvällar arrangerats i Timmersdala, Tidån, Vårsås och Lerdala.

Skövdeborna kan också lämna synpunkter och felanmälningar till kommunen. Under året har 1 011 synpunkter och 2 941 felanmälningar lämnats. Antalet felanmälningar har minskat jämfört med 2018, vilket främst beror på att 2019 bjöd på mindre snö och halka än vanligt. Även kring parkeringsautomater, vattenläckor och trafikljus kom det in färre felanmälningar, men ett par större strömavbrott orsakade fler felanmälningar.

Samtidigt kom det in fler synpunkter till kommunen jämfört med 2018. Det beror troligen på en mer korrekt klassificering av ärendena, men det är också tydligt att fler frågor och beslut har engagerat invånarna – exempelvis dem om Handtaget och boendeparkeringar.

Framtiden

Det är mycket troligt att Arbetsförmedlingens omstrukturering och signalerna om en förestående lågkonjunktur kommer att påverka Skövde kommun under 2021. Framtiden för kommunens avdelning vuxenutbildning och arbetsmarknad hänger ihop med vad som händer nationellt, både när det gäller

Arbetsförmedlingens uppdrag och den framtida ersättningen till kommunerna. Inför en lågkonjunktur krävs tidig beredskap för att anpassa verksamheterna till rådande förutsättningar. Detta formar vi i samverkan med nätverken inom Skaraborg.

Skövde växer! Därför behövs fler bostäder och en väl fungerande infrastruktur. Att utveckla infrastrukturen är nödvändigt även för att skapa fler jobb och större arbetsmarknadsregioner samt för att ge förutsättningar för ökat bostadsbyggande. Ytterområdenas kvaliteter ska tas tillvara för att stärka landsbygdens växtkraft och öka delaktigheten för dem som bor och verkar där.

Den svenska konjunkturen har passerat sin topp och avmattningen syns i den konjunkturkänsliga byggsektorn. Under 2018 och 2019 minskade antalet påbörjade bostäder i riket.

Klimatet kommer att påverka de flesta sektorer i samhället. Städer och tätbebyggda områden är särskilt känsliga för klimatteffekter, och extrema väderhändelser som värmebölja och skyfall väntas bli vanligare. Den fysiska planeringen måste ta hänsyn till kommande klimatförändringar. Det kommer att kräva större investeringar i framtiden.

Skövde kommun har en god grund att stå på i den framtida teknikutvecklingen. Vi har både en teknisk plattform och god kompetens och förmåga. Flera delar av digitaliseringsarbetet innebär både utmaningar och möjligheter för oss. Det gäller exempelvis kommunsamarbeten kring gemensamma utmaningar, men också den nya robotiserings- och automatiseringstekniken och att ännu tydligare utgå från verksamheternas behov. Det gäller också att både anpassa tekniken till användarna och förändra användarnas arbetssätt.

Under 2020 ska en totalförsvarsövning genomföras i Sverige. Övningen är den största på 30 år och inkluderar en stor del av landets myndigheter och privata aktörer. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och

Nyckeltal från verksamheten

	2019	2018	2017	2016
Andel i arbete efter utbildningsinsats inom vuxenutbildning (procent)	87,5	85	82	79
Nettokostnad grundläggande vuxenutbildning (kronor/invånare)	-	132	110	99
Andel som tar kontakt med kommunen via telefon och får ett direkt svar på en enkel fråga (procent)	61	55	47	50
Nyregistrerade företag helårsprognos utifrån första halvåret (antal/1 000 invånare)	-	4,6	4,9	4,7
Nettokostnad näringslivsfrämjande åtgärder (kronor/invånare)	-	290	285	256
Antal sålda hustomter	36	43	32	30
Antal sålda verksamhetstomter	-	5	7	10
Antal påbörjade bostäder	186	488	408	708
Antal färdigställda bostäder	392	475	427	213

regioner (SKR) har också fattat ett antal överenskommelser för perioden 2018–2021. Överenskommelserna gäller tre områden: Säkerhetsskydd, utbildning/övning och krigsorganisation. Arbetet med dessa pågår. Dessutom har kommunen tagit initiativ kring att hantera våld i skolan. Förhoppningen är att initiativet ska ge effekt under 2020 och 2021.

Under de närmaste åren ska Skövde kommun upphandla och införa ett nytt ekonomi- och ärendehanteringssystem. Sådana processer är resurskrävande, både på centrala funktioner och i verksamheten.

Kompetensförsörjningen är en av kommunens största framtida utmaningar. För att kunna kompetensförsörja, öka mångfalden och stabilisera personalkostnaderna gäller det att använda kompetensen rätt. Detta är därför en prioriterad fråga tillsammans med att minska personalomsättningen och sjukfrånvaron.

Visste du att...

- Kommunens återvinning av uttjänt it-utrustning ger en klimatbesparing som motsvarar 387 632 mils körning med en Volvo V40 D2 miljöbil. Den sträckan motsvarar 96,7 varv runt jorden.
- Under 2019 gjorde politiker och tjänstepersoner från kommunens sektorer cirka 70 företagsbesök. Syftet var att föra dialog om företagsklimatet och bredda kunskaperna om Skövdes näringsliv.
- Skövde kommun kom på fjärde plats i Svensk Försäkrings och IVL:s ranking av kommunernas arbete med klimatanpassning.

7.2 Barn- och utbildningsnämnden

Vad gör barn- och utbildningsnämnden?

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för förskoleverksamhet, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, sjukhuskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt elevhälsa. Nämnden är även ansvarig vårdgivare för elevhälsans medicinska insatser för elever 6–20 år.

Nämnden ansvarar för att verksamheterna bedrivs enligt föreskrifter i lag och förordning, enligt de styrdokument som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen beslutat samt enligt bestämmelser i nämndens reglemente.

Det finns 2 700 barn i kommunens förskoleverksamhet. Inom fritidshem, förskoleklass och grundskola i kommunen går 5 500 elever och i grundsärskolans verksamhet finns 64 elever. Samtidigt är 460 barn är inskrivna på förskolor med enskilda huvudmän. I grundskolor med enskilda huvudmän finns 678 inskrivna elever, och av dessa är 309 elever också inskrivna på fritidshem.

Inom gymnasieskolan finns 2 349 elever, varav 46,5 procent kommer från någon annan kommun. 73 elever går i gymnasiesärskolan. Här kommer 66 procent av eleverna från någon annan kommun.

Barn- och utbildningsnämnden utövar också tillsyn över verksamhet på fristående förskolor samt på fristående fritidshem som inte tillhör en skola.

Sektor barn och utbildning har 1 600 tillsvidareanställda.

För mer information se skriften *Reglemente för barn- och utbildningsnämnden* i Skövde kommuns författningssamling.

Nämndens egna verksamhetsmål

- ◆ Hög måluppfyllelse
- ◆ Trygghet och studiero

- Uppfyllt/kommer uppfyllas
- ◆ Delvis uppfyllt/kommer delvis uppfyllas
- Ej uppfyllt/kommer ej uppfyllas

Ekonomi och verksamhet

Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsmål innehåller två mål utifrån det nationella uppdraget: Hög måluppfyllelse samt Trygghet och studiero. Till dessa mål finns sex strategier som alla utgår från forskning och beprövad erfarenhet. Under året har nämnden prioriterat arbetet med följande strategier:

Ledarskap

Nämnden har vidtagit åtgärder för att stärka rektorernas förmåga att leda sina verksamheter. Ett sådant exempel är kompetensutveckling kring lärplattformen. Plattformen ger möjligheter att dokumentera elevernas lärande och utveckling. För lärare och rektorer i grund- och gymnasieskola är den därför ett viktigt verktyg för att följa upp elevernas kunskapsutveckling under pågående läsår.

I grundskolan har den så kallade Rektorsresan startat. Det är en omfattande kompetensutvecklingsinsats som avslutas under våren 2020. Satsningen ska stärka rektorerna som ledare

och chefer i syfte att göra skillnad för eleverna. Rektorerna får utbildning, individuell coachning samt gruppcoachning.

Processorienterat arbetssätt

Under året har arbetet med processkartläggning intensifierats. Syftet med kartläggningen är att utveckla likvärdiga arbetssätt för vår myndighetsutövning. För att trygga rättssäkerheten grundar sig de flesta av dessa processer i lagstiftning. Som en del i detta arbete har sektorchefens ledningsgrupp fortbildat sig i processarbete. Syftet är att kunna agera förebilder samt styra och följa upp effekterna av ett processorienterat arbetssätt.

Processen *Utreda och besluta om särskilt stöd* finns för att säkra stödet till de elever som riskerar att inte nå utbildningens mål. Lärplattformens funktion stödjer det mesta av det arbetet. Processen är i stort sett införd och vi kan se vissa effekter av den – exempelvis en kvalitetshöjning när det gäller hur vi formulerar skolans insatser i åtgärdsprogrammen. För att kunna göra tidiga insatser är det viktigt att hantera elevfrånvaro på ett likvärdigt sätt.

Processen *Utreda och åtgärda frånvaro* har kartlagts under året och impementering har påbörjats. Även processen för att *Utreda och åtgärda kränkande behandling, sexuella trakasserier, diskriminering och repressalier* kartlades under 2019. Planen är att införa den processen till hösten 2020.

Systematiskt kvalitetsarbete

Insatser för att stärka förskolornas systematiska kvalitetsarbete har riktats till både rektorer och medarbetare. Det har exempelvis flyttat fokus från att beskriva verksamhetens görande till att beskriva verksamhetens förbättringsarbete. Verksamhetsutvecklarna behöver fortsätta att stödja rektorerna i detta arbete.

Barn- och utbildningsnämndens *Styrmodell för planering och uppföljning av verksamhet, ekonomi och personal* har reviderats under hösten. Ett nytt arbetssätt för analysutveckling på huvudmannanivå, utifrån det nationella uppdraget, prövades också i samband med tertial två. Arbetssättet ska utvecklas ytterligare inför kommande år.

Kollegialt lärande

Kompetensutvecklingsinsatserna på våra respektive avdelningar utgår från strategin Kollegialt lärande. Strategin tillämpas i både lärararbetslag och rektorsgrupper. Inom förskolan har sex pedagoger deltagit i Skolverkets handledarutbildning, inom ramen för Läslyftet. För att fortsätta att utveckla det kollegiala lärandet inom förskolan behöver vi ha tillgång till utbildade handledare.

Bland grundskolans lärare används kollegialt lärande vid kompetensutveckling via egna eller Skolverkets lärmoduler.

Grundskolans rektorer använder arbetssättet för att bland annat sprida lärdomar från Samverkan för bästa skola. Även inom Rektorsresan tillämpas kollegialt lärande som strategi.

Gymnasieskolan genomförde under våren en digital elevenkät, där elevernas upplevelse av undervisningens kvalitet samt trygghet och studiero följdes upp. Enkäten bidrar till att ge lärarna samsyn kring förbättringsinsatser. Den ger också möjlighet att regelbundet följa upp åtgärdernas effekt. Förstelärarna leder det kollegiala lärandet.

Förskola

Utifrån förskolans reviderade läroplan har avdelning förskola haft fokus på att stärka medarbetarnas digitala kompetens. Utvecklingstjänster har skapats för att stödja rektorer och pedagoger. På de enheter som fått stöd har utvecklingen varit tydlig – här används digitala verktyg mer än tidigare. För att göra undervisningen likvärdig på alla enheter behöver de digitala verktygen vara tydligare integrerade i förskolans dagliga pedagogiska arbete. Tillgången till digitala verktyg behöver också bli mer likvärdig mellan förskolorna.

Förskolans ekonomiska resultat för 2019 visar på ett underskott på 1,8 miljoner kronor. Det beror framför allt på att de nyöppnade förskolorna har haft svårt att få ekonomin i balans under uppstartsfasen. Ekebackens förskola lånade också ut en avdelning till Ekängens förskola under dess renovering, vilket innebar att Ekebacken inte kunde fylla sin förskola.

Intäkterna från barnomsorgsavgifter har blivit 2 miljoner kronor högre än budgeterat. De interkommunala intäkterna och kostnaderna ligger i nivå med budget. Bidraget till enskilda huvudmän, däremot, är 0,5 miljoner kronor högre än budgeterat. Från Skolverket har verksamheten fått bidrag för minskade barngrupper, kvalitetssäkrande åtgärder, lärarlönelyft och omsorg på obekvämtid. Bidragen har framför allt använts till ökade personalresurser.

Grund- och grundsärskola, förskoleklass och fritidshem

Grundskolans verksamhetsmässiga resultat för 2019 visar vissa skillnader jämfört med 2018. Exempelvis har andelen årskurs 1-elever som når kunskapskraven i läsförståelse minskat något. Hösten 2019 innebar det att 46 elever började årskurs 2 utan att ha nått kraven för årskurs 1. Nämndens målvärde uppnås inte.

Däremot har resultaten förbättrats när det gäller andelen elever i årskurs 3 som klarat alla delar av det nationella provet i svenska samt svenska som andraspråk. Satsningen inom det centrala nätverket för förstelärare i svenska har förmodligen bidragit till resultatet, liksom sektorns språk-, läs- och skrivutvecklare och enhetens gemensamma handlingsplan. Resultatet för Skövdes grundskolor är bättre än riket och när nämndens målvärde.

Resultat (mnr)

Verksamhet	Intäkt 2019	Kostnad 2019	Netto 2019	Budget 2019	Budgetavvikelse	Netto 2018	Netto 2017
Förskola	29,6	-387,8	-358,2	-356,4	-1,8	-328,2	-310,7
Grundskola inkl. förskoleklass, fritidshem och grundsärskola	25,8	-627,6	-601,7	-586,2	-15,5	-576,6	-571,2
Gymnasium inkl. gymnasiesärskola och introduktionsprogram	128,6	-332,4	-203,9	-188,9	-15,0	-191,0	-183,7
Intern styrning och stöd	20,1	-88,1	-68,0	-76,3	8,3	-74	-33,8
Demografikompensation	0,0	-1,1	-1,1	0,0	-1,1	10,8	6,6
Lönekompensation	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,9	0,0
Summa	204,0	-1 436,9	-1 232,9	-1 207,9	-25,1	-1 154,1	-1 092,8

Andelen elever i årskurs 6 som nått betyg A–E i alla ämnen är lägre än tidigare år. Även här är Skövdes resultat bättre än riket, men det når inte upp till nämndens målvärde.

Andelen elever i årskurs 9 som var behöriga till ett yrkesprogram på gymnasiet var högre 2019 än de senaste tre åren. Skövdes grundskolor har därmed ett bättre resultat än riket, men det når inte nämndens målvärde. Ytterligare åtgärder krävs alltså för att öka andelen elever som blir behöriga till gymnasiet.

Det ekonomiska resultatet för förskoleklass, grundskola, fritidshem och grundsärskola visar ett underskott på 15,5 miljoner kronor. Både intäkterna och kostnaderna har blivit högre än budgeterat. De höjda kostnaderna beror till stor del på att flera grundskoleenheter inte klarat att anpassa sin organisation efter de ekonomiska ramar som de tilldelats. Ryds högstadieskola står för 3,5 miljoner av grundskolans underskott.

Fler elever än budgeterat har också valt fristående enheter. Därför har bidraget till enskilda huvudmän blivit högre än budgeterat med 6 miljoner kronor. Från Skolverket har verksamheten fått bidrag till likvärdig skola, lärarlönelyft, karriärtjänster, fortbildning inom specialpedagogik, ökade personalresurser på lågstadiet och i fritidshemmen samt till ökad jämlikhet i grundskolan. Samtliga bidrag har använts till ökade personalresurser eller direkta löneomedel.

Gymnasie- och gymnasiesärskola

Inom gymnasieskolan har andelen elever som fullföljer sin utbildning med examen inom tre år sjunkit jämfört med föregående år. Sett över längre tid är resultatet dock bättre än tidigare. Det är också högre än utfallet för riket, men når inte nämndens målvärde.

Gymnasie- och gymnasiesärskolans ekonomiska resultat visar ett underskott på 15 miljoner kronor. Både gymnasiet och gymnasiesärskolan har underskott. En återgång till 2018 års prislista för interkommunala elever på gymnasieskolan har försämrat resultatet med 5,7 miljoner kronor. Dessutom är bidraget till enskilda huvudmän högre än budgeterat med 5 miljoner kronor. Samtidigt har bidraget från Migrationsverket blivit lägre än budgeterat. På kostnadssidan är det framför allt personalkostnader som blivit högre än budgeteten.

Intern styrning och stöd

I intern styrning och stöd ingår kostnader för barn- och utbildningsnämnden, sektorns ledning och stab, administrativt stöd, tilläggsbelopp för samtliga verksamheter, studie- och yrkesvägledning, mottagnings- och modersmålsenhet samt kommunalt aktivitetsansvar.

Det ekonomiska resultatet visar en lägre nettokostnad än budgeterat. Det beror på att tilläggsbeloppen till barn och

elever med extraordinära stödbehov har hamnat på en lägre nivå. Tilläggsbeloppen avser samtliga verksamheter, både kommunens egna enheter och enskilda huvudmäns.

Kostnaderna för paviljonger har också sjunkit, liksom personalkostnaderna för intern styrning och stöd. Det sistnämnda beror på minskade tjänstgöringsgrader samt vakanser som inte tillsatts.

Att försörja verksamheten med pedagogisk personal är en utmaning. De nya lärarutbildningarna på Högskolan i Skövde väntas dock ge bättre möjligheter att rekrytera behöriga förskollärare och lärare. Högskolan i Jönköping har utsett Skövde kommun, som en av två kommuner i Skaraborg, till samverkande seminariekommun. Det betyder att en större andel lärarstudenter kommer att genomföra sin verksamhetsförlagda utbildning i Skövde.

Framtiden

Kompetensförsörjning

Enligt beräkningar från Statistiska Centralbyrån (SCB) kommer Sverige till 2035 att sakna 80 000 behöriga lärare. I Skövde kommun är det redan svårt att rekrytera lärare inom samtliga skolformer. Psykologer och studie- och yrkesvägledare är andra svårrekryterade befattningar.

Förutom en växande verksamhet står kommunen inför stora pensionsavgångar, framför allt inom yrkesgrupperna barnskötare, förskollärare och lärare i grundskolans tidigare år. Den nya lärarutbildningen hos Högskolan i Skövde väntas som sagt förbättra möjligheterna att rekrytera behöriga lärare. På samma sätt kan ökningen av antalet lärarstudenter från andra lärosäten som gör sin verksamhetsförlagda utbildning i Skövde ge positiva effekter för kompetensförsörjningen.

Kommunen behöver dock fortsätta att attrahera och rekrytera fler lärare, och samtidigt arbeta målinriktat för att behålla redan anställda. Utvecklings- och karriärmöjligheter, arbetsmiljö och lön är faktorer som påverkar hur attraktiv Skövde kommun är som arbetsgivare.

I takt med att konkurrensen om behöriga lärare ökat har löneläget höjts. Tillskottet som staten har tillfört kommunerna i form av riktade statsbidrag för karriärtjänster och lärarlönelyft är positivt för kommunen, men det gör samtidigt verksamheterna beroende av bidrag från staten.

Digitalisering/teknikutveckling

I början av 2018 tog Utbildningsdepartementet beslut om en *Nationell digitaliseringsstrategi* för skolväsendet. Inför läsåret 2018/2019 infördes också förändringar i grund- och gymnasieskolans styrdokument. Förändringarna i läro-, kurs- och ämnesplaner ska bidra till att eleverna utvecklar sina kunskaper och sin förmåga att verka i ett digitaliserat samhälle.

För att säkerställa lärarnas förmåga att undervisa utifrån dessa förändringar har fortbildningar, bland annat inom programmering, genomförts både på grund- och gymnasieskolan. Förändringarna kommer att kräva både ändrade arbetssätt och ökad tillgång till digitala verktyg.

Ojämlighet – socioekonomiska skillnader

Skillnaderna i skolresultat mellan olika elevgrupper samt mellan pojkar och flickor är fortfarande stora. Skolinspektionen ser stora variationer inom och mellan skolor. Det betyder att likvärdigheten i utbildningen brister. Förskolan och skolan i Skövde har en viktig roll i att kompensera för barns och elevers skilda socioekonomiska bakgrunder. Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet behöver huvudmannen och rektorerna

därför även ha fokus på likvärdigheten i sin nulägesanalys. För att öka likvärdigheten har en större del av statsbidraget för *Likvärdig skola* fördelats till socioekonomi i 2020 års budget.

Organisation

Läsåret 2020/2021 kommer fler elever att gå på fristående enheter. Det betyder att de kommunala enheterna behöver förändra sin organisation. Elevernas rörlighet mellan skolor under läsår fortsätter också att öka. Detta gör det svårare för enheterna att planera sin organisation. Inför höstterminen 2020 har skolvalprocessen tidigare lagts – detta för att underlätta för enheterna att planera sin verksamhet.

Regeländringar kring statsbidrag

Kostnadsvillkoret i statsbidraget Likvärdig skola tas bort under 2020. Däremot kommer rapporteringskravet att skärpas. Bidraget ska alltså följas upp med utförligare beskrivning av hur bidraget ska användas och hur det har använts. Det kan innebära att det krävs mer tid för administration.

Visste du att...

- Dalvägens förskola öppnades i augusti 2019 och kan ta emot 180 barn.
- Skövde kommun delar varje år ut skolutvecklingspris på totalt 200 000 kronor.
- Nästan hälften av eleverna på gymnasieskolan i Skövde kommer från andra kommuner.

Nyckeltal från verksamheten

	2019	2018	2017	2016
Antal barn per årsarbetare i kommunens förskolor	-	4,8	5,6	5,5
Kostnad per inskrivet barn i förskolan (kronor)	-	136 753	134 500	130 700
Kostnad per elev i grundskolan (kronor)	-	104 743	102 900	96 100
Kostnad per elev i gymnasieskolan (kronor)	-	113 109	111 165	111 000
Andel elever i åk 3 som nått kravnivån i de nationella proven i svenska	80	74	69	77
Andel elever i åk 6 som nått kravnivån i de nationella proven i svenska	97	97	95	95
Andel elever i åk 6 som nått kravnivån i de nationella proven i engelska	94	97	91	96
Andel elever i åk 6 som nått kravnivån i de nationella proven i matematik	90	95	86	93
Andel elever i åk 9 som är behöriga till ett nationellt program på gymnasiet	82	82	83	83
Fullföljda gymnasiestudier, folkbokförda elever, inom tre år	77	81	70	69

7.3 Vård- och omsorgsnämnden

Vad gör vård- och omsorgsnämnden?

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för:

- att utföra kommunens uppgifter inom socialtjänsten när det gäller omsorg om äldre samt personer med fysiska funktionshinder
- insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- den kommunala hälso- och sjukvården inom nämndens ansvarsområde

Verksamheten regleras genom bestämmelser i:

- socialtjänstlagen (SoL)
- hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- socialtjänstförordningen (SoF)
- lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Inom nämndens verksamhetsområde finns äldreboenden, gruppboendestäder, daglig verksamhet, korttidshem, personlig assistans, korttidsvistelse, anhörigstöd, hemtjänst, hemsjukvård och träffpunkter med mera. Inom hemtjänst och hemsjukvård tillämpas kundval enligt LoV (lagen om valfrihet).

Vård- och omsorgsnämndens målbild är följande: De som behöver omvårdnadsinsatser eller annat stöd för sin dagliga livsföring ska så långt som möjligt kunna leva och bo som självständiga medborgare i samhället. Vård- och omsorgsnämndens insatser ska präglas av *trygghet, ansvarskänsla och respektfullt bemötande*.

Resultat (mnr)

Verksamhet	Intäkt 2019	Kostnad 2019	Netto 2019	Budget 2019	Budget-avvikelse	Netto 2018	Netto 2017
Äldreboende	32,5	-330	-297,5	-302,3	4,8	-293,1	-295,6
Hemtjänst	157,3	-465,7	-308,4	-313,7	5,3	-298,1	-285,3
Personlig assistans	149,7	-267,1	-117,5	-116,4	-1,1	-117,3	-111,1
Boende inom funktionsnedsättning	16,6	-209,4	-192,7	-184	-8,7	-177,1	-166,8
Intern styrning och stöd	61,7	-64,2	-2,6	-14,8	12,2	-4,3	-6,3
Summa	417,8	-1 336,4	-918,7	-931,2	12,5	-889,8	-865,1

Nämndens verksamhetsmål

- Vård- och omsorgsnämnden ska erbjuda särskilda boendeformer och stöd som tillgodoser målgruppernas behov
- Vård- och omsorgsnämndens verksamhet ska präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt
- Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande – ÄLDREOMSORG
- ◆ Den enskilde ska uppleva trygghet och valfrihet samt känna sig nöjd med delaktigheten i sin vård och omsorg för att därigenom uppnå välbefinnande – FUNKTIONSNEDSÄTTNING

- Uppfyllt/kommer uppfyllas
- ◆ Delvis uppfyllt/kommer delvis uppfyllas
- Ej uppfyllt/kommer ej uppfyllas

Ekonomi och verksamhet

Vård- och omsorgsnämnden fokuserar på att leverera trygg och säker vård och omsorg på en nivå som garanterar en skälig/god levnadsnivå enligt rättspraxis och som följer hälso- och sjukvårdsavtalet. Förväntningar och krav från brukare, anhöriga och anställda kan ibland ligga långt över vårt uppdrags verkliga nivå. Det kräver ständig kommunikation att balansera dessa förväntningar med uppdragets egentliga omfattning.

Vård- och omsorgsnämndens analys av verksamheten inför 2019 visade följande prioriterade utvecklingsbehov:

Möta upp äldres behov av särskilt boende och stöd

Skövdes befolkningsprognos visar att antalet äldre ökar. I Skövde bor nu fler än 3 000 personer som är 80 år eller äldre. Det är över 100 fler än föregående år. Befolkningsökningen innebär ett större behov av hemtjänst, särskilt boende och andra insatser från vård- och omsorgsnämnden.

I augusti 2018 startade bygget av ett nytt äldreboende i anslutning till Äldrecentrum Ekedal. Byggprojektet pågick under hela 2019. I april 2020 startar inflyttningen.

Verksamheten har under 2019 påverkats av en viss brist på platser inom särskilt boende. Det har bland annat visat sig genom att vårdtyngden varit mycket hög i servicelägenheterna på Käpplunda Gärde och att många brukare vistats på korttidsavdelning i väntan på en plats på äldreboende. Det har i sin tur lett till en brist på korttidsplatser, som emellanåt har lösts genom samarbete med grannkommunerna. Nämnden har köpt totalt 212 korttidsdygn i andra kommuner (att jämföra med 427 dygn under 2018). I förhållande till sjukhusvården har nämnden haft en kostnad på 39 000 kronor för utskrivningsklara patienter. Kösituationen har i huvudsak upplevts som hanterbar. Vård- och omsorgsnämnden har i genomsnitt haft åtta beslut per månad som inte blivit verkställda inom tre månader (en ökning från i genomsnitt tre beslut per månad under 2018).

Omställningen från servicelägenheter till trygghetslägenheter fortsätter. Samtidigt riktas fler av våra äldreboendelägenheter i särskilt boende till personer med demenssjukdom.

Under 2019 har i genomsnitt cirka 470 personer haft beslut om bistånd i form av lägenhet i särskilt boende för äldre. Det är oförändrat jämfört med genomsnittet för 2018.

Antalet personer med hemtjänstinsatser har inte ökat under 2019. Med tanke på den demografiska utvecklingen är det något oväntat. Totalt har 413 000 hemtjänststimmar utförts under 2019, vilket är färre än 2018 (427 000). Detta har skapat ett budgetöverskott på 15,1 miljoner kronor. En orsak till minskningen är ett processarbete på biståndsenheten, där man med fokus på brukaren skapar en rättssäker och likvärdig bedömning med rätt insatser i rätt tid. Bland annat följs

Visste du att...

- Ekedals äldreboende byggs ut med 80 nya lägenheter, med inflyttning från april 2020.
- Cirka 550 av Skövde kommuns invånare är över 90 år.
- I Skövde finns det 25 grupp- och serviceboenden för personer med funktionsnedsättning.

beslut upp med tätare intervaller. Hemgångsteamet har också gett positiva effekter genom att skapa en trygg hemmiljö för personer som kommer hem från en sjukhusvistelse. Tack vare hemgångsteamets insatser har brukare i flera fall klarat sig helt utan hjälp från hemtjänsten.

Privata utförare står för ungefär 20 procent av de utförda timmarna i hemtjänsten. Det är en mindre andel än förra året (24 procent). För närvarande finns fyra privata utförare inom hemtjänsten.

Möta upp behov av särskilt boende och stöd för personer med funktionsnedsättning

Skövde kommuns invånare blir fler. Det märks bland annat på att allt fler söker insatser inom Lagen för stöd och service (LSS). Kommunens tillväxt och ambition att fungera som centralort i regionen gör också att invånare i andra kommuner vill flytta hit. Samtidigt diagnostiseras fler personer med funktionsnedsättning inom det neuropsykiatriska området, och dessa diagnoser ger också rätt till insatser enligt LSS. För att möta behoven krävs långsiktig planering när det gäller boende, samsättning och annat stöd.

Vi ser fortfarande att det behövs nya bostäder med särskild service, men inga nya boenden har öppnats under 2019. Totalt finns drygt 200 lägenheter som är särskilt anpassade för personer med funktionsnedsättning. Som komplement/alternativ till gruppboende har vård- och omsorgsnämnden sedan några år byggt upp ett stödteam.

Nämnden har svårt att verkställa beslut kring LSS-insatserna *kontaktperson* och *bostad med särskild service*. I genomsnitt noteras 25 ej verkställda beslut om kontaktperson per månad. När det gäller bostad med särskild service är det i snitt elva beslut per månad som inte har verkställts. Behovet av nya bostäder med särskild service är stort och nämnden riskerar stora vitesbelopp om verkställigheten fortsätter att dröja.

För vissa personer med särskilda behov förekommer externa placeringar, antingen i andra kommuner eller i annan enskild verksamhet. Sådana placeringar har blivit vanligare, vilket har lett till att kostnaderna blivit drygt 7,6 miljoner kronor högre än budgeten.

När fler får rätt till daglig verksamhet väcks behovet av att både utveckla nya sysselsättningsformer och att stärka samarbetet med andra sektorer och myndigheter.

Rättspraxis kring tolkningen av *grundläggande behov* enligt LSS har förändrats. Försäkringskassan beviljar därför inte personlig assistans i samma omfattning som tidigare. Förändringen innebär att behovet av stöd förskjuts till insatser hos kommunen. Hittills har kostnadsökningen för personlig assistans varit hanterbar och endast gett mindre budgetavvikelser, men biståndsenheten har många ärenden under handläggning.

Införa förändrade arbets sätt

Individens behov i centrum (IBIC) är ett behovsriktat och systematiskt arbets sätt som riktar sig till vuxna oavsett ålder eller funktionsnedsättning. Arbets sättet är format utifrån socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). IBIC utgår från individens behov, resurser, mål och resultat i det dagliga livet. Målet är att individen ska få sina behov beskrivna på ett likvärdigt sätt och kunna stärka sina egna resurser när det gäller att genomföra aktiviteter eller vara delaktig. Detta arbets sätt införs nu inom äldreomsorgen.

Hemgångsteamet startades 2018 som en överbryggande och säkrande funktion för personer som går från slutenvård till självständighet eller val av hemtjänstutövare. Arbets sättet har varit framgångsrikt; tack vare teamet har brukarnas självständighet ökat samtidigt som vi har undvikit kostnader för utskrivningsklara patienter.

Öka användningen av välfärdsteknik

Att införa och använda välfärdsteknik är viktigt. Med olika typer av digitalt stöd kan vi ta tillvara individens egna resurser för att nå bättre hälsa, ökad delaktighet och större självbestämmande. Välfärdsteknik används redan idag inom nämndens verksamhet – flera digitala tjänster och insatser är i drift. Samtidigt är utvecklingspotentialen stor.

Nämnden har en långsiktig plan för att fortsätta utveckla olika välfärdstekniska lösningar. Bland annat används idag cirka 30 trygghetskameror för nattlig tillsyn inom ordinärt boende, digitala läkemedelsskåp inom hemtjänsten och läsplatlor

för sociala aktiviteter på äldreboenden. Trådlösa nätverk (wifi) har byggts ut på särskilda boenden. I skrivande stund införs dessutom digitala signeringslistor samt installerar så kallade hotellås för att öka tryggheten på särskilda boenden och korttidsavdelningar.

Det finns gott om nya hjälpmedel och utbudet utvecklas snabbt. Hjälpmedlen ger nya möjligheter till ett självständigt liv, vilket gör att efterfrågan på avancerad vård i hemmet ökar. Detta höjer i sin tur behovet av hjälpmedels- och materialinköp, kompetensutveckling och legitimerad personal.

Utveckla samverkan internt och externt

För äldre som bor i egen bostad är det viktigt att ge möjligheter till social trygghet. Detta kan bland annat göras genom att arbeta förebyggande tillsammans med frivillig-/volontärverksamhet.

Vårdsamverkan kring de mest sjuka äldre fortsätter mellan kommun och primärvård. I Skaraborg ligger fokus på att införa mobil närvård.

Det har blivit vanligare att brukare i verksamheten har komplexa behov. Det kan exempelvis handla om funktionsnedsättning i kombination med psykisk ohälsa och/eller missbruksproblematik. För att kunna möta dessa brukares behov på ett bra sätt har samverkan med socialtjänsten stärkts.

Träffpunktsverksamheten är populär. Totalt har det registrerats mer än 40 000 besök där under 2019.

Säkra kompetens- och personalförsörjning

Det ökade behovet av vård- och omsorgsinsatser ger stora utmaningar kring kompetens- och personalförsörjning – särskilt med tanke på att sektorn samtidigt står inför stora pensionsavgångar. Dessutom hårdnar konkurrensen om arbetskraften, vilket höjer arbetstagarnas krav och förväntningar på arbetsgivaren.

Sedan 2018 finns en kompetensförsörjningsplan. Under 2019 har vi också genomfört ett arbetstidsprojekt för att rusta enhetschefer och personal med kunskap och verktyg som kan leda till effektiv bemanning och ett annat tankesätt kring fränvaro, heltid och användning av vikarier.

Ekonomi

Vård och omsorgsnämndens nettokostnad för 2019 är 919 miljoner kronor, vilket är 29 miljoner kronor mer än motsvarande period 2018 (+3 procent). Resultatet är ett överskott på 12,4 miljoner kronor jämfört med budget.

Överskottet utgörs av mindre volym än väntat inom hemtjänsten (+15,1 miljoner kronor). Däremot har de interna hemtjänstutövare inte klarat att bedriva verksamheten inom tilldelad LOV-ersättning. De går därför med ett underskott på 9,4 miljoner kronor. Äldreboendens överskott beror främst på låga kostnader för utskrivningsklara patienter, högre matintäkter samt försenade uppstartskostnader för nya Ekedal.

Inom avdelningen boende för personer med funktionsnedsättning råder en bekymmersam brist på bostäder med särskild service enligt LSS. Fler externa placeringar än budgeterat innebär ett underskott på 7,6 miljoner kronor.

Intern styrning och stöd redovisar ett överskott på 12,2 miljoner kronor. Det bottnar i intäkter från Migrationsverket, reserverade medel och avgiftsintäkter samt överskott på bland annat centralt avsatta medel till kompetensutveckling. Vissa andra intäkter (statsbidrag med mera) bidrar också till det positiva resultatet.

Genom att fokusera mer på personalnyckeltal och personalekonomi har budgetföljsamheten ökat för många enheter. Fortfarande finns stor förbättringspotential hos några enheter, framför allt inom hemtjänsten och gruppboenden.

Framtiden

Vård- och omsorgsnämndens uppdrag att tillhandahålla vård och omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning blir allt mer omfattande. Det påverkas av att Skövde får fler invånare och att vård- och omsorgsuppdraget växer när lagstiftning och rättspraxis förändras. Framför allt handlar det om att det blir fler äldre i kommunen.

Större efterfrågan

De närmaste åren kommer framför allt de äldre över 80 år att bli fler. I denna åldersgrupp väntas mer än 40 procent efterfråga äldreomsorg i någon form. Det innebär en kraftig ökning av antalet brukare inom äldreomsorgen, såväl på äldreboenden som inom hemtjänst, korttidsvård och dagvård med mera. Ekedals äldreboende har byggts ut med 80 lägenheter som tas i drift under 2020.

Att efterfrågan ökar märks också inom området funktionsnedsättning, där det råder brist på bostäder med särskild service. Verksamheten behöver också tillgång till billiga, mindre lägenheter via allmännyttan. Detta för att kunna erbjuda mindre kostsamma alternativ för grupper med begränsade behov (så kallat boendestöd).

Inom hälso- och sjukvårdsområdet finns också en ökad efterfrågan som inte enbart beror på den demografiska utvecklingen. Idag är det möjligt att klara mer omfattande sjukvårdsbehov i hemmet. Utvecklingen av kognitiva hjälpmedel för personer med olika funktionsnedsättningar innebär också nya möjligheter.

Kompetensförsörjning

För att klara ett växande uppdrag i framtiden behövs nya och fler medarbetare rekryteras men det är också viktigt att behålla dem som redan finns i verksamheten. Att kunna möta den allt hårdare konkurrensen på arbetsmarknaden ställer krav på både lönepolitik och arbetsmiljöpolitik. Möjligheten att arbeta heltid är en mycket viktig fråga för vår framtida kompetensförsörjning.

Omvärldsbevakning

Lagen om samverkan vid utskrivning från sjukhus trädde i kraft 2018. Skövde kommun har lyckats bra med att möta de nya utmaningarna i utskrivningsprocessen. Med brukaren i fokus fortsätter kommunen att förbättra samverkan med primärvården och slutenvården.

Det behovsriktade och systematiska sättet att jobba med insatser enligt socialtjänstlagen (IBIC) är på väg att införas i hela vård- och omsorgsnämndens verksamhet. Det är en genomgripande förändring som påverkar all personal. Flera års förberedelser, utbildning och anpassning av verksamhetsystemen håller på att omsättas i ett förändrat arbets sätt.

Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) är en it-plattform som ska underlätta utbytet av hälso- och sjukvårdsinformation mellan regionen och kommunerna i Västra Götaland. Skövde kommun kommer att gå in i option 1, som handlar om it-stöd för informationsutbyte mellan vårdgivare.

Inom funktionsnedsättningsområdet saknas det politiskt stöd i riksdagen för förslagen i den assistansutredning som lämnades i januari 2019. Utredningen föreslog bland annat ett förstatligande av all personlig assistans samt en ny LSS-insats för barn där kommunen skulle stå som ansvarig. Samtidigt har vissa av de åtstramningar återställt som följde efter Försäkringskassans ändrade tolkningar av rättspraxis (bland annat när det gäller sonmatning och beredskapstid). Större förändringar är därför inte att vänta under pågående mandatperiod.

Nyckeltal från verksamheten

	2019	2018	2017	2016
Hur lång är den genomsnittliga väntetiden för att få plats på särskilt boende, från ansökan till erbjudande om plats? (Antal dagar)	71	61	76	91
Hur många olika personer besöker en äldre person med hemtjänst under en 14-dagarsperiod? I egen regi/med Skövde kommun som utförare. (Antal)	19	18	18	17
Helhetssyn – hemtjänst* (procent)	89	90	93	91
Helhetssyn – särskilt boende* (procent)	84	87	88	88
Bemötande – hemtjänst* (procent)	97	96	97	96
Bemötande - särskilt boende* (procent)	96	96	95	97
Trygghet – hemtjänst* (procent)	88	86	88	89
Trygghet – särskilt boende* (procent)	90	89	91	91
Kostnad hemtjänst äldreomsorg (kronor/brukare)	-	269 781	268 964	269 679
Kostnad särskilt boende äldreomsorg (kronor/brukare)	-	749 653	716 393	705 971
Kostnad boende enligt LSS (kronor/brukare)	-	800 249	797 029	712 764
Kostnad daglig verksamhet enligt LSS (kronor/brukare)	-	188 970	184 394	179 879

*Andel brukare som är ganska/mycket nöjda.

7.4 Socialnämnden

Vad gör socialnämnden?

Socialnämndens uppgift är att i olika former stödja, hjälpa och skydda utsatta grupper i samhället. Nämndens ansvarsområden innefattar både förebyggande verksamhet och individuellt inriktad utredning och behandling. En stor del av verksamheten är lagstadgad. Den styrs huvudsakligen utifrån socialtjänstlagen (SoL), lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare (LVM) samt i vissa fall hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Vanliga målgrupper hos oss är socialt utsatta barn och ungdomar, personer med missbruksproblem, vuxna som behöver försörjningsstöd samt personer med psykisk funktionsnedsättning.

Till verksamheten hör även familjerättsliga uppgifter, familjerådgivning, familjecentraler, integrationsverksamhet, boenden för ensamkommande flyktingbarn, budget- och skuldrådgivning samt konsumentvägledning. Vi arbetar också med hantering av alkohol-, tobaks- och serveringstillstånd, tillsyn av försäljning av receptfria läkemedel, sysselsättning för personer som står långt från arbetsmarknaden, Barnahus Skaraborg samt en kommungemensam socialjour.

Ekonomi och verksamhet

Socialnämnden visar ett underskott på cirka 5,9 miljoner kronor för året. Underskottet kan inte härröras till enskild verksamhet utan beror på flera faktorer.

Kostnaden för placeringar har blivit markant högre än budgeterat. Det gäller såväl placeringar av ungdomar och vuxna som skyddsplaceringar. När det gäller vuxna har placeringarna blivit fler, plus att kommunens eget stödboende Allén inte kommit igång än. Antalet ärenden inom relationsvård har minskat något, men placeringarna är kostsamma.

Resultat (mnr)

Verksamhet	Intäkt 2019	Kostnad 2019	Netto 2019	Budget 2019	Budgetavvikelse	Netto 2018	Netto 2017
Intern styrning och stöd	7,5	-28,1	-20,6	-24,8	4,2	-11,9	-12,8
Barn och ungdom	18,8	-86,1	-67,3	-63,1	-4,2	-67,4	-62,8
Vuxen och integration	49,3	-108,7	-59,3	-54,1	-5,2	-72,3	-32,2
Vuxenstöd	5,4	-62,1	-56,7	-56,0	-0,7	-56,5	-42,5
Summa	81,0	-285,0	-204,0	-198,0	-5,9	-208,2	-150,3

* På grund av ny organisation inom Sektor socialtjänst från och med 2018-01-01 kan inte utfallet redovisas på verksamhetsnivå för tidigare år.

Nämndens egna verksamhetsmål

● Socialnämndens verksamhet ska inriktas på att stärka individens möjligheter till ett oberoende och självständigt liv.

● Uppfyllt/kommer uppfyllas

◆ Delvis uppfyllt/kommer delvis uppfyllas

■ Ej uppfyllt/kommer ej uppfyllas

På ungdomssidan har flera placeringar med en komplex problematik förlängts.

Det utbetalda försörjningsstödet blev också högre än budgeterat – 1,7 miljoner kronor netto jämfört med budget. Det finns flera anledningar till detta. En av anledningarna är att försörjningsstödet inte räknats upp de senaste åren. Däremot har normen höjts när det gäller nivåer för barn, hyror, prisbasbelopp med mera. En annan anledning är att kommunen har tagit emot stora familjer med många barn. Kommunen har också tagit emot många kvotflyktingar som är traumatiserade på grund av svåra upplevelser i hemlandet. Det är därför svårt för dessa personer att komma in på arbetsmarknaden eller i etableringen. När det gäller gruppen arbetslösa står de ofta långt ifrån arbetsmarknaden. Det är en komplex problematik med exempelvis ohälsa, missbruk och svåra sociala situationer. Många i gruppen, både inrikes och utrikes födda, har aldrig etablerat sig på arbetsmarknaden.

Under våren infördes anställningsrestriktioner på grund av att sektorn visade ett markant underskott. Personalkostnadsprognosen visar på ett överskott om 5,6 miljoner kronor.

Inom socialpsykiatri har verksamheten fått fler brukare med fysiska funktionsnedsättningar utöver de psykiska funktionsnedsättningarna. Det ökar behovet av resurser och kompetensförstärkning. Förändringen har gjort att verksamheten i perioder behövt stärka upp och stundtals ha dubbel bemanning.

När det gäller posten *intern styrning och stöd* förklaras den positiva budgetavvikelsen främst med ökade bidrag och minskade bil- och lokalkostnader.

Framtiden

Bostadssituationen i kommunen är fortsatt ansträngd trots att nya bostäder byggts. Det råder fortfarande brist på billigare lägenheter. Detta påverkar nämndens målgrupper, som ofta har låg betalningsförmåga. Svårigheterna att få en bostad hindrar också omsättningen i nämndens egna boenden, vilket i sin tur kan öka behovet av externa placeringar eller skapa köer till den egna verksamheten.

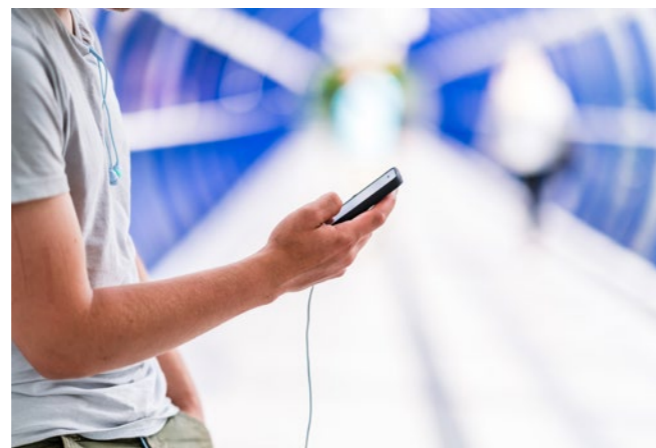
En översyn av vuxenprocessen och alla dess delar pågår. Översynen kommer att påverka våra arbetssätt, både när det gäller myndighetsutövning och verkställighet. Bland annat behöver vi ställa om arbetet med tanke på de ändrade kraven i lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.

I flera av verksamheterna har det uppmärksammats mer drogliberala attityder bland ungdomar. Särskilda satsningar inom det drogförebyggande området ska därför genomföras i samverkan med skolan. För att förebygga psykisk ohälsa arbetas det sedan tidigare med så kallade YAM-kurser (Youth Aware of Mental health), som genomförs i högstadielklasser. Det arbetet kommer att vidareutvecklas.

Socialtjänsten vill erbjuda digitala tillvägagångssätt för att ansöka om ekonomiskt bistånd. Detta för att följa den digitala utvecklingen samt öka servicen och tillgängligheten. Under 2020 kommer det därför att tas fram en e-tjänst för att söka om

försörjningsstöd. När tjänsten införs och socialtjänsten ansluts till *Mina sidor* kommer delar av processen kring ekonomiskt bistånd också att automatiseras. Samtidigt fortsätter sektorn att utvecklas digitalt genom att hitta digitala lösningar och nya arbetssätt för att möta målgruppernas behov.

Mottagandet av nyanlända och ensamkommande ungdomar har sjunkit och prognosen visar på fortsatt lågt mottagande. Integrationsenheten kommer därför att fortsätta krympa även under 2020.

Visste du att...

- Den som vill söka serviceinsatser, det vill säga stöd, kan göra det utan att först bli utredd.
- Socialtjänsten handlägger tobakstillstånd för dem som säljer tobaksvaror.
- Den som behöver hjälp med sitt spelmissbruk kan få det hos socialtjänsten.

Nyckeltal från verksamheten

	2019	2018	2017	2016
Genomsnittlig handläggningstid för att få ekonomiskt bistånd vid nybesök (antal dagar)	3	2	4	5
Andel ungdomar som inte kommit tillbaka ett år efter avslutad insats/utredning (procent)	73	75	89	86
Andel vuxna som inte kommit tillbaka ett år efter avslutad insats/utredning (procent)	74	70	73	91
Andel invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd (procent)	-	1,9	2,1	2
Nettokostnad ekonomiskt bistånd (kronor/invånare)	-	613	610	545
Antal besökare på de två familjecentralerna (fram till 2017 endast en central)	12 166	12 980	12 621	6 879

7.5 Kultur- och fritidsnämnden

Vad gör kultur- och fritidsnämnden?

Kultur- och fritidsnämndens uppdrag är att ansvara för kommunens verksamheter inom kultur- och fritidsområdet. Nämnden ansvarar också för kommunens relationer med och utveckling av det föreningsliv som hör till nämndens verksamhetsområde. Dessutom ska nämnden fullgöra de av Västra Götalandsregionen och Skövde kommun fastställda uppdragen för konstmuseet och Göteborgsoperan Skövdescenen. Under nämndens ansvar finns kommunens verksamheter inom kultur, idrott, friluftsliv och fritid för barn, ungdomar och vuxna. Kultur- och fritidsnämnden lyder också under bibliotekslagen, museilagen samt ansvarar för ärenden enligt spellagen.

Nämndens egna verksamhetsmål

- Kultur och fritid i Skövde erbjuder möjligheter till ett aktivt och meningsfullt liv
- Skövde är ett kultur- och fritidscentrum
- Kultur- och fritidsverksamheterna är för Skövde starka varumärken

- Uppfyllt/kommer uppfyllas
- ◆ Delvis uppfyllt/kommer delvis uppfyllas
- Ej uppfyllt/kommer ej uppfyllas

Resultat (mkr)

Verksamhet	Intäkt 2019	Kostnad 2019	Netto 2019	Budget 2019	Budget-avvikelse	Netto 2018	Netto 2017
Kultur	15,2	-67,5	-52,3	-53,0	0,7	-51,6	-53,1
Fritid	54,6	-159,1	-104,5	-107,5	3,0	-111,0	-106,4
Intern styrning och stöd	0,0	-0,7	-0,7	-0,6	0,0	-0,6	-0,6
Summa	69,8	-227,3	-157,5	-161,1	3,7	-163,2	-160,1

Ekonomi och verksamhet

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett positivt resultat på 3,7 miljoner kronor.

Verksamheterna inom kultur redovisar ett positivt resultat på 0,7 miljoner kronor. Den främsta anledningen till överskottet är att personalkostnaderna blivit lägre till följd av vakanser, sjukskrivningar och tjänstledigheter.

Verksamheterna inom fritid redovisar ett positivt resultat på 3,0 miljoner kronor. Det förklaras av lägre personalkostnader (cirka 2,0 miljoner kronor) och av ökade intäkter för längdskidåkning och motionssim (cirka 1,0 miljon).

Kultur

Våren på Stadsteatern har varit hektisk – teatern har i stort sett varit konstant fullbokad. Under året har skolbiovisningarna upphört, men målet för 2020 är att återigen börja visa skolfilm.

Antalet lokaluthyrningar i Kulturhuset ligger på en konstant nivå. Under hösten 2019 och fram till sommaren 2020 byggs Kulturhustorget om, vilket till viss del har påverkat möjligheterna att hyra ut framför allt Valhall. Tack vare en tät dialog med projektgruppen har man dock kunnat minimera antalet dagar med verksamhetsstopp. 535 arrangemang har genomförts i lokalerna, vilket är 13 färre än förra året.

Samarbetet med Volvo kring att *låna en medarbetare* från Volvo har under våren utvecklats positivt. Nästan alla medarbetare är idag utlånade och utdelningen har varit mycket god – flera personer som lånat medarbetare har fått jobb genom sina nya kontakter. Initiativet har även fått stor nationell kännedom, och mer är på gång. Vi befinner oss nämligen i startproparna för nästa projektdel, som handlar om praktik för kvinnor med annat modersmål än svenska.

Musikskolan håller på att utveckla nya undervisningsformer. Intresse finns för att prova mer gruppundervisning, vilket på sikt skulle korta köerna. Lokaluthyrningen på Kulturfabriken är fortsatt hög.

Kultur- och fritidsnämnden har fått ta del av flera olika bidrag och gåvor – till ett sammanlagt värde av 4,5 miljoner kronor. Det gäller bland annat integrationsmedel, medel från Egnells fond, medel från Christine Wallers arv samt bidrag från Kulturrådet. Pengarna har fördelats mellan kommunala verksamheter, föreningsliv, organisationer och stiftelser.

Fritid

Inledningen av säsongen på Billingshov blev problematisk eftersom ishallen drabbades av en ammoniakläcka. Läckan medförde både arbetsmiljökonsekvenser och att det påbörjade ishallsprojektet blev förskjutet. Lillegårdens A-plan genomgick omfattande arbete men stod klar lagom till Skadevi Cup i juni. Samtliga planer var då i full drift igen.

Antalet besökare på upplevelsebadet var under årets sommarveckor (veckorna 27 till 35) cirka 10 000 fler jämfört med samma period 2018. Även på relaxavdelningen Vitalis ökade besöksantalet. Sammanräknat hade Arena Skövde Bad cirka 12 000 fler besökare under sommarveckorna 2019 än under samma veckor 2018.

I sin andra tertialrapport för 2019 förutspådde upplevelsebadet och relaxavdelningen att deras intäkter skulle bli lägre än budgeterat. Relaxavdelningen återhämtade sig dock något under hösten och vid årets slut var intäkterna för Arena Skövde Bad högre än budgeterat (medräknat intäkterna för motionssim och försäljning i badshopen). Inför sommaren utökades underhållsarbetet på badet. Underhållsarbetet delades upp och verksamheten kunde därmed delvis vara öppen. Som en positiv följd av detta hölls besöksantalet och delvis även intäkterna uppe under dessa veckor.

Arena hall arbetar just nu med att utveckla konferensdelen. Det innefattar bland annat ny teknisk utrustning. Under året har flera stora arrangemang genomförts i lokalerna, med positiv respons från kunden som följd. Flera av arrangemangen ser ut att återkomma under 2020.

Billings fritidsområde hade en bra skidsäsong 2018/2019. Det påverkar resultatet positivt. Över 1 000 säsongskort såldes – dubbelt så många som föregående säsong. Billingsbacken, däremot, gick något sämre än budgeterat. Det berodde dels på att den endast var öppen fem veckor för allmänheten, dels att kommunen fick avslag på en utökad vattendom i Hållsdammen.

Under sommaren har området förbättras med motionsspår och cykelleder. Som ett led i destinationsutvecklingen har Billings fritidsområde utvecklats med en ny pumptrack och teknikbana för cykel. De båda nyheterna, som stod klara i september, har fått ett positivt mottagande från besökarna.

Framtiden

Kultur- och fritidsnämnden står inför en rad utmaningar. Ett av nämndens mål är att verksamheterna ska bidra till att stärka varumärket Skövde. För att göra det måste vi behålla vår attraktivitet och våra marknadsandelar, bland annat när det gäller Skövde Kulturhus, Arena Skövde och Billings fritidsområde. En omvärldsspaning inom kultur- och fritidsområdet visar tydligt hur värdefullt området är. Först och främst för alla människors vilja och möjlighet att växa, bo, arbeta och skapa sysselsättning. Men också för framtida företag i kommunen – företag som både ser nyttan med ett väletablerat utbud och har en strategisk tanke kring hur kultur- och fritidsaktiviteter bidrar till det goda livet för medarbetare.

Digitalisering/automatisering

Ett av de främsta argumenten för framtidsplanering är effektivisering och besparing. Ett exempel är utvecklingen av handeln, som håller på att flytta ut på nätet medan inköpen i fysiska butiker minskar. Den utvecklingen kommer på sikt att påverka hur stadskärnorna ser ut och fungerar.

Digitaliseringen är både en tydlig riktning och ett skarpt mål. Människor kommer i framtiden att ha större behov av fysiska möten i olika former. Att digitalisera kräver dock resurser och hög kompetens.

Attraktivitet och kreativitet

Redan idag pratas det om Kultur och fritid 3.0. Begreppet handlar om att vi alla är kulturproducenter, tack vare digitaliseringen. På internet publicerar många av oss filmer, texter, bilder och låtar. Det betyder också att de flesta ser kultur ur ett utövarperspektiv. Att delta i och förkovra sig på kultur- och fritidsområdet kommer därför att bli mer självklart. Därmed höjs förväntningarna på till exempel verkstäder, workshoppar och så kallade maker space.

Samtidigt kommer också synen och förväntningarna på det offentliga rummet att förändras utifrån ett kulturellt och estetiskt perspektiv. Behovet av det fysiska mötet och det offentliga samtalet ökar ofrånkomligen. Det gör platser som kulturhus, idrottsarenor, fritidsanläggningar och friluftsområden centrala i framtida satsningar för organiserade och spontana aktiviteter.

Inom kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde finns anläggningar som behöver utvecklas frekvent – både för att bibehålla eller öka marknadsandelar och för att möta det verksamhetsbehov som finns. Detta kan tillgodoses genom att förändra anläggningarna fysiskt, men också genom att anpassa vårt utbud. Här är det viktigt att ha en aktuell och utvecklande kommunikationsstrategi.

Arbetsplatsens utveckling och tillgänglighet

Med tanke på ovanstående behöver organisationen för kultur- och fritidsnämndens olika verksamheter stärkas, förnyas och förändras. Kompetensutveckling och kompetensförsörjning

är en stor fråga för nämnden, liksom för kommunen i stort. Vissa yrkesgrupper inom kultur- och fritidsområdet är svårrekryterade, framför allt inom ansvarsområden där det ställs allt högre krav på erfarenhet, specialkunskaper och utbildning. Dessutom behövs nya medarbetare. För att kunna möta framtiden och hålla en kvalitativ och flexibel verksamhet med generösa öppettider blir det därför allt viktigare att samverka med andra aktörer.

Föreningsutveckling, stöd, lotsning och bidrag

Skövde kommun står inför stora utmaningar när det gäller att möta framtidens föreningsliv, idrottande och kulturutövning samt en allt större grupp aktiva äldre. Kvalitetskrav i kombination med färre aktiva i den klassiska föreningsformen gör att föreningar har svårt att klara sina verksamheter. Idag har kultur- och fritidsnämnden ett antal föreningar som genom olika bidragsformer sköter sina anläggningar själva. Med tanke på utvecklingen finns en viss oro när det gäller framtiden för föreningsdrivna anläggningar.

Den 1 januari 2020 blir Barnkonventionen lag. Hur detta kommer att påverka kultur- och fritidsverksamheten är svårt att förutspå. Det kommer att visa sig när det skapas prejudiceerade domar. Vidare finns minoritetslagen och bibliotekslagen, där det också är svårt att säga hur verksamheterna kommer att påverkas.

Visste du att...

- Det nya konstgräset på Södermalms idrottsplats har 180 000 grässtrån per kvadratmeter.
- Under 2020 kommer en ny utomhusscen att invigas vid Kulturhustorget.
- Skövde med verket *Lugna vågor lugna sinnen punkt för punkt av den* Schweiziska konstnären Pipilotti Rist på Parkeringshuset Mode fick sitt andra konstverk av en internationell konstnär, det var 55 år sedan sist.

Nyckeltal från verksamheten

	2019	2018	2017	2016
Nettokostnad fritidsverksamhet (kronor/invånare)	-	1 985	2 006	2 130
Nöjd medborgarindex: Idrotts- och motionsanläggningar	65	-	68	-
Nettokostnad kulturverksamhet (kronor/invånare)	-	912	992	988
Nöjd medborgar-index: Kultur	68	-	69	-

7.6 Servicenämnden

Vad gör servicenämnden?

Servicenämnden ansvarar för att tillhandahålla tjänster för kommunala behov inom Skövde kommun som geografiskt område. Det handlar om måltid, lokalvård, fastighetskötsel, verksamhetsstöd, gatu- och parkskötsel, skogsskötsel, reparations- och verkstadsarbeten, anläggningsarbeten, ledningsnätarbeten, fordonsförsörjning och vissa andra tjänster. Servicenämnden ska också förse kommunens verksamheter med lokaler och förvalta de fastigheter där kommunal verksamhet bedrivs. Dessutom har servicenämnden rollen som beställare vid kommunens uppdragsgivna entreprenader.

I servicenämndens ansvar ingår även att utveckla och förvalta de taxefinansierade verksamheterna VA (vatten och avlopp) och egenägt fibernät. Servicenämnden är huvudman för VA inom de områden som är beslutade för denna verksamhet.

- Uppfyllt/kommer uppfyllas
- ◆ Delvis uppfyllt/kommer delvis uppfyllas
- Ej uppfyllt/kommer ej uppfyllas

Nämndens egna verksamhetsmål

- Nå en god inomhusmiljö avseende objektiva mätbara variabler för förskolor, grundskolor, gymnasieskolor, äldreomsorgslokaler och kök
- Öka kundnöjdheten inom äldreomsorg för måltidsverksamheten
- ◆ Skövde VA ska trygga långsiktig vattenförsörjning ur ett flergenerationsperspektiv och verka för att reservvatten finns inom samtliga distributionsområden för dricksvatten
- Öka andel bilar < 3,5 ton med förnyelsebart drivmedel
- Skövde VA skall på ett samhällsekonomiskt och energieffektivt sätt återföra växtnäring i slammet till en nyttig användning, samtidigt som risker för hälsa och miljö minimeras
- Ökad andel svenska animalier
- Ökad andel svenska livsmedel
- ◆ Alla förskolor ska ha ftalutfria golv

Resultat (mnr)

Verksamhet	Intäkt 2019	Kostnad 2019	Netto 2019	Budget 2019	Budgetavvikelse	Netto 2018	Netto 2017
Intern styrning och stöd	7,5	-5,7	1,7	0,0	1,7	1,9	1,4
Måltid	158,7	-158,5	0,2	-1,1	1,4	0,7	0,9
Arbetsavdelningen	238,6	-240,2	-1,6	-1,9	0,3	6,0	1,8
Fastighet	452,2	-457,1	-4,9	-3,6	-1,3	-7,6	4,2
Fastighetsservice	102,8	-100,5	2,2	-0,6	2,8	1,6	0,9
Summa skattefinansierade	959,8	-962,1	-2,3	-7,2	4,9	2,5	9,2
Fiber	9,8	-9,1	0,7	0,0	0,7	-0,5	0,6
VA	91,5	-90,8	0,7	0,0	0,7	0,0	-0,6
Summa taxefinansierade	101,3	-99,8	1,4	0,0	1,4	-0,6	0,0
Summa	1 061,0	-1 061,9	-0,8	-7,2	6,4	2,0	9,2

Ekonomi och verksamhet

Servicenämnden redovisar ett resultat på 4,9 miljoner kronor för de skattefinansierade verksamheterna. De taxefinansierade verksamheterna redovisar ett resultat på 1,4 miljoner kronor.

Nämndens verksamheter har haft ökade volymer och uppdrag. En utmaning har varit att försörja samtliga verksamheter med personal. Nämndens måluppfyllelse är dock god och sektorn har genomfört de uppdrag som den fått av nämnden under 2019.

Under året har verksamheten hanterat projekt, drift och beredskap med gott resultat. Verksamheten har också levererat nya lokaler, vattenledningar och fiber – även detta med gott resultat. Flera projekt kopplade till H22 (Handlingsplan 2022) har startat inom sektorn.

Arbetet med en krigs- och krisorganisation har fortsatt under året. Ledningsgruppen för sektor service har gjort stabsövningar och lärt sig metodiken i stabsledningen. Sektorn har också agerat vid verkliga händelser under 2019.

Även i år har nämndens verksamheter blivit miljödiplomerade.

Måltidsavdelningen

Måltidsavdelningen redovisar ett överskott på 1,3 miljoner kronor. Det beror främst på att grundskola, gymnasium och äldreomsorg fått större volymer, men också på ökad försäljning i våra kaféer och av pedagogiska luncher. Personalkostnaderna blev högre än budget. Det bottnar i att vi anställt en måltidsutvecklare och att vi behövde utöka antalet anställda när Käpplundaskolan byggdes om och en del av eleverna flyttades till Trädgårdsstadens skola.

Enligt storhushållsindex (SPI) har kostnaderna för livsmedel

höjts med 5,7 procent från 2018 till 2019. Kostnaderna är dock lägre än budgeterat – detta trots att vi ökat andelen svenska livsmedel. Detta är ett resultat av vårt långsiktiga arbete med utbildning, månadsvis kostnadsuppföljning samt kvartalsvis statistikuppföljning.

Projektet med schemalagda luncher på Trädgårdsstadens skola löper på med positiva resultat. Vi fortsätter också att öka andelen svenska livsmedel i våra måltider. I början av höstterminen genomfördes en informationskampanj i ämnet bland elever, pedagoger och föräldrar. Vi har uppfyllt vårt delmål för inköp av svenska livsmedel.

Vår nyanställda måltidsutvecklare har startat upp sitt arbete. I hennes uppdrag ingår bland annat att arbeta strukturerat för att minska matsvinnet och att skapa ett helhetsperspektiv för måltiderna inom äldreomsorg, skola och förskola. Detta kommer att ge många kvalitetseffekter förutom de ekonomiska fördelar som minskat matsvinn ger.

Rekrytering är fortfarande en mycket stor utmaning för avdelningen. Bristen på kokar i branschen är påtaglig. Avdelningens nära samarbete med Gymnasium Skövdes restaurang- och livsmedelsprogram fortsätter. Under 2019 bestod det bland annat av medverkan på Matfestivalen. Avdelningen har rekryterat flera nya medarbetare från årets avgångsklass. Under 2019 tog avdelningen också aktiv del i en rekryteringsutbildning som genomfördes i samarbete med Arbetsförmedlingen. Det nära samarbetet med vuxenutbildningen i Töreboda har också lett till att flera tidigare elever anställts.

Arbetsavdelningen

Arbetsavdelningen redovisar ett resultat på 0,3 miljoner kronor. På grund av hög personalomsättning har avdelningen haft svårt att få ut det antal debiterbara timmar som budgeterats. Samtidigt har inköpsrestriktionen sänkt kostnaderna för arbetskläder och utbildning.

Det har varit en hög belastning på nyanläggning under året. Arbeten som pågått är bland annat Trädgårdsstaden etapp tre, Gamla Kungsvägen, Mörkerkorset, Östra matningen, nytt V/A i Böja till Vristulven, busshållplatser samt en ny gång- och cykelväg i Horsås.

Flera investeringar har gjorts för att skapa bättre förutsättningar för verksamheten. Under våren har en ny sorterings-skopa köpts in. Skopan effektiviserar arbetet med VA-läggning, vilket ger en positiv miljöpåverkan. Avdelningen har också samlat ihop och sorterat grus från sandsopningen. Gruset har sedan återanvänts på "Axvallabanan". Man kan också konstatera att maskiner och fordon behöver ersättas löpande när underhållsnivåerna ökar.

Avdelningen har under hösten städad upp på gården och kasserat eller sålt saker som inte används. Den har också infört ett nytt system för att kalla ut fordon för snöröjning och halkbekämpning. Systemet visar exakt var och när snöröjningen gjorts och hur lång tid det har tagit.

Ett projekt för fortsatt robotisering har startat. I första hand handlar det om att utöka antalet robotgräsklippare på fastighetsmark. Genom en nyinförd applikation till mobiltelefonen kan personalen också få snabbare direktinformation om vad som händer på avdelningen. Ett annat projekt, kopplat till H22 (Handlingsplan 22), handlar om att sänka kommunens fordonskostnader. Arbetsavdelningen jobbar vidare mot målet att vara fossilfria 2025. För tillfället används 87 procent HVO-bränsle i kommunens fordon – jämfört med delmålet som ligger på 75 procent.

I slutet av förra året anställdes en ny avdelningschef. Han har fortsatt att införa ett standardiserat förbättringsarbete som ska ge en bättre dialog med avdelningens kunder. Vi har också gjort en ny verksamhetsöversyn under året. Översynen har resulterat i en plan med aktiviteter, som har satts igång. Under året har två nya enhetschefer och en gruppchef anställts efter att två personer valt att sluta och en gått i pension.

Fastighetsavdelningen

Fastighetsavdelningen redovisar ett underskott på 1,3 miljoner kronor. Det beror bland annat på ökade, ej budgeterade kostnader. Exempel på sådana kostnader är fastighetsskatten för Parkeringshuset Mode, utranteringskostnader vid reinvesteringar, en ändring i redovisningen för projektledarnas tid mot investeringsprojekt samt kostnader för brandskydd, brandanläggningar och större vattenskador.

Avdelningen har under året arbetat mycket med pågående investeringsprojekt, närmare bestämt Dalvägens förskola och Kavelbrohallen. Dessutom rustar vi kontinuerligt upp det befintliga fastighetsbeståndet via reinvesteringar. Här har vi brottats med brist på entreprenörer. Bristen har dock gradvis lättat i takt med den kommande lågkonjunkturen.

Kommunstyrelsen har beslutat att genomföra Handlingsplan 22. På kort sikt ändrar det planeringen av nya investeringar och förhyrningar, samt sätter fokus på att minska våra ytor med 5 procent (motsvarande 24 000 kvadratmeter). Detta innebär en ny, stor arbetsuppgift som påverkar avdelningens vanliga verksamhet och gör att vissa pågående uppdrag inte kan färdigställas den närmaste tiden. På grund av denna omprioritering har vi pausat målet med att förbättra inomhusmiljön.

Fastighetsserviceavdelningen

Fastighetsserviceavdelningen redovisar ett överskott på 2,8 miljoner kronor. Anledningen är fler uppdrag. På grund av kommunens anställningsrestriktioner har vi dock inte anställt några nya medarbetare. Det har gjort att personalen haft svårt att hinna med sina uppdrag och att vi inte nått målet för handläggningstider vid felanmälan. Även inköp har skjutits upp. Det bidrar till årets goda resultat men kommer att påverka ekonomin negativt nästa år.

Arbetet med vår kris- och krigsorganisation har börjat ta fart. Det har krävt en hel del insatser från Fastighetsservice, som har tagit över ansvaret för alla mobila reservkraftverk. En större övning och ett antal mindre har genomförts.

I takt med att Skövde kommun bygger fler nya fastigheter ökar trycket ytterligare på vår tekniska personal. Antalet felanmälningar ökar, liksom genomförandetiden. Samtidigt fortsätter teknikgruppen att leverera resultat och redovisar sänkt energiförbrukning på de fastigheter som gått igenom.

Digitaliseringsarbetet i lokalvården börjar ge resultat. Projektet att digitalisera verksamhetssystem och dokumenthantering för fastighetsdriften är också igång. Detta projekt genomförs tillsammans med fastighetsavdelningen. Även inom den yttre fastighetsskötseln fortsätter digitaliseringen; under året har 23 nya robotgräsklippare satts i drift.

Avdelningen har bytt ut tio fossilt drivna bilar mot elbilar.

Personalomsättningen är lite högre än tidigare år vilket beror på pensionsavgångar samt stor brist på elektriker och drifttekniker. Konkurrensen om den tekniska personalen är hård, men avdelningen har hittills lyckats behålla de flesta nyckelpersoner. Arbetsmiljöenkäter har gjorts inom både lokalvården och drift, med mycket goda resultat.

VA-avdelningen

VA-avdelningen redovisar ett överskott på 0,7 miljoner kronor. Taxan för året har höjts med 4 procent jämfört med året innan.

Intäkterna blev 2 miljoner över budget. Under slutet av året var mängden inköpt vatten från Skaraborgsvatten högre än normalt, vilket kostade drygt en miljon mer än budgeterat.

Verksamheten kunde under året skörda de ekonomiska frukterna av att tidigare ha investerat i nya maskiner för slamavvattning. Tack vare det sänktes nämligen kostnaderna för att ta hand om slammet. Att vi har ett bra slam bekräftades också i upphandlingen under hösten, där det vinnande anbudet sänkte kostnaderna från en redan låg nivå.

Glädjande är också att vårt inkommande spillvatten hållit så god kvalitet under hela året så att vår restprodukt, slammet, var tillräckligt bra för att sprida på åkermark i enlighet med nämndens mål. Verksamhetens så kallade uppströmsarbete, som gjorts för att minska utsläppen av oönskade ämnen, verkar alltså ha gjort nytta.

Verksamheten fortsätter att fokusera på investeringar till följd av hög bebyggelseakt och ökade miljökrav. Det betyder att arbetsbelastningen är hög. För att få god ekonomiskushållning kring dessa investeringar behöver fokus efterhand flyttas över till den löpande driften och förnyelseplaneringen. Avskrivningstiden för ledningar är 50 år, vilket kräver långsiktig planering.

Framtiden

Skövde kommun växer och utvecklas. Det kräver att sektor service är delaktig och uppdaterad, kan leda och styra samt använda tid och resurser effektivt.

Ett måste inför framtiden är att finna nya vägar för att rekrytera personal. Ett sådant arbete har satts igång.

Kommunens ekonomiska läge påverkar givetvis nämndens verksamheter. Framöver kommer mycket kraft att läggas på effektiviseringsåtgärder tillsammans med nämndens kunder.

Med tanke på servicenämndens utföraruppdrag är det viktigt att arbeta med ständiga förbättringar. Sådana förbättringar leder till en effektivare och konkurrenskraftig verksamhet.

Visste du att...

- Skövde VA har återfört 3 125 ton slam till lantbruket. Genom att återföra växtnäringsämnen som grödan behöver har vi bidragit till miljövinster.
- Sektor service har under 2019 installerat 24 gräsrobotar på kommunens grönyteområden.

Nyckeltal från verksamheten

	2019	2018	2017	2016
Lokalvård; städyta (m2)	284 750	280 776	268 516	
Lokalvård; bruttokostnad städyta (kronor/m2)	194	188	190	
Fastighetsskötsel; bygg- och installationsyta (m2)	416 344	408 427	393 719	
Inre fastighetsskötsel (kronor/m2)	34,73	33,74	33,77	
Fiber; driftsatta lägenheter/hus (antal)	7 883	7 167	6 379	5 956
Fiber; anslutningsgrad (procent)	75,6	61,4	53	39,2
Andel bilar < 3,5 ton med förnyelsebart drivmedel (procent)	87	65	45	
Måltid; serverade luncher inom skola (antal)		1 015 412	1 027 732	1 014 969
Förnyelseakt ledningsnät dricksvatten (antal år)	205	133	237	147
Förnyelseakt ledningsnät spillvatten (antal år)	102	147	122	147
Förnyelseakt ledningsnät dagvatten (antal år)	270	267	288	9 546
Anslutningsgrad dricksvatten (procent)	99	99	99	99
Anslutningsgrad spillvatten (procent)	98	98	98	98
Nya abonnenter (antal)	836	920	1 342	634

7.7 Bygglövsnämnden

Vad gör bygglövsnämnden?

Från och med årsskiftet har namnet ändrats från byggnadsnämnd till bygglövsnämnd. Nämnden har fortfarande samma funktion som byggnadsnämnden.

Bygglövsnämnden ansvarar för kommunens bygglövsverksamhet och tillsyn enligt plan- och bygglagstiftningen, samt för handläggning av bostadsanpassningsärenden och energirådgivning. Nämnden ansvarar också för kommunens grundläggande geodata, mätning, kartframställning och GIS-samordning, liksom för namn- och adressättning samt lägenhetsregister. Dessutom är bygglövsnämnden kommunens trafiknämnd, med ansvar för lokala trafikföreskrifter samt för parkerings- och transporttillstånd. Den kommunala lantmäterimyndigheten (KLM) hör organisatoriskt till bygglövsnämnden, men har en självständig myndighetsroll enligt fastighetsbildningslagstiftningen.

Ekonomi och verksamhet

Mycket av nämndens arbete har under året fokuserat på att hantera basverksamheten. Bygglövsenheten har jobbat mycket för att ta hand om ärendebalansen, som har ökat markant de senaste åren. De många ärendena har lett till ett bättre resultat. Enheten skördar nu frukterna av arbetet med ärendehanteringens digitala flöde, som har gett en effektiviseringsvinst för de byggnadsinspektörer och bygglövsarkitekter som jobbar i processen.

Bygglövsnämndens resultat för 2019 är ett överskott på 0,1 miljoner kronor. I bygglövsnämndens ram finns endast kostnader för politiker om 0,5 miljoner kronor. Verksamheten återfinns hos kommunstyrelsen.

Framtiden

Hållbar utveckling av samhället

Skövde växer. Det ökar behovet av bostäder och en väl fungerande infrastruktur, både för att underlätta resandet och för att göra staden tillgänglig för invånare och besökare. Att utveckla infrastrukturen är också väsentligt för att skapa fler jobb och

Resultat (mkr)

Verksamhet	Intäkt 2019	Kostnad 2019	Netto 2019	Budget 2019	Budgetavvikelse	Netto 2018	Netto 2017
Politik	0	-0,4	-0,4	-0,5	0,1	-0,2	-0,1
Summa	0	-0,4	-0,4	-0,5	0,1	-0,2	-0,1

Nämndens egna verksamhetsmål

- Tydliggöra bygglövsprocessen
- Förbättrat näringslivsklimat
- Frigöra resurser genom effektiviseringsåtgärder

- Uppfyllt/kommer uppfyllas
- ◆ Delvis uppfyllt/kommer delvis uppfyllas
- Ej uppfyllt/kommer ej uppfyllas

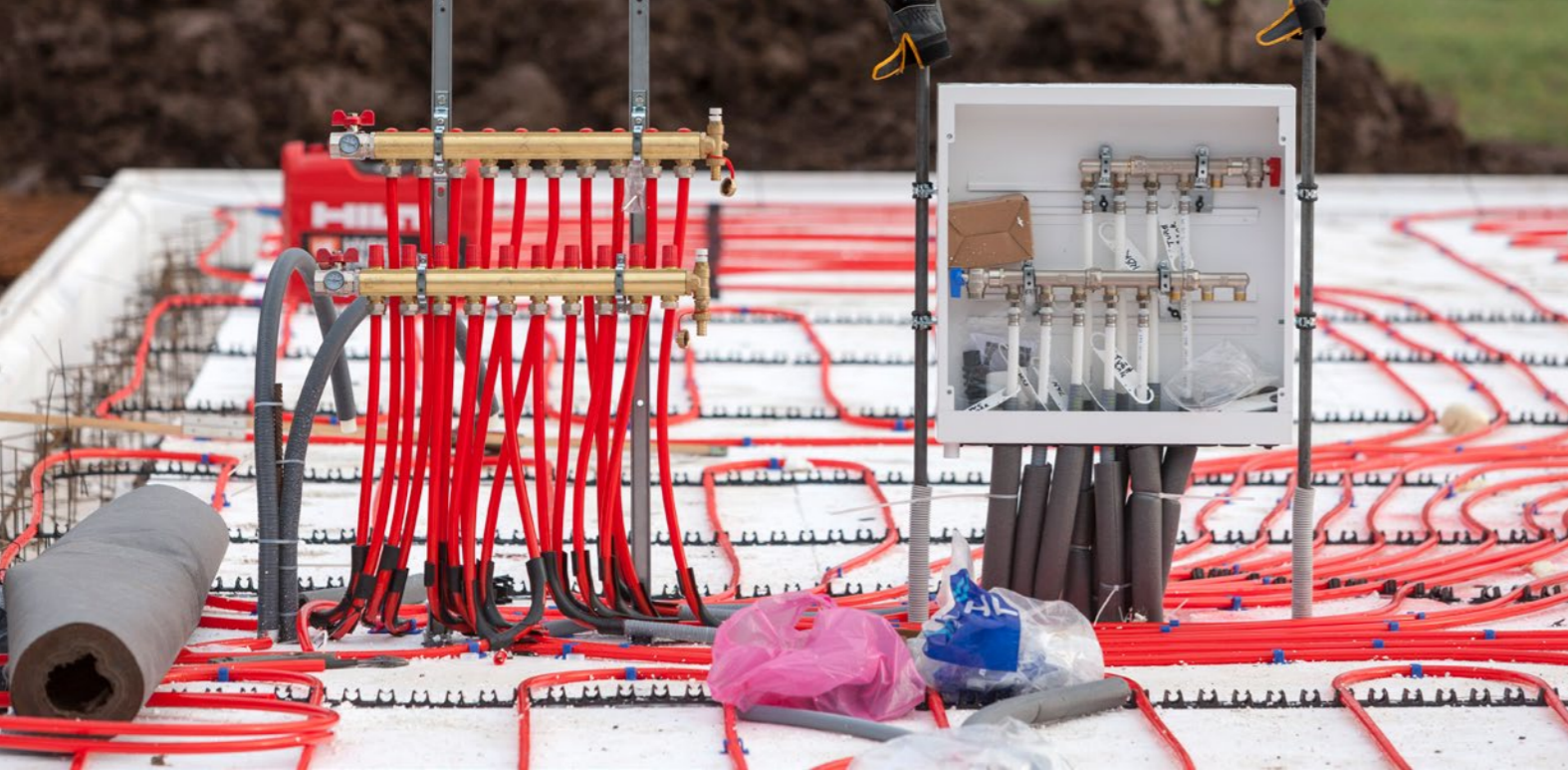
större arbetsmarknadsregioner samt ge förutsättningar för ökat bostadsbyggande.

Med en välutvecklad infrastruktur man kan också ta tillvara ytterområdenas kvaliteter och på så vis öka delaktigheten och ansvarstagandet hos dem som bor och verkar på landsbygden. Utvecklingen ska främja kommundelarnas attraktionskraft och möjliggöra ett liv nära naturen och möten på rofyllda platser även om arbetsplatsen ibland ligger långt ifrån boendeorten.

Klimatet har stor påverkan på samhället. Även om ökningen av den globala medeltemperaturen begränsas till under två grader väntas stora klimatförändringar. Samhället är idag anpassat och uppbyggt efter ett visst klimat. Med nuvarande och förväntade klimatförändringar ändras förutsättningarna för hela samhället.

Städer och tätbebyggda områden är särskilt känsliga för climateffekter som översvämning och högre temperaturer. Extrema väderhändelser som värmebölja, skyfall och kraftiga regn väntas bli vanligare. Det är därför helt avgörande att den fysiska planeringen och utvecklingen tar hänsyn till kommande förändringar. Konsekvenserna för ekosystemen kommer också att bli påtagliga och påverka hur vi kan använda dem i exempelvis jord- och skogsbruk.

Det kan exempelvis bli aktuellt att anpassa dagvattenhantering, avloppssystem, teknisk infrastruktur, vägar, bebyggelse,

grön infrastruktur, ekosystemtjänster med mera. I framtiden kommer det att krävas större investeringar för att hantera klimatförändringarna.

Konjunktur

Konjunkturinstitutet bedömer att högkonjunkturen nådde sin kulmen under 2018 och att vi nu är framme vid dess slutpunkt. I slutet av 2019 pekade dock flera indikatorer på en långsam konjunkturuppgång, men i och med spridningen av coronaviruset har uppgången stannat av. Under 2020 väntas en BNP-tillväxt på endast 1 procent, vilket är svagare än normalt. Vi ser redan nu att antalet beviljade bygglov för flerbostadshus och enbostadshus minskar. Den utvecklingen kommer sannolikt att förstärkas av konjunkturläget.

Flera faktorer påverkar utvecklingen. Det gäller exempelvis eventuella beslut om statsbidrag för investeringar, de skärpta amorteringskraven, minskade ränteavdrag och höjda räntor.

Visste du att...

- Skövde kommun blev blåljuscertifierad under 2019. Det gör oss till en av de tio första kommunerna som fått blåljuscertifierad geodata.
- Under 2019 införde Skövde kommun boendeparkering.

Flera av dessa innebär ökade kostnader för hushållen och efterfrågan på färdigställda bostäder riskerar därmed att minska. Bristen på arbetskraft i byggsektorn är fortfarande högre än i många andra sektorer, vilket fördröjer byggnationstakten. Dessutom är arbetsbelastningen fortsatt hög på samtliga enheter inom sektor samhällsbyggnad. Sammanfattningsvis gör detta att det kan bli svårt att nå Skövde kommuns mål om 400 nya bostäder.

Nyckeltal från verksamheten

	2019	2018	2017	2016
Handläggningstid bygglov vid inkomna kompletta handlingar (antal dagar)	17	25	21	17
E-tjänsteärenden bygglov, trafikplan, p-tillstånd, nybyggnadskarta (procent av totalt antal ärenden)	34	28	28	19
Handläggningstid nybyggnadskarta (antal dagar)	-	13	14	14
Ändrade beslut i överinstans (antal i förhållande till samtliga beslut inom bygglov)	2	3	0	0

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande församling, med 61 ledamöter som valts i allmänna val. Kommunfullmäktiges arbete leds av dess ordförande. Valberedningen till styrelser och nämnder utses av kommunfullmäktige.

Överförmyndare

Överförmyndare ska utses i enlighet med föräldrabalken. Överförmyndaren i Skövde är juridiskt inte en nämnd, utan ett uppdrag för förtroendevald politiker.

Valnämnd

Varje kommun ska ha en valnämnd, alltså en lokal myndighet som ansvarar för frågor kring allmänna val. Nämndens ansvar regleras i vallagen.

Revision

Revisionen är fristående och oberoende. Den består av politiker som har i uppgift att granska verksamheterna och rapportera direkt till kommunfullmäktige.

Revisorerna har ett personligt ansvar men fungerar också som nämnd i vissa frågor. Till stöd för sitt uppdrag har revisorerna sakkunniga biträden. I Skövde kommun är det för närvarande PwC som har uppdraget.

Revisorernas ansvar är att granska verksamheten, intern kontroll och räkenskaper samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag, mål och föreskrifter.

Arvodesnämnd

Arvodesnämnden ansvarar för att bereda frågor om ekonomiska förmåner till kommunens förtroendevalda politiker.

Resultat (tkr)

Verksamhet	Intäkt 2019	Kostnad 2019	Netto 2019	Budget 2019	Budgetavvikelse	Netto 2018	Netto 2017
Kommunfullmäktige	0	4 333	-4 333	4 194	-139	-4 478	-3 961
Revision	0	1 588	-1 588	1 600	12	-1 495	-1 500
Arvodesnämnd	0	0	0	0	0	0	-13
Överförmyndare	182	5 902	-5 720	5 879	159	-5 527	-6 889
Valnämnd	1 233	2 401	-1 168	1 300	132	-2 061	-13

Skövde kommunkoncern

Årets verksamhet i kommunala bolag
och förbund112

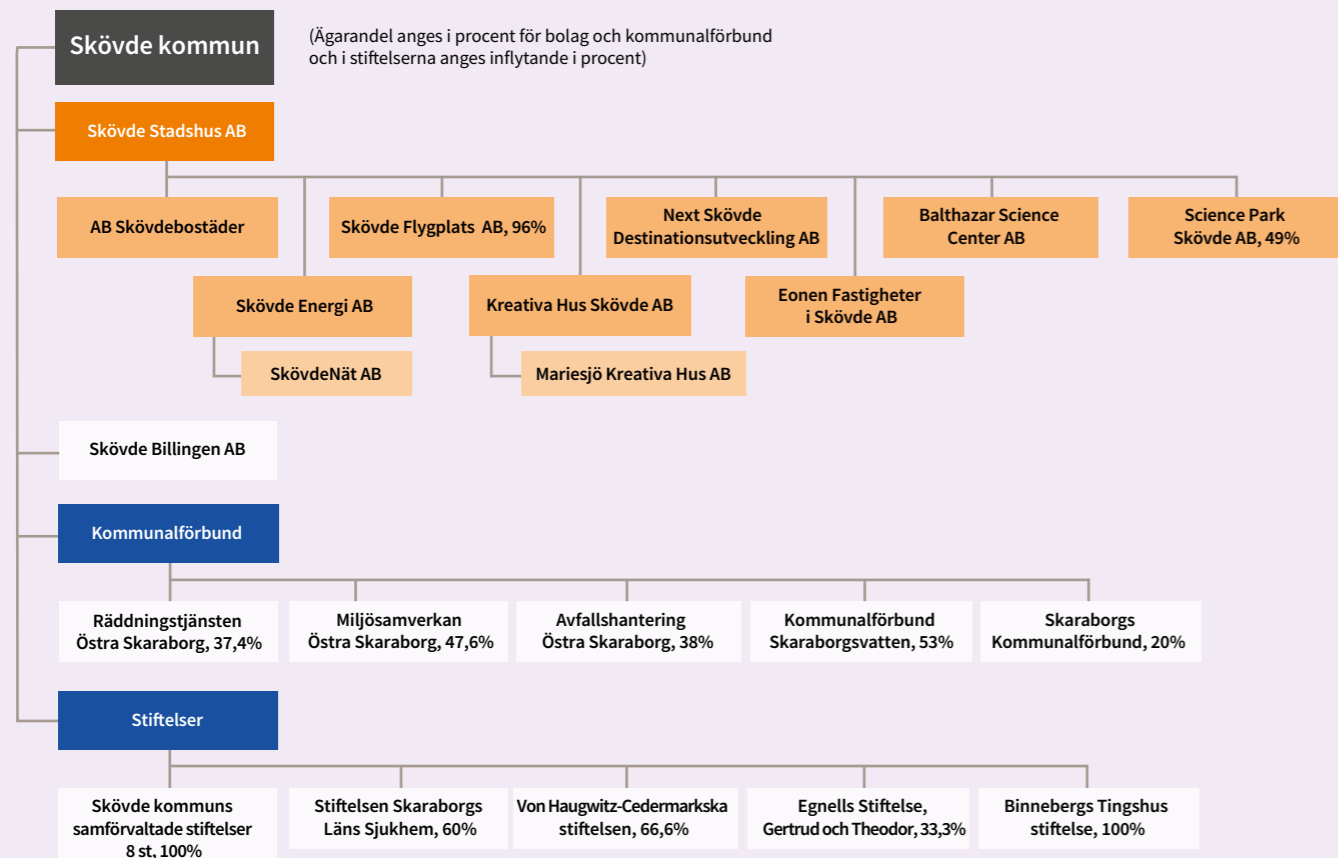
Övriga hel- och delägda aktiebolag 123

Kommunalförbund som ingår i den
totala kommunkoncernredovisningen..... 125

Årets verksamhet i kommunala bolag och förbund

En kommuns redovisning ska även omfatta verksamheter som bedrivs av övriga juridiska personer där kommunen har stort inflytande. Nedan anges de bolag och kommunalförbund som ingår i den totala kommunkoncernredovisningen. Här finns också en kort beskrivning av verksamheterna, viktiga händelser under året, samt en faktaruta med årets resultat. Uppgifterna är i vissa fall preliminära eftersom de inte har fastställts av respektive kommunalförbunds direktion eller respektive bolags årsstämma.

Där procentsats inte anges är ägandet 100 procent.

Skövde Stadshus AB

God ekonomisk hushållning

Bolaget har mycket små egna risker och agerar aktivt för att begränsa/minimera risker för koncernbolagen.

Verksamhet

Bolaget ska som moderbolag i Skövde kommuns helägda koncern leda, driva och utveckla verksamheter inom kommunens kompetensliga områden. Detta sker genom innehav av aktier i aktiebolag bildade av moderbolaget eller kommunen.

Bolagets syfte är att som moderbolag i kommunens koncern utöva tillsyn över koncernbolagen i enlighet med aktiebolslagen samt ta tillvara gemensamma ekonomiska intressen för Skövde kommun. Under året har bolaget bland annat utövat sin tillsyn genom ägardialoger och uppföljningsdialoger med samtliga dotterbolag. Samtliga dotterbolag lämnar också in protokoll från sina styrelsesammanträden. Även kommunstyrelsen får ta del av dessa protokoll, vilket också är en del i att uppfylla tillsynsplikten.

Under 2019 har även ett gemensamt ägardirektiv för energikoncernen arbetats fram.

Resultat och ekonomisk ställning

Skövde Stadshus AB, Moderbolag

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	200	200		200
Balansomslutning	1 108 022	1 077 336		1 052 910
Årets resultat efter finansiella poster	46 288	14 561		-546
Eget kapital	1 094 082	1 061 894		1 042 465
Summa skulder och avsättningar	13 940	15 442		10 445
Nettoinvesteringar	0	0		0
Soliditet (procent)	99	99		99
Antal anställda	0	0		0

Skövde Stadshus AB, Koncern

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	710 442	713 562		686 280
Balansomslutning	4 127 445	3 895 211		3 840 402
Årets resultat efter finansiella poster	98 348	141 480		127 532
Eget kapital	1 759 720	1 702 390		1 583 133
Summa skulder och avsättningar	2 367 725	2 192 821		2 257 269
Nettoinvesteringar	363 314	313 842		373 110
Soliditet (procent)	43	44		41
Antal anställda	186	177		158

Årets resultat i moderbolaget är 46,3 miljoner kronor. Det kan jämföras med 14,6 miljoner 2018. Skillnaden beror framför allt på att Skövde Stadshus AB har överlåtit aktier i Skövde Energi Elnät AB till Skövde Energi AB. Överlåtelsen gav en reavinst på 32,1 miljoner. Skövde Stadshus AB har också fått 15 miljoner kronor i värdeöverföring från AB Skövdebostäder.

Framtida utveckling

Under 2020 kommer övriga dotterbolags ägardirektiv att revideras. Införandet av principen om kommunkoncernnytta kommer utgöra grund för samtliga helägda dotterbolag. Principen innebär att dotterbolagen i sin verksamhet ska ta hänsyn till den samlade effekten för kommunkoncernen och välja lösningar som tillgodoser helhetsintresset. Detta för att skapa största möjliga ekonomiska koncernnytta.

Tre viktiga händelser som leder mot Vision Skövde 2025 Regionen

Skövde Stadshus AB bjuder varje år in till en koncernutvecklingsdag. Under 2019 ägde den rum i juni månad. Dagen syftar till att utveckla koncernen och skapa förståelse för dess utmaningar och möjligheter. Årets koncernutvecklingsdag ägnades bland annat åt att beskriva moderbolagets roll samt hur Skövdes kommunkoncern och de kommunala bolagen styrs och följs upp. Vi gav också exempel på viktiga gemensamma strategiska utvecklingsområden. Några av dessa var etableringar, kompetensförsörjning, infrastruktur, digitalisering, Mariesjöområdet och Högskolan i Skövde.

Tillsammans

Ett gemensamt ägardirektiv för den samlade energikoncernen Skövde Energi har arbetats fram tillsammans med koncernens två bolag Skövde Energi AB och Skövde Energi Elnät AB.

Bland annat har principen om kommunkoncernnytta införts i ägardirektivet.

Vårt varumärke

Vid den årliga bolagsdagen i maj kunde kommunfullmäktige, styrelseledamöter i bolagen, vd:ar och andra få veta mer om de kommunala bolagens verksamheter och deras framtida utmaningar. Syftet med detta var att öka samsynen och stärka samverkan inom kommunkoncernen.

AB Skövdebostäder

God ekonomisk hushållning

AB Skövdebostäder vill bidra till ett hållbart samhälle och vara ett föredöme i miljöfrågor. Därför har bolaget bland annat infört matinsamling och utbyggda möjligheter till källsortering i bostadsområdena. Bolaget fortsätter också att sänka sin energi- och vattenförbrukning, sätter upp solceller i flera områden och fortsätter att bygga laddstationer.

Det ekonomiska resultatet följer verksamhetens budgeterade förutsättningar. En liten positiv avvikelse finns när det gäller uppvärmningskostnader, men vi ser också två större avvikelser. Den ena gäller den finansiella delen. Här har bolaget i förtid löst in så kallade ränteswappar (derivatinstrument). Denna inlösen gav en engångskostnad på 28,3 miljoner kronor, men kommer i gengäld att innebära lägre räntenivåer för bolaget framöver. Den andra avvikelsen beror på att bolaget gjort en avsättning för avgångsvederlag som belastar resultatet med cirka 4 miljoner kronor.

Verksamhet

Skövdebostäder fortsätter att växa. Under 2019 passerade bolaget 100 anställda och vid årsskiftet hade vi 104 tillsvidareanställda i bolaget. Under året har också flera interna förflyttningar skett. Det är mycket positivt och visar på möjliga utvecklingsvägar. Företaget har också bytt vd under året. Det finns behov av ytterligare förstärkning i organisationen, framför allt kring HR och inköp.

Bolaget underhåller sina fastigheter kontinuerligt och reinvesterar för ett långsiktigt förvaltande och ägande. Målet är att tillhandahålla goda och trygga boendemiljöer i välskötta fastigheter och bostadsområden. Bolaget ligger också i nationell toppklass när det gäller nöjda kunder och har fått flera utmärkelser. Bland annat vann bolaget *Kundkristallen* tre år i rad mellan 2016 och 2018 och tog en andraplats i Eurhonets CSR Award 2018 för Aspö ekologi. För byggnationen av Ekedal blev Skövdebostäder också finalist i *European Responsible Housing Awards 2019*, och utsågs samma år till *Årets samhällsbyggare* av Dagens Samhälle 2019.

Skövdebostäder ger sina kunder stort inflytande över sitt boende, både genom det hyresgäststyrda lägenhetsunderhållet och via trapphusmöten, bomöten, enkäter med mera.

Resultat och ekonomisk ställning

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	385 249	368 591	381 546	343 288
Balansomslutning	2 741 823	2 499 030		2 378 125
Årets resultat efter finansiella poster	87 775	116 070	110 585	108 603
Eget kapital	1 179 890	1 129 847		1 050 497
Summa skulder och avsättningar	1 447 810	1 259 846		1 237 040
Nettoinvesteringar	285 044	201 896		201 735
Soliditet (procent)	46	49		47
Antal anställda	104	95		93

Omsättningsökningen beror på att nya fastigheter tillkommit och på att hyrorna höjdes med 1,7 procent från och med den 1 januari 2019. Driftkostnaderna följer budgeten mycket väl. Underhållskostnaderna ökar något jämfört med föregående år men ryms inom budgeterade ramar. Avskrivningarna ökar i takt med att nyproduktionen fortskrider och komponentbyten genomförs i fastigheterna. Investeringsvolymer är fortsatt hög men avviker från budgeterad volym på grund av senareläggning av byggstarten för projekt Kurorten (132 studentlägenheter).

Framtida utveckling

Under den senaste affärsplaneperioden (2016-2019) har bolaget byggt 569 lägenheter i områdena Aspö, Ekedal, Frostaliden och Grubbagården. De projekt som nu pågår är byggnationen av 13 lägenheter i Timmersdala, som ska stå klar i september 2020, och 132 studentlägenheter i Kurorten. Dessa blir inflyttningsklara till höstterminsstarten 2021.

Samtidigt planeras fler områden. Det är viktigt att bygga rätt typ av bostäder och på de platser där efterfrågan finns. Sett till den totala uthyrningssituationen, med omflyttningar i nya områden och höjda hyresfordringar, närmar sig nyproduktionshyrorna nu en smärigräns. Efterfrågan kan därför börja dämpas trots att behoven kvarstår. Vår långsiktiga ambition är dock att varje projekt ska bära sina egna kostnader, särskilt när det gäller nybyggnation. Detta är en följd av kravet på affärsmässighet.

Tre viktiga händelser som leder mot Vision Skövde 2025 Attraktiva boendemiljöer

Skövdebostäder verkar för att vara en katalysator för att få igång andra projektörer och bidra till nybyggnation. I samverkan med kommun och andra aktörer i näringslivet utvecklar bolaget stadsdelar för att skapa en attraktiv stad. Det gäller exempelvis områdena Aspö, Frostaliden och framöver även Mossagården.

Tillsammans

Skövdebostäder engagerar sig i samhällsutvecklingen, inte minst genom vårt integrationsarbete. Det sker bland annat genom fler sociala kontrakt men också genom så kallade bointroduktioner, vår boskola samt genom språkkaféer.

Vårt varumärke

Skövdebostäders varumärke är starkt. Vi arbetar för att våra hyresgäster ska känna stolthet över att bo hos oss och att deras roll som varumärkesbärare på så vis ska stärkas. När bransch- och riksmidia uppmärksammar våra nyproduktionsprojekt stärks vårt varumärke även i ett nationellt perspektiv.

Skövde Energi AB

Skövde Energi AB (SEAB) äger 100 procent av dotterbolaget Skövde Energi Elnät AB (SNAB). Tillsammans går de två aktiebolagen under den gemensamma benämningen Skövde Energi, som i detta avsnitt kallas bolaget. Skövde Energi AB:s affärsområde är kraftvärme och Skövde Elnät AB:s område är elnät.

God ekonomisk hushållning

Bolaget arbetar kontinuerligt med att hushålla med både råvaror, resurser och kapital. Det är en förutsättning för att skapa långsiktigt hållbara energisystem och en effektiv drift. Sammantaget har bolaget uppnått en god ekonomisk hushållning.

En förutsättning för att maximera driftens lönsamhet är att bevaka den nationella energimarknaden, väderprognoser och andra faktorer. Under året har ett system införts för att optimera elproduktionens lönsamhet på Värmekällan. Den totala intäkten från elproduktion blev 20 miljoner kronor.

Bolagets totala anläggningstillgångar har ett värde på 1 138 miljoner kronor. Av dessa hör 815 miljoner till SEAB och 323 miljoner till SNAB. Den som har en stor andel bundet kapital måste också ha systematisk tillgångsförvaltning. Bolaget planerar underhållet noggrant. Underhållssystem är på väg att införas, teknikråd har startats och en ny investeringsprocess finns på plats. Sammantaget har bolaget därmed stärkt sin förmåga till god ekonomisk tillgångsförvaltning.

Vårt humana kapital – alltså medarbetarna – är grunden för bolagets prestation. Att ha rätt kompetenser och medarbetare som drivs av att utveckla är en förutsättning för att lyckas i en bransch i stor förändring. Bolagets nettoomsättning är 7,0 miljoner kronor per anställd.

Vi fokuserar mycket på att samverka mellan affärsområdena kraftvärme och elnät. Sammanslagningen av bolagen har skapat rätt förutsättningar för en resurseffektiv organisation. Energisystemen kraftvärme (fjärrvärme) och elnät kan nu samverka och optimeras mer effektivt.

Verksamhet

Under 2019 tog kommunfullmäktige beslut om ett nytt ägardirektiv för bolaget. I ägardirektivet anges tydliga syften och mål som bolaget ska uppnå;

”Långsiktigt främja och aktivt verka för ett klimat- och resurseffektivt energiförsörjningssystem”.

Genom produktion av fossilfri och förnyelsebar värme och el har bolaget bidragit till en total reduktion av kommunens utsläpp av koldioxid med 102 300 ton, vilket är det enskilt största bidraget till kommunens klimatmål. Biobränsle och avfallsbränsle har sitt huvudsakliga ursprung från lokala leverantörer,

inom en radie på fem, sex mil. Samhällets omställning mot fossilfri energiförsörjning är i fokus. Vårt elnät utvecklas kontinuerligt för fortsatt elektrifiering av såväl industri som fordon. Elnätet måste anpassas för en ökad andel mikroproduktion, till exempel solceller. Effektytrymmet på elnätet är kritiskt.

”Arbeta för att Skövde kommun ska vara en attraktiv etableringsort”.

Under 2019 har bolaget deltagit aktivt i kommunens och regionens arbete för att attrahera nya etableringar. Att ha tillgång till hållbara energilösningar och eleffekt är viktiga konkurrensfaktorer.

”Bolaget ska drivas i syfte att skapa affärsmässig samhällsnytta”.

Skövde Energi ska successivt öka sin avkastning till 5,5 procent av det totala kapitalet. 2019 nådde vi 2,5 procent. Den samlade rörelsemarginalen blev 8,2 procent och resultatet efter finansiella poster landade på 25,1 miljoner kronor: 13,7 miljoner för SEAB och 11,4 miljoner för SNAB.

Affärsmässig samhällsnytta innebär att bolaget måste balansera sin förväntade avkastning mot energimarknadens utveckling, skatter och styrmedel samt skärpta miljö- och säkerhetskrav. Den lokala marknadens krav på leveranssäkerhet och konkurrenskraftiga energipriser måste också beaktas.

Skövde Energi hanterar och ansvarar för samhällsviktig infrastruktur. För att minska risken för störningar orsakade av hot mot rikets säkerhet kommer vi att behöva vidta säkerhetsförbyggande åtgärder.

Bolaget har hög prioritet på att nå långsiktig och uthållig avkastning. En strategisk plan är fastställd och under 2020 kommer en ny affärsplan att beslutas av styrelsen.

Skövde Energi bedriver sex tillståndspliktiga och fyra anmälningspliktiga verksamheter enligt miljöbalken för produktion av värme och el.

Resultat och ekonomisk ställning

Skövde Energi AB

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	265 501	265 232	244 944	235 627
Balansomslutning	956 029	774 117		854 523
Årets resultat efter finansiella poster	13 718	19 051	7 000	9 798
Eget kapital	247 815	65 445		65 272
Summa skulder och avsättningar	708 214	708 672		789 251
Nettoinvesteringar	-25 899	-18 717	-46 350	-112 386
Soliditet (procent)	44	30		25
Antal anställda	50	34		30

Skövde Energi Elnät AB

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	83 955	87 682	86 631	86 076
Balansomslutning	354 808	374 985		424 832
Årets resultat efter finansiella poster	11 421	15 707	15 392	12 915
Eget kapital	155 182	152 699		150 139
Summa skulder och avsättningar	199 626	222 286		274 693
Nettoinvesteringar	-23 423	-22 063	-26 500	-14 393
Soliditet (procent)	53	49		42
Antal anställda	0	15		16

Bolaget har gjort ett bättre resultat än budget. Marginalen för elproduktionen har under året varit gynnsam, vilket har lett till ökade intäkter utan att kostnaderna ökat i samma utsträckning. Utvecklingen av rörelsemarginalen på 8,2 procent och avkastningen på totalt kapital på 2,5 procent har därmed påverkats positivt jämfört med budget. Vi fortsätter att arbeta för en långsiktig och uthållig avkastning på totalt kapital på 5,5 procent.

Framtida utveckling

Mot bakgrund av energimarknadens omställning ställs bolaget inför stora risk- och osäkerhetsfaktorer. Under början av 2020 har Sverige drabbats av onormalt vinterväder, vilket påverkat energimarknaden dramatiskt. Detta kommer att radikalt försämra bolagets förutsättningar att nå det budgeterade resultatet för 2020.

Bolaget arbetar ständigt för att ligga i framkant och skapa de förutsättningar som krävs för att kunna leverera både infrastruktur- och energilösningar i takt med Skövdes tillväxt.

Under hösten 2020 kommer all personal att samlokaliseras på Värmekällan.

Energimarknadsinspektionen beslutar om intäktsramens storlek för elnätsavgifter. Intäktsramen för perioden (2020–2023) gör att det i nuläget inte är möjligt att öka intäkterna från elnätsavgifter så mycket som vi skulle behöva.

Under 2020 kommer bolaget att investera totalt 101 miljoner kronor. Av dessa står SEAB för 75 miljoner och SNAB för 26 miljoner.

Tre viktiga händelser som leder mot Vision Skövde 2025 Kunskapsutveckling och arbete

Skövde Energi har ett väletablerat samarbete med högskolor och universitet. Bolaget tar också stort ansvar för lärandet i grund- och gymnasieskolan. En viktig uppgift är att bidra till stärkt intresse och ökad kunskap om samhällets energi- och miljöfrågor.

Tillsammans

Skövde Energi samverkar aktivt med kommunkoncernens övriga bolag samt med kommunens enheter för att stärka Skövdes varumärke och attraktivitet. Under året har Skövde Energi haft en aktiv roll i att planera och genomföra Matfestivalen och Stad i Ljus. Bolaget har också varit med och skapat Skogsmulleriket på Billingen.

Vårt varumärke

I samband med att Skövde Energi bildades, lanserade bolaget en helt ny varumärkesplattform och logotyp enligt riktlinjerna för kommunkoncernens bolag. Varumärket syftar till att stärka bilden av Skövde som en attraktiv och framåtsträvande boende- och etableringsort.

Kreativa Hus Skövde AB

Kreativa Hus Skövde AB äger 100 procent av dotterbolaget Mariesjö Kreativa Hus AB. Sedan den 1 april 2019 äger bolaget också 100 procent av dotterbolaget VästFast i Skaraborg AB.

God ekonomisk hushållning

Bolaget bedöms uppfylla god ekonomisk hushållning genom att bedriva sin fastighetsverksamhet på ett varsamt och strategiskt sätt. Den största avvikelserna för 2019 bottnade i beslutet att under 2020 riva huset Makerspace på Tegelbruket 4. Byggnaden är inte ändamålsenlig och rivs för att ge plats åt utvecklingen i planprogrammet. Nedskrivningen görs under det år som rivningsbeslutet tas. Det betyder att 2019 års resultat efter finansiella poster (0,76 miljoner kronor) försämras med motsvarande bokfört värde (3,62 miljoner). Detta är en engångspost som bedöms nödvändig för bolagets utveckling.

Verksamhet

Kreativa Hus Skövde är kommunens redskap för att främja nyföretagande och tillväxt i Skövde kommun genom ändamålsenliga och attraktiva företagslokaler. Våra lokaler finns i Science Park Skövde, teknikparken med koppling till Högskolan i Skövde.

Bolagets viktigaste händelse under 2019 var när kontorshuset Pergolan togs i bruk i mitten av april. I och med tillskottet har totalt 5 600 kvadratmeter uthyrningsbar kontorsyta tillförts Science Park Skövde. Bolaget uppfyller därmed en av sina viktigaste funktioner och når ett av sina viktigaste mål. En välbesökt invigning hölls i juni och flera bolag som sitter i Pergolan valde att samtidigt ha öppet hus. Uthyrningen har pågått under året och går enligt plan. Det betyder att viss yta kommer att finnas kvar för bolag att expandera eller nyetablera sig på även efter att huset färdigställts. I samband med etableringen asfalterades en stor parkering bredvid Pergolan. Bolaget fick också hämta perenner från rabatterna i Garpaparken, och dessa försköner nu området. Dessutom kompletterade man med viss annan plantering, bland annat av tulpanlökar. Detta för att stärka den tulpanfestival som hålls i Skövde under våren 2020.

En annan strategiskt viktig händelse är att bolaget genom köpet av VästFast i Skaraborg AB förvärvat en grannfastighet för framtida expansion.

Det gamla tegelbrukets skorsten renoverades under sommaren. Visst bidrag erhöles från länsstyrelsen.

Bolagens samtliga fastigheter ingår i det planprogram som tas fram för Mariesjö, och Kreativa Hus Skövde deltar i arbetet tillsammans med kommunens tjänstemän och andra berörda. Planer för framtida expansion och byggnationer diskuteras löpande. Detta uppfyller ett annat av bolagets viktiga mål: Att tillsammans med andra intressenter arbeta för att Skövde ska vara en attraktiv etableringsort samt allmänt främja Skövdes näringsliv.

En väsentlig personelhändelse för bolaget är att vår vd från och med den 30 september också är tillförordnad vd för Science Park Skövde. Detta gjorde att projektet med solceller, elbilsladdare och återvinningsstation inte kom igång som planerat. Under hösten beslutade man också att under 2020 anställa egna fastighetsskötare istället för att köpa in tjänsten.

Resultat och ekonomisk ställning

Kreativa Hus Skövde AB

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	15 996	13 217	14 000	13 376
Balansomslutning	275 374	225 695		163 022
Årets resultat efter finansiella poster	-2 858	2 597	50	1 959
Eget kapital	63 703	67 104		66 922
Summa skulder och avsättningar	152 541	158 591		96 100
Nettoinvesteringar	26 122	65 375		9 375
Soliditet (procent)	23	30		42
Antal anställda	1	1		1

Mariesjö Kreativa Hus AB

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	2 279	2 197	2 200	1 377
Balansomslutning	8 563	9 151		9 861
Årets resultat efter finansiella poster	1 269	272	285	641
Eget kapital	1 582	1 497		1 442
Summa skulder och avsättningar	7 294	7 654		8 419
Nettoinvesteringar	0	0		0
Soliditet (procent)	22	20		18
Antal anställda	0	0		0

VästFast i Skaraborg AB

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	2 027	1 982		2 001
Balansomslutning	7 944	8 300		8 757
Årets resultat efter finansiella poster	1 307	1 352		1 315
Eget kapital	2 311	3 284		2 729
Summa skulder och avsättningar	5 633	5 016		6 028
Nettoinvesteringar	0	0		0
Soliditet (procent)	29	40		31
Antal anställda	0	0		0

Den största avvikelserna för årets resultat i Kreativa Hus Skövde är nedskrivningen av Makerspace. Nedskrivningen är på -3,62 mnkr, vilket motsvarar byggnadens bokförda värde. Hyresintäkterna i Kreativa Hus Skövde har ökat successivt sedan i april, då den nya byggnaden Pergolan togs i bruk och nya hyresgäster flyttade in.

I Marijesjö Kreativa Hus är omsättningen i nivå med både budget och 2018 års omsättning. Resultatet är dock högre än både budget och föregående år. Skillnaden beror framför allt på kraftigt minskade kostnader för reparation och underhåll.

I VästFast i Skaraborg är både omsättning och resultat i paritet med tidigare år. Någon budget för 2019 fanns ej eftersom bolaget togs över under pågående verksamhetsår.

Framtida utveckling

Kreativa Hus Skövdes fastigheter finns med i första delen av det nya planprogrammet för Marijesjö, och bolaget deltar aktivt

i den framtida satsningen på en helt ny stadsdel. På kort sikt betyder det att bolaget, inklusive dotterbolagen, behöver planera sina nästa steg kring exempelvis ny- och ombyggnationer, rivningar samt strategiska beslut för kommande expansioner.

På längre sikt innebär det stora investeringar och kanske också strategiska försäljningar. En osäkerhet är naturligtvis den förväntade lågkonjunkturen. En annan är att Skövde fått överskott på lokaler i och med att Regionens Hus byggts. Bolaget noterar en avmattning i efterfrågan av lokaler, men konstaterar samtidigt att många av bolagets hyresgäster arbetar i branscher som inte drabbas lika hårt av lågkonjunkturen – efterfrågan på it-tjänster väntas inte avta.

Tre viktiga händelser som leder mot Vision Skövde 2025 Regionen

Kreativa Hus Skövde med dotterbolag verkar för att hela Skaraborg ska kunna dra nytta av fördelarna med att befinna sig i Science Park Skövde. Det gör vi genom att ständigt utveckla och expandera teknikparkens ytor. Tack vare det arbetet blir parken tillgänglig för att stärka Skövde-regionens attraktiva nav där spetskompetenser och spetsföretag finns.

Kunskapsutveckling och arbete

Kreativa Hus Skövde med dotterbolag underlättar för bolag att etablera verksamheter och utveckla både nya och befintliga företag i Science Park Skövde. Det gör vi genom att tillhandahålla attraktiva och ändamålsenliga lokaler. Vi bidrar också aktivt i etableringsarbetet och ser att deltagandet ökar i den etableringsgrupp som kommunen leder.

Tillsammans

Kreativa Hus Skövde med dotterbolag bygger inkluderande och attraktiva miljöer. På så vis bidrar vi till att skapa attraktiva arbetsplatser och gynnar arbetsmiljön för de bolag som finns i våra fastigheter.

**Next Skövde Destinationsutveckling AB
God ekonomisk hushållning**

Next Skövde strävar efter en långsiktigt stark ekonomi i balans. Styrelsen har lagt ett långsiktigt soliditetsmål på 40 procent. För verksamhetsåret 2019 gör bolaget ett litet positivt resultat och vid årets utgång är soliditeten 40 procent.

Bolaget har som mål att hushålla med ekonomiska resurser, och vi arbetar med aktiviteter och åtgärder som stödjer det målet. Några exempel är nära kostnadskontroll vid bolagets evenemang, minskat konsultberoende samt att i så stor utsträckning som möjligt använda egen produktion för marknads och kommunikation.

Verksamhet

Next Skövdes huvuduppdrag är enligt ägardirektivet att koordinera och positionera Skövde som destination. Våra verktyg för detta är marknadsföring, destinationsutveckling samt att värva evenemang och möten till staden.

Resultat och ekonomisk ställning

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	7 116	8 738		9 211
Balansomslutning	8 965	11 261		11 470
Årets resultat efter finansiella poster	28	-394	77	-2
Eget kapital	3 171	3 143		3 537
Summa skulder och avsättningar	5 785	8 044		7 802
Nettoinvesteringar	590	244	300	145
Soliditet (procent)	40	31		35
Antal anställda	12,5	13		12

Bolaget har en soliditet på 40 procent, vilket också är det långsiktiga soliditetsmål som styrelsen har satt. Positionen visar att bolaget har byggt upp en viss ekonomisk motståndskraft. Resultatet för 2019 är i nivå med budgeten. Bolagets uppdrag är inte att generera ekonomisk vinst.

Under de senaste åren har vissa investeringar gjorts i och med att verksamheten flyttat till nya lokaler. Det negativa resultatet 2018 beror på flytten och beslutades i förväg av styrelsen.

Att balansomslutningen minskat beror framför allt på att bolaget efter ett koncernbeslut har sålt sina fondplaceringar.

Framtida utveckling

Hur attraktiv en plats upplevs påverkar dess förmåga att locka besökare. Det är en av anledningarna till att städer prioriterar insatser för att stärka sitt platsvarumärke. Allt fler upptäcker

möjligheten att arbeta parallellt med att locka talanger, entreprenörer och investeringar. Next Skövde vill söka insatser som bidrar till att stärka attraktiviteten, inte enbart för våra besökare utan även för att skapa positiva resultat när kommunen vill attrahera nya företag och invånare. Bolaget ska även i fortsättningen vara drivande i arbetet med att locka besökare, men också stödja kommunen i att locka hit inflyttare och etableringar.

Tre viktiga händelser som leder mot Vision Skövde 2025 Regionen

Genom projektet Visit Skaraborg, som leds av Next Skövde, har en samverkansplattform skapats. Plattformen levererar nu gemensamma erbjudanden till våra besökare utifrån teman och intressen. Samtidigt har en samordning av marknadsföringen av vår delregion har byggts upp.

Attraktiva boendemiljöer

En attraktiv stad är en stad där det händer mycket. Under 2019 var Next Skövde involverade i sammanlagt ett 50-tal evenemang. Bland annat kan nämnas Matfestivalen 30 år samt Sweden Outdoor Festival. De närmaste åren ser bolaget stora möjligheter att växla upp inom sportrelaterade evenemang, särskilt med tanke på att Skövde ska stå värd för SM-veckan under vintern 2023.

Natur och miljö

En prioriterad del av vår verksamhet är att utveckla och marknadsföra Billingen. Under 2019 bidrog Next Skövde med att färdigställa Skogsmulleriket och inviga nya vandringsleder. Under rubriken Billingen året om marknadsförs området och dess evenemang fortlöpande.

Skövde Flygplats AB

God ekonomisk hushållning

Skövde Flygplats bedömning är att bolaget har haft god ekonomisk hushållning under året. Resultatet efter finansiella poster är 388 000 kronor lägre än budget. Avvikelsen beror framför allt på att bolaget under 2019 tvingades göra en utökad undersökning av eventuella PFAS-rester på flygplatsområdet. Undersökningen ledde till extra kostnader på 356 000 kronor. Ett ökat behov av utbildning gav också höjda kostnader på cirka 100 000 kronor.

Verksamhet

Verksamheten har bedrivits enligt ägarnas direktiv och bolaget bedöms ha uppfyllt direktiv, mål och bolagets ändamål. När det gäller flygsäkerhet har flygplatsens nyckeltal uppfyllts.

Under första nio månader av året var ordinarie vd sjukskriven. Bolaget styrdes då av styrelsen samt av två tillförordnade vd.

Resultat och ekonomisk ställning

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	3 659	3 508	1 956	5 563
Balansomslutning	14 652	15 380		12 617
Årets resultat efter finansiella poster	-7 815	-7 816	-7 427	-4 704
Eget kapital	13 117	12 932		10 948
Summa skulder och avsättningar	1 536	2 449		1 669
Nettoinvesteringar	898	752		1 476
Soliditet (procent)	89	84		87
Antal anställda	6	6		4

Nettoomsättningen är 1,7 miljoner kronor högre än budget men ligger på i stort sett samma nivå som förra året. Avvikelsen mot budget beror på att Försvarmakten sedan hösten 2018 hyr in sig på flygplatsen och att den volymen varit svår att uppskatta.

Även resultatet är oförändrat jämfört med 2018, men 388 000 kronor lägre än budgeterat. Det sistnämnda beror helt och hållet på kostnaderna för PFAS-undersökningar. Bolaget har under året fått koncernbidrag på 8 miljoner kronor. Under året har en större investering på 1,5 miljoner kronor gjorts. Investeringen gäller en begagnad sop- och blåsmaskin som har ersatt den gamla maskinen. Tack vare investeringen kan banan röjas effektivt och ändamålsenligt.

Framtida utveckling

Bolaget har idag avtal med Fortifikationsverket, som i sin tur hyr åt Försvarmakten eftersom Karlsborgs flygplats är stängd för renoveringsarbete. Vår bedömning är att arbetet med att färdigställa Karlsborgs flygplats kommer att ta ytterligare ett till två år.

Bolaget har börjat se över flygplatsens framtid. Bidrag för drift och utveckling ska sökas från Västra Götalandsregionen. En utredning av de regionala flygplatsernas roll för Försvarmakten pågår också.

Skövde Flygplats AB har ställt en fråga till SAAB Digital Air Solutions angående fjärrstyrning av flygledartornet. Ett sådant koncept kan vara i drift inom fem år.

Bolaget har också inlett en upphandling av flygtrafiktjänster för att kunna köpa sådana tjänster externt. Idag är vi personalmässigt mycket sårbara inom flygtrafiktjänsten.

Tre viktiga händelser som leder mot Vision Skövde 2025 Kunskapsutveckling och arbete

Skövde Flygplats AB deltar aktivt i näringslivsträffar i Skövde och arbetar för att vara en naturlig deltagare i den miljön. Bolaget är också bland annat med vid Högskolans exjobbsmässa, för att sprida kunskap om flygplatsens närvaro och vilka möjligheter till jobb och utveckling som den erbjuder. Vi erbjuder också praoplatser för att ge ungdomar inblick i de yrken som finns på en flygplats.

Bolaget har tagit hjälp av Gymnasium Skövde med att skapa ny logotype.

Natur och miljö

Bolaget arbetar aktivt med miljöfrågorna, bland annat genom att avveckla vår brandövningsplats. Platsen håller nu på att miljösaneras. Vi gör också en upphandling av biobränsle för att från och med 2020 kunna erbjuda det till den som önskar. Flygplatsen arbetar samtidigt för att utveckla sin infrastruktur för att i framtiden – inom cirka fem, sex år – kunna ta emot elflygplan och ladda dem på rätt sätt.

Vårt varumärke

Skövde Flygplats använder i sitt varumärke och i all kommunikation texten En del av Skövde kommun. Under 2019 har alla skyltar bytts och den nya loggan och texten har tydliggjorts. Bolaget arbetar aktivt med sociala medier och trycker där på att det är en viktig del av Skövdes infrastruktur.

Balthazar Science Center AB

God ekonomisk hushållning

Balthazar Science Center har inget avkastningskrav. Enligt ägardirektivet ska vi tillämpa de kommunala självkostnads- och likställighetsprinciperna.

Bolaget är en pedagogisk aktör, ett besöksmål och en samverkansplattform för skola och arbetsliv. Under året har styrelsen beslutat om Affärsplan 2019–2022 med mål, strategier och aktiviteter som konkretiserar detta.

Under 2019 beslutades ett nytt ägardirektiv för bolaget, som ger riktning i verksamhetens uppdrag genom att bedriva ett science center med utgångspunkt från Skolverkets kriterier, vara en drivkraft och plattform för att möjliggöra samverkan mellan skola och arbetsliv. Verksamheten ska också utveckla och ta tillvara individens entreprenöriella förmågor samt bidra till samhällsutveckling genom social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet.

All vår verksamhetsutveckling vilar på vetenskaplig grund och bedrivs utifrån Skolverkets kriterier för kvalitet. Verksamhetens innehåll tar avstamp från åtta kriterier hos Skolverket. En redovisning utifrån dessa kriterier skickas till Skolverket i februari efterföljande verksamhetsår.

Årets intäkter grundar sig i huvudsak på fyra finansieringskällor; Skövde kommun (uppdragsavtal) Västra Götalandsregionen (verksamhetsbidrag), Skolverket (verksamhetsstöd) och extern försäljning (pedagogiska program, projektledartjänst, allmänhetens entréavgifter, butik- och caféenhet). Företaget har också haft intäkter i form av sponsring från samarbetspartners i det lokala näringslivet.

De totala intäkterna landar på 10,9 miljoner kronor och resultatet på 77 367 kronor. Det är bättre än det budgeterade resultatet på 7 000 kronor.

Ett beslut om verksamhetsstöd från Skolverket under 2019 stärkte verksamhetens resultat för andra året i rad. Statsbidraget från Skolverket för 2019 ökade med 265 000 kronor jämfört med budget och blev därmed 484 000 högre än 2018.

En viktig insats under året har varit att stärka den inre kärnan i vårt systematiska arbetsmiljöarbete. Det har vi gjort genom att förbättra de gemensamma paus- och arbetsutrymmena, skapa förutsättningar för en fortsatt positiv utveckling av den psykosociala arbetsmiljön och bibehålla en låg incidentrapportering i fysisk miljö. En omfattande arbetsinsats har också gjorts när det gäller kemikaliehantering och bedömningar av riskkällor. Insatsen har varit kopplad till verksamhetens dagliga drift.

Bolagets bedömning är att vi uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning. Bedömningen grundas på att verksamheten bedrivits i enlighet med ägardirektivet, ändamålet samt inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Verksamhet

Balthazar Science Center ska stimulera och väcka intresset för teknik- och naturvetenskapliga ämnen, samt långsiktigt bidra till kompetensförsörjning och att göra Skövde till ett regionalt nav för utbildning.

Lärande sker i samtliga kontaktytor; pedagogisk aktör för utbildning, besöksmål för allmänhet och samverkansplattform för samhällsaktörer inom skola och arbetsliv.

Grunden är vår pedagogiska plattform, att stärka individens entreprenöriella förmågor genom att utmana, upptäcka, skapa positiva känslor och erbjuda så kallad Edutainment. Genom begripliga och lekfulla kunskapsupplevelser väcks nyfikenhet och lust att undersöka och lära sig mer genom hela livet. Alla ska känna sig glada, stärkta och sedda.

Vår verktygslåda består av en tillgänglig och upplevelsebase-rad kunskapsmiljö, handledda skol- och fortbildningsprogram samt utlåning av pedagogiskt material. Vi utgår från målgruppens intressen och funderingar, skapar upplevelser som bygger på upptäckter och utmaningar som tydligt svarar mot skolans mål och behov. Publika program och fritidskurser erbjuder meningsfull stimulans för att skapa självförtroende, förebilder och kunskapsupplevelser över generationsgränser.

Bolaget har under 2019 nått målet att öka flödet av besökare inom samtliga områden. Vi har alltså tagit emot fler elever, pedagoger och allmänhetsbesökare. Under året har totalt 43 954 besökare upptäckt och utmanats i de kunskapsupplevelser vi erbjuder. Det är en högre siffra än något tidigare år och en ökning med 5 procent jämfört med förra året.

Verksamheten har förbättrat sin kvalitet. Det har höjt verksamhetsstödet från Skolverket och stärkt stabiliteten i den inre kärnan inför kommande utveckling av erbjudande och program. Sammantaget har verksamhetsstödet från Skolverket ökat med 72 procent under 2017–2019. Højningen är grundad på kvalitetsbedömning och nyckeltal för genomförd verksamhet.

En positiv trend noteras för allmänhetsöppet med 22 526 besökare. Dessutom har drygt 17 000 elever deltagit i någon av de pedagogiska aktiviteter som skolprogrammet erbjuder. Av dessa elever kommer 11 000 från Skövde kommun och 6 000 från andra kommuner i Västra Götaland. Utbudet av fritidskurser i vår teknik- och entreprenörsskola har under året resulterat i över 2 500 meningsfulla kurstimmar för barn och unga.

Kompetensutvecklingsinsatser för vuxna efterfrågas fortfarande, främst inom program som utvecklar individers och gruppernas entreprenöriella förmågor kring samarbete, kommunikation, problemlösningsförmåga och kreativitet. Vi ser ett ökat behov av stimulerande insatser för livslångt lärande i både utbildningssystem och i näringslivet.

Resultat och ekonomisk ställning

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	8 168	8 192	8 323	6 914
Balansomslutning	5 322	3 341		5 235
Årets resultat efter finansiella poster	78	-55	7	-402
Eget kapital	1 463	1 386		1 439
Summa skulder och avsättningar	5 322	3 341		5 235
Nettoinvesteringar	41	400		1243
Soliditet (procent)	30	41		28
Antal anställda	9	10		10

En bidragande anledning till verksamhetens förbättrade resultat är Skolverkets verksamhetsstöd 2019. Det är andra året i rad som detta stöd stärker resultatet.

Årets resultat visar också att försäljningsintäkterna stärkts, en ökning med cirka 4 procent jämfört med budget. Under verksamhetsåret har bolaget haft avskrivningar på cirka 330 000 kronor, vilket härleds till nettoinvesteringar under 2017.

Framtida utveckling

Framtiden och marknadspotentialen för vetenskapsupplevelser och pedagogisk verksamhet genom edutainment ser god ut. Antalet besökare på svenska science center stiger på både nationell och regional nivå. Behov och efterfrågan av digital kunskap, programmering och hållbar utveckling är genomgående för landets och regionens välfärd och tillväxt

Genomförandet inriktas på aktiviteter som stödjer planens strategiska fokusområden:

Relationsbyggande: Community och partnerskap**Erbjudande och programutveckling****Kvalitet: Stärka den inre kärnan**

Inför framtida genomförandeplaner, budgetar och måluppfyllelse är ökad affärsvolym och intäktsidan fortsatt den viktigaste faktorn för såväl lönsamhet som kassaflöde inför framtida investerings- och utvecklingsbehov i verksamheten.

Fokus i den ekonomiska utvecklingen läggs på att minimera sårbarheten som finns, i verksamhetsstöd med årligt återkommande beslut, genom att öka andelen rörliga intäkter.

Den ekonomiska utvecklingen ska präglas av kommande affärsutveckling, med ökad affärsvolym och besökstillströmning som drivkraft samt en prisstrategi som bygger på trafikdrivande erbjudanden och taktiska insatser. Inom ramen för affärsplanens övergripande mål, ska andelen försäljning skall öka med 8 procent och utgöra 35 procent av omsättningen.

Tre viktiga händelser som leder mot Vision Skövde 2025

Balthazar Science Center är idag en etablerad aktör som bidrar med aktiviteter och potential inom flertalet av utvecklingsområdena i resan mot stadens vision; "Vision Skövde 2025". Potentialen tar vi oss an som en utmaning, som kommunalägt bolag är det en tydlig uppgift för oss att arbeta vidare med att bryta ner visionen i konkreta aktiviteter, och bidra med än fler samverkans som stärker kunskapsutveckling och attraktionskraft.

Kunskapsutveckling och arbete

Här har Balthazar Science Center en naturlig roll som tillgänglig och annorlunda lär- och kunskapsmiljö. Vårt fokus ligger på att stimulera intresset för teknik, matematik och naturvetenskap genom lustfyllda upplevelser, och på så vis bidra till breddad rekrytering och livslångt lärande.

Tillsammans

Balthazar Science Center vill vara en drivande aktör och samverkansplattform inom utvecklingsområdet. Vi sammanför på ett naturligt sätt flera samhällsfunktioner och bidrar på så vis till att Skövde blir ett regionalt nav för utbildning.

Natur och miljö

Bolaget bidrar till detta utvecklingsområde på flera sätt. För det första genom sitt uppdrag att stimulera och väcka intresset för naturvetenskapliga ämnen och teknik som en lösning på samhällsutmaningar, men också genom ägardirektivet att arbeta med hållbar utveckling genom ekonomiska, ekologiska och sociala perspektiv.

Övriga hel- och delägda aktiebolag

Utöver de bolag som ingår i Skövde Stadshus AB äger koncernen också 49 procent av aktierna i Science Park Skövde AB, som redovisas som intressebolag i den koncernen. Bolaget ingår i den totala kommunkoncernen.

Skövde kommun äger också samtliga aktier i Skövde Billingen AB, som är ett vilande bolag och inte bedriver någon verksamhet. Detta bolag berörs därför inte i detta avsnitt.

Science Park Skövde AB**God ekonomisk hushållning**

2019 års resultat efter finansiella poster är -322 000 kronor. Det är 151 000 kronor bättre än budget och 187 000 kronor bättre än förra året. Bolagets mål är att bedriva verksamheten kostnadseffektivt och utifrån en långsiktig självkostnadsprincip. Budget för 2020 visar på ett resultat i balans.

I bolaget pågår ett arbete för att skapa bättre projektrapportering och tydliga riktlinjer. Detta ska på sikt leda till god ekonomisk hushållning. En tydlig budget gör det lättare att följa upp projektredovisning och övrig redovisning.

Verksamhet

Science Park Skövde AB driver och utvecklar teknik- och forskningsparken Science Park Skövde. Teknikparken är en samlad miljö för entreprenörskap och affärsutveckling, och är integrerad med Högskolan i Skövdes campusområde. Bolaget driver Science Park Skövde som en öppen innovationsarena för att stimulera innovationsförmåga och samverkan mellan teknikparkens medlemsföretag, högskolan och näringslivet i regionen.

Bolaget driver också startup-verksamheten Science Park Skövde Inkubator, som ska underlätta för entreprenörer att starta kunskapsbaserade företag. Denna verksamhet har dessutom en filial i Göteborg med inriktning mot dataspelsutveckling. Bolaget stöttar entreprenörer och företag som har skalbara affärsidéer med affärsutveckling och innovationsledning, för att på så vis skapa tillväxt.

Science Park Skövde AB är grundare och delägare i Skaraborg Invest, som investerar och medverkar i såddfinansiering av potentiella tillväxtföretag. Bolaget driver också den nationella inkubatorn Excellence, som har utsetts av Vinnova. Under 2019

har totalt 53 företag varit inne i någon av inkubationsfaserna. Samtidigt har fyra nya aktiebolag bildats i inkubatorn. Under året har även en bryggfinansiering godkänts för Excellence Inkubatorn, vilket gör att man kan fortsätta att arbeta långsiktigt och drivet.

Tillsammans med Högskolan i Skövde, Skövde kommun och Västra Götalandsregionen har bolaget tagit initiativ till Sweden Game Arena. Dessa parter bildar också värdorganisation för evenemanget. I andra aktiviteter som Science Park Skövde arrangerade under året samverkade 241 företag med varandra inom akademi, samhälle och näringsliv. Totalt deltog 1 737 personer. Det innebär att vårt communityarbete värderas och uppskattas, vilket vi är stolta över och också stärker sammanhangen att finnas i våra miljöer.

I april fick Science Park Skövde ett nyttillskott i form av ett sju våningar högt kontorshus: Pergolan. Huset möjliggör utvecklingen av teknikparken samt bolagens expansion. Under året har 15 nya etableringar skett i Science Park Skövde.

Den 30 september hävde styrelsen anställningsavtalet för vår tidigare vd efter att det framkommit att han gjort inköp för privat bruk med bolagets medel. En tillförordnad vd tillsattes omgående och verksamheten löper på.

Resultat och ekonomisk ställning

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	42 486	35 959	38 085	40 878
Balansomslutning	16 342	20 161		19 672
Årets resultat efter finansiella poster	-322	-509	-473	3 110
Eget kapital	5 774	5 969		5 978
Summa skulder och avsättningar	10 568	14 192		13 694
Nettoinvesteringar	208	454		463
Soliditet (procent)	40	33		36
Antal anställda	18	21		23

Skillnaden i omsättningen 2019 och 2018 beror främst på en högre upparbetsgrad i bolagets projekt 2019 och därmed har medel kunnat rekvireras från våra finansierare.

Skillnaden i antal anställda mellan 2018 och 2019 beror på ej tillsatta vakanser och ett avslutat projekt.

Framtida utveckling

Smart Agri är ett projekt som Science Park Skövde driver ihop med AgroVäst och RISE. Projektet blev under året förlängt till 2022.

Utvecklingen av innovationsarenan ASSAR bidrar till spetsen inom framtidens industri tillsammans med Högskolan, IDC och Volvobolagen. Ett beslut om att förlänga projektet väntas komma under första kvartalet 2020.

Bolaget kommer att lämna in en ansökan för att fortsatt vara en Excellens Inkubator av hög klass i Sverige från 2021.

Med en ny vd på plats kommer bolaget att fortsätta utvecklas, och förväntas ligga i topp bland teknikparker i Sverige.

Tre viktiga händelser som leder mot Vision Skövde 2025

Regionen

Science Park Skövde bidrar till regionens attraktivitet och tillväxt genom att skapa ett konkurrenskraftigt innovations-system som är regionalt och internationellt förankrat. Teknikparken är navet för Skaraborgs framtid och lockar företag att etablera sig och stanna i Skaraborg. Vi är en aktiv och tydlig aktör inte bara i regionen, utan nationellt och även internationellt.

Science Park Skövde arbetar för att det byggs upp erkända spetskompetenser som lockar nyetableringar till Skövde-regionen.

Kunskapsutveckling och arbete

Med kunskapsintensiva företag och organisationer i regionen skapas förutsättningar för ett varierat och blomstrande näringsliv. Science Park Skövde verkar för att ta tillvara Högskolan i Skövdes forskning och utbildning och på så vis stimulera och inspirera till att kunskapsföretag utvecklas. Bolaget skapar ett konkurrenskraftigt och internationellt förankrat innovations-system. Bolaget stimulerar och bidrar till utvecklingen av kunskaps- och innovationsdriven ekonomi.

I teknikparken finns både företagsinkubation och öppna arenor för innovation, som beroende på bolagens mognadsgrad ger stöd för fortsatt utveckling.

Tillsammans

Science Park Skövde hjälper entreprenörer och företag som har skalbara affärsidéer med affärsutveckling och innovationsledning. Detta gör vi genom samverkan med näringsliv, akademi, finansierare och ägare.

Tillsammans med fastighetsägarna i teknikparken bidrar Science Park Skövde till att utveckla den fysiska innovationsmiljön.

Kommunalförbund som ingår i den totala kommunkoncernredovisningen

Kommunalförbundet Miljösamverkan Östra Skaraborg (MÖS)

God ekonomisk hushållning

Både de finansiella målen och verksamhetsmålen bedöms vara uppfyllda i hög grad inom alla områden. Den samlade bedömningen är därför att förbundet har nått god ekonomisk hushållning för perioden.

Resultatet för 2019 är 2,0 miljoner kronor. Målet är att resultatet ska vara ett överskott på minst 0,5 procent av medlemsbidragen, vilket motsvarar 67 000 kronor. Årets överskott förklaras av att intäkterna blivit högre och att kostnaderna blivit lägre än budget.

Det som bidrar till resultatöverskottet på intäktssidan är framför allt högre intäkter från tillsynsavgifter. Dessa ligger 0,7 miljoner kronor över budget, och gäller framför allt intäkter från tillsynen av enskilda avlopp.

På kostnadssidan är det framför allt lägre personalkostnader som bidrar till resultatöverskottet. Att personalkostnaderna är 0,8 miljoner kronor lägre än budget beror på vakanser. Övriga kostnader är 290 000 kronor lägre än budget.

Verksamhet

Under 2019 utförde förbundet totalt 2 887 kontroll- och tillsynsinsatser. Tillsynen har i ett helhetsperspektiv genomförts på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. När det gäller den styrda tillsynen, som finansieras med en årlig tillsynsavgift, har MÖS utfört 2 177 tillsynsinsatser. Jämfört med planen innebär det en måluppfyllelse på 99 procent.

Resultat och ekonomisk ställning

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	38 119	30 468	31 015	29 778
Balansomslutning	10 562	9 780		11 119
Årets resultat efter finansiella poster	2 037	1 712	67	2 643
Eget kapital	6 037	5 712		6 643
Summa skulder och avsättningar	4 526	4 067		4 475
Nettoinvesteringar	0	129		56
Soliditet (procent)	57	58		60
Antal anställda	43	43		42

Ett projekt inom förorenade områden har inte inneburit någon resultatpåverkan netto. Brutto har det dock inneburit att intäkterna och kostnaderna för 2019 ökat med 6,2 miljoner kronor.

Framtida utveckling

Förbundets verksamhetssystem uppgraderades i slutet av 2019. Den nya systemmiljön ger bättre förutsättningar att digitalisera verksamheten. Redan från och med 2020 digitaliseras registrerings- och arkiveringsflödet. Under 2020 ligger fokus fortsatt på att driftsätta och marknadsföra e-tjänster, i första hand för våra volymärenden. Ur kundens perspektiv handlar det mycket om att skapa fler integrerade tjänster så att kunderna kan sköta sina ärenden digitalt. Med detta vill förbundet bland annat korta handläggningstiderna samt göra det enklare för kunderna att hantera och följa sina ärenden. På sikt bör arbetet även leda till att det blir billigare för kunden.

Den 8 mars 2019 beslutade direktionen för Miljösamverkan Östra Skaraborg att ge förbundschefen en rad uppdrag om att utreda möjliga effektiviseringar och förbättringar av verksamheten. Utredningen fortlöper under 2020.

Tre viktiga händelser som leder mot Vision Skövde 2025 Attraktiva boendemiljöer

Ett av miljönämndens mål inom hälsoskyddstillsynen har under flera år varit att få ned radonhalten i flerbostadshus. Sett i ett flersårsperspektiv kan man konstatera att arbetet har gett resultat. Vid utgången av 2019 klarade 88 procent av flerbostadshusen i medlemskommunerna riktvärdet.

Natur och miljö

I oktober granskade länsstyrelsen förbundets tillsyn när det gäller rökfri miljö. Inga avvikelser eller förbättringsområden noterades. Tvärtom förmedlade länsstyrelsen att vår tillsyn på området är mycket god.

Vi har fortsatt att arbeta aktivt med att åtgärda förorenade områden i samverkan med exploatör och kommun. Detta gör vi för att skapa goda förutsättningar för kommunens invånare och att utveckla kommunen.

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS)

God ekonomisk hushållning

Budget och plan för 2019 upprättades med ett resultat på 152 000 kronor. Hos medlemskommunerna finns ett överskott som säkrar det egna kapitalet. Vid behov tillförs detta via medlemsavgifterna. Årets resultat visar ett överskott på 447 000 kronor. Det positiva resultatet beror på två poster: Dels ökade intäkter som förbundet fick från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i samband med en brand i Hova, dels en positiv utveckling för våra värdepapper.

Nyinvesteringar och reinvesteringar får göras inom de ramar som direktionen beslutar. Erforderliga medel för kapitaltjänstkostnader ingår/tillförs ramen. För 2019 beslutade direktionen om investeringar för 14,2 miljoner kronor. Man beslutade också att överföra 4,1 miljoner kronor i investeringsmedel från 2018 till 2019, detta på grund av senarelagda investeringar.

De planerade investeringarna har genomförts med vissa begränsningar. Dessa begränsningar har senarelagt vissa investeringar, vilket har gett lägre avskrivningar än planerat under 2019.

Under året har förbundet bland annat investerat i insatsledarbil, hjullastare, komplettering av hydraulverktyg till förbundets fordon, kommunikationsradio, reovering av källare i Mariestad och Skövde samt byggnation av tvättstuga på övningsfältet i Hasslum. Tre större utryckningsfordon har också beställts, med leverans sommaren/hösten 2020.

Direktionen har beslutat att överföra ej utnyttjat investeringsmedel från 2019 till 2020. Överföringen blir cirka 13,9 miljoner kronor.

Målet har varit att investeringsvolymen ska ligga inom given ram. Det målet är nått.

Förbundet bedömer att god ekonomisk hushållning föreligger eftersom vi har nått de ekonomiska målen och följt riktlinjerna för verksamheten.

Verksamhet

Räddningstjänstförbundet konstaterar att verksamhetsmålen i huvudsak har uppfyllts. Det noteras dock att myndighetsutövningen släpat efter – framför allt när det gäller tillsynsverksamheten. Eftersläpningen beror framför allt på personalomsättning samt på ändrade dokumentationskrav enligt kommunallagen.

Resultat och ekonomisk ställning

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	115 168	105 543	108 669	99 271
Balansomslutning	120 294	112 406	114 345	106 994
Årets resultat efter finansiella poster	447	-2 125	152	1 873
Eget kapital	30 405	29 958	30 110	29 236
Summa skulder och avsättningar	89 889	82 448	84 235	77 758
Nettoinvesteringar	4 688	7 676	14 205	6 506
Soliditet (procent)	25	27	26	27
Antal anställda	342	355	355	359

Anledningen till att nettoomsättningen ökar från 2018 till 2019 och jämfört med budget beror på att förbundet fått ersättning från MSB för en räddningsinsats i Hova. Balansomslutningen har också ökat jämfört med både 2018 och budget. Det beror bland annat på att de kortfristiga placeringarna nu värderas till marknadsvärde och att medlen på banken har vuxit. Summan av skulder och avsättningar ökar av två anledningar: Dels har avsättningen till pensioner höjts av ny intjänad pension, dels har leverantörsskulderna ökat eftersom det tillfälligt kom in flera stora fakturor kring årsskiftet 2019/2020. Nettoinvesteringarna är lägre än budget eftersom vissa investeringar har blivit senarelagda. Det gäller bland annat tre större utryckningsfordon.

Framtida utveckling

När det gäller personalrekrytering är läget fortsatt ansträngt hos i stort sett alla yrkeskategorier. Hanteringen av brand-

stationsfrågan är en annan utmaning. Dels behöver stationen i Karlsborg flyttas för att man ska nå de insatstider som krävs. I Skövde och Mariestad är verksamheterna trångbodda och den befintliga marken önskas dessutom användas för andra ändamål. Inte heller brandstationen i Hova är optimal utrymmesmässigt. Frågan om hur brandstationerna ska finansieras i enlighet med förbundsordningen behöver belysas närmare. I sammanhanget behöver frågan om hantering av insatstiderna i Karlsborg få sin lösning.

Vaktstyrkorna står delvis inte i proportion till medlemskommunernas förändringar. Frågan om en utökning av vaktstyrkan i Skövde behöver på sikt få en lösning.

Myndighetsutövningen bedöms också behöva hanteras inom kort, eftersom vi alltjämt ser en eftersläpning i tillsynsverksamheten.

Frågan om finansiering av verksamheten vid de två kvarvarande övningsfälten behöver också hanteras i närtid. En affärsplan för övningsfältet i Hasslum tas fram under 2020.

I en nära framtid behöver man också ta upp frågan om hur systemledningen för operativ räddningstjänst ska hanteras framöver. Det kan komma att stå mellan två val: Att antingen ansluta förbundet till en central ledningscentral för länet, eller att fortsätta utveckla samarbetet mellan länets fyra stora räddningstjänsterna i länet, dit vårt förbund räknas.

Osäkerhet råder kring förbundets framtida pensionskostnader, speciellt den särskilda avtalspension som brandmän har. De framtida pensionskostnaderna ses nu över av Skövde kommun i syfte att bedöma hur de ska hanteras.

Tre viktiga händelser som leder mot Vision Skövde 2025 Regionen

Räddningstjänstförbundet är en aktiv aktör på den regionala arenan, både inom före detta Skaraborgs län och inom Västra Götalands län. Det bidrar på olika sätt till att utveckla förbundet som en ledande räddningstjänstaktör med säte för ledning och utbildning i Skövde.

Förbundet är med och utvecklar en regionalt samordnad systemledning för länet, där huvudinriktningen är samordning mellan länets fyra räddningstjänstnoder. Räddningscentralen för förbundet är en sådan nod.

Kunskapsutveckling och arbete

Med utgångspunkt från övningsfältet i Hasslum sker samordnad kompetensutbildning och övningsverksamhet, både för förbundets egen personal och tillsammans med angränsande räddningstjänster och samverkande aktörer.

Kommunalförbundet Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS)

God ekonomisk hushållning

Årets resultat är -5,4 miljoner kronor, vilket är 4,4 miljoner bättre än budget. AÖS har fortfarande en god finansiell ställning med en soliditet klart över verksamhetsplanens mål och ett eget kapital på 37,9 miljoner kronor. Sedan 2012 har direktionen för AÖS varje år beslutat att inte återställa de negativa resultat som beror på vår stora verksamhetsutökning: insamlingen av matavfall. Istället har det egna kapitalet använts för att finansiera utbyggnaden och avgifterna har lämnats oförändrade. Under 2019 har förbundet dock börjat höja avfallstaxorna. Det kommer vi stegvis att fortsätta med, för att kompensera för de ökade kostnaderna. Enligt plan ska vi till 2024 ha ett resultat i balans.

Verksamhet

Rätt sortering av avfall blir en allt viktigare fråga både i EU och i Sverige. I Sverige har matavfall samlats in under en längre tid. Enligt regeringens nationella etappmål ska hälften av allt matavfall samlas in och behandlas biologiskt senast 2020. AÖS nådde 48 procent under 2019.

Matavfallet som samlas in måste hålla mycket hög kvalitet (renhet) så att inte plast och metall hamnar i restprodukten och sedan sprids på åkermark. Därför ställer AÖS krav på att renhetsgraden ska vara minst 98 procent. Det är främst i flerbostadshus som sorteringskvaliteten på matavfall är bristfällig. Här är den anonyma avlämningen i gemensamma behållare ett problem, eftersom brister inte kan återkopplas till avlämnaren. I AÖS område finns sådana brister i sorteringen som gör att målet om 98 procents renhetsgrad inte nås.

I Skövde blir underjordsbehållare allt vanligare. De används främst vid flerfamiljshus men även vid förskolor och andra kommunala anläggningar. Tyvärr visar plockanalyser att samma problem med bristande sorteringskvalitet uppstår i underjordsbehållare som i andra gemensamma behållare. AÖS har tillsammans med Högskolan i Skövde utvecklat en teknik för individuell sorteringsmätning i underjordsbehållare. Vi söker nu fastighetsägare som vill vara med och testa tekniken.

Resultat och ekonomisk ställning

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	135 484	121 579	118 150	122 082
Balansomslutning	79 078	83 394		87 393
Årets resultat efter finansiella poster	-5 370	-11 602	-9 780	-8 827
Eget kapital	37 939	43 309		54 911
Summa skulder och avsättningar	41 139	40 085		32 482
Nettoinvesteringar	4 769	-753		-514
Soliditet (procent)	48	52		63
Antal anställda	59	58		54

Intäkterna från flerbostadshus som inte sorterar sitt matavfall överstiger budget med 3 miljoner kronor. Detta är en avledningarna till att årets resultat är bättre än budget. Även intäkterna på återvinningscentraler är högre än budgeterat, vilket beror på att försäljningspriserna på skrot och trä höjts under året.

Under året har tre gasbilar sålts och tre nya sopbilar har köpts in. Den totala kostnaden för bilarna blev 6,9 miljoner kronor. En lastbil på Risängen har bytts mot en ny för 1,9 miljoner kronor.

Framtida utveckling

Regeringen har beslutat att införa skatt på avfallsförbränning från och med den 1 april 2020. Syftet är att minska avfallsmängderna och främja återvinning. Skatten för 2020 är 75 kronor per ton, och nivån kommer att trappas upp stegvis till 2022. För AÖS del kommer det att innebära 3,2 miljoner i ökade kostnader under 2020.

EU har beslutat om en rad ändringar inom avfallsområdet. Förändringarna syftar främst till att minska de totala avfallsmängderna, säkerställa en återvinning av hög kvalitet samt få bort skillnader mellan EU-länderna när det gäller avfallshantering. Återvinningsmålen är högt ställda och det kommer att krävas hårt arbete för att nå dem. För invånarna i AÖS medlemskommuner innebär det på sikt mer och noggrannare sortering.

Tre viktiga händelser som leder mot Vision Skövde 2025 Attraktiva boendemiljöer

Underjordsbehållare för avfall blir allt vanligare i AÖS område. De återfinns främst vid flerfamiljshus men även vid förskolor och andra kommunala anläggningar. En underjordsbehållare är en nedgrävd behållare med en inkastanordning ovan jord. Är underjordsbehållaren rätt placerad och innehållet rätt sorterat är systemet ett bra alternativ till vanliga containrar.

Utbyggnaden av Grönt kort fortsätter. Inom den närmaste tiden ska samtliga anläggningar i AÖS medlemskommuner ha systemet. Grönt kort innebär att man som privatperson kan besöka återvinningscentralen utanför bemannade öppettider.

Natur och miljö

Regeringen har sedan tidigare beslutat om ett nationellt etappmål för matavfall. Målet innebär att 50 procent av matavfallet ska sorteras ut och behandlas biologiskt senast 2020. Sedan 2011 har AÖS successivt utökat insamlingen av matavfall i förbundet. Matavfallet måste hålla mycket hög kvalitet så att inte föroreningar hamnar i restprodukten och sedan sprids på åkermark. Därför ställer AÖS krav på att matavfallets renhetsgrad ska vara minst 98 procent.

För att nå detta har AÖS genomfört två försöksprojekt i flerbostadshus. Resultaten visar att renheten är 100 procent och att hushållen som deltagit sorterar ut nästan 85 procent av sitt matavfall. Det är alltså betydligt mer än det nationella målet på 50 procent.

Kommunalförbundet Skaraborgsvatten God ekonomisk hushållning

Direktionen beslutade under 2018 att justera de ekonomiska målen. Förbundet fokuserar nu i första hand på att göra avgiftsnivåerna tydligare för medlemskommunerna, med god framförhållning och ett långsiktigt perspektiv. Detta för att underlätta ägarnas ekonomiska planering. I andra hand arbetar förbundet med att sätta avgiftsnivåer som gör att investeringar på lång sikt kan finansieras helt med egna medel. Detta för att undvika en räntekänslig ekonomi. I tredje hand fokuserar förbundet på att ha varken en kassa eller en skuld på mer än två års omsättning. Syftet med det är att avgiftsuttaget och investeringstakten ska stämma överens med varandra.

Medlemskommunernas pris har höjts, från 3,90 kronor per kvadratmeter 2018 till 4 kronor per kvadratmeter 2019. Detta är helt enligt budget och investeringsplan och målet är därmed uppfyllt.

Under 2019 har stora investeringar skett. Därför har det blivit nödvändigt att låna för att finansiera investeringarna. Lånet används dock bara på kort sikt – kanske två till tre år. Därefter väntas förbundet ha amorterat sitt lån och därmed är

målet uppfyllt. Förbundet budgeterar ett positivt resultat för att kunna självfinansiera sina investeringar.

Lånet överstiger inte två års omsättning och målet är därmed uppfyllt.

Verksamhet

Skaraborgsvatten ska leverera vatten av god kvalitet till medlemskommunernas förbindelsepunkter utan avbrott. Verksamhetsmålet är uppfyllt.

Vi har under 2019 genomfört vår enskilt största investering sedan anläggningen byggdes. Investeringen gäller en ny intagsledning ut i Vättern. Ledningen tryggar vattenförsörjningen för lång tid framöver.

Resultat och ekonomisk ställning

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	34 822	34 960	35 580	33 258
Balansomslutning	167 424	126 214	134 716	109 666
Årets resultat efter finansiella poster	10 743	12 035	12 707	13 434
Eget kapital	127 498	116 755	129 716	104 720
Summa skulder och avsättningar	39 926	9 459	5 000	4 946
Nettoinvesteringar	75 538	14 763	32 600	2 794
Soliditet (procent)	76	93	96	96
Antal anställda	7	7	6	6

Balansomslutningen har ökat eftersom förbundet har byggt en ny intagsledning för vattenförsörjning från Vättern samt en ny ledning till Falköpings kommun. 2019 års resultat är sämre jämfört med både budget och 2018. Det beror bland annat på att vi haft fler anställda. Det egna kapitalet ökade 2019 jämfört med 2018, vilket beror på resultatet för 2019. Summan av skulder och avsättningar har vuxit. Det bottnar i att förbundet nu har en långfristig skuld som ger ett negativt saldo på bankkontot. Nettoinvesteringarna har också vuxit eftersom vi har genomfört två stora investeringar under året: Dels en ny intagsledning från Vättern, dels en ny ledning till Falköpings kommun. Soliditeten har minskat på grund av en ny tillkommen långfristig skuld.

Framtida utveckling

Förbundet gör positiva resultat för att kunna betala investeringar med egna medel.

Direktionen har fattat ett strategiskt beslut om att dubblera hela förbundets ledningsnät. Anledningen är att man vill säkra framtida vattenleveranser. Detta arbete kommer enligt

nuvarande bedömning att pågå till 2030. Investeringen väntas enligt investeringsplanen kosta cirka 328 miljoner kronor.

Projektet är dock beroende av myndighetsbeslut och lagen om offentlig upphandling samt avtal med berörda fastighetsägare. Därför är det mycket svårt att följa en exakt tidsplan. På grund av detta har en del budgeterade projekt förskjutits, vilket bland annat påverkar resultatet genom avskrivningar. Vissa projekt, exempelvis omläggningen av Falköpingsledningen, har å andra sidan fått tidigareläggas i planen. I Falköpingsfallet beror det på att kommunen växer och att Trafikverket bygger om Västra stambanan i området där vår ledning är lokaliserad. Per den 31 december 2019 hade vi investerat för 149,6 miljoner kronor.

Tre viktiga händelser som leder mot Vision Skövde 2025 Regionen

Redan på 1950-talet bestämde man sig för att bilda Kommunalförbundet Skaraborgsvatten för att lösa dricksvattenförsörjningen i regionen. Det var väldigt framsynt! Idag uppmanas kommuner att organisera sig på liknande sätt då det har blivit svårt för många mindre kommuner att utvecklas med bristfällig vattenförsörjning då kraven ökar. Kompetensförsörjningen blir också lättare i en större organisation.

Attraktiva boendemiljöer

Vi arbetar ständigt med att trygga vår vattenförsörjning. Det gör vi exempelvis genom att lägga nya ledningar för stärkt leveranssäkerhet, men också genom att utreda våra mikrobiologiska säkerhetsbarriärer samt öka vårt dricksvattens skydd mot andra hot utifrån.

Skaraborgs Kommunalförbund

God ekonomisk hushållning

Skaraborgs Kommunalförbunds grunduppdrag är bland annat att bidra till att kommunerna samverkar för att hitta lösningar som är kostnadseffektiva och som skapar mervärden för medlemskommunerna. Förbundet arbetar med andra ord med god ekonomisk hushållning både i sitt uppdrag och i sin interna verksamhet. I vårt uppdrag arbetar vi bland annat med Utbildning Skaraborg, kompetensförsörjning, infrastruktur och andra frågor där kommunerna har svårt att agera enskilt och där resultatet av en god samverkan blir större tillsammans.

Förbundet har ett eget kapital på 7 miljoner kronor och finansiella placeringar finns som täcker förbundets pensionsåtaganden. Soliditeten är 13 procent. Inga ekonomiska risker bedöms finnas i de intressebolag där förbundet äger andelar. Förbundets ekonomiska ställning bedöms därför vara god.

Det överskott som förbundet genererat under de senaste åren har främst kunnat härledas till vakanser och lägre pensionskostnader samt lägre kostnader för konsultarvoden och liknande.

Verksamhet

Kommunalförbundet har god måluppfyllelse utifrån den tidigare fastställda regionala utvecklingsstrategin (VG2020) samt de tillhörande genomförande- och verksamhetsplanerna. Vi arbetar nu med att ta fram en ny strategisk inriktning för förbundets verksamhet. Denna inriktning ska kunna ligga till grund för en ny verksamhetsplan. Förbundets politiker och tjänstepersoner har också deltagit aktivt i Västra Götalandsregionens arbete med att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi (VG2030).

Under 2019 har förbundets politiska organisation och arbetsätt förändrats. Vi har fått en ny förbundsordning (2019-05-24) som slår fast att förbundsfullmäktige samt styrelsen ersätts av en direktion och att beredningar tas bort. Syftet har varit att skapa ett arbetssätt som ger ökad delaktighet, tid för strategiska diskussioner och större möjligheter att utöva politisk styrning över förbundets inriktning och verksamhet.

Arbetet med att införa förbundets nya organisation och arbetssätt fortsätter. Dessutom pågår flera aktiviteter för att utveckla kansliets arbetsmiljö och verksamhet i samverkan med kansliets medarbetare.

Resultat och ekonomisk ställning

(tkr)	Helår 191231	Helår 181231	Budget 191231	Helår 171231
Nettoomsättning	43 811	39 317	41 138	29 801
Balansomslutning	55 082	57 596		49 250
Årets resultat efter finansiella poster	440	1 022	24	26
Eget kapital	7 030	6 591		5 569
Summa skulder och avsättningar	55 082	57 596		49 250
Nettoinvesteringar	165	0		0
Soliditet (procent)	13	11		11
Antal anställda	32	30		31

De senaste åren har Kommunförbundet haft en god ekonomisk utveckling. Förbundet har kunnat bygga upp ett eget kapital som stärker soliditeten. En kraftig intäktsökning märktes mellan 2017 och 2018, då antalet projekt som förbundet var huvudman för ökade. Kommunalförbundet stärker sitt arbete med projekt, vilket sannolikt kommer att öka intäktsidan även i framtiden.

Överskottet som genererats under de senaste åren har framför allt kunnat härledas till vakanser och lägre kostnader för konsulttjänster.

Framtida utveckling

I allt väsentligt bedömer förbundet att arbetet för god ekonomisk hushållning utvecklas stabilt. Förbundet arbetar dessutom med en ny inriktning för projektverksamheten. Syftet är att kunna söka mer projektfinansiering och kunna leverera mervärden till kommunerna i form av både utvecklingsprojekt och kompetenshöjningsinsatser.

Under 2019 inleddes en översyn av lokalsituationen för förbundets medarbetare. Denna väntas fortsätta under 2020. Det finns ett behov av att hitta en mer flexibel kontorslösning. En sådan lösning skulle tillgodose förväntningarna på en god arbetsmiljö och understödja ett effektivare arbetssätt.

Tre viktiga händelser som leder mot Vision Skövde 2025 Regionen

Skaraborgs Kommunalförbund är en självklar part för Skaraborgs 15 kommuner att driva aktivt delregionalt utvecklingsarbete genom. Ett av verksamhetens viktigaste mål är att på olika sätt kraftsamla för att Skaraborg ska utvecklas till en samlad, stark och hållbar arbetsmarknadsregion. Förbundet har också en viktig roll i kommunernas dialog med Västra Götalandsregionen och Trafikverket när det gäller en utvecklad och konkurrenskraftig transportinfrastruktur.

Inom välfärds- och kunskapsutvecklingsområdet driver förbundet aktivt frågor tillsammans med Västra Götalandsregionen samt i föreningen VästKom. Föreningen ägs gemensamt av de fyra delregionala kommunalförbunden: Skaraborgs Kommunalförbund, Fyrbodals Kommunalförbund, Boråsregionen/Sjuhärads Kommunalförbund och Göteborgsregionen. Inom dessa områden pågår bland annat utveckling av framtidens vårdinformationsmiljö (FVM), omställning till en god och nära vård, fullföljda studier och folkhälsa.

Kunskapsutveckling och arbete

Kommunalförbundet driver genom projekt en mycket efterfrågad plattform kring etableringen av företag till Skaraborg – Business Region Skaraborg. Projektet ska bli en permanent funktion och är idag en del av Business Sweden. Samtidigt samverkar förbundet dessutom på olika sätt i sammanhang som syftar till att stärka näringslivet, besöksnäringen samt högskolans närvaro och betydelse för Skaraborgs utveckling.

Den samverkan som sker genom Skaraborgs Kommunalförbund leder till bättre samarbete och kostnadseffektivitet, samt många andra mervärden, för Skaraborgs 15 kommuner. Det övergripande syftet är att göra Skaraborg känt, tydligt och attraktivt.

9

Tilläggsupplysningar och särredovisning

Noter.....	134
SKÖVDE VA - en särredovisning.....	145
Redovisningsprinciper.....	150
Revisionsberättelse.....	160

Noter

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
1. Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	69,7	68,5	89,1	108,0
Taxor och avgifter	211,2	200,1	209,6	202,5
Hyror och arrenden	120,4	113,5	498,9	468,8
Bidrag	353,4	365,0	421,2	378,2
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	239,5	241,1	242,9	242,0
Exploateringsintäkter	35,6	8,4	35,6	8,4
Realisationsvinster	3,8	4,6	4,0	4,6
Fjärrvärme/Avfallshantering/Elnät	0,0	0,0	261,7	270,7
Övriga intäkter	0,0	0,0	33,0	48,5
Summa verksamhetens intäkter	1 033,7	1 001,2	1 796,0	1 731,7
2. Verksamhetens kostnader				
Personal	-2 382,3	-2 318,9	-2 576,4	-2 497,1
Pensioner*	-188,4	-209,8	-208,1	-227,6
Bidrag och transfereringar	-120,7	-132,9	-120,7	-132,9
Material/Varor	-482,2	-443,8	-684,5	-524,0
Köp av verksamhet/tjänster	-476,0	-512,0	-498,6	-520,5
Lokalhyror, fastighetsservice, hyra/leasing av anl.tillg	-57,7	-62,1	-57,7	-150,0
Realisationsförluster	-9,6	-4,0	-9,6	-5,5
Skattekostnad	0,0	0,0	-20,7	-26,6
Summa verksamhetens kostnader	-3 716,9	-3 683,5	-4 176,3	-4 084,2
* Pensioner inkluderar löneskatt med 24,26% I förändring pensionsavsättning ingår ränta 5,2 mnkr som redovisas bland finansiella kostnader.				
3. Ersättning till revisorerna				
Sammanlagd kostnad för de kommunala revisorernas granskning av bokföring, delårsrapport och årsredovisning uppgår till 1,6 mnkr (1,5), varav den finansiella revisionen 0,3 mnkr (0,3). Motsvarande siffror för kommunkoncernen är 3,1 (2,8), varav den finansiella revisionen 1,5 (1,2).				
4. Av- och nedskrivningar				
Avskrivningar immateriella tillgångar	-0,4	-0,4	-0,9	0,0
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod 11 år (11 år)</i>				
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-187,3	-169,3	-267,9	-250,4
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod 32 år (34 år)</i>				
Avskrivningar maskiner och inventarier	-41,9	-34,8	-133,6	-116,9
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod 7 år (8 år)</i>				
Nedskrivningar	-7,1	-2,5	-10,7	-2,5
Summa	-236,8	-207,0	-413,1	-369,8
5. Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	2 643,7	2 537,9	2 643,7	2 537,9
Preliminär slutavräkning innevarande år	-24,0	-3,3	-24,0	-3,3
Slutavräkningsdifferens föregående år	1,3	-7,9	1,3	-7,9
Summa	2 621,0	2 526,6	2 621,0	2 526,7

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
6. Generella statsbidrag				
Inkomstutjämningsbidrag	408,6	379,1	408,6	379,1
Kommunal fastighetsavgift	104,2	101,2	104,2	101,2
Bidrag LSS-utjämning	58,9	42,0	58,9	42,0
Regleringsbidrag	39,1	8,6	39,1	8,6
Byggbonus	0,0	5,2	0,0	5,2
Införandebidrag	18,5	28,4	18,5	28,4
Kostnadsutjämning	-198,7	-192,9	-198,7	-192,9
Summa	430,7	371,5	430,7	371,5
7. Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	6,8	2,3	0,5	-0,9
Övriga finansiella intäkter	10,5	7,9	6,4	4,9
Utdelningar på aktier och andelar	22,1	5,8	7,0	8,4
Summa	39,5	16,0	13,9	12,4
8. Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-14,4	-2,3	-46,4	-18,7
Ränta på pensionsavsättningar	-5,4	-4,2	-5,7	-4,5
Övriga finansiella kostnader	-0,8	-1,9	-2,6	-4,2
Summa	-20,7	-8,5	-54,7	-27,4
9. Årets resultat, avstämning mot balanskravet				
Årets resultat enligt resultaträkning	150,5	16,4	217,5	160,6
Avgår realisationsvinster	-3,3	-7,5	-4,1	-4,5
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-5,1	-	-5,1	-
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet				
Synnerliga skäl enligt KL 8:5				
Ianspråktagande av sparande				
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				
Justerat resultat enligt balanskravet	142,1	8,9	208,3	156,1
10. Immateriella anläggningstillgångar				
Anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärde	4,1	4,1	7,7	7,0
Årets investeringar	0,7	0,0	0,9	0,6
Försäljningar/utrangeringar	0,0	0,0	-0,5	0,0
Utgående anskaffningsvärde	4,9	4,1	8,1	7,6
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	-0,6	-0,2	-2,5	-1,7
Årets avskrivningar	-0,4	-0,4	-0,9	-0,8
Avskrivning på försäljningar/utrangeringar	0,0	0,0	0,5	0,0
Omklassificeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avskrivningar	-1,0	-0,6	-2,9	-2,5

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Nedskrivningar				
Ingående nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar/utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa redovisat värde vid årets slut	3,9	3,5	5,2	5,1
11. Mark, byggnader och markanläggningar				
Anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärde	6191,9	5513,2	9 630,9	8 814,8
Ingående anskaffningsvärden genom förvärv	0,0	0,0	45,7	0,0
Årets investeringar	211,8	218,7	310,1	270,3
Försäljningar/utrangeringar	-6,0	-16,2	-6,0	-22,0
Omklassificeringar	492,1	476,1	872,8	567,7
Övriga justeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	6889,7	6191,9	10 853,5	9 630,8
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	-2029,8	-1869,6	-2 993,9	-2 753,6
Ingående avskrivningar genom förvärv	0,0	0,0	-2,5	0,0
Årets avskrivningar	-187,3	-169,3	-275,6	-249,6
Avskrivning på försäljningar/utrangeringar	4,4	9,1	4,5	9,2
Övriga justeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avskrivningar	-2212,8	-2029,8	-3 267,5	-2 994,0
Nedskrivningar				
Ingående nedskrivningar	-11,4	-9,0	-11,4	-8,9
Årets nedskrivningar	-7,1	-2,5	-11,3	-2,5
Återföring nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående nedskrivningar	-18,6	-11,5	-22,7	-11,4
Summa redovisat värde vid årets slut	4658,4	4150,6	7 563,3	6 625,4
<i>Avskrivningstider</i>	<i>3-80 år</i>	<i>3-80 år</i>		
Specifikation				
Mark	195,8	194,1		
Verksamhetsfastigheter	2 845,5	2 723,9		
Fastigheter för affärsverksamhet	416,8	371,5		
Publika fastigheter	1 143,1	804,2		
Fastigheter för annan verksamhet	57,1	56,9		
Summa	4 658,4	4150,6		

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
12. Maskiner, inventarier och tekniska anläggningar				
Anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärde	372,7	335,6	1 703,0	1 620,7
- därav finansiell leasing	26,4	21,8	26,4	21,8
Årets investeringar	42,4	60,3	97,7	107,3
- därav finansiell leasing	11,8	11,3	11,8	11,3
Försäljningar/utrangeringar	-11,7	-23,8	-18,7	-26,0
- därav finansiell leasing	-3,5	-6,7	-3,5	-6,7
Omklassificeringar	3,4	0,8	3,4	1,0
Utgående anskaffningsvärden	406,8	372,7	1 785,4	1 703,0
Avskrivningar				
Ingående avskrivningar	-209,4	-197,8	-678,3	-586,5
- därav finansiell leasing	-8,4	-9,8	-8,4	-9,8
Årets avskrivningar	-39,2	-34,8	-122,9	-117,0
- därav finansiell leasing	-6,1	-5,3	-6,1	-5,3
Avskrivning på försäljningar/utrangeringar	11,3	23,1	17,8	25,2
- därav finansiell leasing	3,2	6,7	3,2	6,7
Omklassificeringar	-2,4	0	-2,6	0,0
Utgående avskrivningar	-239,7	-209,4	-786,0	-678,3
Summa redovisat värde vid årets slut	167,1	163,3	999,4	1 024,7
<i>Avskrivningstiden</i>	<i>3-80 år</i>	<i>3-80 år</i>		
13. Pågående arbeten				
Anskaffningsvärden				
Ingående anskaffningsvärde	453,4	451,8	767,7	630,5
Årets investeringar	346,9	486,4	602,3	714,5
Omklassificering	-494,2	-481,1	-875	-577,3
<i>Varav pågående exploateringsprojekt</i>	<i>-50,3</i>	<i>-40,3</i>	<i>-50,3</i>	<i>0</i>
Övriga justeringar	0,0	-3,7	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	306,1	453,4	495,0	767,7
14. Aktier, andelar och bostadsrätter				
Aktier				
Bokfört värde = Nominellt värde om inget annat anges				
Skövde Stadshus AB	1045,4	1045,4	0,0	0,0
Gryning Vård AB	0	0	0,3	0,3
Mediapoolen Västra Götaland AB	0	0	0,1	0,1
Netwest AB	0,1	0,1	0,1	0,1
Skövde Billingen AB	38,5	38,4	0,0	0,0
-nedskrivning	-38,4	-38,4	0,0	0,0
Billinge Energi AB	0,0	0,0	13,0	14,0
Summa bokfört värde aktier	1045,6	1045,6	13,5	14,5
<i>Nominellt värde aktier</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>2,5</i>	<i>2,5</i>

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Andelar				
Stiftelsen Skaraborgs Länsteater	0,3	0,3	0,3	0,3
Kommuninvest ekonomisk förening	45,2	45,2	45,2	45,2
Nasdaq	0,0	0,0	0,0	0,0
SKL Pensionsstiftelse	0,0	0,0	1,9	1,9
Andelar aktie- o andelsinnehav, värdepapper	0,1	0,1	0,0	5,3
Summa andelar	45,5	45,5	47,4	52,7
Summa aktier, andelar och bostadsrätter	1091,1	1091,1	60,9	67,2
15. Långfristiga fordringar, utlämnade lån				
Fordran Nasdaq	0,5	0,7	0,5	1,0
Forderan HBV	0,0	0,0	0,6	0,0
Uppskjutna skattefordringar	0,0	0,0	5,2	3,2
Summa	0,5	0,7	6,3	4,2
16. Förråd m.m.				
Förråd	3,6	4,1	29,8	35,3
Summa	3,6	4,1	29,8	35,3
17. Fordringar				
Kundfordringar	84,0	80,4	133,4	129,4
Skattefordringar	0,0	0,0	3,1	3,0
Förutbetalda kostnader/uppplupna intäkter	139,9	136,5	180,6	177,4
Fordringar koncernföretag	1833,3	1566,0	0,0	0,0
Övriga fordringar	136,2	77,3	275,1	144,1
Summa	2193,4	1860,2	592,2	453,9
<i>Kortfristiga fordringar övriga koncernbolag avser nyttjande av det kommungemensamma bankkontot, fördelning enligt följande:</i>				
Skaraborgs Kommunalförbund	-28,5	-36,0		
Skövde Stadshus AB	5,9	5,6		
Miljösamverkan i Östra Skaraborg	-7,5	-6,7		
Räddningstjänsten Östra Skaraborg	-17,2	-11,2		
SkövdeNät AB	7,6	18,0		
Kommunalförbundet Skaraborgsvatten	35,0	-28,6		
Avfallshantering Östra Skaraborg	-29,8	-30,2		
Balthazar Science Center AB	-1,4	-1,0		
Kreativa Hus Skövde AB	203,8	119,7		
Marjesjö Kreativa Hus AB	4,8	6,6		
Västfast i Skaraborg AB	4,9	0,0		
Skövde Energi AB	382,6	430,5		
Skövde Flygplats AB	-0,3	-0,1		
Next Skövde Destinationsutveckling AB	-5,0	-0,5		
AB Skövdebostäder	1278,7	1100,0		
Övriga koncernföretag	-0,1	-0,1		
	1833,3	1566,0		

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
18. Kortfristiga placeringar				
Marknadsvärden				
Öhman Sverige Hållbar A	12,4	12,5	12,4	12,5
Öhman Global Hållbar A	7,0	5,1	7,0	5,1
Öhman Obligations fond A	16,7	13,8	16,7	13,8
Aktiefonder och räntebärande papper	2,6	0,0	12,4	9,2
Aktier	2,9	0,0	2,9	0,0
Elcerifikat	0,2	1,7	0,2	1,7
Marknadsvärde vid årets slut	41,8	33,2	51,6	42,4
19. Kassa och bank				
Summa	191,0	176,8	193,4	201,4
Utnyttjad checkkredit	0,0	0,0	0,0	0,0
Beviljad checkkredit	200,0	200,0	200,0	214,5
<i>Varav koncernföretagens andel av toppkonto</i>	<i>89,9</i>	<i>114,4</i>		
20. Eget kapital				
Resultatutjämningsreserven uppgår till totalt 521,0 miljoner kronor. Avsättning under 2019 har skett med 111,6 miljoner kronor.				
21. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser				
Specifikation - Avsatt till Pensioner				
Särskild avtals/ålderspension	7,1	5,3	7,1	5,3
Förmånsbestämd/kompl pension	7,0	11,0	7,0	11,0
Ålderspension	171,6	161,2	183,7	174,5
Summa pensioner	185,7	177,5	197,8	190,8
Löneskatt	45,1	43,1	48,2	45,6
Summa avsatt till pensioner	230,8	220,6	246,0	236,4
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	1	1		
Tjänstemän	1	1		
<i>Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.</i>				
Avsatt till pensioner				
Ingående avsättning	220,6	179,4	236,5	193,9
Nya förpliktelser under året	14,7	42,6	16,5	44,7
Varav				
<i>Nyintjänad pension</i>	<i>11,1</i>	<i>37,2</i>	<i>12,2</i>	<i>38,8</i>
<i>Ränte och basbeloppsuppräknig</i>	<i>6,1</i>	<i>4,3</i>	<i>6,5</i>	<i>4,6</i>
<i>Pension till efterlevande</i>	<i>2,0</i>	<i>0,9</i>	<i>2,0</i>	<i>0,9</i>
<i>Övrig post</i>	<i>-4,5</i>	<i>0,2</i>	<i>-4,5</i>	<i>0,4</i>
<i>Årets utbetalningar</i>	<i>-7,5</i>	<i>-6,4</i>	<i>-10,1</i>	<i>-7,3</i>
Förändring av löneskatt	3,0	4,9	3,1	5,1
Summa avsatt till pensioner	230,8	220,6	246,0	236,4
Aktualiseringsgrad %	98	99	98	99
<i>Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.</i>				

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
22. Övriga avsättningar				
Avsatt av för återställande av deponi				
Redovisat värde vid årets början	81,4	85,9	81,4	85,9
Nya avsättningar	4,1	4,0	4,1	4,0
lanspråktaga avsättningar	-4,2	-8,5	-4,2	-8,5
Utgående avsättning	81,3	81,4	81,3	81,4
Avsättningen avser återställande av deponin Risängen. Återställandet påbörjas 2002 och beräknas pågå tom år 2030.				
Avsatt för medfinansiering infrastruktur				
Redovisat värde vid årets början	143,0	133,7	143,0	133,7
Nya avsättningar	1,6	14,6	1,6	14,6
lanspråktaga avsättningar	-11,9	0,0	-11,9	0,0
Outnyttjade belopp som återförts	0,0	-5,3	0,0	-5,3
Utgående avsättning	132,7	143,0	132,7	143,0
Avsättningen avser medfinansiering till statlig infrastruktur till följande projekt: E20 125,6 mnkr, planerad utbetalningstid 2020-2023 Trafikplats Stallsiken, 3,1 mnkr, GC Åbrovallen-Ulvåker, 4,0 mnkr,				
Övriga avsättningar				
Redovisat värde vid årets början	24,4	23,9	153,7	144,3
Nya avsättningar	5,3	0,5	27,4	14,4
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	-5,0
Outnyttjade belopp som återförts	0	0	0	0
Utgående avsättning	29,7	24,4	181,1	153,7
Avsättning avser kostnad för exploatering av mark om 29,7 milj. Avsättning uppskjuten skatt i kommunkoncernen uppgår till 141,0 mnkr (fig år 124,9 mnkr). Av dessa avser 47,3 mnkr temporära skillnader i avskrivningar på byggnader.				
Summa övriga avsättningar	243,7	248,8	395,1	378,1
23. Långfristiga skulder				
Låneskulder bank och kreditinstitut				
Ingående låneskuld	3 300,0	3 000,0	3 400,0	3 184,0
Nyupplåning under året	575,0	300,0	575,0	300,0
Årets amorteringar	0,0	0,0	0,0	-50,0
Nästa års beräknade amortering som kortfr skuld	0,0	0,0	0,0	-34,0
Summa	3 875,0	3 300,0	3 975,0	3 400,0
<i>Långfristiga skulder per kreditgivare</i>				
<i>Kommuninvest</i>	<i>3875,0</i>	<i>3300,0</i>	<i>3975,0</i>	<i>3300,0</i>
Låneskuld finansiell leasing				
Ingående leasingskuld	18,5	12,0	18,5	12,0
Återföring kortfristig del	4,6	3,8	4,6	3,8
Justering	-5,3	0,0	-5,3	0
Årets anskaffning	11,8	11,3	11,8	11,3
Årets amortering	-5,8	-4,1	-5,8	-4,1
Nästa års beräknade amortering som kortfr skuld	-6,2	-4,6	-6,2	-4,6
Summa	17,6	18,4	17,6	18,4

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
Föutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Investeringsbidrag	95,4	89,6	96,0	90,2
återstående antal år (vägt snitt)	30,1	23	32,9	27,1
Anslutningsavgifter	109,7	91,4	115,3	94,6
återstående antal år (vägt snitt)	36,0	36	36,0	65,0
Summa förutbetalda intäkter	205,1	181,0	211,3	184,8
Investeringsbidrag, gatukostnadsersättningar och anslutningsavgifter periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.				
Övriga långfristiga skulder	49,5	49,5	49,5	49,8
Summa långfristiga skulder	4147,3	3549,0	4 253,4	3 653,0
Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut				
Genomsnittlig ränta (senaste 12 mån)	0,43%	0,21%	0,52%	1,31%
Genomsnittlig räntebindningstid	2,68 år	2,23 år	2,63 år	2,14 år
Genomsnittlig kapitalbindningstid	2,17 år	2,59 år	2,14 år	2,72 år
Lån som förfaller inom				
0-1 år	1075	425	1175	448
1-2 år	800	1075	800	1175
2-3 år	900	600	900	600
3-4 år	700	500	700	500
4-5 år	200	700	200	700
5-6 år	200	0	200	0
23a. Marknadsvärden ränteswappar				
Säkrad låneskuld	2100,0	800,0	2100,0	1440,0
Marknadsvärde ränteswap	-4,6	-4,5	-4,6	-28,0
Genomförda säkringar har inneburit en högre räntekostnad för kommunkoncernen uppgående till 8 311 tkr för år 2019 (6 943 tkr för år 2018)				
23b. Marknadsvärden valutaderivat				
Säkrad valuta	0,0	2,1	0,0	2,1
Marknadsvärde valutaderivat	0,0	0,0	0,0	0,0
23c. Marknadsvärden elderivat				
Säkrad el i MW	49,9 MW	82,6 MW		
Marknadsvärde elderivat (omräknat från EUR)	4,3	14,3		
Se förvaltningsberättelsen				
24. Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	6,2	4,6	45,9	27,1
Leverantörsskulder	175,2	203,3	226,6	316,5
Moms och punktskatter	11,2	12,5	71,6	16,6
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	36,6	40,1	38,7	48,5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	586,4	589,1	688,4	699,2
Summa kortfristiga skulder	815,5	849,6	1071,2	1107,9
25. Panter och därmed jämförliga säkerheter				
Fastighetsinteckningar	0	0	0,0	22,5
Företagsinteckningar	0	0	0,0	0,0
Summa	0	0	0,0	22,5

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
26. Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna eller avsättningarna				
Ingående ansvarsförbindelse	929,7	955,0	929,7	957,0
Försäkring IPR	-1,0	-19,8	-1,0	-19,8
Aktualisering	0,0	-2,3	0,0	-2,3
Ränteuppräknig	4,6	6,8	4,6	6,8
Basbeloppsuppräknig	18,9	12,5	18,9	12,5
Övrig post	-5,4	24,2	-5,4	23,9
Årets utbetalningar	-40,6	-41,8	-40,6	-41,9
Summa pensionsförpliktelser	906,2	934,6	906,2	936,2
Förändring löneskatt	-5,7	-5,0	-5,7	-4,4
Utgående ansvarsförbindelse	900,5	929,7	900,5	931,8

Överskottsfonden uppgår per 191231 till 1,6 mnkr.

Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper.

Uppgifter enligt RKR 10 finns i förvaltninsberättelsen under finansiell analys.

Antal förtroendevalda med ansvarsförbindelse	2019	2018	2019	2018
27. Borgen och ansvarsförbindelser				
Borgen inom koncernen (Skövde Energi Elnät AB)	100,0	100,0	0,0	0,0
Borgen Vallen stiftelser	12,9	29,3	12,9	29,3
Borgen Stiftelsen Skaraborgs Läns Sjukhem	0,0	4,0	0,0	4,0
Borgen Kooperativa hyresrättsförening Trygga Hem	7,4	7,6	7,4	7,6
Borgen för fiberföreningar och fiberbolag	3,5	7,9	3,5	7,9
Borgen för idrottsföreningar	2,7	2,9	2,7	2,9
Borgen förlustansvar egna hem	0,02	0,04	0,02	0,04
Övriga ansvarsförbindelser och borgensåtaganden	0,0	0,0	0,0	0,7
Summa borgensåtaganden och ansvarsförbindelser	126,5	151,7	26,5	52,4

27. Borgen och ansvarsförbindelser

Skövde kommun har i oktober 2012 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 290 kommuner och regioner som per 2019-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Skövde kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2019-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 460 925 942 275 kronor och totala tillgångar till 460 364 563 304 kronor. Skövde kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 4 326 157 734 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 4 338 930 267 kronor

28. Leasing

Finansiella leasingavtal över 3 år

Maskiner och inventarier

Totala minimileaseavgifter	24,1	18,0		
Framtida finansiella kostnader	-0,3	-0,2		
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	23,8	17,8		
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt nedan:				
Inom 1 år	6,2	4,6		
Senare än 1 år men inom 5 år	17,6	13,2		
Operationell leasing				
Hyreskostnad kommande år	14,6	16,8		
Hyreskostnad senare än ett men inom fem år	11,0	8,8		

Not 29. Koncerninterna förhållanden

Enhet	Ägd andel	Aktieägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Given	Mottagen
Kommunen							15,4
Skövde Stadshus AB	100%	182,2			0,9	15,0	15,1
AB Skövdebostäder	100%					15,1	
Kreativa Hus Skövde AB	100%			1,5			
Mariesjö Kreativa Hus AB	100%			1,2			
Skövde Energi AB	100%		182,2	3,4			
Skövde Flygplats AB	96,02%				8,0		
Next Skövde Destinationsutveckling AB	100%						
Eonen Fastigheter AB	100%						
Skövde Energi Elnät AB	100%			2,8			
Balthazar Science Center AB	100%						
Kommunalförbundet Skaraborgsvatten	53%						
Kommunalförb. Räddningstjänsten Östra Skaraborg	37,39%						
Kommunalförb. Avfallshantering Östra Skaraborg	38%						
Kommunalförb. Miljösamverkan Östra Skaraborg	47,55%					0,4	
Skaraborgs Kommunalförbund	20%						
Science Park Skövde AB	49%						
Skövde Billingen AB	100%						

Enhet	Ägd andel	Försäljning		Räntor och borgensavgifter		Borgen	
		Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare
Kommunen			45,4	98,7	11,3		100,0
Skövde Stadshus AB	100%		0,2	0,8			
AB Skövdebostäder	100%		10,7	35,0		6,2	
Kreativa Hus Skövde AB	100%		0,8	2,0	0,1	1,6	
Mariesjö Kreativa Hus AB	100%		0,7	0,5			
VästFast i Skaraborg AB	100%					0,1	
Skövde Energi AB	100%		54,0	12,7		3,2	
Skövde Flygplats AB	96,02%			1,8			
Next Skövde Destinationsutveckling AB	100%		17,1	1,0			
Eonen Fastigheter AB	100%						
Skövde Energi Elnät AB	100%		18,2	22,8		0,3	100,0
Balthazar Science Center AB	100%		5,6	0,7			
Kommunalförbundet Skaraborgsvatten	53%		9,8	1,4			
Kommunalförb. Räddningstjänsten Östra Skaraborg	37,39%		14,6	2,4			
Kommunalförb. Avfallshantering Östra Skaraborg	38%		2,6	5,8			
Kommunalförb. Miljösamverkan Östra Skaraborg	47,55%		4,0	0,9			
Skaraborgs Kommunalförbund	20%		0,7	0,7			
Science Park Skövde AB	49%		5,9	3,1			
Skövde Billingen AB	100%						

(mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2019	2018	2019	2018
30. Ej likviditetspåverkande poster				
Realisationsvinster	-3,3	-7,5	-4,1	-5,3
Korrigerig utrangering	1,5	4,4	1,5	4,4
Försäljningsvinst exploatering	-34,1	-8,7	-34,1	-8,7
Nedskrivning tillgångar	0,0	1,0	0,0	1,0
Orealiserade vinster i värdepapper	-5,1	0,0	-5,1	0,0
Övrig justeringspost	-6,3	-4,3	-31,2	-1,8
Summa	-47,3	-15,1	-73,0	-10,4
31. Investering i materiella tillgångar				
Kommunen	-589,3	-754,1	-998,3	-1 080,8
Leasing	-11,8	-11,3	-11,8	-11,3
Summa	-601,0	-765,4	-1010,1	-1092,1
32. Försäljning av materiella tillgångar				
Övrigt	3,4	8,0	4,4	12,7
Summa	3,4	8,0	4,4	12,7
33. Investering i finansiella tillgångar				
Skövde Stadshus AB	0,0	-4,4	0,0	0,0
Mariesjö Kreativa Hus AB	-0,1	0,0	-0,1	0,0
VästFast i Skaraborg AB	0,0	0,0	-36,2	0,0
Övrigt			-0,3	-7,3
Summa	-0,1	-4,4	-36,6	-7,3

SKÖVDE VA - en särredovisning

Resultaträkning

(kr)	Not	2019	2018
Verksamhetens intäkter	1	91 488 969	87 299 598
Verksamhetens kostnader	2	-74 028 129	-72 639 093
Avskrivningar	3	-15 367 270	-14 101 430
Verksamhetens nettokostnader		2 093 571	559 075
Finansiella intäkter	4	5 244	3 447
Finansiella kostnader	5	-1 366 115	-602 923
Resultat före extraordinära poster		732 700	-40 401
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		0	0
Årets resultat	6	732 700	-40 401
Avgår fonderade vinstmedel		-75 000	0
Reglering av underskott		-657 700	0
Slutligt resultat		0	-40 401

Balansräkning

(kr)	Not	2019	2018
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och markanläggningar	7	440 666 646	369 721 933
Inventarier	8	13 160 687	11 874 567
Summa materiella anläggningstillgångar		453 827 333	381 596 500
Omsättningstillgångar			
Förråd		0	0
Kundfordringar		33 767 047	28 922 558
Övriga fordringar		0	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9	775 516	798 752
Kassa och bank		0	0
Summa kortfristiga fordringar		34 542 563	29 721 310
Summa omsättningstillgångar		34 542 563	29 721 310
SUMMA TILLGÅNGAR		488 369 896	411 317 810
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	10	-657 700	-617 299
Årets resultat		657 700	-40 401
Summa eget kapital		0	-657 700
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	11	1 320 695	925 334

(kr)		2019	2018
Långfristiga skulder			
Fonderade vinstmedel	12	3 466 911	3 391 912
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		25 923 837	19 120 455
Skuld koncernbank		361 619 440	310 658 132
Övriga skulder		5 399 674	4 425 447
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	90 639 340	73 454 231
Summa kortfristiga skulder		483 582 290	407 658 264
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		488 369 896	411 317 810

Kassaflödessanalys

(kr)		2019	2018
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		657 700	-40 401
Årets av- och nedskrivningar		15 367 270	14 101 430
Justeringspost (Förändring pensionsavsättning)		395 361	525 281
Justeringspost (Reavinst försäljning inventarier)		0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		16 419 931	14 586 310
Kassaflöde från förändring i rörelsekapital			
Ökning (-) / Minskning (+) av fordringar		-4 821 253	-660 819
Ökning (+) / Minskning (-) av kortfr skulder		24 962 718	7 928 056
Kassaflöde från den löpande verksamheten		36 561 396	21 853 547
Investeringsverksamheten			
Nettoinvesteringar		-87 598 104	-64 666 367
Försäljning av inventarier			0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-87 598 104	-64 666 367
Finansieringsverksamheten			
Amortering av långfristiga skulder		0	0
Ökning av långfristiga skulder		75 000	3 391 912
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		75 000	3 391 912
Årets kassaflöde		-50 961 308	-39 420 908
Likvida medel vid årets början		-310 658 132	-271 237 224
Likvida medel vid årets slut		-361 619 440	-310 658 132

Noter och tilläggsupplysningar

- Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning samt de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning.
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.
- Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Anslutningsavgifter har tidigare intäktsförts under en 5 års period. From 160101 intäktsförs anslutningsavgifterna under den genomsnittliga nyttjande-perioden som uppgår till 45 år.

Not 1 Verksamhetens intäkter	2019	2018
Brukningavgifter	87 638 881	84 036 532
Anslutningsavgifter (se noter och tilläggsupplysningar)	1 727 402	1 355 820
Övriga intäkter	2 122 687	1 907 246
Summa	91 488 969	87 299 598

Intäkter fördelade per verksamhetsgren i tkr

Dricksvatten	39 526	37 405
Spillvatten	44 200	42 331
Dagvatten	7 763	7 565

Not 2 Verksamhetens kostnader	2019	2018
Inköp av vatten	19 493 160	19 314 374
Kemikalier	2 879 708	2 905 728
Personalkostnader	15 745 093	15 395 314
Hyror	650 734	718 378
Tjänster entreprenader	9 606 408	10 659 566
Övriga kostnader	25 653 026	23 645 733
Summa	74 028 129	72 639 093

Samtliga kostnader fördelade per verksamhetsgren (Inkl. kapitalkostnad i tkr)

Dricksvatten	45 163	42 390
Spillvatten	41 044	39 941
Dagvatten	4 012	4 615

Not 3 Avskrivningar

Avskrivningar enligt plan baseras på tillgångarnas historiska anskaffningsvärden samt på dess beräknade ekonomiska livslängder. De årliga värdeminskningssavdragen uppgår till 2-10%.

	År		%
Materiella anläggningstillgångar			
Vatten- och avloppsledning	50	2	2
Byggnader, vattenverk, avloppsverk och grundvattenbrunnar	25	4	4
Vattenmätare, maskiner och andra tekniska anläggningar	25	4	4
Inventarier, verktyg, fordon och installationer	10	10	10
Årets avskrivningar fördelas på:		2019	2018
Byggnader och markanläggningar		13 920 503	13 011 304
Inventarier, verktyg, fordon och installationer		1 446 767	1 090 126
Summa		15 367 270	14 101 430

Not 4 Finansiella intäkter	2019	2018
Ränteintäkter	5 244	3 447
Summa	5 244	3 447
Not 5 Finansiella kostnader	2019	2018
Räntekostnader leverantörsskulder	0	0
Räntekostnader koncernbank	1 366 115	602 923
Summa	1 366 115	602 923
Not 6 Avstämning överuttag och underuttag	Årets resultat	
År 2009	-4 816 709	
År 2010	1 208 621	
År 2011	-275 130	
År 2012	-1 214 990	
År 2013	2 637 598	
År 2014	4 745 168	
År 2015	-5 021 396	
År 2016	5 618 809	
År 2017	-617 299	
År 2018	-40 401	
År 2019	-617 299	
Not 7 Byggnader, mark och markanläggningar	2019	2018
Överfört anskaffningsvärde	540 047 960	479 447 480
Årets investeringar	84 865 217	60 600 480
Försäljning och utrangering	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	624 913 177	540 047 960
Överförda ingående avskrivningar	-170 326 028	-157 298 398
Avskrivning på försäljning och utrangering	0	0
Årets avskrivning	-13 920 503	-13 027 630
Utgående ackumulerade avskrivningar	-184 246 531	-170 326 028
Utgående planenligt restvärde	440 666 646	369 721 932
Not 8 Inventarier, verktyg, fordon och installationer	2019	2018
Överfört anskaffningsvärde	13 821 648	9 755 761
Årets investeringar	2 732 887	4 065 887
Försäljning och utrangering	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	16 554 535	13 821 648
Överförda ingående avskrivningar	-1 947 081	-873 281
Försäljning och utrangering	0	0
Årets avskrivning	-1 446 767	-1 073 800
Omklassificeringar pga komponentredovisning	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 393 848	-1 947 081
Utgående planenligt restvärde	13 160 687	11 874 567

Not 9 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2019	2018
Utgiftsförskott	775 516	798 752
Not 10 Eget kapital	2019	2018
Ingående eget kapital	-657 700	-617 299
Justeringspost	0	0
Ombokning förutbetalda brukningsavgifter	0	0
Årets resultat	657 700	-40 401
Utgående eget kapital	0	-657 700
Not 11 Avsättningar för pensioner	2019	2018
Pensionsskuld	1 062 848	744 677
Löneskatt	257 847	180 657
Belopp vid årets utgång	1 320 695	925 334
Not 12 Långfristiga skulder	2019	2018
Fonderade vinstmedel	3 466 911	3 391 913
Not 13 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2019	2018
Upplupna löner	5 708	99 971
Semesterlöneskuld	566 205	472 057
Avgiftsbestämd ålderspension inkl löneskatt	668 841	610 335
Förutbetalda brukningsavgifter	0	0
Övriga upplupna kostnader	1 137 900	135 691
Förutbetalda intäkter för anslutningsavgifter	88 260 686	72 136 178
Summa	90 639 340	73 454 231

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring (LKBR) och redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR). Redovisningsprinciperna har anpassats till LKBR vilket för Skövde kommuns del främst påverkar de finansiella omsättningstillgångarna.

Avsteg från rekommendationerna görs avseende RKR R5 Leasing (se avsnitt Redovisning av kostnader). Skälen till detta är att anpassning inte kunnat ske av resursskäl. Påverkan på resultat och ställning kan inte bedömas vid bokslutstillfället.

Gjorda anpassningar till följd av övergång från KRL till LKBR. Omvärdering av finansiella omsättningstillgångar. Återföring av uppskrivning av finansiella anläggningstillgångar.

Effekten på årets resultat är 0 kr och poster som förts direkt mot EK är 2 944 tkr.

Sammanställd redovisning

I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund där kommunen har minst 20 procents ägande eller betydande inflytande. Kommunen har väsentligt inflytande över ett antal stiftelser, dessa har ett mindre värde och lämnas därför utanför den sammanställda redovisningen enligt undantaget i RKR R16. Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionerlig konsolidering enligt RKR R16. Med förvärvsmetoden avses att kommunen eliminerar det förvärvade egna kapitalet i dotterbolaget. Proportionerlig konsolidering innebär att den andel av dotterbolagens räkenskaper som tas upp i den sammanställda redovisningen motsvarar den ägda andelen. Ekonomiska transaktioner mellan de i koncernen ingående bolagen respektive kommunen har i allt väsentligt eliminerats.

För samtliga aktiebolag i kommunkoncernen tillämpas Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3) med undantag för ett bolag där omräkning har skett från BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag (K2) vid koncernredovisningen. Kommunalförbunden tillämpar Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Obeskattade reserver och bokslutsdispositioner har i den sammanställda redovisningen fördelats på latent skatt och eget kapital enligt gällande skattesats. Tilläggsposter vid sammanställd redovisning som inte täcks av den kommunala redovis-

ningslagens räkenskapsscheman är skatt på årets resultat som redovisas i resultaträkningen under skatter samt uppskjutna skatter som redovisas under avsättningar.

Vid upprättande av de sammanställda räkenskaperna ska kommunens redovisningsprinciper vara vägledande och omräkning sker till dessa i de fall det är en materiell skillnad. Ett undantag är redovisningen av pensionsåtaganden, där kommunen redovisar enligt den så kallade blandmodellen.

Koncernen redovisar uppskjuten skatt som beror på tillfälliga skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

Jämförelsestörande poster

Poster som är sällan förekommande, som överstiger 10 miljoner kronor och som inte är extraordinära betraktas som jämförelsestörande.

Jämförelsestörande poster särredovisas på egen rad i resultaträkningen och specificeras i not. I kassaflödesrapporten särredovisas jämförelsestörande poster i not till respektive rad enligt RKR R11.

Utländska valutor

Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Kursvinster och kursförluster på rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas i rörelseresultatet medan kursvinster och kursförluster på finansiella fordringar och skulder redovisas som finansiella poster.

Redovisning av intäkter

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Försäljning av varor och tjänster redovisas vid leverans till kunden.

Försäljningen redovisas efter avdrag för moms.

VA-avgifter

När verksamhetens avgiftsuttag uttryckligen regleras av självkostnadsprincipen och avgiftsuttaget överskrider självkostnaden, minskas intäkten och överuttaget bokförs som en förutbetalad intäkt. Om årets resultat visar ett underskott i VA-verksamheten och överstiger bokförd förutbetalad intäkt reduceras eget kapital (se not Eget kapital).

Anläggnings-/anslutningsavgifter

Anslutningsavgifter redovisas i enlighet med tidigare år det vill

säga enligt rekommendationen RKR 18 (2018-12-31) och förs som intäkt över anläggningens nyttjandetid. Avskrivningstiden följer därmed nyttjandeperioden för kommunens anläggningar. Övergång till ny rekommendation RKR R2 kommer att ske för räkenskapsåret 2020 vad gäller anslutningsavgifter i och med att tillämpningstidpunkten för denna rekommendation skjutits fram.

Övriga investeringsbidrag

Även investeringsbidrag redovisas i enlighet med tidigare år det vill säga enligt rekommendationen RKR 18 (2018-12-31) och redovisas som skuld för investeringsbidrag (långfristig skuld) och återförs under anläggningens nyttjandeperiod. I koncernens aktiebolag redovisas investeringsbidragen som minskning av tillgångens anskaffningskostnad. Övergång till ny rekommendation RKR R2 kommer att ske för räkenskapsåret 2020 avseende övriga investeringsbidrag i och med att tillämpningstidpunkten för denna rekommendation skjutits fram. Resultat-effekten kan inte bedömas vid bokslutstillfället.

Försäljning av fastigheter

Intäktsredovisning sker vid dagen för tillträdet, förutsatt att transaktionens ekonomiska fördelar sannolikt kommer att tillfalla kommunen och att avtalet är utformat så att både inkomsten och de utgifter som följer av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Tomtförsäljning inom exploatering bokförs löpande på ett exploateringsområde och resultatavräknas när området avslutas (vilket inte följer R2 som kräver successiv vinstavräkning) vse även avsnitt 1.9.3 nedan. Utgifter för gata, park och gatubelysning som tillfaller Skövde kommun aktiveras som pågående anläggning tills dess att ianspråktagande sker. Gatukostnadsersättning tas inte ut.

Redovisning av skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR R2. Efter bokslutets upprättande publicerade SKL i februari en ny prognos. Denna prognos pekar på en korrigeringspost om minus 2,8 miljoner.

Specialdestinerade eller riktade statsbidrag samt villkorade bidrag

Specialdestinerade/riktade statsbidrag redovisas i resultaträkningen tillsammans med övriga verksamhetsanknutna intäkter. Periodisering sker till den period där kostnaderna som statsbidraget avser är redovisade.

Icke prestationsbaserade bidrag intäktsförs den period som bidraget avser.

Inkomster som motsvarar bidragsberättigade kostnader beräknas och redovisas som intäkt i tillhörande period. Om villkor inte uppfylls och inkomsten därmed inte bedöms som säker ska den inte intäktsredovisas. Om betalning ännu ej erhållits för bidragsberättigade prestationer redovisas en fordran i form av en upplupen intäkt för denna del av bidragsintäkten.

Generella statsbidrag och utjämning

Generella statsbidrag och utjämning redovisas i resultaträkningen tillsammans med bidrag och avgifter i utjämningssystemen i posten Generella statsbidrag och utjämning. Redovisning sker enligt kontantmetoden.

Kommunal fastighetsavgift

Beräknad intäkt avseende kommunal fastighetsavgift periodiseras till det år intäkten hänför sig.

Utdelning

Utdelningar redovisas när rätten att få utdelning bedöms som säker och beslut om utdelning har fattats på bolagsstämman.

Redovisning av kostnader

Kostnader redovisas fortlöpande i den takt de uppstår.

Pensionsförpliktelser, särskild avtalspension och visstidspension

Förpliktelser för pensionsåtaganden för kommunens anställda är beräknade enligt RIPS07 och redovisas inklusive löneskatt enligt RKR R10. Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt Bokföringsnämndens allmänna råd 2012:1 (K3).

Särskild avtalspension och visstidspension är beräknade enligt RKR R10. Visstidsförordnanden (inklusive förtroendevalda som har rätt till pension) som ger rätt till visstidspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse. Beräkning erhålls från KPA och är beräknad enligt SKL:s normalreglemente samt enligt reglementet för OPF-KL. Samtliga förtroendevalda som omfattas av PBF inkluderas i beräkningen från och med 2012.

Upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser lämnas enligt RKR R15 i förvaltningsberättelsen.

Redovisning av hyres-/leasingavtal

Enligt RKR R5 skall leasingavtal klassificeras antingen som operationella eller finansiella. Leasingavgiften för operationella leasingavtal fördelas linjärt över leasingperioden. Avtal med en avtalstid om högst tre år (eller där värdet understiger ett halvt basbelopp) redovisas som operationellt oavsett om det i övrigt uppfyller kriterierna för finansiellt avtal. När ett finansiellt leasingavtal tas upp nuvärdesberäknas tillgången och skulden. Leasingbetalningarna fördelas sedan mellan ränta och amortering med en fast räntesats. Avskrivningstiden för dessa tillgångar överensstämmer med avtalslängden. Denna princip avser samtliga leasingavtal förutom hyresavtal för lokaler. Anledning till undantaget för hyreskontrakt beror på att översyn av klassificeringen enligt RKR R5 på hyresavtal om lokaler ännu inte är fullt genomförd, resultateffekten av undantaget är inte känd. Bokfört på konto för lokalhyror uppgår per den 31 december 2019 till 57,7 miljoner kronor (62,1 miljoner kronor föregående år).

Avskrivningar

Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning, baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Skövde kommun tillämpar komponentredovisning av fastigheter och gator samt VA enligt RKR R4 Materiella anläggningstillgångar. Komponentredovisningen innebär att en tillgång delas in i ett antal komponenter som skrivs av var för sig utifrån den enskilda komponentens förväntade nyttjandetid. När en komponent ersätts betraktas det som en ersättningsinvestering, som skrivs av utifrån den aktuella komponentens förväntade nyttjandetid. Utrangering sker av eventuellt återstående värde.

För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal (till exempel leasing) används den planerade verkliga nyttjandeperioden som avskrivningstid.

Vid ny-, till- och ombyggnad bokförs hela investeringen som pågående arbete. På datumet för ianspråktagande delas anskaffningsvärdet upp i komponenter enligt fördelningsunderlag, och vid denna tidpunkt börjar avskrivningen.

Nyttjandeperioden omprövas om det finns omständigheter som gör det nödvändigt (exempelvis verksamhetsförändringar, tekniskifften eller organisationsförändringar) och beloppet är väsentligt. Genomsnittlig avskrivningstid redovisas i not 4.

Nedskrivning

Nedskrivning görs efter nedskrivningsprövning. Eventuella nedskrivningar kostnadsförs och påverkar årets resultat.

Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar görs i de fall beslut om rivning av byggnad har fattats och byggnaden inte nyttjas eller hyrs ut. Bedömt nedskrivet belopp på anläggningstillgångar prövas genom bedömning av återvinningsvärdet vid varje årsbokslut.

Nedskrivning av finansiell anläggningstillgång görs då det finns indikationer på en bestående minskning av tillgångens värde. Nedskrivningen beräknas som skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och det bästa möjliga belopp som kommunen hade kunnat få för tillgången om den hade överlåtit på balansdagen.

Redovisning av lånekostnader

Från och med 1 maj 2018 belastar samtliga lånekostnader resultatet för den period de hänför sig till, enligt huvudregeln i RKR R4. Tidigare har alternativmetoden, där lånekostnader inräknas i anskaffningsvärdet, används för investeringar som överstiger fem miljoner kronor. Skäl för byte av princip är att aktiverade lånekostnader skulle överstiga kommunens totala lånekostnader. Under 2019 har huvudregeln i RKR R4 använts, det vill säga lånekostnader belastar resultatet för den period de avser.

Medfinansiering statlig infrastruktur

Beslutade bidrag redovisas som kostnad i resultaträkningen samt avsättning.

Immateriella anläggningstillgångar

IT-system, utvecklingskostnader och licenser som uppfyller kriterierna enligt RKR R3 aktiveras som immateriell anläggningstillgång. Det vill säga de har en nyttjandeperiod på minst tre år och överstiger gränsen för mindre värde. Det avskrivningsbara beloppet fördelas på ett systematiskt sätt över nyttjandeperioden. Nyttjandeperioden anses uppgå till högst fem år om inte annan längre tid med rimlig grad av säkerhet kan fastställas. För de fall där nyttjandeperioden bedömts överstiga fem år har den avtalade tiden ansetts vara tillgångens nyttjandeperiod.

Materiella anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång. När det gäller materiella anläggningstillgångar som inventarier och maskiner samt immateriella tillgångar ska beloppet också överstiga gränsen för mindre värde, som är ett halvt prisbasbelopp.

Anskaffningsvärde

I anskaffningsvärdet för investeringar över fem miljoner kronor och som löper över en längre tidsperiod ingår till och med 30/4 2018 lånekostnader enligt alternativmetoden RKR R4. Under 2018 har kommunens genomsnittliga ränta på utestående lån per den 31 december 2017 använts. Den uppgick till 0,73 procent. Under 2018 har totala räntor på 1 113 tkr aktiverats. Aktiverade räntekostnader överstiger inte räntekostnaderna på externa lån under 2018. Under 2019 har övergång till att använda huvudregeln i RKR R4 använts det vill säga att inga räntekostnader har aktiverat i anskaffningsvärdet.

Utrangeringar

Utrangeringar ska göras vid tilläggsinvesteringar och utbyten. Under 2019 har uttrangeringar om 0,1 (4,6) miljoner kronor hänförliga till 2015-2018 gjorts.

Finansiella anläggningstillgångar

Redovisning av finansiella anläggningstillgångar görs enligt RKR R7. Bedömning görs per balansdagen om det finns indikationer på att en finansiell anläggningstillgång har minskat i värde. Avseende aktier och andelar i koncernbolag sker redovisning till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår köpeskillingen som erlagts för aktierna, samt förvärvskostnader. Eventuella kapitaltillskott läggs till anskaffningsvärdet när de uppkommer. Utdelning från koncernbolag redovisas som intäkt.

Omsättningstillgångar

Fordringar redovisas som omsättningstillgång, med undantag för poster där förfalldatum ligger mer än 12 månader efter balansdagen. Dessa klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar. Fordringar i utländsk valuta redovisas till balansdagens kurs.

Finansiella omsättningstillgångar

Redovisning av finansiella instrument som innehåses för att generera avkastning eller värdestegring värderas till verkligt värde enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, LKBR, 7 kap. 6§ om inte annat följer av 7§.

RKR R12 har tillämpats vid byte av redovisningsprincip. Justering av jämförelsetal har skett som om den nya redovisningsprincipen hade tillämpats även tidigare år. Den ackumulerade effekten av bytet har i enlighet med rekommendationen redovisats mot eget kapital

Gåvor som har tillfallit kommunen har placerats i fonder som klassificeras som finansiell omsättningstillgång, eftersom gåvorna inte är avsedda att innehåses eller brukas stadigvarande. Räntor och utdelningar på tillgångarna redovisas som finansiell intäkt i resultaträkningen och tillförs inte gåvomedlen.

Elcertifikat

Kommunen producerar egen förnybar el i olika solcellsanläggningar och i en gasturbin som drivs med biogas från vattenreningsverket. När kommunen producerar förnybar el erhåller kommunen elcertifikat för varje producerad megawatt-timme. Elcertifikaten handlas på en likvid marknad och därför klassificeras elcertifikat som en finansiell omsättningstillgång enligt information från RKR 2016.

Certifikaten innehåller inte i avkastningssyfte varför innehavet vid bokslutstillfället redovisas till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet. Eventuell värdeminskning redovisas som finansiell kostnad.

När kommunen köper el på den nordiska elbörsen eller använder egenproducerad el i en volym som överstiger en viss nivå blir kommunen kvotpliktig enligt lagen om elcertifikat. För 2019 är Skövde kommun kvotpliktig. Det betyder att kommunen under april 2020 måste överlämna ett visst antal elcertifikat till Energimyndigheten. Dessa elcertifikat finns bokförda som skuld i bokslutet.

Exploatering

Exploateringsstillgångar redovisas som omsättningstillgångar. Om inkomsterna överstiger utgifterna redovisas posten under kortfristiga skulder.

Skuldbeloppet uppgår till 92,9 miljoner kronor. Exploateringsprojekt värderas enligt lägsta värdes princip. Enligt vägledning från RKR förs exploateringar som stadigvarande ska innehållas av kommunen om till anläggningstillgång. De tillgångar för vilken anläggningen är tagen i bruk förs om till Mark, byggnader och tekniska anläggningar.

En genomgång av exploateringsprocessen pågår. Genomgången ska resultera i att successiv vinstavräkning införs.

Koncernkonto

Koncernföretagens långfristiga upplåning från kommunen sker genom utnyttjande av limiter via koncernkontosystemet. Kommunen redovisar i posten kassa/bank koncerntoppkontots utgående saldo, och under kortfristiga fordringar redovisas kommunens fordran på koncernbolag.

Skulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Lån med kortare löptid men som regelmässigt omsätts och ersätts av nya lån klassificeras som långfristig skuld.

Investeringsbidrag redovisas som långfristig skuld och återföring sker under anläggningens nyttjandeperiod i enlighet med tidigare års rekommendationer. Övergång kommer att ske till RKR R2 under räkenskapsåret 2020 i och med att tillämpningstidpunkten för denna rekommendation skjutits fram.

Derivatinstrument

Kommunen tillämpar säkringsredovisning. Under Finansiell analys finns en beskrivning av säkringsrelationer, finansiella instrument, vilken påverkan säkringsinstrumenten haft på kommunens resultat under året och huruvida de säkrade posterna har motverkat förändringar i kassaflöden.

Säkringsredovisningen avbryts om något av följande inträffar:

- säkringsinstrumentet förfaller, säljs, avvecklas eller löses in.
- säkringsrelationen uppfyller inte längre villkoren för säkringsredovisning.

Eventuellt resultat från en säkringstransaktion som avbryts i förtid redovisas omedelbart i resultaträkningen.

Energisäkring

Finansiella kontrakt avseende prissäkring på energi avräknas mot gällande spotpriser på el i takt med att de finansiella kontraktet faller ut för leverans. Skillnaden mellan de finansiella kontrakt och gällande spotpriser för el resultaträddovisas i takt med att avräkningen sker för el leveranser.

Valutasäkring

Kommunen kan använda valutaderivatinstrument dominerat i EUR för att hantera valutarisken som kommunen är exponerat till. Valutarisker uppstår mestadels i samband med kommunens elhandel. Valutasäkringar skyddar kommunen mot valutakursförändringar genom att fastställa till vilken kurs EUR i framtida ska köpas in eller säljas. Effekten av valutasäkringen redovisas i resultaträkningen i takt med dess kontrakt förfaller.

Räntederivat

Kommunen utnyttjar derivatinstrument för att hantera ränterisken som uppstår vid lån till rörlig ränta. Räntederivat skyddar kommunen mot ränteförändringar. Genom säkringen byter kommunen ut en rörlig ränta mot en fast ränta. Resultatet av räntesäkringar redovisas löpande i resultaträkningen som en räntekostnad.

Avsättningar och ansvarsförbindelser

Avsättningar redovisas när bolaget har en formell eller informell förpliktelse som en följd av tidigare händelser och det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen. Avsättningar värderas till den bästa uppskattningen av det belopp som krävs för att reglera förpliktelsen. Om effekten av tid när betalning sker är väsentlig nuvärdesberäknas förpliktelsen.

Ansvarsförbindelser bedöms löpande för att avgöra om ett utflöde av resurser är troligt. Om det blir sannolikt att en ansvarsförbindelse kommer att regleras och kraven på förpliktelse uppfyllas, redovisas den i stället som en avsättning.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet inklusive pensionsåtagande

Eget kapital i förhållande till balansomslutningen inklusive hela pensionsåtagandet.

Soliditet exklusive pensionsåtagande

Eget kapital i förhållande till balansomslutningen exklusive hela ansvarsförbindelsen.

Självfinansieringsgrad

Årets resultat minus jämförelsestörande poster plus årets avskrivningar genom bruttoinvesteringar.

Särredovisning

Särredovisning har upprättats för kommunens VA-verksamhet enligt lag om allmänna vattentjänster 50 §. Särredovisningen finns tillgänglig under avsnitt Tilläggsupplysningar och särredovisning.

Revisionsberättelse

Revisorerna

Datum
2020-04-08

Kommunfullmäktige
Skövde kommun
Org nr. 212000 - 1710

Revisionsberättelse för år 2019

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder samt genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga från PwC som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som vi anser tillräcklig för att ge grund för bedömning och ansvarsprövning.

Granskningsresultat

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med det finansiella målet och delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Underlag för bedömning i ansvarsfrågan

För vår bedömning i ansvarsfrågan återoppar vi ovanstående granskning samt vår grundläggande granskning. Upprättade granskningsrapporter har fortlöpande under året översänts till kommunfullmäktige. Därutöver har vi genomfört ett antal förstudier, förfrågningar samt överläggningar med nämndpresidier och verksamhetsföreträdare.

Vi har dessutom haft överläggningar med kommunfullmäktiges presidium.

1

Revisorerna

Revisorernas uttalande

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen och nämnderna samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2019.

Skövde den 8 april 2020

Lars-Erik Lindh

Birgitta Johansson

Linda Henricsson

Conny Lundberg

Stig Larsson

Bengt Hagbjer

Ingrid Bäfman

Bilagor:

- Revisionsrapport, Granskning av årsredovisning 2019, PwC
- Sammanfattande PM grundläggande granskning av nämnderna 2019, PwC
- Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna för de kommunala bolagen
- Revisionsberättelser för de kommunala bolagen

2

